

Onze eigen krant

INHOUD:

1 Om het Suezkanaal	6 Ons werkhoekje
2 Het laatste veen	7 Hersengymnastiek
3 Het goud van de „Lutine”	8 Allerlei
4 Van Erik de Rode tot heden	9 Feuilleton
5 Om voor te dragen:
„Vittellus” met beschrijving	Billy-Bill onder de Golden
door G. van Heerde

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFT | L. - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 1 - sept.' 56

Om het Suezkanaal

't Was wel een lange weg voor de schepen, die van West-Europa naar Zuidoost-Azië moesten vroeger. De vaar-route om Kaap de Goede Hoop was ongeveer 11000 mijlen lang.

Nu had men vroeger wel niet zoveel haast als tegenwoordig, maar toch hadden veel handelslui en schippers al wel eens op de kaart gekeken, of men niet een kortere weg naar Indië kon vinden. Telkens was dan hun blik blijven rusten op de smalle landengte tussen Afrika en Azië. Als er eens een verbinding kon komen tussen de Rode Zee en de Middellandse Zee, dan zou de zeeweg naar Indië bijna de helft korter zijn.

Als....., ja, als.....

Vroeger moet de vader van koning Darius van Perzië (ons wel bekend uit de geschiedenis van Daniël) daar al een kanaal hebben laten graven tussen de Nijl en Cairo. Dat was zo ongeveer 500 jaar voor Chr. Maar dat kanaal was met stuwend woestijnzand weer dichtgeraakt. En iedereen was bang, dat een nieuw kanaal hetzelfde lot zou treffen als zijn voorganger. Bovendien waren er mensen, die beweerden, dat er een groot verschil bestond tussen de waterhoogten van de Rode en de Middellandse Zee. Er zouden dure en voor de scheepvaart lastige sluisen moeten komen.

Maar toen kwam Ferdinand de Lesseps. Hij was geen ingenieur of wetenschappelijk man. Wat hij wel had, dat was een praktische kijk op de dingen, doorzettingsvermogen en een eindeloos geduld. Als Fransman was hij **vice-consul** geweest in Egypte en daar raakte hij bevriend met de Egyptische prins Said. De Lesseps leerde hem schermen en paardrijden en toen deze prins later in Egypte aan de macht kwam, heeft hij de Fransman gesteund bij zijn plan om de landengte van Suez te doorgraven.

Want toen dit plan bij de Lesseps was opgekomen, rustte hij niet, voordat het uitgevoerd werd. Maar vooraf had hij

FERDINAND DE LESSEPS

heel wat tegenwerking te verduren. 't Waren vooral de Engelsen, die hem tegenwerkten. Men verweet hem, dat hij niet goed bij zijn hoofd was, dat hij met zijn plannen een duister doel voor ogen had, en nog meer fraais. 't was hem bijna onmogelijk mensen te vinden, die het nodige geld wilden verschaffen. En toen er in 1859 met het graven werd begonnen, kwamen er allerlei tegenslagen.

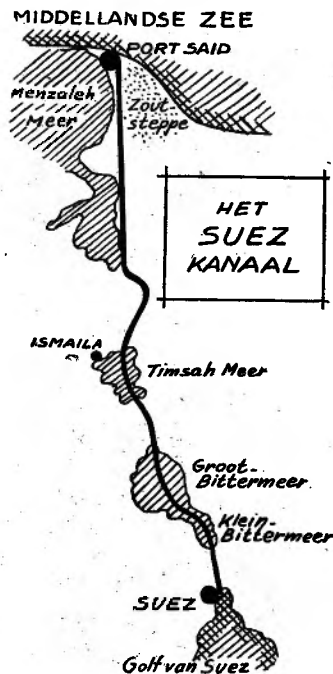
Maar De Lesseps zette door!

Duizenden werklui stierven bij het zware werk in de verzengende hitte van de woestijn en 't was een schijnbaar hopeloze strijd tegen het onberekenbare woestijnzand.

Maar van opgeven was geen spake.

Tien jaar later, op 17 november 1869 werd het Suez-kanaal officieel geopend en werd Ferdinand de Lesseps als een groot man gehuldigd. De aanleg van het kanaal had 150 miljoen gulden gekost. Frankrijk en Egypte hadden dit kapitaal verschaft en zouden dus ook de winsten van het kanaal krijgen. Later heeft Engeland de Egyptische aandelen gekocht van een Egyptische onderkoning, die in geldnood zat.

Het Suez-kanaal is 168 k.m. lang en

de scheepvaart maakte er druk gebruik van. Elk schip, dat er door gaat, moet

kanaalrechten betalen. Deze kosten zijn nogal hoog, omdat er doorlopend baggermachines en werkvolk bezig zijn om het kanaal op diepte te houden, enz. Wat er dan voor winst overblijft, wordt onder de aandeelhouders verdeeld.

Al is de doorvaart door het Suez-kanaal dus vrij kostbaar, 't is toch altijd nog voordeliger dan de veel langere reis om de Kaap.

Bij de ingang van het kanaal te Port-Said is voor De Lesseps een reuzenstandbeeld opgericht.

Hij had het wel verdiend!

En nu is er een groot rumoer om datzelfde Suez-kanaal. President Nasser heeft onverwachts het kanaal **genationaliseerd**, d.w.z. hij heeft alle bezittingen en inkomsten tot Egyptisch eigendom verklaard. Dit was in strijd met een gesloten verdrag, waarbij bepaald was, dat de Suezkanaal-maatschappij het beheer over het kanaal had. Dat verdrag is gesloten voor een tijd van 99 jaar en daarvan zijn er nog maar 87 om! Pas over 12 jaar zou er over veranderingen te praten zijn. Maar Nasser heeft alle afspraken aan zijn laars gelapt.

Plotseling was de wereld vol onrust. Want wat ging er nu gebeuren? Kwam er oorlog?

Rusland zei: „Nasser heeft gelijk. 't Suez-kanaal is van Egypte en een ander heeft er niets over te zeggen”.

Engeland zei: „'t Is ongehoord! Nasser is een onbetrouwbaar mens. Hij moet zich aan een gesloten verdrag houden. Wij sturen alvast troepen naar het oostelijk deel van de Middellandse Zee en als Nasser niet gauw zijn besluit intrekt dan zullen we hem leren.”

En Frankrijk was het hier helemaal mee eens. „Wat verbeeldt die Nasser zich wel! Hij stookt ook al de Algerijnen tegen ons op en steunt ze, zodat we ze bijna niet de baas kunnen. Hij lijkt Hitler wel. Wij sturen ook troepen naar het oosten.”

Maar Amerika zei: „Ho even mensen. Kalm aan wat. Als jullie er op gaan slaan, en Rusland, en de Arabische landen helpen Egypte, dan is er gevaar voor een nieuwe wereldoorlog. Laten we toch liever eerst eens gaan praten.

Waarom zoveel drukte over een kanaal,

zul je vragen. Wat kan het schelen, van wie het is, als de schepen er maar kunnen varen. Maken de mensen zich nu nog zo druk over een geschonden verdrag?

Nee, jammer genoeg niet. Deden ze dat maar. Aan de **naasting** van het Suezkanaal zit meer vast. Er is de laatste jaren telkens drukker gebruik van het kanaal gemaakt. Dit kwam voornamelijk door de olie van het Midden-Oosten. Twee-derde van het kanaalverkeer bestaat uit tankschepen, die de olie van de Perzische Golf naar Europa en Amerika brengen.

Vóór de nationalisatie was er vrije doorvaart voor alle schepen. Zo stond het in het verdrag. En Nasser heeft wel beloofd, dat dit zo zal blijven, maar men vertrouwt hem niet. De laatste jaren mocht een schip van Israël niet eens door het kanaal. En als Egypte alleen de baas wordt, zou het schepen van andere landen de doorvaart ook wel eens kunnen beletten. Vooral in tijd van oorlog! En hoe moest West-Europa dan aan de onontbeerlijke olie komen?

Zou Egypte bovendien wel goed voor het uitbaggeren en onderhoud zorgen? Of zou het alleen maar zorgen, dat er flinke winsten kwamen en de tolgelden buitensporig hoog maken?

Op voorstel van Engeland en Frankrijk is er in Londen een **conferentie** gehouden.

Hiervoor waren 24 landen uitgenodigd, maar Egypte en Griekenland kwamen niet. De grote meerderheid (18 van de 22 landen) besloot een **commissie** van vijf leden, uit elk werelddeel één, naar Nasser te zenden om met hem te praten over de voorstellen, die op de conferentie waren aangenomen.

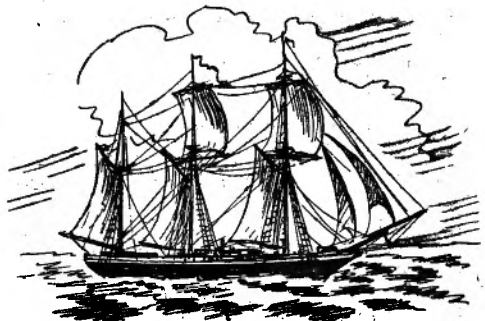
Heel kort gezegd, komen de voorstellen hierop neer, dat de nationalisatie van het Suezkanaal niet ongedaan wordt gemaakt, maar dat het beheer van het kanaal **internationaal** wordt.

Andere landen willen ook wat in de melk te brokken hebben. Ze hebben allemaal belang bij het Suezkanaal.

Nasser heeft de commissie ontvangen en de ontvangst was niet zo onvriendelijk. Maar zonder meer wilde Nasser die voorstellen niet aanvaarden. Op dit ogenblik lijkt het erop, dat er gepraat zal worden over een nieuwe conferentie, uitgebreider dan die in Londen, waar dan ook Egypte bij zal zijn.

Intussen zijn al veel Britse burgers uit Egypte vertrokken. Als er eens wat gebeurde..... Nasser doet ook niet zo erg vriendelijk tegen Engeland. Een paar Engelsen heeft hij al laten **arresteren**. Ze worden beschuldigd van **spionage**. Ook het scheepvaartverkeer ondervindt moeilijkheden. Door gebrek aan loodsen moeten de schepen soms bij de ingang van het kanaal één of meer dagen wachten. Als al de loodsen van de oude maatschappij hun ontslag nemen, kan dat nog veel erger worden. Daarom heeft Nasser in buitenlandse kranten advertenties laten plaatsen om nieuwe loodsen aan te werven.

Hij voelt zich sterk, omdat Rusland achter hem staat en Amerika geen oorlog

FREGAT

Het laatste veen

In heel oude tijden lagen in de noordelijke provincies uitgestrekte venen. Onherbergzame, woeste wildernissen waren het. Aan de rand van deze wildernis woonden volksstammen, gekleed in dierenhuiden. Zij warmden zich bij vuren, waarvoor turf als brandstof werd gebruikt. Veenkluiten droogden ze in de zon en van de plaggen bouwden ze hun **primitieve** veenhutten.

Diep in de moerassen waagden ze zich niet! Vreemdelingen verdwaalden er soms. Een kreet van doodsangst verwaaide in de wind. Jaren later stuitte men bij het afgraven op een „veenlijk.“ Bruinige resten van de man, die zijn graf had gevonden in het verraderlijke moeras.

In het museum te Assen zijn enkele van zulke veenlijken te zien.

Later ging men het natte bovenveen droogleggen, door het graven van greppels. Vroeg in het voorjaar stak men dan de heidevelden in brand. De bovenste laag veen verbrandde tot as. In de as strooide men het boekweitzaad. Des zomers wiegden witte boekweitbloemen in de wildernis. Het was een hard en zwaar bestaan voor deze boekweitbouwers. Elk jaar moesten ze nieuwe stukken veen verbranden, want hun bouw was „**rooibouw**.“ Telkens trokken ze verder, bouwden ellendige hutten en

stropelden voort op plankjes, om niet weg te zinken in de moerassige gronden. Toch werd nog gezegd: „Gelukkig is het land, waar 't volk zijn moer verbrandt.“ (moer = bovenste laag veen).

Toen er gebrek kwam aan huisbrandstof voor huizen, bakkers en steenfabrikanten, begon de grote aanval op het Drentse hoogveengebied.

De turfwinning bracht nieuwe bedrijvigheid in het oude landschap. Lineaalrechte kanalen werden gegraven door het hoogveengebied. Dwars op deze kanalen werden „monden“ gegraven. Aan de oevers van deze kanalen vestigden zich steeds meer en meer turfgravers, in plaggenhutten, wrakke woonschuiten, of tochtige houten keten.

PLAGGENHUT

om het Suezkanaal wil.

Hoe alles nog eens afloopt?

Vragen en opdrachten.

- Schrijf eerst maar weer eens de vetgedrukte woorden op met hun betekenis.
- Neem het kaartje over, kleur het en plak het in je aantekenschrift.
- Het Suezkanaal is gegraven van 18..... — 18..... door
- Het loopt van naar
- Naar wie is Port Said genoemd, denk je?
- Vooraf en hebben de aanleg van het kanaal betaald.
- Later heeft de aandelen gekocht van Egypte.
- President Nasser heeft het kanaal
- In is een conferentie gehouden, waaraan deelnamen.
- Moet Nasser de nationalisatie ongedaan maken?

Het was een rauw en barbaars bestaan aan de oevers van de steeds verder doordringende kanalen. Hoog opgeste turfschepen vervoerden het werk van zoveel handen. Mannen, vrouwen en kinderen, allen werkten op het veen. De dag duurde van zonsopgang tot het donker. Schamel was het loon en eentonig het leven.

Op de blootgekomen zandgronden, de dalgronden, kwam de landbouw tot ontwikkeling. De Groninger W. A. Scholten slaagde er in op deze gronden een nieuwe industrie in het leven te roepen. Van de verbouwde aardappelen wist hij in een primitief fabriekje aardappelmeel te bereiden. Nu staan er grote fabrieken voor talrijke produkten, gemaakt van aardappelmeel. De naam Scholten bleef bewaard in de naam van een der kanalen. Klazienaveen werd genoemd naar zijn vrouw.

De simpele woningen van de pioniers zijn verdwenen. Langs de kanalen zijn goede huizen verzezen. De veenkoloniën zijn grote dorpen geworden, met veel industrie.

De boerderijen op de dalgronden kunnen wedijveren met die van de klei.

De kaart van Drente vertelt ons, dat

nog een klein stuk hoogveen ten zuiden van Klazienaveen op nederlands grondgebied is overgebleven. Het is de rest, ongeveer 6000 h.a. groot, die nog wacht op afgraving. Hier zie je nog het landschap, zoals het vroeger was. Tot ver

over de Duitse grens is de aarde daar woest en ledig.

Hier wordt de laatste turf verwerkt, nu veel moderner dan vroeger. Machines hebben veel handenarbeid weggenomen. Over ongeveer 30 jaar zal hier de laatste turf gestoken zijn.

De omscholing van veenarbeiders tot werkers in de industrie is al in volle gang. In Drente breidt de industrie zich heel snel uit. We zien dat aan Emmen.

Eén van de nieuwste bedrijven is het **Puritbedrijf** te Klazienaveen. Hier worden miljoenen turven verwerkt tot koolstof. Deze koolstof of purit wordt gebruikt in de levensmiddelenindustrie en de drinkwatervoorziening wegens de zuiverende werking van dit produkt.

Nog grommen in het veenbedrijf de machines en werken in het drukt van het seizoen ongeveer 2000 mannen in de turf.

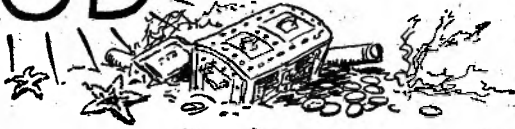
Over enkele tientallen jaren is het afgelopen en wordt een belangrijke periode van Drente afgesloten.

Opgave:

- In het veen zijn enkele gevonden. Het verbouwen van boekweit in de as, was r..... De huizen in de veenkoloniën zijn gebouwd langs en De bloot gekomen zandgrond heet Door is hier de industrie ontstaan. Ten zuiden van ligt nog een gebied van ± h.a. onontgonnen Over ± jaar zal de laatste turf gestoken zijn. Het dorp heeft veel industrie. Te is het nieuwe bedrijf voor ontstaan. De veenarbeiders moeten worden tot
- Teken eens een boom, met als vruchten de produkten van de aardappelmeel-industrie.

HET GOUD VAN DE LUTINE

Het was het jaar 1799.

Door de Franse revolutie waren in Hamburg aanzienlijke kooplieden in grote moeilijkheden geraakt. Miljoenen hadden ze verloren door het snel dalen van de prijzen. Als ze niet spoedig werden geholpen, zou een bankroet volgen.

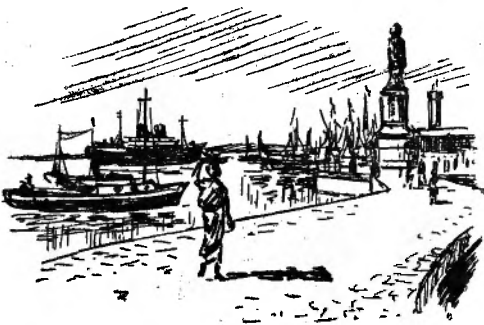
Veel handelaars en bankiers in Londen, die in Hamburg connecties hadden, besloten te helpen. Ze brachten een bedrag bijeen van \pm 16 miljoen gulden aan geld, gouden staven, dukaten, Spaanse matten, enz. Dit enorme kapitaal moest worden vervoerd over de Noordzee.

De Engelse regering stelde het sterke schip „Lutine“ beschikbaar. De „Lutine“ kon meteen ook de soldij voor de Engelse soldaten, die op Texel en in de Nederlandse duinen waren gelegerd, meenemen.

Engeland en Rusland wilden nog een poging wagen de Fransen uit Nederland te verdrijven. De zoon van stadhouder Willem V, de latere koning Willem I, was in Alkmaar, om de Nederlanders op te wekken toch mee te helpen.

Bij Bergen en Castricum werden de Engelsen en Russen door de gezamenlijke troepen van Frankrijk en de Bataafse republiek verslagen.

Op 9 oktober van het jaar 1799 zeilde

de „Lutine“ de haven van Yarmouth uit. Er waren veel passagiers aan boord, die van de gelegenheid gebruik wilden maken op een gemakkelijke manier in Nederland of Hamburg te komen.

Het weer leek erg gunstig en het fregat zette koers naar Den Helder.

Nog maar enkele uren was er gevaaren, of een storm stak op. Door de stormwind voortgejaagd, bereikte de „Lutine“ de gevaarlijke banken voor het eiland Terschelling, de Terschellinger gronden. De vliegende storm smeedt het schip op deze banken.

Tegen de avond wist men op Terschelling, dat er een fregat in nood verkeerde. Lichtsignalen smeekten om hulp!

Maar, zelfs de meest drieste zeeman, Kees Doeksen, op het eiland bekend als „Blanke Nelis“, durfde de strijd tegen deze storm niet aan.

In de nacht brak het schip: „Lutine“ in tweeën en verdween met passagiers en schatten in de diepte.

De volgende morgen, toen de storm was bedaard, voeren uit de haventjes van Terschelling een aantal bootjes, om te zien wat er nog te redden viel. Men vond niets, dan verschillende voorwerpen van het vergane schip.

In de loop van de dag spoelden de lijken aan. Eén schipbreukeling leefde nog. Hij kon nog vertellen, dat het schip „Lutine“ heette en dat er enorme schatten aan boord waren. De man was echter zo gewond, dat hij enkele uren later stierf.

In de duinpan dichtbij de vuurtoren „Brandaris“ werd één groot graf gemaakt, waarin meer dan 200 mensen werden begraven. Nog altijd heet deze plaats de „Dodemanskisten.“

Toen het bekend werd, dat de „Lutine“ met zoveel goud was gezonken, flikkerde in de ogen van menige visser de begeerte.

Volgens de overlevering werd het wrak het eerst ontdekt door Blanke Nelis. Hij voer dikwijls stilletjes in de nacht uit en moet schatten hebben gevonden, die hij in Amsterdam verkocht.

Zo spoedig mogelijk begon Engeland het bergingswerk. De opperstrandvonder van Terschelling had de leiding bij deze werkzaamheden. Blanke Nelis was gids. Veel zakken met goudstukken zijn aan wal gebracht.

Verreweg het grootste gedeelte van de goudschat bleef op het schip, want het wrak werd door zand bedolven en zakte steeds dieper in de Terschellinger gronden. Het bergingswerk hield op.

De plaats van het wrak van de „Lutine” heeft men door de jaren heen goed onthouden.

Steeds weer werden pogingen ondernomen de goudschat te bemachtigen. Vooral toen bleek, dat de zandbank, die het wrak van de „Lutine” bedekte zich ging verplaatsen, steeg de goudkoorts.

In 1801 bracht men voor een half miljoen aan de oppervlakte. In de jaren 1856—58 werd voor circa 600.000 gulden geborgen.

De tachtiger jaren werd met schelpen- en zandzuigers weer een aanval op het wrak met de kostbare lading gedaan. Men kon het zand echter niet zo ver verwijderen, dat de duikers in het wrak konden afdalen. De zee hield zijn prooi te stevig in zijn klauwen.

Even voor de tweede wereldoorlog werd opnieuw een poging gewaagd. Nu met de tinbaggermolen „Karimata.” In het begin scheen deze poging succes te hebben. Eén staafje goud en een aantal munten werden opgebaggerd. Toen vond men niets meer. De zandlaag was niet weg te werken.

Toch laat de schat in de bodem van de zee de mensen niet los. Nu weer worden er plannen gemaakt, door een ingenieur, die veel routine heeft met het bergen van schepen. Hij wil gebruik maken van een ronde drijver met een middellijn van 35 m. Op die drijver zal een bok worden geplaatst, die een duikinrichting in de zee kan neerlaten.

Sproeiers, in en buiten de duikinrichting, moeten dan zand en water wegpersen, om de weg voor de duikers vrij te maken naar de fel begeerde schat.

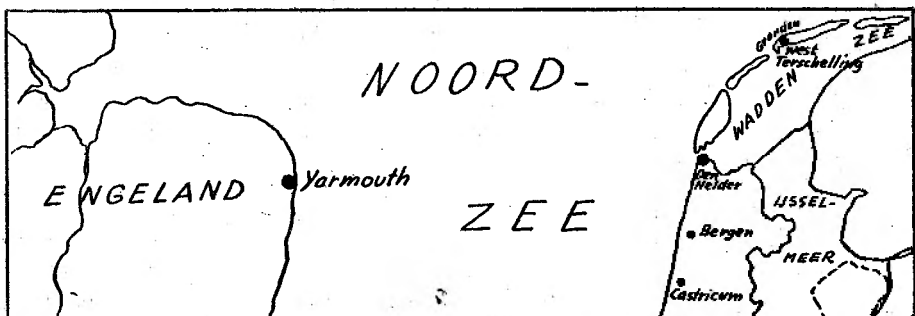
De ingenieur probeert gelden bijeen te brengen, om zijn duiktoren te kunnen maken. Gelukt dit, dan kan het volgende jaar augustus een nieuwe aanval beginnen op de goudschat van de „Lutine.”

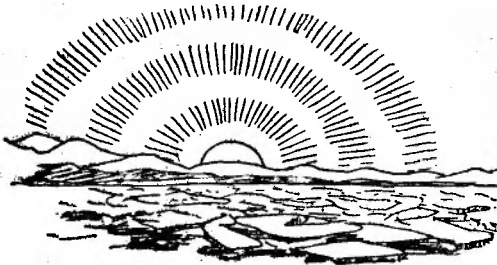
Als dan ook de schat van de „Renate Leonardi”, waarover we het vorig jaar al hoorden, ook eens boven gebracht wordt.....

Opgaven:

- In het jaar voer het schip.....
 uit de haven van
 Het schip vervoerde een som van ±
 Dit geld was bestemd
 voor en
 De Engelse- en Russische soldaten
 werden in verslagen bij
 en
 De „Lutine” strandde op
 De begraafplaats van de
 schipbreukelingen heet
 gelegen bij de vuurtoren
 Het goudschip ligt diep onder een

 De tinbaggermolen „.....”
 baggerde op.
 Nu wil een de goudschat
 naar boven halen, door gebruik te
 maken van
 Een wrak, dat ook een schat bewaart
 is de
- Vreemde woorden

VAN ERIK DE RODE TOT HEDEN

Ergens in het hoge noorden van de wereld ligt een kolossaal eiland, dat wel 64 maal groter is dan ons land en dat een erg misleidende naam heeft.

Je hebt misschien al geraden, dat ik Groenland bedoel.

Veel groens zit er ondertussen niet aan. Wel veel wits. Een passender naam zou dan ook zijn: Witland. Maar goed, daar niet over. Uit je atlas kun je veel bijzondere dingen over Groenland lezen en leren.

Maar daar staat niet in, wat jullie nu in dit artikel zullen lezen.

De eigenlijke geschiedenis van Groenland begint 981. Het is n.l. zo'n duizend jaar geleden, dat een zekere Erik de Rode Groenland ontdekte. Deze wrede Noorman had een moord op z'n geweten en werd daarvoor vogelvrij verklaard. Hij vluchtte en vond een nieuw vaderland op IJsland. Maar hier maakte hij zich schuldig aan manslag, werd opnieuw vogelvrij verklaard, vertrok met

z'n aanhangers op enkele vikerschepen in westelijke richting en landde aan de kust van Groenland.

Het is merkwaardig, dat in geen enkel oud verhaal over Groenland gesproken wordt over drijfijfs. Men neemt aan dat in die tijden een opvallend zacht klimaat op Groenland en omgeving heerste, waardoor er altijd open water was. In ieder geval heeft Erik mogelijkheden gezien om aan Groenlands kusten een

kolonie te stichten, want toen hij enkele jaren hier vertoefd had, waagde hij het naar IJsland terug te keren om voor zijn plannen belangstelling te wekken. En het gelukte hem zowaar.

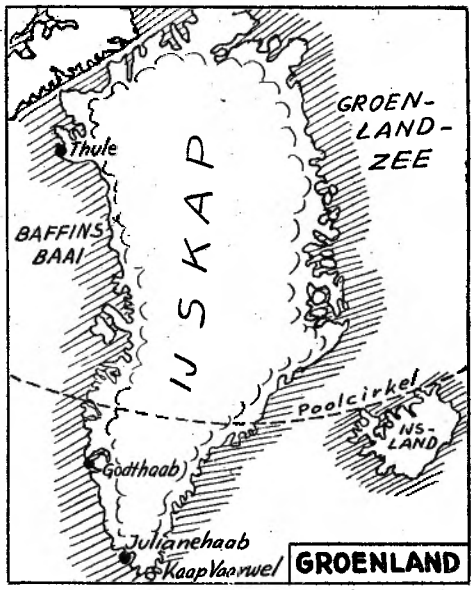
Daaraan zal de verlokkelijke naam GROENLAND wel z'n deel hebben gehad. Vijf en twintig scheepjes gingen al vast onder zeil naar het nieuwe land. Nog meer volgden en binnen enkele jaren waren er twee flinke koloniën gesticht: Osterbygd — het heet nu Julianehaab — en Vesterbygd, dat nu Godthaab wordt genoemd, tezamen ongeveer 280 boerderijen. In de bloeitijd woonden hier zo'n 3000 kolonisten. Het Evangelie werd ook onder deze mensen gebracht, er verrezen verscheidene kerken en twee kloosters en Groenland kreeg zelfs een bisschop.

Deze noorse kolonisten hebben hier tientallen jaren aaneen een tijd van welvaart gekend.

Maar ongeveer 2½ eeuw na het pionierswerk van Erik de Rode is alles verdwenen. Het rēchte van deze ondergang weet niemand. Maar dat de kolonisten op tragische wijze hun bestaan, tenslotte hun leven verloren hebben, staat vast. Er zijn n.l. onder het landijs allerlei tresten gevonden, ruïnes van boerderijen en bijgebouwen, beenderen van huis- en jachtdieren, klederen en geraamten van mensen.

Wat is er dan met deze kolonisten gebeurd? Met vrij grote zekerheid kan worden gezegd, dat de schuld van deze ondergang ligt bij het klimaat en daardoor bij het ijs. In de 13de en 14de eeuw veranderde het Groenlandse klimaat. De temperatuur daalde, het weer werd ruwer, sneeuwval en ijsvorming namen steeds meer toe. Scheepsberichten uit die tijd vertellen van veel ijshinder gedurende de vaart. In het vroeger open water dreven nu de gevaarlijke ijsber-

gen. O, wat werd het leven van de kolonisten zwaar. Er zijn skeletten gevonden van vrouwen, niet groter dan 1.40 m. en van mannen, niet langer dan 1.60 m. De kindersterfte werd verontrustend groot en ook onder de volwassenen waren er tientallen niet bestand tegen dit harde, koude leven. De eens zo bloeiende koloniën schenen de ondergang nabij.....

Toen kwamen vanuit het noorden de Eskimo's, zonder twijfel óók verdreven door het verslechterd klimaat. Zij overvielen de nederzettingen, doodden de bewoners of voerden ze mee en verwoestten de boerderijen. Het schamele restje overgebleven Noren is waarschijnlijk naar het zuidpuntje van Groenland uitgeweken, om daar, dicht bij kaap Vaarwel een **tragisch** einde te vinden.

Ruim 300 jaar daarna kwam een andere pionier, alweer een Noor, naar Groenland. Het was de jeugdige, noorse dominee Hans Egede, die de verdwenen kolonisten trachtte terug te vinden.

Met vrouw en kinderen, vergezeld van veertig aanhangers, zeilden ze in mei 1721 naar Groenland. Vroegere landgenoten vond hij nimmer terug. Wél de herinneringen in ruïnes en overblijfselen. De mensen, met wie hij in aanraking kwam, waren Eskimo's. Met grote energie ging Egede aan het werk om

een nieuwe kolonie te stichten en..... om het Evangelie te brengen.

Ofschoon er veel tegenslagen kwamen, zette hij door en vooral door de steun van de deense koningen, breidden zich geleidelijk de nederzettingen uit.

Het merendeel der bevolking bestaat thans uit Groenlanders, dat zijn nakomelingen van Eskimo's en deense kolonisten.

Verschillende bekende ontdekkingsreizigers als: Fridtjof Nansen, Peary en Rasmussen hebben in later tijd Groenland doorkruist en veel nieuws over dit barre eiland met z'n onmetelijke ijskap verteld.

Tegenwoordig is er op grote hoogte — 77 graden N.B. — nóg een nederzetting, dicht bij de Eskimopost Tule, die niet minder dan 10.000 man telt. Het is een Amerikaanse **luchtbasis**, de „Blue Jay”, die een tussenstation vormt voor het **transpolaire** luchtverkeer, dat de laatste jaren erg is toegenomen.

Voor je aantekenschrift.

1. Groenland is..... maal zo groot als Nederland.
2. In ontdekte de Noor dit geweldige eiland en stichtte er 2 grote
Op die plek vind je tegenwoordig liggen de plaatsen: en
3. Toentertijd heerste er een klimaat.
4. In dede ende eeuw verslechterde dit. Lager temperatuur, veel en maakten tenslotte het leven van de noorse onmogelijk.
5. Toen kwamen vanuit het noorden de, die alleen maar vernield en gemoord hebben. Na een hard leven vonden de Noren hier een einde.
6. De noorse dominee ging in naar Groenland om de verdwenen op te sporen.
7. Aan de bracht hij het
8. De tegenwoordige bewoners zijn grotendeels
9. Tussen en bestaat een nauwe band.
10. Op grote hoogte legden de Amerikanen voor enkele jaren een aan, dat als tussen..... dienst doet voor het luchtverkeer.
11. Enkele bekende ontdekkingsreizigers zijn :

OM VOOR TE DRAGEN:

VITELLUS.

Waar is Vitellus, de Wafelverkoper?
Waar is Vitellus, die snelle looper?
Hij danste als hij liep,
en hij stond op een voet,
Zijn wafels waren zo warm en zoet.

5 De keizer kocht, en de gladiatoren,
En de keizerin heeft van hem gekocht.
Hij mocht alles zien en alles horen.
Was overal en nergens als men hem zocht.

Vitellus komt in paleizen en kroegen,
10 Men weet nooit wat hij doet, en nooit waar hij is.
Hij sprak straks met lieden die ketenen droegen,
Zij vertrouwen hem, want hij tekent de Vis.

Vitellus heeft voor Christus gekozen,
Hij loopt bij Christenen uit en in.
15 „Waar is Vitellus”, brullen de matrozen,
„Dat bakkertje was zo naar onzen zin”.

Men heeft Vitellus gevangen genomen,
Op een nacht, met veel „godsdienstig gespuis”.
Toen de keizer het hoorde, liet hij hem komen,
20 Hij wou Christus niet vloeken; hij moest aan 't kruis.

Men heeft hem slechts aan het hout gebonden,
Hij is jong en mooi, men liet hem graag vrij.
„Spijker maar vast mijn lijf vol zonden”,
Sprak hij; „Here Jezus, denk aan mij”.

25 Allen die aten van zijn wafels
Zien hoe een leeuw hem bespringt en verscheurt.
Slaven verwijderen bloed en rafels
Men praat en lacht of er niets is gebeurd.

Waar is Vitellus, de wafelverkoper?
30 Waar is Vitellus, de snelle looper?
Vitellus zag Christus, verliet zijn gewin
En snelde den Heer na, den hemel in.

Willem de Mérode

VITELLUS

WILLEM DE MÉRODE

Dit is een heel mooi gedicht. Als de nieuwe leerlingen van de lagere school op mijn ULO school kwamen ontving ik ze de eerste morgen met een gezellig praatje. We zongen samen: „Leer mij naar Uw wil te handlen” — en dan droeg ik voor: „Vitellus.” Dat heb ik 33 jaar achter elkaar mogen doen. Een mooi gedicht ook voor jullie om voor te dragen. Maar je moet het eerst begrijpen. Ik wil jullie daarbij helpen.

Vitellus was een jongen in Rome. Hij verkocht wafels, lekkere warme wafels. Ieder kende hem. De gladiatoren (zwaardvechters), zelfs de keizer en de keizerin. Hij was ook zo'n vrolijke, levenslustige kerel „Hij danste als hij liep. De matrozen zeiden: Dat bakkertje is zo naar onze zin. Geen wonder dat hij veel verdiende. En dan opeens..... is dat vrolijke leventje uit.

De keizer van Rome heeft al lang de Christenen vervolgd. Ze houden zich daarom heel stil. Ze vergaderen in de onderaardse gewelven bij Rome, in de **Catacomben**. Ze zijn bang voor verraad. Ze hebben onder elkaar een afgesproken teken. Als ze elkaar ontmoeten maken ze het teken van een vis. Wie dit doet is te vertrouwen.

Wat is er nu gebeurd met Vitellus? Hij is in aanraking gekomen met mensen, die de Here Jezus liefhebben. Hij ziet op eens zijn eigen zonde en ook hij wil door Jezus Christus verlost worden.

En opeens, in de nacht bij een razzia wordt hij gevangen genomen „met veel godsdienstig gespuis”. Je begrijpt dat de dichter hier aanhaalt wat de vijanden van Jezus zeggen.

Als de Keizer het hoort, wil hij met die aardige jongen praten. Maar zelfs tegenover de Keizer houdt Vitellus vol. Hij kan zijn lieve Meester niet verloochenen, niet vloeken. Men **bindt** hem aan het kruis. Dat zal wel helpen. Vitellus zal nu wel bang worden. Ze hopen dat zelfs, want ze

vinden het jammer van die jonge jongen met zijn fijn gezicht.

Maar ook nu blijft hij standvastig. En ja, dan is het geduld uitgeput. Hij wordt in de arena voor de wilde dieren geworpen.

— Lees nu het gedicht telkens weer **overluid** en vooral **langzaam**. Luister naar je eigen stem of die ook uitdrukt wat je voelt. Eerst de vrolijke toon, r. 1 en 2. Vooral dat dansend lopen uit laten komen. Hij danste als hij liep. Streng ritmisch. Het moet zijn als een knikker die opspringt op een marmeren vloer. Alles moet echt klinken: warm en zoet (r. 4). Je moet, als je het zegt, die woorden **proeven**.

Bij regel 5 en 6 moet je gezicht één en al verwonderde blijdschap zijn. — Paleizen en kroegen. Wat een tegenstelling. Bij „paleizen” gaat je stem omhoog en ook je gezicht, hoog en voornaam moet dat woord klinken. Bij „kroegen” net andersom. Bij r. 11 komt de ernstige toon, die het onheilspellende langzaam voorbereidt.

R. 16 en 17 moet je hard roepen, maar brullen de matrozen gewoon. Achter r. 19 even wachten, even langzaam je hoofd schudden. R. 23 en 24 zijn erg moeilijk. Toch moet je je helemaal inleven, wat Vitellus heeft gedacht. Hij is flink, ja en toch is hij bang, bang voor dat vreselijke en daarom zegt hij: Here Jezus, denk aan mij.

— Misschien ben je zelf wel eens in nood geweest. Misschien heb je zelf wel eens zo'n schietgebedje gebeden. Als dat zo is, dan zul je het helemaal goed kunnen „zeggen.” — Eenvoudig, natuurlijk, zo recht uit je jonge, meevoelende hart.

— Bij het hele gedicht maak je geen gebaar. Je moet alles doen met je **stem** en je **mimiek** d.w.z. met de uitdrukking van je gezicht. Maar als die jongen in de arena staat en die duizenden mensen toe-

zien hoe de leeuwen aan komen stormen, geef dan met een flink breed gebaar met uitgestrekte arm die geweldige grote rondte van de arena aan.

25: Allen die aten, enz. Regel 26. Werkelijk zien. Zelf zien naar de grond, een 5 meter voor je, wat daar gebeurt: bespringt en verscheurt (lang).

Regel 27 zeg je langzaam met een krop in je keel van medelijden, en dan met een traan in je stem van: hoe is het mogelijk! Men praat en lacht. Na r. 28 een pauze. En daarna op een heel andere toon dan de eerste strofe en heel zacht: Waar is

Vitellus. Met de laatste 2 regels geef je dan de verklaring, hoe dit kon, dat Vitellus zijn vrolijk leventje met veel verdienste opgaf, omdat hij Christus zag wenken: Kom maar bij me Vitellus, kom bij mij in de hemel.

Ichtus is het Griekse woord voor vis. De letters: i, ch, th, u, s zijn de beginletters van de woorden die betekenen: Jezus Christus, Zoon van God, verlosser, de kortste belijdenis die je kunt denken. Men gebruikt het woord Ichthus ook wel voor Christus.

F. C. van Dorp.

Ja, dat was nu jammer. Twee fouten zaten er in de puzzle. No. 70 horizontaal moest zijn jol en 70 verticaal Lena, dus in 't ene hokje kwam zowel een j als een l. En dat mag niet natuurlijk. Bij 't nakijken heb ik in die buurt maar een oogje dichtgedaan. En dan 23 verticaal moest zijn Nob. Maar dat was niet het land waar Job woonde, maar de plaats, waar David de toonbroden kreeg!

De oplossing was dus zo:

Horizontaal:

1. pin; 3. Ada; 5. bos; 7. elk; 10. ar; 14. ei; 15. kaars; 17. lol; 19. label; 21. kam; 22. haken; 24. kar; 26. wat; 27. som; 30. e.a.; 32. iep; 34. bol; 36. la; 37. brand; 38. pad; 40. Tiber; 42. Omsk; 43. kamer; 44. naad; 45. sta; 46. Ria; 47. jeep; 49. hamer; 53. Arno; 56. Arnon; 58. lel; 59. zadel; 60. el; 61. tol; 63. nul; 64. si; 66. net; 68. mos; 70. jol; 72. sabel; 74. rem; 76. meeuw; 77. Lot; 78. kabel; 80. en; 83. e.a.; 84. pan; 85. Ina (of Ans); 86. Omo; 87. esp.

Verticaal:

1. pak; 2. Irak; 4. do; 6 of; 8. leer; 9. kil; 11. arm; 12. bok; 13. aak; 16. aal; 17. lat; 18. les; 20. bal; 22. hap; 23. Nob; 25. Nebo; 26. wed; 28. mot; 29. gard; 31. arm; 32. inktpot; 33. lam; 35. liniaal; 36. Lea; 38. pa; 39. de; 41. baard; 47. Jaël; 48. Assen; 50. al; 51. mee; 52. el; 54. Nes; 55.

olie; 57. non; 59. züs; 62. les; 63. Nol; 65. koe; 67. tal; 68. met; 69. web; 70. Jena (Lena); 71. lus; 73. bom; 74. ram; 75. mees; 76. mep; 79. lap; 81. in; 82. om.

En wie hebben er nu een prijs? Nee, natuurlijk niet allemaal. Hier komen ze:

1. Truus van Hemert, Papendrecht
2. Froukje Tr. Egberts, Een (Dr.)
3. Jantje Veenstra, Zwaagwesteinde
4. Gert Beute, Driehuis (Ijmuiden)
5. Hendrik de Haan, Doezum
6. Aaltje Koolker, Staphorst (G 22)
7. Meine de Haan, Twijzelerheide
8. Hiltje Spoelstra, Minnertsga
9. Trijntje Fekkes, Winsum (Fr.)
10. Arend Bergstra, Woudsend
11. Janny Kuperus, Zeist
12. Jannie Getkate, Wierden (Ov.)
13. Anneke v. d. Heide, Boelenslaan
14. Wim Lieverdink, Klein Bredenbroek
15. Lammert de Wit, Boerakker
16. Nellie Klein, Westbroek (U.)
17. Rinse Haarsma, Harkema-Opeinde
18. Douwe de Bruin, Zwagerbos
19. Marten Schijver, Kampereiland
20. Harm v. d. Veen, Den Horn
21. Ali Sloof, Kamerik
22. Lammie de Vries, Ten Post
23. Jantje v. Milligen, Harskamp
24. Hillette Beukers, Bunschoten

Allemaal gefeliciteerd en veel plezier met je prijs!

HERSEN GYMNASTIEK

De antwoorden van het vorige 10-tal komen eerst.

91. De Eem in Utrecht, de Eems ten oosten van Groningen.
92. In Noord-Brabant, in Noord-Holland, in Noord-Brabant, in Noord-Holland.
93. Slag bij Duins, vierdaagse zeeslag, tocht naar Chattam, slag bij de Doggersbank.
94. Secretaris-generaal van de V.N.
95. Egypte, Libye, Tunis, Algerië, Marokko.
96. Nehemia, aan het hof van Artaxerxes in de tijd van de ballingschap.
97. Zerubbabel en Jozua.
98. Simon. Kanaänitus (Marc. 3 : 18).
99. Byzantium, Istanboel.
100. De Heid. Catechismus, de 37 art. van de Ned. Gel. Belijdenis en de 5 art. tegen de Remonstranten.

Nu komt het nieuwe stel:

101. Noem 'es 3 riviernamen uit het land Kanaän.
102. En ook 3 namen van bergtoppen.
103. Wie groef het Suezkanaal?
104. Noem de plaatsen aan het kanaal.
105. Welke zeeën worden door dit kanaal verbonden?
106. Noem de staatshoofden van Egypte, Indonesië en Amerika.
107. Wat is het minste aantal poten, waarop een tafel kan staan.
108. Hoe heet de man, die genoemd wordt: de vader van al degenen, die spelen op harpen en orgelen?
109. Noem nog eens een kanaal, met wereldbetekenis.
110. Welke kenletters hebben de nederlandse vliegtuigen?

Allerlei

EEN ZWEVENDE BRANDSPUIT.

De helicopter bewijst zo langzamerhand veel goede diensten. Toen voor twee jaar Zeeland grotendeels onder water stond, daalden op dijken en wegen de helicopters neer en brachten de benaauwden naar veiliger streken. Ook voor het besproeien van allerlei gewassen op het veld, leent het hefschroefvliegtuig zich heel goed. Nu heeft een helicoptersfabriek weer 'n nieuwe taak aan dit vliegtuig toegedacht. Er is n.l. een zwevende brandspuit gemaakt. Met pompen en slangen toegerust, kan dit toestel naar afgelegene gebieden vliegen, waar het vuur woedt en dan vanuit de lucht de brand trachten te blussen.

GRAZENDE SLAKKEN.

Slakken kunnen geluiden maken, beweert de heer Jean Cadart, die een boek heeft geschreven over deze voor de meeste mensen onaantrekkelijke diersoort. Het geluid van slakken klinkt als een mals regentje en wordt veroorzaakt als zij „grazen”.

De onaantrekkelijkheid van slakken geldt intussen bepaald niet voor de Fransen. In Frankrijk worden jaarlijks zeshonderd millioen slakken gebraden en gegeten. In de Kerstdagen alleen verorbert Frankrijk er al zo'n twintig millioen.

Cadart heeft berekend, dat een slak die buitengewone haast heeft, per minuut ongeveer tien centimeter kan kruipen. Nochtans zijn de eerste slakken in de oertijd helemaal uit Azië naar Europa komen kruipen.***

Billy Bill

onder de Golden

door: G. van Heerde

Tijdens een ongewoon dikke mist in de Oost-Chinese zee kwam de „Colombo”, die onder bevel stond van kapitein Johnson, in aanvaring met een kleine Japanse stoomboot.

De Jappanner kwam er met wat averij aan de achterstevan goed af, maar de „Colombo” maakte slagzij.

Gelukkig had het ongeval plaats op enkele mijlen afstand van de Chinese kust, zodat het schip nog op eigen kracht Sjang-hai kon bereiken. Nu lag het al een paar weken in dok en Johnson verwachtte; dat het nog wel enige tijd zou duren, voor hij zee zou kunnen kiezen.

In het grote zeemanshuis, vlak bij de haven, werd de bemanning ondergebracht; de kapitein vond een kamer in een niet te duur hotel, waar hij de dagen doorbracht met boeken lezen en zich vervelen.

Het niets doen maakte hem brommerig. Daarbij kwam, dat het Chinese eten hem maar matig beviel. De rijst was te veel gekruid en oh, die haaienvinnen!!

Het was elke dag hetzelfde: Altijd maar haaienvinnen! Soep van haaienvinnen, haaienvinnen-rijst, gebakken haaienvinnen of gestoofde..... Je zou er zelf een haaienvin van worden.

De ondragelijke hitte bracht kapitein Johnson ook uit zijn humeur. Hij dronk veel ijswater, liters ijswater; hij was er van overtuigd, dat het op geen enkele plek op de aarde zo warm kon zijn als in Sjanghai. Op zijn kamer was het gewoon niet uit te houden! Kapitein Johnson had alle zeeën ter wereld bevaren, maar nergens had hij zo'n kwaadaardig stel muggen ontmoet als hier in China. Overdag verstoppen de monsters zich achter de matten aan de wand en onder de tapijten.

Maar nauwelijks lag de kapitein in bed of ze kwamen, in gesloten colonne, op hem af. Ze staken hem, waar ze hem maar te pakken konden krijgen. Na de eerste nacht leek kapitein Johnsons gezicht één reusachtige rode tomaat, rood van al de muggen-beten.

Daarna had de eigenaar van het hotel hem een klamboe gegeven. En — gelukkig — nu kon het ongedierte hem niet

meer bereiken en moesten de bloedzuigers zich tevreden stellen met gonzend om de klamboe te vliegen. Daardoor kon de kapitein niet slapen. En eens stond hij midden in de nacht op, stak het licht aan en begon een veldslag tegen zijn belagers. Hij rukte een Chinese mat van de muur, vouwde die dubbel tot een muggenmepper en begon de strijd.

Overal tegen de muur plekte het bloed van de muggen, maar hoeveel hij er ook doodde, het gegons werd niet minder. En al maar meer muggen dwarrelden om zijn hoofd; het leek of ze een massale aanval begonnen waren.

Als een razende sloeg de man van zichzelf af, tot hij de lamp een mep gaf en die in scherven op de grond viel. Toen stond kapitein Johnson in het duister, gromde als een dol-geworden stier en kroop opnieuw onder de klamboe.

Zo kwam er 's nacht van slapen maar heel weinig.

„Ik wou, dat ik bij de Eskimo's zat”, bedacht kapitein Johnson op een middag, toen hij op het terras van het hotel in een gemakkelijke stoel lag.

De warmte maakte hem lui; hij knipperde een paar keer met de ogen en viel in slaap. Zodoende bemerkte hij niet, dat een Chinese postbode, zijn punthoed, net een omgekeerd mandje, op zijn hoofd en een lang slobberkleed over zijn schouders, hem naderde.

Even stond de man stil, keek, het hoofd scheef, naar de slapende kapitein, die met open mond te snurken lag. Voorzichtig tikte hij de slaper op de arm. Meteen kreeg hij een opstopper tegen zijn borst, waardoor hij bijna achterover tuimelde, terwijl de kapitein hem toeschreeuwde: „Bloedzuiger! Lelijke mug! Ik zal je doodslaan!”

De postbode was nog niet van zijn schrik bekomen, toen Johnson zijn ogen opendeed en hem verbaasd aanstaarde.

„Heb ik je een klap gegeven?” vroeg hij.

De Chinees keek hem argwanend aan, deed voor alle zekerheid nog een stap

achteruit en zei met een lichte buiging: „Uw onderdanige dienaar, heer. U hebt mij voor bloedzuiger uitgescholden en voor lelijke mug. Ook hebt u mij een klap gegeven. Het had mijn dood kunnen zijn.”

De kapitein knikte. „Dat kan, ik ben aan het vechten geweest.”

„Als het meneer hetzelfde is,” zei de postbode, „heb ik liever, dat u de tafel een klap geeft.”

„Dat zal ik de volgende keer zeker doen. Maar wat heb je?”

De Chinees overhandigde een verzegelde enveloppe. „U is kapitein Johnson? Er is een brief voor u.”

Met zijn vinger wees hij naar het adres. „Kapitein Johnson, aan boord van de „Colombo”, te Sjanghai. Dat is u toch? Ik wist, dat u hier woonde. Ik heb de moeite genomen, u de brief na te brengen.”

Johnson grabbelde in zijn vestzak naar sapeten¹⁾ en stopte de ander wat in de hand.

„Dank u zeer, meneer”, lachte de postbode en na een diepe buiging ging hij heen.

De kapitein draaide de brief in zijn

De kapitein

handen rond; toen scheurde hij de enveloppe open.

Wat hij las, bevreesdde hem niet. Het was een nieuwe opdracht. Haastig door-

liepen zijn ogen de getypte regels. Natuurlijk weer een onderzoekingstocht, wie weet waarheen. Misschien naar de Bosjes-mannen of de Haussa-negers of de Apachen-indianen.

En hij had zich niet vergist. Het schrijven was afkomstig van het „Groot Aardrijkskundig Genootschap” te Londen.

Vier jaar geleden was hij bij het genootschap in dienst getreden. Hij had nu reeds drie reizen voor de Engelse heren gemaakt, waarvan één naar de nog onbekende eilanden van de Stille Zuidzee. Men had hem gezegd, naar Sjanghai te varen, waar hij een nieuwe opdracht zou ontvangen.

De brief was duidelijk: „Het Groot Aardrijkskundig Genootschap wenst een onderzoek ingesteld te zien naar land en volk in de omgeving van de Amoerrivier. Dezer dagen zal een zekere Mr. Duck zich bij u voevoegen. Hij is een groot kenner van China, Siberië en Mandsjoerije. Het is onze bedoeling, dat u met hem de Amoer-rivier opvaart en hem in de gelegenheid stelt een rapport op te stellen over de gewoonten en bijzonderheden van de bevolking in het stroomgebied van deze rivier.”

Het is een deftige brief, bedacht kapitein Johnson, ging rechtop in zijn stoel zitten en bekeek de enveloppe nog eens, als vertrouwde hij de zaak niet.

Toen wreef hij zich in de handen van plezier. Gelukkig, dacht hij, er is weer werk aan de winkel. Als die luie Chinezen nu maar een beetje opschieten met de „Colombo”, kunnen we de volgende week vertrekken.

En als die meneer Dinges nou maar op tijd is, kunnen we het land van bloedzuigers en haaienvinnen gauw verlaten.

Daarop klapte hij in zijn handen. Een kleine Chinese jongen kwam toesnellen.

„Ijswater!” commandeerde de kapitein. „Veel ijswater. Breng me maar zes glazen tegelijk, dan kan ik weer voort.”

Hij dronk zijn zes glazen ijswater, stond op, rekte zich eens uit en ging op weg naar het dok, om te zien, of ze zijn schuit nou nooit es opgelapt hadden.

Hij liep door de smalle straten van de stad, door het oudste gedeelte, waar de grote uithangborden van de winkels tot bijna op de grond raakten. Kooplui schreeuwden naar de voorbijgangers en probeerden zo hun waren aan de man te brengen.

Het krioelde van mensen in de stad. „Ze maken een lawaai als die ellendige muggen in mijn hotel”, dacht Johnson. Er waren veel Chinezen, maar ook Engel-

1) kleingeld.

sen en Fransen en sipaos¹⁾), die met hun tijd geen raad wisten en maar door de straten slenterden.

Op een hoek van een straat was een opstootje. Daar bleef de kapitein even staan. Een koopman beweerde, dat een Chinees een grote watermeloen van zijn stalletje had willen pakken. Gelukkig had hij het nog juist op tijd ontdekt en nu slingerde hij hem een hele serie scheldwoorden naar het hoofd. De omstanders hadden pret om de ruzie en hitsten de mannen op. Tenslotte werden ze handgemeen en sloegen elkaar met de hoeden om de oren.

Johnson kreeg lust om mee te doen. Hij had het meppen de laatste tijd goed geleerd en zou graag laten zien, hoe bedreven hij in die kunst was geworden. Maar hij wist z'n lust te bedwingen, want een politieagent, zijn knuppel in de hand, baande zich een weg door het volk, om de vechtersbazen te scheiden.

Daarop slenterde Johnson verder.

Bij de haven sloeg hij rechts af, naar het stillere gedeelte. Daar waren de werven. Daar lag ook de „Colombo”, nog altijd in het dok. Een paar Chinezen lagen lui tegen de zijkant van het schip geleund en keken, of ze niet van plan waren, de eerste uren nog iets uit te voeren.

Eerst toen ze Johnson zagen aankomen, kropen ze overeind, grepen een hamer en begonnen in het wilde weg een beetje op het schip te timmeren.

Woedend en met grote stappen beende Johnson hen voorbij. Even draaide hij zich om.

„Als je toch met alle geweld timmeren wilt”, snauwde hij, „doe het dan aan de kant, waar het lek zit en niet hier, waar niks aan mankeert.”

De Chinezen liepen gejaagd weg, Johnson zocht de baas op en mopperde, dat de schuit nou nog niet klaar was.

Die sloeg de handen in de lucht.

„We werken met man en macht, heer. Ieder uur van de dag wordt er aan gewerkt.”

„Dat heb ik gezien”, zei Johnson. „Je moet die kere ls daar eens zeggen, dat ze vooral niet te hard moeten werken. Als ze zo doorgaan als tot nu toe, krijgen ze er nog wat van.”

„Ja, heer”, boog de Chinees, die dacht, dat Johnson meende, wat hij zei.

„Volgende week moet de schuit klaar zijn”, vervolgde de kapitein. „Je bent al een week over tijd, maar nou is 't uit. Het Groot Aardrijkskundig Genootschap wil, dat ik over drie dagen vertrek.”

De Chinees sloeg opnieuw de handen in de lucht.

„Over drie dagen, heer?! Dat kan niet.

Dat is onmogelijk. Zo ik zei, we werken met man en macht. Maar wat niet kan, dat kan niet.”

„Het kan wel”, zei Johnson onverbiddeijk. „En nog eens: Het Groot Aardrijkskundig Genootschap zal niet betalen als we niet op tijd kunnen varen.”

De Chinees liet verslagen het hoofd hangen. Maar de naam Groot Aardrijkskundig Genootschap maakte induk op hem. Hij wist wel niet, wat dat was, misschien een koning of een keizer of in ieder geval een machtig heer. En omdat je machtige heren tot vriend moest houden, zei hij haastig: „Maar ik zal mijn best doen, heer. Eerlijk, ik zal mijn best doen. Dan moeten de mannen nog maar harder werken.”

„'t Is je geraden ook”, gromde Johnson, toen hij weg ging.

Drie dagen later was de „Colombo” weer zeewaardig.

(Wordt vervolgd).

1) soldaten.

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

1. Meer aardolie naar Pernis.
2. Naar Nieuw-Guinea.
3. Wie wordt president van Amerika?
4. De verbinding tussen Stille- en Atlantische Oceaan.
5. Voordracht: „Zeven molten”.
6. Hersengymnastiek.
7. Ons Werkhoekje.
8. Feuilleton: „Billy-Bill onder de Golden”.

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meljer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 2 - oct. '56

MEER *Aardolie* NAAR PERNIS

In het vorig nummer van O.E.K. hebben we een praatje gehouden over: „Het laatste veen”. We hebben toen een kijkje genomen in het uiterste zuid-oosten van de provincie Drente.

Vandaag zakken we nog een ietsje meer af naar het zuiden. We komen dan in het gebied van onze aardoliewinning, n.l. Schoonebeek.

Het laatste veen is nog niet weggewerkt, of nieuwe voorraden brandstoffen worden uit onze bodem naar boven gebracht.

Jaren lang heeft de Nederlandse Aardolie Maatschappij (N.A.M.) proefboringen verricht. Het resultaat van deze arbeid zien we nu in Schoonebeek.

„Ja-knickers” pompen regelmatig, dag en nacht, de aardolie naar de **reservoirs**. In de diepte van de aarde vloeit een donkere stroom van duizenden liters per dag naar de putten.

Twee maal per dag rijden olietreinen, met boordevolle tanks, over Amsterdam naar Pernis. Misschien kijkt een enkele van jullie nu even vragend op? Over Amsterdam? Waarom maakt de trein toch zo'n omweg?

Het antwoord is: Het baanvak van Utrecht naar Rotterdam is niet geschikt voor de zware vracht van de olietrein.

Daar in Pernis wordt de zwarte aardolie gezuiverd, **geraffineerd**.

Zo krijgen we: petroleum, benzine en stookolie. Maar hiermee is het rijtje nog niet af. In ons land worden een hele rij artikelen **gefabricéerd** uit aardolie. Er zijn dingen, waarbij we wel het allerlaatst aan aardolie denken. Wat zeg je van... lippenstift en plastiklepeltjes?

Nederland heeft, in ruim tien jaren tijd, een pracht **industrie** opgebouwd, waarvoor aardolie de grondstoffen levert. Deze **produkten** worden voor een groot gedeelte uitgevoerd. Ná Engeland en Frankrijk is ons land de grootste **exporteur** er van geworden.

Schoonebeek levert voor deze nieuwe industrie bij lange na geen olie genoeg. We moeten veel meer olie **importeren**.

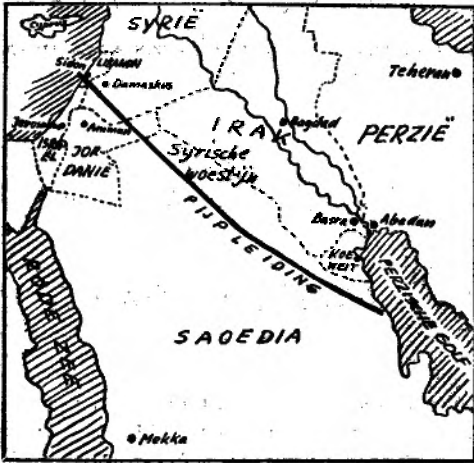
Om de Perzische Golf liggen rijke olievelden. Engels en Amerikanen hebben in Perzië en Saoedi-Arabië deze bronnen aangeboord.

Een gedeelte van de opgepompte olie wordt door pijpleidingen naar de kust van de Middellandse zee gevoerd. Dwars door woestijnen en gebergten, over een afstand van 1700 kilometer, stroomt de aardolie naar Sidon, aan de voet van het gebergte Libanon.

Twee kilometer uit de kust, bij Sidon, kunnen de tankschepen laden. De olietanks op de berghelling zijn verbonden met een onderzeese leiding. Sleepboten vissen het eind van de leiding, een rub-

berslang, uit zee op en verbinden ze met de laadbuizen van de tankers. De kranen op de wal worden geopend en met kracht stroomt de olie de laadruimten van de schepen binnen.

Per uur verwerkt de dertig centimeter

wijde rubberslang drie duizend ton. En een lawaai! De binnenstromende olie maakt tegen de platen van het schip een geluid alsof er kiezelstenen tegen ket- sen. Horen en zien vergaat je!

Dat laden is een spannende en ge- vaarlijke bezigheid. Het brandgevaar is héél groot. Er worden dan ook strenge voorzorgsmaatregelen genomen.

Alle voorwerpen van koper aan het schip, zijn van een soort, dat de zonne- stralen niet weerkaatst. Het geringste vonkje kan immers een ramp te weeg brengen.

De tanker bestaat niet uit één grote ruimte. Dat zou veel te lastig zijn in de vaart. De olie-massa zou de beweging van het schip meemaken. Daarom is de ruimte van het schip door schotten in verschillende ruimten verdeeld.

Ook Nederlandse tankboten halen aard- olie uit Sidon. Van Pernis vertrekt, met de regelmaat van de klok, een lege tan- ker. Neen, leeg is het schip toch niet. Zo'n leeg schip vaart niet snel en ge- makkelijk. Daarom laat men de ruimten vol water lopen. **Ballast-water** noemen de zeelui deze vracht.

Op reis naar Sidon wordt geen enkele vreemde havenstad bezocht. Zelfs als

men in Sidon is aangekomen, zet nie- mand van de bemanning een voet aan wal. Vanaf het schip kan men de drukte op de rede gadeslaan. In de verte ziet men de besneeuwde toppen van de Li- banon en de met citroenbomen bedekte hellingen.

Tijd om te **passagieren** is er niet. In 5 á 6 uur is de tanker van plm. 16.000 ton geladen..... en de terugreis begint.

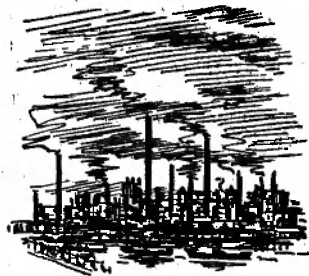
Drie weken na de uitvaart **meert** het schip weer in Pernis, met zestien duizend ton aardolie klotsend in de ruimten.

Dadelijk begint het lossen! Slangen worden aangekoppeld, pompen in wer- king gesteld en twintig uur later vaart de tanker weer de **route**: Pernis—Sidon.

Die twintig uur kan de bemanning naar huis. Wel erg kort hé? Drie weken van huis en dan maar twintig uren thuis. We kunnen ons voorstellen, dat de man- nen haast maken om thuis te komen. Na twintig uur komen ze, gehaast en jach- tig, aan boord terug, om drie weken op het schip te zijn. Het is een eentonig le- ven op een tanker. Daarom wordt er voor veel ontspanning en... lekker eten ge- zorgd. De hofmeester en de kok zijn mensen, die een belangrijke taak hebben. Zij moeten er mee voor zorgen, dat een veertigtal mannen tevreden blijven.

Natuurlijk krijgen deze mannen regel- matig ook een langer verlof!

Met een regelmaat van een busdienst, brengen onze tankers, van een eindsta- tion met geurende citroenbomen en be- sneeuwde berghellingen, miljoenen ton- nen aardolie naar het vertrekpunt: Pern- is, de stalen wildernis van de olieraf- finaderij. De grote slok-op kan steeds meer olie gebruiken!

OPGAVE:

1. Schrijf de vreemde woorden met de

Naar

Nieuw-Guinea

Er moet nog een flinke geldsom bijeen worden gebracht en dan gaat een gezelschap geleerden op reis, om de onbekende gebieden van Nieuw-Guinea te onderzoeken. De witte vlekken op de kaart kunnen dan verdwijnen en plaats maken voor een echte kaart.

Het lijkt er op, dat binnen afzienbare tijd een **expeditie** zal vertrekken. We hopen t.z.t. in de kranten de verslagen van de tochten te lezen. Vaak zijn het **interessante verhalen**.

Wij willen alvast beginnen iets over Nieuw-Guinea te vertellen.

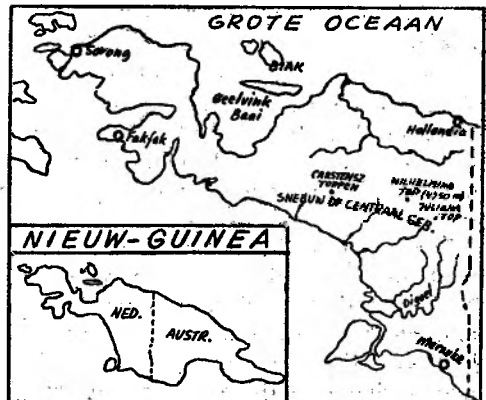
Toen Indonesië nog bij Nederland behoorde, werd over Nieuw-Guinea weinig gesproken. Het was een vergeten land! En toch... is Nieuw-Guinea het grootste eiland van de wereld. Vroeger had Groenland de eer, maar de laatste tijd meent men te weten, dat Groenland uit verschillende eilanden bestaat.

In onze tijd komt het grote eiland meer op de voorgrond te staan.

Soekarno (doctor in de rechten!) ver-

telt, dat Indonesië er recht op heeft. Nederland moet, volgens hem, Nieuw-Guinea spoedig teruggeven aan Indonesië. Ons land schijnt echter dit nog niet van plan te zijn. Het cadeau: Indonesië is voorlopig groot genoeg geweest.

Hoe komt het eiland aan de naam **Nieuw-Guinea**? Is er ook een Oud-Guinea? Ja zeker! Kijk maar eens op de kaart van Afrika. Daar zie je aan de

betekenis in je schrift.

2. De verricht proefboringen. De brengen de aardolie naar boven. Te bij de grote stad wordt de olie of ge..... Aardolie levert de grondstof voor (noem maar een rijtje). Nederland is de exporteur van aardolie-produkten. Nummer 1 is Rijke olievelden liggen o.a. om in en Door vloeit de olie naar aan de voet van Schepen, die olie vervoeren, noemen we Bij het laden worden genomen tegen brandgevaar Een „leeg” schip vaart met water. Op de berghelling van de Libanon groeien

In de Bijbel is ook sprake van de Libanon en Sidon, bijv.

3. Geef op het kaartje de vaarroute van de tanker aan met een rode lijn. Schrijf de namen van de landen en wateren, die het schip passeert, er onder.
4. EVEN DENKEN;
 - a. Dat de olie met grote kracht in de ruimen spuit is wel te begrijpen, want de olietanks liggen hoog. Ik denk dan aan de wet van
 - b. De tanker is in plm. 5 á 6 uur geladen. Dat klopt, want in 1 uur dus 16000 ton in
 - c. De 40 mannen roken bij het laden pakjes sigaretten samen.
 - d. In ons land kunnen van Schoonebeek-Pernis geen pijpleidingen worden gelegd, want

weskust de naam: Guinea. Een Spaanse zeevaarder plantte in 1545 op de kust van het tegenwoordige Nieuw-Guinea de vlag van zijn vaderland. Hij ontmoette toen inboorlingen, die er heel anders uitzagen dan de bewoners van de Indische archipel. Ze leken veel op de negers van Guinea in Afrika, vond de Spanjaard. Daarom noemde hij het eiland Nieuw-Guinea.

Hoe Nederland aan de helft van het eiland is gekomen? Wel, dat is het werk geweest van de Oostindische Compagnie. In korte tijd heeft deze compagnie het klaar gespeeld handel te drijven met de eilanden van Oost-Indië. De Portugezen moesten het veld ruimen.

Jan Carstensz. kreeg in 1622 het bevel eens een kijkje te nemen op het onbekende eiland Nieuw-Guinea. Misschien was dáár ook nog wat te verdienen. Op verschillende plaatsen aan de kust is hij geland.

Een pretje waren die landingen niet. Woeste Papoea's overvielen enkele matrozen en doodden ze. Je kunt begrijpen, dat Carstensz in zijn brieven niet veel goede woorden zegt over de inboorlingen.

Over één zaak uit zijn geschriften heeft men in Nederland toen gelachen. De man wilde hen wijsmaken, dat hij een gebergte had gezien, dat met sneeuw bedekt was. Nu mag een zeeman wonderlijke verhalen opdissen, maar dit werd te gortig. Sneeuw in de tropen!

Kijk nu eens op de kaart. Carstensz had wel gelijk. Je ziet ook, dat zijn naam is bewaard gebleven in de Carstensz-toppen.

Enkele eeuwen heeft Nederland zich weinig met Nieuw-Guinea bemoeid. Er was werk genoeg op de eilanden van de archipel.

Even voor de eerste wereldoorlog hebben de blanken belangstelling gekregen voor het eiland. En... dat kwam door de dames. De mode vroeg een hoed met veren. Graag veren van een paradijsvogel.

Op Nieuw-Guinea zijn een honderd soorten paradijsvogels. Prachtige veren hebben ze. Omdat er goed geld voor werd betaald, waagden blanken zich op het eiland, om paradijsvogels te bemach-

tigen. De dames kregen hun hoeden met schitterende veren!

Ook het goud van het oostelijk deel van het grote eiland lokte vreemdelingen. Zo kwam er meer en meer belangstelling voor dit gebied.

Nog is Nieuw-Guinea niet geheel in kaart gebracht. De expeditie zal de gebieden, die nog nooit door een blanke zijn betreden, proberen binnen te dringen. Geheel lukt dit nooit, want 80 tot 90 procent van het eiland is bedekt met oerwoud. Als je nu weet, dat Nieuw-Guinea 25 maal zo groot is als Nederland, dan wil je wel geloven, dat die kaart niet zo dadelijk klaar is. En dan nog... oerwoud. Een tropisch oerwoud is een wirwar van bomen en slingerplanten. Er zijn woudreuzen van 80 tot 100 meter. Toch blijven ze niet de koningen van het woud. Want steeds is er de strijd op leven en dood. Dat is het geval onder de bomen en onder de dieren.

De woudreuzen worden omstrengeld door de lianen en klimplanten. Lucht en licht worden hen ontnomen en... ze vallen. De grond is bezaaid met rottende stammen. Jonge stammen schieten tussen rottende weer omhoog naar het licht.

In het oerwoud ben je op heel korte afstand de richting volkomen kwijt.

In de dalen tussen de bergen wonen de berg-Papoea's. Het zijn kleine mensjes. Ze zijn gemiddeld 152 cm lang. Ze leven

PAPOEA

nog in het z.g.n. stenen tijdperk. Dus net als de alleroudste bewoners van ons land, nu zo'n 3000 jaar geleden.

In hun tuinen verbouwen ze bataten,

dat zijn zoete aardappelen. Ook verbouwen ze pisang, mais, suikerriet en... tabak. Het is onbegrijpelijk hoe de zoete aardappelen en de tabak hier gekomen zijn. Deze planten horen thuis in Amerika.

Aan de kusten wonen de kust-Papoea's.

PAPOEA (KUST)

Ze zijn veel groter en forser dan de mensen uit de bergen. Het zijn kerels met snorren en baarden en een wilde haardos. Als wapens gebruiken ze mooi versierde (godsdienst!) knotsen en speren, pijlen en bogen. De berg-Papoea's hebben die versieringen niet. Ze hebben daar geen tijd voor. Alle tijd en krachten moeten ze inspannen om aan de kost te komen. De kust-Papoea behoeft niet te werken. In het merg van de sagopalm bevindt zich het meel, dat zijn hoofdvoedsel vormt. De rivieren zijn bijzonder rijk aan vis. Met een paar vissnoeren vang je in enkele uren 40 á 50 kg.

Zijn geld bestaat uit... schelpjes. De blanken geven 1 cent voor 4 schelpjes.

De kust-Papoea's zijn berucht geworden door het „koppensnellen“. Dit koppensnellen, behoort bij hun geloof. Ze doen het niet uit wilde wraak, maar om meer „zielestof“ te krijgen. In het hoofd zit de meeste zielestof. Als hij zich van een hoofd meester maakt, krijgt hij zelf die zielestof er bij. De regering gaat deze sneltochten tegen. De zending doet haar

best om de Papoea bekend te maken met het evangelie. Dat is wel heel moeilijk. Heel eenvoudige scholen worden gebouwd, waar de primitieve bevolking wordt onderwezen.

Daar is werk voor Nederland in Nieuw-Guinea, vóór het op eigen benen kan staan. Langzaam aan kan de Papoea mee het werk doen. Daar is hij dan heel trots op. Moet je hem zien glimmen van pret als hij een machine kan bedienen! Als hij kan **chaufferen** met een traktor! Bij de petroleum-maatschappij worden al veel jongeren opgeleid voor dit werk.

Op het ogenblik levert de landbouw nog alleen maar **kopra**, het gedroogde kiemwit van de kokosnoot. Het lijkt er op dat in de toekomst de vlakke rijst zal leveren.

We wachten nu maar af, welke wetenswaardigheden de **expeditie** aan het licht zal brengen.

OPGAVE:

1. Schrijf de vreemde woorden nauwkeurig over.
2. Nieuw-Guinea is maal Nederland Slechts % is niet bedekt met oerwoud. Het eiland behoort voor de ene helft aan en de andere aan

Het is een twistpunt vandaag tussen en Nieuw-Guinea dankt zijn naam aan

De zond naar dit eiland in 1622. Naar hem zijn de toppen genoemd. De blanken kregen belangstelling voor Nieuw-Guinea door en De bewoners heten:

De hebben het veel gemakkelijker dan de Tussen de bergen verbouwen ze Aan de kust is het hoofdvoedsel. Het koppensnellen doen ze voor het krijgen van De landbouw levert nu nog alleen Een zal de onbekende gebieden in brengen.

wordt president in Amerika

Dit opschrift hebben sommige jongens en meisjes al een keer eerder gezien. 't Stond ook boven een artikel in 't februari-no. van O.E.K. Maar omdat er met september een heleboel nieuwe lezers en lezers bij gekomen zijn, gebruiken we het nog maar eens.

En 't gekke is... dit opschrift is eigenlijk niet eens goed. Amerika bestaat immers niet uit één, maar uit verschillende landen. Noem er maar eens enkele uit Noord- en uit Zuid-Amerika.

Toch is het wel duidelijk, welk land bedoeld wordt, als er staat: Wie wordt president in Amerika? Want er is één staat, die voornamer is dan de andere, een staat, die we gewoonlijk Amerika noemen. De eigenlijke naam is **United States of America** (d.w.z. Verenigde Staten van Amerika) kortweg aangeduid met de drie beginletters U.S.A.

Die Verenigde Staten vormen samen een **republiek**. Aan het hoofd staat dus een **president**.

Het Amerikaanse volk gaat elke 4 jaar naar de stembus om een president te kiezen. 6 november a.s. is het weer zover. Wie zal het worden?

Jammer genoeg vragen verreweg de meeste kiezers zich niet af, of de nieuwe president een gelovig man is, die zijn hulp en kracht van God verwacht, die zich in zijn regering wil laten leiden door Gods Woord. 't Voornaamste vinden ze, dat hun president een flinke kerel is. Iemand, die zorgt, dat de U.S.A. het machtigste land ter wereld is. Maar ook iemand, die de vrede weet te bewaren. De president moet bovendien een vriendelijke, aardige man zijn.

Nu kunnen de Amerikanen kiezen tussen twee. De **kandidaat** van de **democraten** is Stevenson, een erg bekwaam man. De andere kandidaat is een **republikein**: de tegenwoordige president Eisenhower. Hij is iemand, die de laatste vier jaar getoond heeft een uitstekend regeerder te zijn. 't Gaat dus om de vraag: Blijft Eisen-

hower president, of zal Stevenson het van hem winnen?

Heel veel mensen weten van Eisenhower alleen, dat hij in de laatste wereldoorlog opperbevelhebber was van de **geallieerde legers**, die Duitsland en Ja-

EISENHOWER

pan verslagen hebben. Daardoor is hij beroemd geworden. Maar er is veel meer van hem te vertellen! Zijn levensgeschiedenis laat zien, dat je niet uit een voorname familie hoeft te komen om het ver te brengen in de wereld.

Vader en moeder Eisenhower hadden de grootste moeite om voor hun zeven jongens genoeg te verdienen. Hun derde zoon heette David Dwight. Moeder Eisenhower keerde later die namen om en zo werd het Dwight David, maar iedereen noemde hem later Ike.

Ike's ouders waren arm. Uit armoede waren ze naar het plaatsje Denison verhuisd. Daar in een klein houten huisje werd in 1890 Ike geboren. Maar daar in Denison raakte het laatste geld op en berooid keerde het gezin naar hun vroegere woonplaats Abilene terug.

Vader Eisenhower werd er nachtwerker en **monteur** bij een zuivelfabriek. De

verdiensten waren nog niet erg groot en een beetje bijverdienste konden ze best gebruiken. Daar moesten de jongens voor zorgen. In het tuintje bij hun huis verbouwden de Eisenhowers groente en de jongens gingen die uitventen. Ike natuurlijk ook.

Er zijn wel eens jongens of meisjes, die erg lelijk kijken of huilen, als ze met een jas of jurk van hun broer of zus aan naar school moeten. Waarom eigenlijk? Ike is wel eens naar school gegaan met knoepschoenen van zijn moeder aan, om-

dat er niet genoeg schoenen waren voor alle jongens.

't Gezin Eisenhower werd om zijn armoede gelukkig niet veracht. Integendeel, men roemde het als een flink gezin.

Al vroeg kwam Ike bij zijn vader in de zuivelfabriek. Hij werd daar stoker en tweede machinist, maar..... hij had altijd nachtdienst, twaalf uur achtereen. Hij en zijn broer wilden eigenlijk veel liever doorleren, student worden. Maar leren kost geld en dat was er niet. Toen maakten die twee een plannetje. Een van hen zou op de fabriek werken. Van het verdiende geld kon de ander studeren. Elk jaar zouden ze dan ruilen. De broer, die gestudeerd had, ging dan werken en hij, die gewerkt had, werd student.

't Leek prachtig, maar één bezwaar was er. 't Duurde nu twee maal zo lang, dat ze klaar zouden zijn met hun studie. Daarom besloot Ike maar in het leger te gaan. Zijn moeder had wel een hekel

aan alles, wat met soldaten te maken had, maar ze hield hem niet tegen.

In het leger deed de jonge Eisenhower ook zijn best. Maar wie zou gedacht hebben, dat hij nog eens aan het hoofd zou staan van een miljoenen-leger? Dat Eisenhower het middel in Gods hand zou zijn om de wereld de vrijheid te hergeven?

't Was in 1916, dat Eisenhower trouwde met Mamie Geneva Doud, de dochter van een welgesteld zakenman. Ze kunnen het nog altijd heel goed met elkaar vinden, die twee.

Toch is het ook hun niet altijd voor de wind gegaan. Hun oudste zontje Icky stierf, toen hij nog maar 3½ jaar was. Daarvan hebben ze veel verdriet gehad. Ze hebben nu nog één zoon, John. Die is getrouwd, en heeft drie kinderen: twee meisjes en één jongen. Die jongen is de trots van zijn grootva-

BIJBELS IN RUSLAND.

De eerste oplaag van Russische Bijbels, die na de communistische revolutie in de Sovjet-Unie weer zullen worden uitgegeven, is thans gedrukt; de vraag naar de nieuwe Bijbels is reeds overweldigend.

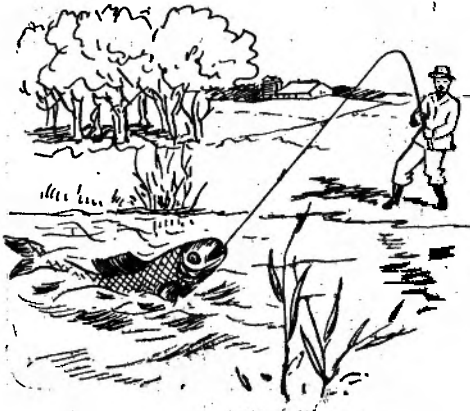
Het lezen in de Bijbel moest vroeger grotendeels in het geheim gebeuren, maar nadat de autoriteiten het verbod om nieuwe Bijbels te drukken hebben opgeheven, geschiedt de Bijbelstudie meer openlijk. Het komt voor, dat verschillende families samen met één Bijbel moeten doen, en een tijd moeten afspreken, waarop ieder de gelegenheid kan krijgen er in te lezen. Het spreekt vanzelf, dat vele Bijbelboeken uit flarden bestaan, na al dit intense gebruik. Veel mensen hebben bepaalde Bijbelgedeelten overgeschreven, zodat zij die voor zichzelf kunnen behouden. Men begrijpt, hoe verheugd velen zijn, dat thans ieder zijn eigen Bijbel zal kunnen krijgen.

der en natuurlijk heet hij ook Dwight David.

Ook Eisenhowers broers hebben het ver gebracht. De een is bankdirecteur, een ander advocaat, een derde is eigenaar van een radio-station en de vierde is president van een hogeschool. Maar ze hebben er ook voor moeten werken!

Nu moet je vooral niet denken, dat het een gemakkelijk baantje is om president van Amerika te zijn. Men zegt zelfs, dat het de zwaarste baan van de wereld is. 't Is hard werken van de vroege morgen tot de late avond. Er zijn maar weinig mensen, die zo zeer hun vakantie nodig hebben, als Eisenhower.

Weet je, wat zijn liefhebberijen zijn? Hij mag dolgraag vissen. En er gaat dan

ook geen vakantie voorbij of hij staat met de hengel in de hand.

Wat hij nog meer graag doet? Je raadt het nooit: hij kijkt graag zijn eigen potjel. En men zegt, dat zijn vrouw het hem niet verbetert.

Eisenhower is nu dus de eerste man van Amerika. 't Zou geen wonder zijn, als hij hoogmoedig en trots was geworden. Eens een arme jongen en nu president van Amerika.

Maar Eisenhower is eenvoudig gebleven. Hij zei eens tegen een vriend: „Mijn enig verlangen is, dat ik door mijn inspanningen iets voor anderen kan betekenen.”

Heel veel heeft Eisenhower bereikt, door zijn sterke wil. Een voorbeeld van zijn wilskracht?

Vroeger rookte hij erg veel, soms wel zestig sigaretten per dag! Totdat hij zich minder prettig begon te voelen en de dokter liet komen. Deze raadde hem aan in 't geheel niet meer te roken. En..... Eisenhower deed het. Hij raakte van die dag af geen sigaret meer aan!

De Amerikanen houden wel van hun president. En ongetwijfeld zouden ze hem graag als hun president herkiezen, maar er is iets, wat sommigen doet weifelen. 't Vorig jaar heeft Eisenhower een hartaanval gehad en geruime tijd in 't ziekenhuis gelegen. En een poosje later moest hij er weer naar toe om zich te laten opereren aan de dunne darm. De dokters hebben hem nu weer volkomen gezond verklaard en gezegd, dat hij het zware ambt van president nog jaren kan bekleden, maar..... Zo jong is Eisenhower niet meer en 't zou toch gemakkelijk kunnen gebeuren, dat hij weer zo'n hartaanval kreeg. Eisenhower heeft zelf zijn partijgenoten eens gewaarschuwd, dat de mens sterfelijk is.

Als hij nu weer president wordt, en binnen vier jaar zou overlijden, dan volgt de vice-president Nixon hem op, en dat is iemand, van wie de meeste Amerikanen niet erg houden.

En daarom is er zo'n spanning: Wie wordt president in Amerika, Eisenhower of Nixon?

VRAGEN EN OPDRACHTEN:

1. Noteer de vreemde woorden met hun betekenis.
2. U.S.A. betekent
3. Aan het hoofd van een republiek staat een
4. Om de jaar kiezen de Amerikanen een nieuwe De tegenwoordige president heet, die vooral bekend is als in de laatste wereldoorlog.
5. De twee kandidaten voor de presidentsverkiezingen zijn en
6. Er zijn in de U.S.A. twee grote partijen, n.l. de en de
7. Eisenhower is nu jaar
8. Zijn liefhebberijen zijn en

DE VERBINDING *tussen Stille- en Atlantische Oceaan*

De laatste weken wordt er bijna ononderbroken gesproken over het Suezkanaal. Geen wonder, het is immers een kanaal, waarbij niet alleen Egypte, maar heel veel andere landen belang hebben.

Er is nog een kanaal van **internationale** betekenis: het Panamakanaal in Midden-Amerika.

Niet dat er over dit kanaal ook al ruzie wordt gemaakt, maar de laatste tijd zijn er toch heel wat woorden weer over gevallen.

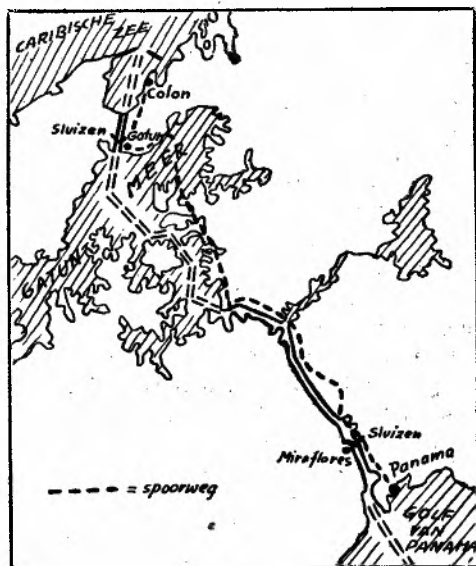
Weer? O, ja, als je eens wist, wat daarover al te doen is geweest. Niet alles even fraai. Alleen het woord „Panama-schandaal” zegt al genoeg om er een rilling van te krijgen.

Je weet dat Ferdinand de Lesseps, een ingenieur uit Frankrijk, de plannen voor het graven van een kanaal door de landengte van Panama heeft gemaakt? Was er een geschikter en bekwaamer waterbouwkundige te vinden? Had De Lesseps niet veel ervaring opgedaan bij het graven van het Suezkanaal? Hij kreeg de leiding bij de werkzaamheden die daar in Midden-Amerika in 1881 begonnen. 't Was een reuze karwei. Men rekende in miljoenen.

Tussen Colon en Panama werd het kanaal **geprojecteerd**. Een dal werd tot stuwmeer omgevormd en rotsen werden met dynamiet bewerkt om een doorgang te krijgen. Een pracht kanaal. 80,5 km. lang, minstens 90 m. breed en 13,7 m. diep. Maar het ongezonde klimaat en bergafschuivingen gaven veel tegenslag, waarbij tenslotte de geldelijke moeilijkheden kwamen. Het werk had in 18 jaren klaar moeten zijn, doch in augustus 1914 kon pas het eerste schip door het kanaal varen.

Er is echter aan dit kanaal iets vervelends. Dat zijn de sluisen, die aan het begin en het einde van het kanaal nodig waren. 't Werden voor **die tijd kolosale** dingen. Maar nu blijken ze voor verschillende schepen al weer te klein te zijn. Bovendien moeten de schepen soms wachten om te kunnen dóórvaren. En „tijd is geld”, zegt men in onze haastige tijd. Men kan **niet** wachten.

Doch Amerika maakt zich over heel iets anders bezorgd. De U.S.A. heeft immers een dubbele vloot, één in de Stille en één in de Atlantische Oceaan. En door het Panamakanaal kunnen de twee vloten vlug bij elkaar komen. Maar het

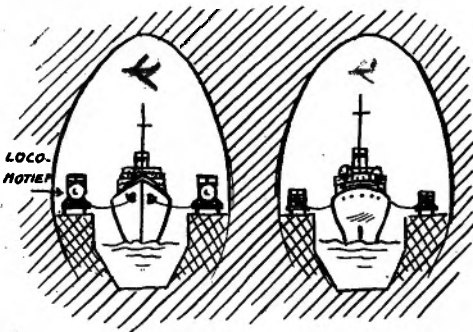
kanaal is zo vreselijk kwetsbaar. Eén luchtaanval en het is onbruikbaar gemaakt. En dan zou de enige verbinding blijven rond Vuurland, aan de punt van

Zuid-Amerika. Begrijp je? Daar over heeft Amerika zorgen.

Het behoeft je niet meer te verwonderen, dat in de laatste jaren allerlei plannen gemaakt zijn om het kanaal minder kwetsbaar te maken. Het eenvoudigste zou zijn, de sluisen weg te nemen en het kanaal op **zeeniveau** te leggen. Toch evengoed nog een miljoenenzaakje.

Overere plannen van een kanaal door Nicaragua zijn opnieuw bekeken.

Onlangs is er ook een heel nieuw ontwerp op tafel gekomen. DE ontwerpers zijn de **ingenieurs** Delfino en Alvarez. Het moet komen in het rotsgebergte van Costa Rica. De hardheid van dit vulkanisch gebergte is heel groot. Op zeeniveau willen de ingenieurs twee tunnels boren voor het scheepvaartverkeer in beide richtingen. Elke tunnel zal in doorsnee een eivorm hebben, terwijl aan weerszijden een spoorbaan gedacht is, waarop locomotieven kunnen rijden

om de schepen te trekken. Deze zullen immers niet op eigen kracht mogen varen vanwege de rookontwikkeling. Om het grote verschil in waterstand tussen eb en vloed te voorkomen, zal er in ieder kanaal aan het begin en aan het einde een sluis worden gemaakt. Dit is volgens de ingenieurs ook het enigst kwetsbare, want het kanaal zélf zal, veilig voor elke aanval uit de lucht verborgen liggen onder een paar honderd meter hard, vulkanisch rotsgesteente.

Maar..... wie zal dit betalen?

De ingenieurs zijn nog al **optimistisch**. Er zit in de omgeving van de tunnels uranium en olie in de bodem en de op-

brenst hiervan zou voldoende zijn om de onkosten van het plan te betalen.

We zullen maar eens afwachten, wat er van dit **fantastisch** ontwerp terecht komt.

Een paar aantekeningen:

De 3 grootste kanalen ter wereld zijn: De grootte van het Suezkanaal zijn van

Het is 168 km. lang en loopt tussen de plaatsen: en

De plannen van het Panamakanaal zijn van

Het is 80,5 km. lang en loopt tussen de plaatsen: en

De plannen van het Noordzeekanaal zijn van W. A. Froger.

Het is 19 km. lang en loopt tussen de plaatsen: en

VAN DE HAK
OP
DE TAK

't Is met de schoenen een vreemd geval,
Dat blijkt uit spreekwijzen zonder tal.
Menige dame die mooi wil zijn,
koopt liefst haar schoentjes een maat te klein,
waar ze veel pijn om verdragen moet.
Toch leeft ze soms *op te grote voet*:
haar huishoudbokje moet dan besnoeid,
daar 't *op te ruime leest is geschoeid*.
Haar buurvrouw ziet het meewarig aan en zegt:
'k Zou niet graag in haar schoenen staan.
Ze geeft te véél uit, *daar wringt de schoen*,
wat kan een mens onverstandig doen!
Maar dure spulletjes kopen gaan,
de schuld schrijft ze onder haar schoenzool aan.
'k Heb haar gewaarschuwd, maar och, je snapt,
Ze heeft mijn raad aan haar laars gelapt!'

* * *

Wil waarde lezer, hier goed op letten:
'k Wou niet de vrouwen *een hak gaan zetten*.
Wie zulk een laagheid durft begaan,
moet wel heel vast in zijn schoenen staan!
Wie 't zwak geslacht *op de tenen trapt*,
heeft van beleefdheid *geen laars gesnapt*.
Houd u dus llever maar bij uw leest,
dat is nog altijd het best geweest!

PIET PRINS

zeven motten

Wiedele wintel, wiedele wantel,
Zeven motten in een mantel,
Zeven motten in een mantel van mevrouw.
Die twee grote zijn de ouders,
5 en die wonen in de schouders
en de kindertjes, die zitten in de mouw.

Moeder Mot zegt: „Is het lekker?“
„Morgen gaan we naar de jekker,
gaan we naar de jekker van meneer;
10 en dan krijgen we als toetje
nog een heerlijk viltten hoedje.
O zo'n lekker hoedje met een veer!“

Eerst maar zoet die mouw opeten
en 't manchetje niet vergeten !
15 Als die mouw op is,
dat zeg ik jullie vast,
Mag je naar het mottenschootje
In dat rose camisooltje,
Op het allerhoogste plankje
van de kast !”

Wiedele wintel, wiedele wantel
20 Zeven motten in een mantel.
Dan gebeurt er een verschrikkelijke ramp,
Want ze gaan de kleren luchten
En de motten moeten vluchten
En ze vluchten in de franje van de lamp.

25 't Kleinste motje zit te klagen
En om ribfluweel te vragen.
Maar de vader zegt dan eindelijk tot slot :

„Blijf maar zitten, eet maar franje,
Anders komen ze weer an je ;
30 En - zó is het leven kind :
Wat mot, dat mot !”

Annie M. G. Schmidt

Zeven Motten

van Annie M. G. Schmidt

Na de vakantie zijn we weer flink aan 't werk getogen. Toch heb ik, net als jullie, die vrije, onbezorgde tijd een beetje in mijn herinnering. Daarom dit luchtige, vrolijke, grappige versje!

't Is een tragé-komédie, d.w.z. het is een drama van die verjaagde motten en tóch moet je er om lachen.

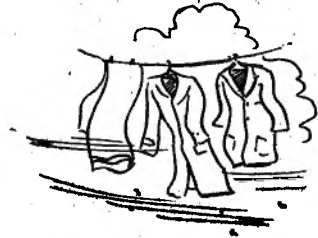
Je kunt het op verschillende manieren voordragen, maar in ieder geval moet het fijn ritmisch zijn. Dus niet de lettergrepen even lang, net alsof je ze telt. Wie-de-la-win-tel. Dan is het net gehakt stro. Nee, het moet léven. Dat ritme krijg je het best te pakken, als je de twee eerste regels een paar keer opzegt en daarbij een wiegende, zwaaiende beweging maakt met je bovenlijf en je armen. Dat is alleen maar om „er in te komen”. Als je 't voordraagt voor de klas of voor moeder (— wat zal diè er van genieten zeg—) sta je natuurlijk rustig.

Omdat het gedicht een tragé-komédie is, moet je het ook kwasi-ernstig voordragen, door je doet alsof je met die motten meeleeft, maar inwendig heb je er pret om.

Er zijn drie „personen” die spreken:

- 1e. Moeder Mot.
- 2e. 't Kleinste Motje.
- 3e. De Vader.

Die spreken, net als bij jullie thuis vader en moeder en het kleine zusje, héél verschillend. Dus: nadoen. Het kleine motje laat je huilend praten met een klagerig stemmetje. En dan komt de zware stem van de vader; hij is niet kwaad, maar probeert te troosten, zoals een vader dat kan doen: flink; kop-op kind, 't is nou eenmaal niet anders. En dan stevig het slot zeggen: Wat mot, dat mót!

De antwoorden op het voorgaande tiental vragen zijn:

101. Jordaán, Kison en Kidron; 102. Thabor, Olijfberg en Ebal; 103. Ferdinand de Lesseps; 104. Port Saïd en Suez; 105. De Middellandse zee en de Rode zee; 106. Nasser, Sukarno en Eisenhower; 107. Eén, een ronde tafel; 108. Jubal; 109. Panama-kanaal; 110. P. H.

Nu de nieuwe:

111. Hoe komt men aan de naam Klazienaveen?
112. Hoe heetten de zonen van koning Saul?

113. Wat voor familie was Joab van David?
114. Waar zijn in Friesland geen dijken nodig?
115. Hoe groot is de omtrek der aarde?
116. Welke Nederlandse staatsman stierf op het schavot?
117. En welke Engelse koning?
118. Wat is een vijfkop?
119. In welk sterrebeeld staat de poolster?
120. Noem eens 3 soorten nagels.

Nu laten we deze keer maar eens die lastige kruiswoordraadsels liggen en gaan gezellig wat "snuffelen".

Je hebt zeker de 4 onhollandse namen hieronder al zien staan?

Toch kun je van ieder naamkaartje een rasecht-hollands beroep maken.

1. U. Naro	2. B. Rumteer
IJlst	Gees
3. C. Trilcie	4. R. Ruinik
Een	Ede

Dan een drietal eenvoudige raadseltjes:

1. Welke soort steen bestaat uit 2 stemmen?
2. Waar ga je naar toe als je 13 jaar bent?
3. Als er van een woord van 5 letters de eerste twee worden weggelaten, blijft er maar één over.

Tenslotte vind je in de volgende 10 zinnen **bijbelse** namen verborgen:

1. Er zijn veel inlanders bij de opstand omgekomen.
2. Het jongetje had amper onder een auto gezeten.
3. „Toe jo, bel voortaan wat minder luid”.
4. „Kom”, riep vader, „we gaan direct”.
5. Fietste vader daar net voorbij?
6. De tram ramde in een bocht een autobus.
7. Och zeg, je busje Nescafé staat open.
8. „Wou je er een gulden voor hebben?”
Ja, minstens.
9. Jan had in achttien tellen z'n deel som uit.
10. Met de letters DRU ben je toch niet verlegen?

Je hoeft niets op te zenden.

Billy-Bill

onder de Golden
door: G. van Heerde

„Billy-Bill” noemden de matrozen de kajuitsjongen van de Colombo. Hij heette eigenlijk William, maar van de dag af, dat hij voet aan boord had gezet, was het „Billy-Bill” geweest en zo was het gebleven ook.

Op de morgen, dat het schip de haven van Sjjang-hai verliet, stond de jongen bij de verschansing en keek naar de langzaam verdwijnende stad.

Hij zag de witte huizen op de oever van de Hoan-Pau-rivier en twee van de vijf poorten, die toegang gaven tot de voorsteden. Een enkele theetuin schoof langs hem heen.

De honderden jonken, sampans en

gigs¹⁾, die aan de oever lagen gemeerd, verdwenen uit het gezicht. Daarna voeren ze nog lang voorbij uitgestrekte, vlakke landerijen, met smalle wegen en enkele regenputten. Tegen de horizon verrees een tempel, wit en licht boven de grijze aarde.

Billy-Bill draaide zich om en keek naar de matrozen, die bezig waren de kisten met mondvoorraad naar het ruim te slepen. Hij zag kapitein Johnson de brug opgaan. Daar praatte hij wat met de stuurman en keek

1) Kleinere Chinese schepen

in noordelijke richting. Beneden hem klonk het eentonig gestamp van de machines; golven braken op de boeg, gingen grommend langs de boorden; buiswater spatte omhoog.

Tenslotte verdween 't laatste land uit het gezicht. Rondom de Colombo was alleen lucht en water.

Billy-Bill stond er aan te denken, dat mr. Duck zich nog niet aan dek had laten zien. Direkt na zijn aankomst was hij naar zijn hut gegaan. Daar had de kok hem de koffie gebracht, maar dat was al weer meer dan een uur geleden.

„Zou hij nu al zeeziek zijn?” — dacht Billy-Bill. Even trok een glimlacht over zijn gezicht, als hij terugdacht aan het ogenblik, dat mr. Duck de loopplank naar de Colombo kwam opgelopen. Nog nooit in zijn leven had Billy-Bill zo'n dikke man gezien. De sterke loopplank boog door onder zijn gewicht en iedereen verwachtte, dat hij — de plank dan — in tweeën zou breken. Billy-Bill bedacht nog, hoe het mogelijk was, dat zo'n dikke sinjeur z'n schoenen 's avonds uit kon trekken. Of zou hij zo, met zijn schoenen aan, in bed kruipen? De kajuitsjongen had

stom-verbaasd naar de vervaarlijk grote snor en lange, rode baard van de vreemdeling gekeken, toen die eindelijk, puffend als een stoommachine, op het dek stond. Hij stond even uit te rusten, met zijn rug tegen de verchansing. Wat gelukkig, dat die van ijzer is, had Billy-Bill nog bedacht, anders ging hij sekuur in tweeën. Stel je voor. Mr. Duck met een plons in het water! Zouden de haaien even lachen om zo'n kadeautje!

Toen hij weer wat op krachten was gekomen, startte mr. Duck in de richting van een kajuitstrap. Had Billy-Bill het zich nu verbeeld, of helde 't schip naar stuurboord over, toen meneer naar de rechterkant van het dek liep? Maar gelukkig, alles liep goed af en de vreemdeling belandde, na zich door het trapgat te hebben gewrongen, veilig in zijn hut. Na die tijd had de kajuitsjongen hem niet weer gezien. Meneer Duck had zeker een paar uur nodig, om weer op kracht te komen na zo'n wereldreis.

Aan al deze dingen dacht Billy-Bill toen 'n klinkende draai om de oren hem deed opspringen en naar zijn gloeiende oor deed grijpen. Achter hem stond een matroos.

„Wel ja, meneer Billy-Bill neemt vakantie vandaag, staat daar maar met de handen in de zakken lekker niks te doen, alsof hij de kapitein in hoogst eigen persoon is. En wij kunnen maar sjouwen, en maar kisten naar beneden slepen en ons maar in het zweet werken. En nou — op een rapje aan het werk, of ik trek je de oren van het hoofd”.

Hij stond al weer klaar, de arme Billy-Bill een tweede oplawaai te geven, maar die wachtte de slag niet af en schoot onder zijn arm door, weg in de richting van de kombuis.

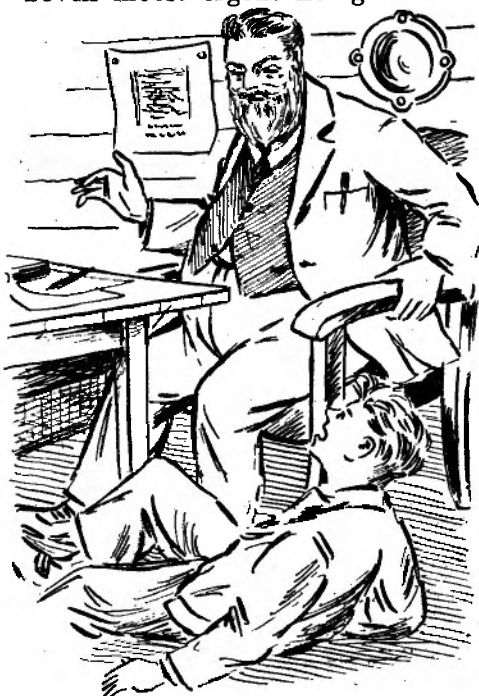
„Pak an!” gebod de matroos.

Billy-Bill, in zijn haast, om één der kisten op te pakken, struikelde, strompelde op, gleed nog eens uit en rolde pardoes de kajuitstrap af. Het ging hobbeldebobbel, van tree op tree. Hij probeerde zich nog vast te grijpen, maar zijn handen vonden

geen steun. Zijn hoofd bonkte tegen de leuning, nog eens en nog eens... dat gaf minstens drie builen..., toen lag hij onder aan de trap, bonsde tegen een deur en rolde hals over kop de hut van meneer Duck binnen.

„Goeie morgen”, zei die.

Billy-Bill had geen antwoord. Hij was tot rust gekomen tegen een tafelpoot, keek omhoog en zag alleen twee benen en een stuk buik. Daarboven moest ergens het gezicht van

de deftige mr. Duck zitten. Oei, wat zou die kwaad zijn. Billy-Bill had niet eens netjes aangeklopt, was zo maar, als een blok hout, de hut binnengerold. Enfin, meneer had hem zeker aan horen komen. Bonk-bonk ging het immers op de trap, bij iedere trede.

„Ik zeg „goeie morgen”, zei meneer opnieuw, toen hij geen antwoord kreeg.

Verlegen krabbelde de jongen overeind. Hij stond daar bij de tafel, met een vuurrood hoofd van verlegenheid, krabde zijn bol en probeerde ondertussen te tellen, hoeveel builen hij had opgelopen. Maar bij vijf raakte hij de tel kwijt en hield op.

„Dat vind ik nog eens aardig, dat

je me op komt zoeken!” Het geluid kwam ergens uit de haard weg en Billy-Bill, die het waagde, even naar meneer te kijken, zag, hoe diens snor trilde. Gelukkig, hij vond het dus nog niet zo heel erg.

Meneer Duck schoof een stoel aan. „Zo, ga zitten, jongeman. Ik had mijn deftige bezoeker al eerder een stoel aan moeten bieden, maar ik kon je daar onder de tafel niet zo gauw vinden”. Zelf ging meneer op de rand van het bed zitten, dat even kreunde van angst.

„En vertel es, wat kwam je hier doen?”

Billy-Bill keek naar de punten van zijn schoenen en overdacht, wat hij nu moest zeggen.

„Ik-ik-ik rolde van de trap, meneer en toen — toen, tegen de deur en toen...”

„Ja, dat heb ik gemerkt. Nou, je bent er nog best af gekomen. Doet je hoofd zeer?”

„Een.... een beetje”, stotterde de jongen.

Met een zware zucht kwam meneer overeind. Toen hij naast Billy-Bill stond, betastte hij met zijn grote handen diens hoofd.

„Doet het dàar zeer?” Met zijn handen drukte hij eens flink. De jongen sprong bijna tegen de zolder van de pijn.

„Een.... een beetje”.

„En daar? En daar?”

„Au!” gilde Billy-Bill.

„k Heb het al gezien!” zei meneer Duck.

Hij liep naar een kist in de hoek van de hut, nam er een flesje uit en schonk 'n paar druppels in een glas.

„Zo, nu wat water er bij en dan drink je dat maar eens op. 't Is nog best afgelopen, kereltje, wees daar dankbaar voor. En als je in de loop van de dag hoofdpijn krijgt, kom je ogenblikkelijk bij me, begrepen?”

De jongen knikte. Toen, aarzelend, vroeg hij: „Is u... eh... is u... een dokter?”

Mr. Duck glimlachte.

„Ja, ja zeker. Ik ben ook dokter. Weet je, ik ben zo'n beetje van a

les wat. Ik weet wat over vreemde landen, waar bijna nooit een blanke is geweest. En over alle volken zou ik je wat kunnen vertellen. Je moet weten, ik ben in dienst van het Groot Aardrijkskundig Genootschap. Wel eens van gehoord?"

Billy-Bill schudde het hoofd.

„Nou dan, dat Genootschap stuurt mij uit, om vreemde landen te bestuderen. Daar schrijf ik dan een boek over en dat kunnen de mensen in Engeland lezen”.

„Oh”, zei de kajuitsjongen bewonderend.

„Zo gaan wij nu naar de Amoerivier, aan de noordgrens van China. Daar wonen nog weinig bekende volksstammen, zoals de Gilghanen en de Golden. Ik zal proberen iets te weten te komen van hun woonplaats en levenswijze. Nou, en dan ben ik bovendien dokter. Ik probeer die mensen te helpen, als ze ziek zijn en ik ga ondeugende kajuitsjongens weer oplappen als ze er plezier in hebben met hun hoofd naar benevan een trap te rollen.

„Begrijp je?”

Billy-Bill glimlachte. Hij vond meneer Duck toch wel een aardige man.

„En dan, tenslotte, ben ik ook zendeling”.

„Zendeling?” De jongen keek meneer verwonderd aan, de mond half open van verbazing.

„Ja, vind je dat zo vreemd? In de meeste landen, die ik bezocht heb, leven de mensen als heidenen. Altijd zijn ze bang voor de boze geesten, altijd worden ze opgejaagd door de onrust, die leeft in hun hart. In de avond durven ze niet buiten hun armzalige huizen te komen, bang, dat een vertoornde geest hen te pakken krijgt. De angst voor de medicijnmannen jaagt hen op. Het beste van hun land offeren ze, om de geesten gunstig voor zich te stemmen. Ze leven in het land van zon en warmte, maar in hun hart is het koud en dood. Vind je het zo vreemd, dat ik deze mensen, als ik er de kans toe krijg, iets vertel van God in de hemel, die de mensen geen kwaad wil

doen, maar hen helpen wil en gelukkig maken?”

Mr. Duck zweeg.

In de stilte, die volgde, hoorde Billy-Bill het schurend geluid van water tegen de boorden. Het eentonig gestamp der machines drong vaag tot hem door.

Even blikte de jongen op naar mr. Duck. Die was dus dokter en zendeling.

En ontdekkingsreiziger! Vreemd, hij had zich een zendeling altijd voorgesteld als een lange, magere man in een wit kleed en een tropenhelm op. Deze meneer Duck leek helemaal niet op 'n zendeling. En toch was hij het.

De zendeling glimlachte tegen de jongen.

„Zo, nu weet je al meer van me, dan de matrozen op het dek. Ik zou zeggen, als je eens een uurtje vrij hebt, kom maar es aanlopen — aanrollen moet ik eigenlijk zeggen. Ik heb al zoveel gereisd in mijn leven, daar is nog wel wat over te vertellen. Doe je het?”

„Graag meneer”, haastte Billy-Bill zich te zeggen.

Op dat ogenblik klonken voetstappen buiten de hut.

„Billy-Bill!” riep iemand en toen hij niet direkt antwoord kreeg, nog eens: „Billy-Biiiiill!”

„Dat is de kok”, vertelde de jongen nog gauw. „Dat is een kwaai. Als je niet gauw komt, slaat-ie je met de potlepel om de oren”.

„Dan zou ik maar gauw gaan”, raadde meneer hem aan, „want je hebt voorlopig genoeg builen op je hoofd zitten”.

Hij pompte wat adem naar binnen en probeerde op te staan. Maar Billy-Bill was al bij de deur.

„Dag meneer”, zei hij haastig.

„Dag jongen en tot ziens. Denk om de trap”.

Hij sloot de deur achter de jongen en hoorde de kok nog zeggen:

„As-ie-me-nou. Nou is meneer Billy-Bill bij meneer Duck op visite geweest”.

(Wordt vervolgd).

Onze eigen krant

INHOUD:

1. Oorlogen en geruchten van oorlogen
2. Israël en Egypte
3. Pieter Stuyvesant
4. Diamant
5. Ons Werkhoekje
6. Hersengymnastiek
7. Voordracht :
Het gebed van oude Joe
8. Handenarbeid
9. Meisjeshoekje
10. Feuilleton :
„Billy-Bill onder de Golden”

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is extremely faint and illegible.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script that is too faded to be transcribed accurately.

A rectangular box containing handwritten text, likely a signature block or a specific section of the document. The text inside is illegible.

Additional handwritten text located to the right of the boxed area, continuing the document's content. This text is also illegible.

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 547 - Girorak. no. 139559

12e jaarg. no. 3 - nov. '56

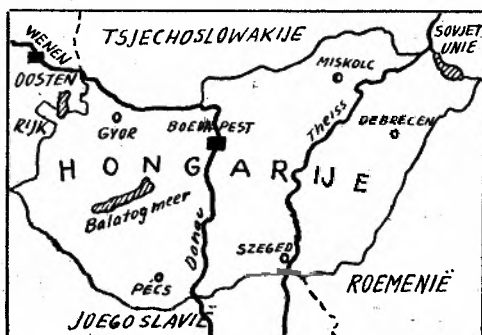

Oorlogen EN GERUCHTEN VAN OORLOGEN

Ook gij zult horen van oorlogen en van geruchten van oorlogen. Ziet toe, weest niet verontrust, want dat moet geschieden, maar dat is nog niet het einde. Want volk zal opstaan tegen volk, en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen nu hier, dan daar, hongersnoden en aardbevingen zijn.....

Deze woorden van de Here Jezus lezen we in Matth. 24. In de afgelopen dagen hebben we de waarheid van deze woorden maar al te duidelijk weer ondervonden.

Velen zaten uren aaneen naar de radio te luisteren om het laatste nieuws te horen over Hongarije, Israël en Egypte. Vol spanning, hoe alles zou aflopen. 't Gevaar voor een derde wereldoorlog leek erg groot.

De spanning begon, toen bekend werd, dat er in Hongarije een opstand was begonnen. Jarenlang was het Hongaarse volk geregeerd door communisten, aanhangers van Rusland. Dat wilde men niet langer. Het volk verlangde vrijheid.

Het begon met grote **demonstraties**, waaraan duizenden deelnamen. De opwinding werd steeds groter en de regering werd bang, dat het wel eens tot onlusten kon komen. Daarom werd de vroegere **premier Nagy**, die in ongenade was gevallen, weer in ere hersteld. Maar dat was de Hongaren niet genoeg. Zij wilden vrij zijn van de communisten en de Russen en grepen naar de wapens, het eerst in Budapest en later ook in andere delen van het land. Toen hebben de communisten de Russen te hulp geroepen om de orde te herstellen. Russische tanks denderden door de straten van de hoofdstad en ook Russische straaljagers verschenen op het toneel. Er werd bloedig gevochten en veel soldaten van het Hongaarse leger liepen over naar de opstandelingen. Zelfs werd er verteld, dat Russische soldaten zich bij de verzetsstrijders voegden. Toch zou de communistische regering met behulp van de Russen de opstand in Budapest wel neer hebben kunnen slaan, maar premier Nagy begreep, dat de hoofdstad dan een met lijken bezaaide ruïnenstad zou worden. Bovendien waren al grote delen

van het land in handen der opstandelingen.

Daarom gaf premier Nagy toe aan de eisen van de vrijheidsstrijders. Het vuur werd gestaakt en de premier beloofde, dat de Russische troepen zouden worden teruggetrokken. Er ging een golf van vreugde door het land. Vrij! Eindelijk vrij!

Maar vooraf wilde men nog afrekenen met de gehate communistische veiligheidspolitie.

Door heel de stad werden ze gezocht, en als men er weer een gevonden had, werd hij ter plaatse gedood. Zo erg haatte men deze mensen.

IMRE NAGY TIJDENS RADIOREDE

Nagy vormde een nieuwe regering, waarin niet alleen communisten zaten, maar ook mensen uit andere partijen. En de Russische tanks trokken uit Budapest weg!

De vrijheid scheen herwonnen! Uit vele landen kwamen medicijnen, verband en bloedplasma voor de gewonden. In alle vrije landen leefde men mee met het dappere Hongaarse volk.

Maar, toen kwamen er verontrustende berichten. Waarom bleven de Russische tanks in de buurt van Budapest? Waarom kwamen er zoveel andere tanks het land binnen? Waren er zoveel nodig om te zorgen voor de veiligheid van de terugtrekkende Russische burgers en soldaten? De Russen hadden toch beloofd, dat hun troepen Hongarije zouden verlaten?

Er kwam zelfs een uitnodiging aan de

voornaamste militaire leiders in Budapest om met de Russen te komen onderhandelen over de aftocht van de Russische legers.

Die leiders gingen. Maar toen gooiden de verrader zijn masker af! De onderhandelaars werden gearresteerd. En nu begon de ellende pas goed. Russische vliegtuigen bestookten Budapest met fosforbommen, waardoor de stad spoedig één grote vlammenzee geleeke.

En de tanks kwamen terug!

Wanhopig verzetten de vrijheidsstrijders zich. Maar 't was vechten tegen een overmacht. Overal probeerden de Russische tanks het verzet neer te slaan, maar ook overal begon het opnieuw. Vreselijk was het de noodkreten te horen van de Hongaarse vrijheidszenders. Het waren kreten om hulp. „Help ons met wapens, geneesmiddelen en voedsel.“ Ook op 't Hongaarse platteland werd de opstand neergeslagen. Rusland wilde niet, dat Hongarije vanonder zijn invloed wegvluchtte naar de vrijheid.

Maar overal stuitte het op taai verzet. Er vielen duizenden doden.....

Vele vluchtelingen kwamen over de Oostenrijkse grens. Moeders met kinderen, van alles beroofd, alleen hun leven gered, kwamen uitgeput aan. Men zag zelfs kinderen alleen de grens overkomen met een kaartje voor de borst, waarop stond: „Zorgt U voor hen. Wij vechten door tot het bittere einde.“

Op dit ogenblik is nog niet alle verzet ten einde. De nieuwe Hongaarse regering, door Rusland aan de macht geholpen, roept nog telkens de verzetsstrijders op, de wapens neer te leggen, en de stakers om aan 't werk te gaan. Maar velen vechten zich liever dood dan zich over te geven, al heeft men soms alleen maar zijn vuist of stenen om mee te vechten!

En wat deed de wereld om Hongarije te helpen? De algemene vergadering van de Verenigde Naties vroeg of eiste van Rusland terugtrekking van zijn troepen uit Hongarije, en dit land toe te staan, zijn eigen regering te kiezen.

Maar Rusland lapte alles aan zijn bloederige laars. Zijn antwoord kwam hierop neer: „Waar bemoeien jullie je mee? 't Gaat alleen Rusland en Hongarije aan en de Hongaren zelf hebben ons gevraagd

ISRAËL EN EGYPTE

Al jarenlang bestond er zoiets als gewapende vrede tussen Israël en zijn buurlanden. Telkens hoorde men van **incidenten**. Nu eens waren het Syriërs, dan weer Jordaniërs of Egyptenaren, die een overval deden op Israëliisch gebied. Prompt daarop volgde dan een Israëliische wraaktocht in het vijandelijke land.

President Nasser had ronduit verklaard, dat de Arabische landen het kleine Israël in zee zouden drijven. En wat zou Israël met zijn 1½ miljoen inwoners beginnen tegen die 40 miljoen Arabieren?

Israël wist dus, dat het een aanval kon verwachten, zo gauw zijn Arabische buurlanden zich sterk genoeg gevoelden.

En die landen versterkten zich met tanks, kanonnen en vliegtuigen, die ze kochten van Rusland en Tsjecho-Slowakije.

Moest Israël nu wachten, tot het werd aangevallen? Of moest het uit zelfverdediging zijn bedreigers op het lijf springen vóór ze hem te sterk waren?

Israël besloot tot het laatste. En het koos een gunstig ogenblik uit. Rusland had zijn handen vol in Hongarije. In Amerika had men het druk met de presidentsverkiezingen. Bovendien was president Nasser van Egypte bij Engeland en Frankrijk uit de gunst door zijn eigenmachtig handelen met het Suez-Kanaal, en het helpen van de opstandelingen in Algerije.

Het Israëliisch leger trok naar het zuiden en was in betrekkelijk korte tijd

meester van het Sinaï-schiereiland. De Egyptenaren boden in 't begin weinig, maar later meer tegenstand. In een tankslag werden de Egyptenaren verslagen en de Israëli's stootten door tot het Suez-Kanaal en hebben een enorme buit behaald.

Maar nu grepen Engeland en Frankrijk in. Ze zonden een **ultimatum** aan Israël en Egypte om het vuren te staken. Egypte weigerde op te houden, zolang de Israëli's op Egyptisch gebied waren.

De Engelsen waarschuwden de Egyptische burgers weg te blijven van de vliegvelden en begonnen deze te bombarderen. Later werden ook andere militaire doelen bestookt. Al heel gauw kon er geen schip meer door het Suez-Kanaal, omdat er enige schepen waren gezonken.

DAVID BEN GURION
MIN-PRES. VAN ISRAËL

de orde te herstellen."

Intussen worden er ook in ons land inzamelingen gehouden voor de Hongaren. En ons volk geeft, móet geven om de nood te verlichten. Ook zullen we straks Hongaarse kinderen hier verzorgen. Meer kunnen we niet.

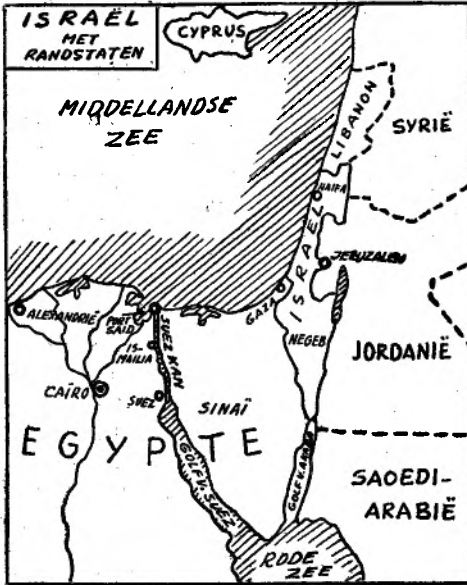
Ja toch, we kunnen bidden, we moeten bidden voor hen.

Doen jullie 't ook?

VRAGEN:

1. Aan welke landen grenst **Hongarije**?
2. Welke rivier stroomt **door** Budapest?
3. was premier, toen de Russen de opstand neersloegen.
4. Premier is hetzelfde als
5. Het R.... K... stuurt geld, medicijnen en bloedplasma naar de Hongaren.
6. Neem het kaartje van Hongarije over.

't Was de bedoeling van Engeland en Frankrijk om de Suez-Kanaal-zône te bezetten en zo de strijdende partijen te scheiden. Meteen hadden ze dan het Suez-Kanaal weer te pakken!

Na de bombardementen volgden landingen van parachutisten en landings-troepen in de buurt van Port-Saïd. 't Leek er op, dat Engeland en Frankrijk spoedig hun doel bereikt zouden hebben. Het noordelijkste deel van het Suez-Kanaal hadden ze al in handen en de Egyptenaren hadden door de bombardementen 't grootste gedeelte van hun luchtvloot verloren.

Natuurlijk bemoeide de UNO zich met dit geval. Amerika keurde de houding van Engeland en Frankrijk af. Maar Rusland kwam Nasser te hulp. Nee, gelukkig nog niet met zijn leger, maar met grote woorden. Het waarschuwde Engeland en Frankrijk zo spoedig mogelijk een eind te maken aan de strijd in Egypte. Anders zouden ze rekening moeten houden met een aanval door „een of andere grotere macht.“ Het dreigde zelfs met raketten. Verder stelde het Amerika voor om samen de rust in Egypte te herstellen.

Maar president Eisenhower heeft geantwoord, dat het Rusland wel allerminst past om als vredestichter op te treden, nu het zelf bezig is het Hongaarse volk te vertrappen,

Toch zijn Israël, Engeland en Frankrijk opgehouden met vechten. De Verenigde Naties hadden namelijk een besluit genomen om een politiemacht in te stellen voor dat gebied. Dat leger van de Verenigde Naties moet dan de taak van de Engelsen en Fransen overnemen. Het zal bestaan uit militairen van verschillende landen. Alle strijdende partijen hebben zich bij dat besluit neergelegd, al is niemand van hen geheel bevredigd.

Toch is er in heel de wereld een zucht van verlichting opgegaan. De grote spanning en de dreiging van een derde wereldoorlog is voorlopig afgenomen.

Maar of alles zo gemakkelijk zal aflopen?

„Oorlogen en geruchten van oorlogen. Ziet toe, wees niet verontrust.....“

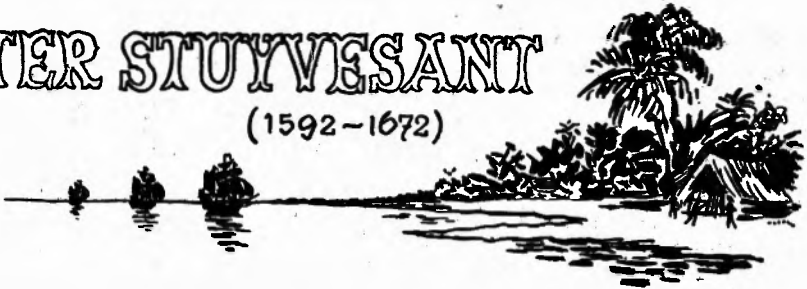
VRAGEN EN OPDRACHTEN:

1. Plak het kaartje in je schrift.
2. De Arabische buurlanden van Egypte zijn:
3. Egypte kreeg wapens van
4. Israël heeft het schiereiland veroverd.
5. Wat weet je uit de Bijbel van dit gebied?
6. Engeland en Frankrijk stuurden een
7. Egypte is verslagen, maar wilde tussenbeide komen en dreigde met
8. De Uno stuurt nu een

PIETER STUYVESANT

(1592-1672)

Hé, een standbeeld?
Dat zie je niet dikwijls in een dorp.
Eens even wat dichterbij bezien! Op
een voetstuk staat een forse mannenge-
stalfe, met de hand aan de degen.

Wat het meest opvalt is het houten
been.

'k Sta hier in Wolvega bij het stand-
beeld van Pieter Stuyvesant, Directeur-
Generaal van Nieuw-Nederland, Aruba,
Bonaire, Curaçao.

In de buurt van dit mooie dorp, in

Scherpenzeel, heeft Pieter Stuyvesant
gespeeld.

Het is al lang geleden! 't Was in de
tijd van prins Maurits.

In Scherpenzeel woonde dominee Stuy-
vesant. Zijn zoontje, Pieter, vermaakte
zich hier met zijn kornuiten.

Ze kenden hem allemaal: Pieter van
de dominee. Het was een jongen, die er
durde zijn. Toen had hij nog twee sterke
benen. Zijn ogen waren helder en scherp.
En wat hij zich eenmaal in het hoofd had
gezet moest doorgaan.

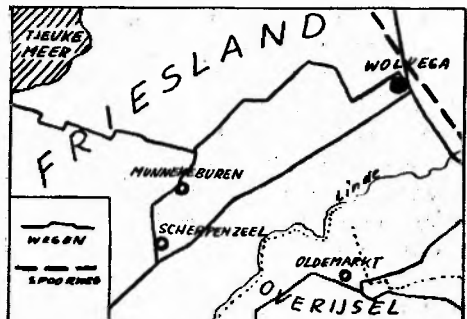
Dominee Stuyvesant heeft zoontje Pie-
ter dikwijls onderhanden moeten nemen
om zijn eigenzinnigheid.

De jongens mochten Pieter wel, want
bang was hij nooit. Soldaat worden en
vechten tegen de Spanjaarden, dat
was Pieters jongensdroom.

Vader dacht er wat anders over. De
dominee verhuisde naar Berlikum en
Pieter ging naar de universiteit in Fran-
ker. Wat moet, dat móet en koppig hield
hij zijn studie vol.

Maar..... predikant worden, zoals
Vader graag wilde, neen dat wilde Pie-
ter niet. Het zat stevig in zijn hoofd.....
soldaat.

Hij werd soldaat. Maar met gewoon
soldaat zijn was hij niet tevreden. Vreem-
de landen lokten. Gelegenheid om er te
komen was er genoeg. De Westindische
Compagnie nam hem in dienst. Eerst als

administrateur. Wat kwam zijn studie hem nu van pas! Maar..... het kantoor was hem te klein en te eng. Weglopen deed hij echter niet. Nee, volhouden, koppig volhouden om zijn doel te bereiken, dat deed Pieter Stuyvesant.

Eindelijk — de kans! Naar Brazilië kon hij vertrekken. Hier kon de Westindische Compagnie de Spanjaard ook afbreuk doen. En in de Caraïbische zee lagen Aruba, Bonaire en Curaçao. De bestuurders van de Compagnie, de „Heren negentien“, wilden ook daar hun gezag vestigen.

Het gelukte — maar het bleef moeilijk om Curaçao te houden. Spanjaarden, Portugezen en Indianen doken telkens op. De eigen bemanning was dikwijls tuchtloos en sloeg aan het muiten. Er moest een bestuurder komen, die wist wat hij wilde. Iemand, die koppig en taai zou volhouden.

De „Heren“ benoemden..... Pieter Stuyvesant. Hij werd gouverneur van Curaçao.

Heel spoedig wist men op Curaçao wat voor een man men had gekregen. Stuyvesant stelde orde op zaken, kort en krachtig. Hij maakte korte metten met ieder, die zijn plicht verzaakte. Spoedig fluisterde men: „Piet, de stijfkop!“

Maar..... het bleef bij fluisteren. Pas op, dat de gouverneur het niet hoorde.

Eens kwam er bericht, dat de Portugezen van St. Martin zich klaar maakten voor een overval op Curaçao. Pieter Stuyvesant wachtte de vijand niet af, maar trok onverschrokken met enkele schepen naar St. Martin. Het eiland werd veroverd. De kleine vloot landde onder het gejuich van de bevolking weer op Curaçao. Maar..... het gejubel verstomde, toen enkele matrozen een ernstig gewonde van boord droegen. De gewonde was..... de gouverneur.

Een kanonskogel had zijn rechterbeen verbtijzeld, toen hij zijn leven waagde voor een gewonde soldaat.

Zijn verdere leven moest hij het met een houten been doen.

Het ging niet goed met de kolonie Nieuw-Nederland. De Heren van de Westindische-Comp. benoemden Pieter Stuyvesant ook tot Directeur van Nieuw-Nederland.

Daar viel heel wat te verbeteren. Het fort was verwaarloosd en overal was het vies en vuil. De heren van de Raad hadden zich nergens druk over gemaakt. De nieuwe Directeur-Generaal vertelde hen kort en bondig wat hun plicht was. Ze hadden te zorgen, dat alles binnen een minimum van tijd in orde kwam. En het kwam in orde, want Stuyvesant hield zelf toezicht! Het was uit met **lanterfanten** en geknoei. De gouverneur was streng voor zijn ondergeschikten, maar ook streng voor zich zelf. Eén doel hield hij voor ogen: De welvaart van de kolonie. Aan eigen voordeel dacht hij niet eens.

Zeker..... hij maakte fouten. Tegenpraak dulde hij niet. Raad vroeg hij niet. Eigenzinnig en eigenmachtig trad hij soms op. Ja, hij bleef Piet, de stijfkop. Een nieuwe bijnaam kreeg hij na St. Martin: Houten Piet.

Maar als zijn houten been stampte op de vloer, wist ieder hoe laat het was.

De kolonie breidde steeds uit. De Engelsen wilden deze kolonie wel graag bij hun gebied trekken. Maar als ze het probeerden stuitten ze op Piet, de stijfkop.

Strijd tegen de Engelsen, strijd tegen de Indianen. Het werd de hoogste tijd, dat er versterking uit het vaderland kwam. De Heren dachten alleen maar aan winst, hoe dikwijls Stuyvesant ook aandrong op het zenden van wapens.

Op een dag verscheen plotseling een sterke Engelse vloot op de rivier voor Nieuw-Amsterdam. Woedend is de Directeur-Generaal. Hoe durfden de Engelsen het te wagen, zo in Hollandse wateren te komen!

De vlootvoogd vroeg de overgave van de kolonie! Weigerde men, dan zou Nieuw-Amsterdam worden platgeschoten.

Pieter Stuyvesant dacht niet aan overgave. De witte vlag hijsen? Nooit!

De Raad dacht er anders over. Hoe zouden ze zich kunnen verdedigen tegen zo'n macht, met hun onvoldoende wapens? En zouden ze het onder Brits bestuur slechter hebben? Wat deed het moederland voor hen?

Ze wilden Stuyvesant overhalen om Nieuw-Amsterdam over te geven. Hij joeg ze weg! Onverschrokken hompelde hij naar het fort. Al dichter kwamen de oorlogschepen. Met saamgeknepen lippen stond Pieter Stuyvesant op het fort.

In de kolonie schoolden mannen, vrouwen en kinderen samen. Elk ogenblik kon de verschrikking losbarsten. Wat konden ze tegen dit geweld beginnen?

Luid klonk de kreet: „Geef over de stad.”

Op het fort, bij de kanonnen, hoorde de gouverneur het angstig geroep. Neen! Neen! Hij zal zijn eigen weg gaan. Zijn leven wil hij geven, maar nooit capituleren.

Toen kwam dominee Megapolensis. Namens alle mensen smeekte hij de overgave. De vijand was immers te sterk. Het zou de dood van al deze mensen zijn. Zo pleitte de dominee voor het leven van de burgers.

Pieter Stuyvesant streed zijn zwaarste strijd.

Hij gaf toe. Het was 8 september 1664.

De bevolking haalde verlicht adem. De witte vlag werd gehesen. Weldra landden de Engelsen.

Het fort moest worden ontruimd. Daar stond Pieter Stuyvesant met zijn getrouwen. De Vaderlandse vlag daalde. Doods-

bleek bracht de gouverneur de militaire groet.

Toen ontplooidde de vreemde vlag. De vlag van het trotse Engeland. Pieter, de stijfkop, schreide.....

Nieuw-Amsterdam werd New York.

Stuyvesant keerde naar Nederland terug. Daar moest hij zich verantwoorden voor Jan de Wit. Men verweet hem het verlies van de kolonie! Dat was te veel! Dreunend viel zijn vuist op de tafel voor de Heren. Het houten been stampte op de vloer. Hij schreeuwde hen toe, dat zij, alleen zij, de schuldigen waren. En ze hebben het begrepen ook.

Later is Stuyvesant terugggegaan naar Amerika. Zijn laatste jaren bracht hij door op zijn landhuis.

In de Marcuskerk te New York werd hij begraven.

Over de Oceaan zijn drie standbeelden voor hem opgericht. In New York, Kingston en Willemstad.

In Nederland stonden we in Wolvega bij het standbeeld van Pieter Stuyvesant. Goed, een stijfkop, een man met fouten, maar..... een kerel.

OPGAVE:

1. In staat een standbeeld van
Hij woonde in zijn jeugd te en
Hij studeerde te
Als soldaat van de W..... trok hij naar B.....
Hij werd gouverneur van het eiland
Zijn been verloor hij bij de verovering van
Stuyvesant werd Directeur-Generaal van
Zijn eigenzinnigheid horen we in zijn bijnaam
Hij bracht Nieuw Nederland tot
De Westindische Compagnie dacht meer aan winst, dan aan het zenden van
In het jaar dwongen de de kolonie tot overgave.
Dominee heeft Stuyvesant hiertoe bewogen.
Nieuw-Amsterdam heet nu
Pieter Stuyvesant leefde in de tijd van de stadhouders:
..... en in de tijd van de raadpensionaris Hij stierf in, het r.....
2. Vreemde woorden en uitdrukkingen:

DIAMANT

Een Zuid-Afrikaander zou met een brede glimlach wel zeggen: „Ha, een blinkklippie.”

Zijn land immers heeft in de loop der jaren een rijkdom aan diamanten voortgebracht.

Vanaf de oudste tijden was het tegenwoordige India, het enige land waar men diamanten vond. De eerste moet ongeveer 800 jaar voor Christus gevonden zijn.

Sedert de Middeleeuwen was Borneo het diamantland, maar grote vondsten zijn er toch nooit voorgekomen.

In 1720 werd in Brazilië een mooie steen ontdekt en lange tijd kwamen uit dit land alleen de diamanten.

Toen kwam in 1867 de verrassende vondst van de edelstenen in Zuid-Afrika. Voor miljoenen gulden werd in de loop der jaren uit de grond gehaald. Kimberley, de diamantstad, kreeg een wereldvermaadheid.

En in later jaren — na 1911 — bleek dat in Belgisch-Kongo nog grote voorraden aanwezig zijn, zodat dit land verreweg de meeste diamanten levert. Zelfs 77 % van de gehele wereldproductie.

Natuurlijk liggen de diamanten niet als schitterende stenen zo aan de aardoppervlakte voor het grijpen. Op sommige plaatsen kan men ze na een goede „wasbeurt” uit zand- en grintlagen van een rivierbedding halen. Maar meestentijds vindt men de edelstenen in de grond en graaft men schachten en galerijen zoals in de werkelijke mijnbouw.

Ruwe brokken **kimberliet** haalt men naar boven. Machinaal worden deze gebroken om te zien of er ook een diamant te voorschijn komt.

De eerste grote stenen in vroeger tijden gevonden hebben alle een eigen naam. Er zijn er met een avontuurlijke levensloop.

Daar is de **Orlow**, ongeveer 1680 ge-

vonden in Voor-Indië. Nu eigendom van de Sovjet-Unie.

De **Koh-i-noor** van het jaar 1304. Via koningin Victoria nu in handen van de koninklijke familie in Engeland.

De **Sancy** voor Karel de Stoute geslepen, van zijn lijk gestolen en nu het eigendom van een Indiaans vorst.

En de allergrootste is wel de **Cullinan**. In Amsterdam werd deze steen bewerkt en wist men er 2 grote, 7 middelgrote en 96 kleine **briljanten** uit te slijpen.

Er zijn echter in Afrika zoveel grote stenen gevonden, dat men er maar mee opgehouden is, ze elk een aparte naam te geven.

De Cullinan, later **Ster van Afrika** genoemd, had een gewicht van 3106 karaat. Als je nu weet dat een karaat 0,2 gram is, dan weegt deze steen dus 621,2 gram.

Diamant is zuivere koolstof en de hardste stof die er op de wereld bestaat.

Als de schilder glas wil snijden gebruikt hij zijn „diamantje”, dat is een **snijapparaatje** met een stukje diamant op het eind.

Bij de mijnbouw en het maken van tunnels gebruikt men boren, die een randje van diamant hebben.

En in de diamantslijperijen moet men vanzelfsprekend diamant met diamant slijpen. Een pracht industrie is dat. Amsterdam heeft op dit gebied, met een zevental diamantslijperijen, een zeer goe-

RUWE DIAMANT

de naam. Hierbij is er één met 500 tot 600 werklieden. Totaal 1400 werklieden.

In België (vooral in Antwerpen) zijn

Hersengymnastiek

Eerst volgen de antwoorden op het vorige stelletje.

111. Klazienaveen is genoemd naar de vrouw van de aardappelmeelfabrikant W. A. Scholten; 112. Abinadab, Malchisua, Jonathan en Isboseth; 113. Joabs moeder Zeruja was een zuster van David; 114. In Gaasterland; 115. 40000 km.; 116. Johan van Oldenbarneveldt in 1618; 117. Karel I in 1649; 118. een vijf liter maat voor aardappelen b.v.; 119. in de kleine Beer; 120. vingernagel, kruidnagel, draadnagel.
En dan komen de nieuwe:
121. Wat is een seismograaf?
122. Tussen welke twee mannen ging het bij de presidentsverkiezingen van 6 nov. j.l. in de V.S.?
123. Waar groeit de kurkeik heel veel?
124. Waarheen vluchtte Absalom na de moord op zijn halfbroer?
125. De Noorderkeerkring heet ook wel Kreeftskeerkring. Ken je een andere naam voor de Zuiderkeerkring?
126. Noem eens een Nederlands woord met 6 medeklinkers naast elkaar.
127. Ook 'es met 6 klinkers naast elkaar.
128. Welke stad ligt verder van New York verwijderd, Amsterdam of San Francisco?
129. In welke eeuw leefde: Vondel, Abraham Kuypers, Floris V en Thorbecke?
130. Waar worden dit jaar de Olympische spelen gehouden?

Ons Werkhoekje

De vier rasechte-hollandse beroepen waren:

1. journalist; 2. burgemeester; 3. electricien; 4. kruidenier.

De oplossing van de raadseltjes is als volgt:

1. bas-alt.
2. naar de 14.

er 15000 mensen, die in deze industrie een bestaan vinden.

Nu sprak de krant over personen, eerst iemand in Amerika, later in Nederland, die er in geslaagd waren diamanten te maken. Begrijp goed. Je hebt b.v. natuurrubber van de rubberboom dus verkregen en **synthetische** rubber uit de steenkoolindustrie. Met benzine net gelijk. Uit de ruwe aardolie haalt men o.a. benzine, maar ook langs synthetische weg kan men tegenwoordig benzine maken.

3. als je van **steen** de eerste twee letters weglaat, dan blijft er één over.

De verborgen bijbelse namen zie je vetgedrukt nu zeker wel duidelijk staan.

1. Er zijn veel inlanders bij de opstand omgekomen.
2. Het jongetje **had amper** onder een auto gezeten.
3. „Toe **jo**, bel voortaan wat minder luid.”
4. „**Kom**”, riep vader, „we gaan direct.”
5. **Fietste vader** daar net voorbij?
6. De tram **ramde** in een bocht een autobus.
7. Och zeg, je **busje** Nescafé staat open.
8. „Wou je er een gulden voor **hebben**?” **Ja**, minstens.
9. Jan **had in achttien** tellen zijn deel som uit.
10. Met de letters **DRU ben** je toch niet verlegen?

Verder zijn hier:

1. een plaatsenaarsraad.
2. een gemakkelijke kruiswoordraadsel.
Maak ze allebei, dan heb je een beetje routine. Je hoeft niets op te zenden.
1. **Het plaatsenaarsraad**. Alle plaatsen zijn uit Nederland.
Op de kruisjeslijn (vertikaal) komt de naam van een president.
1. x..... plaats bekend om z'n gloeilampenindustrie.
2. x..... plaats bekend om z'n oester-teelt.
3. x..... plaats bekend om z'n jeneverstokerijen.
4. x... plaats bekend om z'n ronde kaasjes.
5. x..... plaats bekend om z'n Valckhof ruïnes.
6. x..... bekend om z'n standbeeld van Laurens Jansz. Coster.
7. x..... plaats aan de Veluwzoom.
8. x..... plaats bekend om z'n Landbouw Hogeschool.
9. x... plaats bekend om de Taminiau jamfabrieken.
10. x..... plaats bekend om z'n Cunertoren.

Zo schijnt men nu ook synthetische diamanten te kunnen maken. Heel nieuw is dit voor ons overigens niet, want in het begin van deze eeuw was er een Fransman, die het ook al kon.

Alleen maar de **fabrikage** was verschrikkelijk duur en de steentjes waren vreselijk klein.

En je begrijpt, dat je dan meer hebt aan een écht diamantje.

Enfin, het feest van Sint Nikolaas is aanstaande en je verlanglijstje is misschien nog niet lang genoeg.

2. Het kruiswoordraadsel.

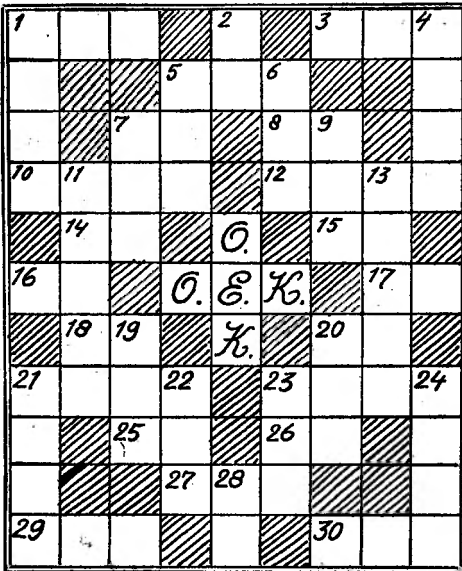
Horizontaal:

1. strafwerktuig; 3. haag; 5. deel van het oor; 7. opbergplaats; 8. onder anderen; 10. stok; 12. roede, stok; 14. Rooms-Katholiek; 15. zangnoot; 16. voorzetsel; 17. lidwoord; 18. reeds; 20. hier; 21. haar op de bovenlip; 23. inwoner van Perzië; 25. voorzetsel; 26. wintervoertuig; 27. voorwerp om te snijden; 29. zoogdier; 30. familielid.

Vertikaal:

1. groot persoon; 2. pers. voornaamw.; 4. tegenovergestelde van stroef; 5. smake-loos; 6. lomp; 7. vernis; 9. bloeiwijze; 11. vet, olie; 13. uitruster van schepen; 19. aandeel; 20. uitroep; 21. weekdier; 22. werktuig om tot stilstand te komen; 23. stap; 24. uitgeslapen; 28. landbouwwerk-tuig.

Niet bedoeld om in te zenden.

HANDENARBEID

VOOR SCHOOL EN THUIS.

Als de avonden langer worden en de middagen al vroeg donker, is het prettig, met iets nuttigs bezig te zijn. Waarom zouden we zinkplaat, snijmes, liniaal en plakselpot niet gebruiken, om eigenhandig iets te maken, waar vader of moeder of ook wijzelf plezier van kunnen hebben?

In kleinere of grotere boekjes of in een tijdschrift kunnen we allerlei knutselarijen vinden en het is dan ook helemaal niet zo, dat in O.E.K. enkele eenvoudige werkstukjes besproken zullen worden, omdat er in dit opzicht armoede zou heersen.

Maar de duizenden kinderen, die O.E.K. lezen, hebben hierin (nu meteen een) paar dingen, die ze op vrij eenvoudige wijze kunnen maken.

Natuurlijk moeten ze een beetje weten van de wijze, waarop omgeplakt of omrand wordt en zo zijn er wel een paar dingen meer te noemen. Maar met wat aanwijzingen op school er bij zal het best lukken.

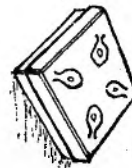
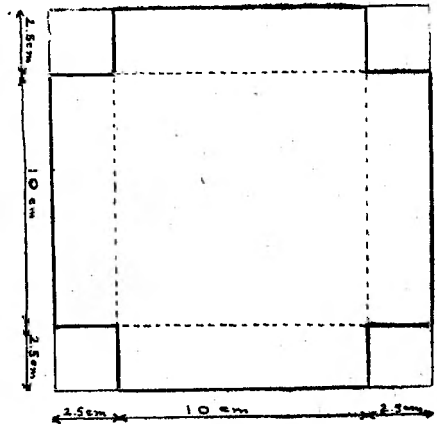
De ondervinding leert, dat er altijd weer met zorg gelet moet worden op **zuiver meten en recht snijden**. Denken jullie daar ook aan?

Voor bijgaande doos met deksel is nodig: houtbord 80, wolkenmarmar, goudfantasie en olifants. Willen jullie liever met linnen omranden, dan kan dat ook, alleen moet je dan andere buitenbeplaking hebben en op het deksel een eenvoudige en passende versiering aanbrengen.

De maten zijn gegeven van de doos. De stippellijnen worden geritst, de vette gesneden. De goudfantasie kan er in één keer aan de andere kant opgeplakt worden. Denk aan rimpels bij het opzetten: goed insmeren en vlak uitwrijven! Als je met wolkenmarmar beplakt, dan \pm 1 cm. aan de binnenkant; scherpe kanten maken en bij de ritslijnen met de nagel even indrukken.

Het deksel wordt precies gelijk gemaakt, alleen iets groter, n.l. 10.4 bij 10.4 met een rand van niet meer dan 2 cm.

Je kunt er op school stukjes gum, kleuren e.d. in bewaren.

Doos met oversluitend deksel.

Maten deksel:

2 houtbord dikten + beplakking meer.

ONS MEISJES-HOEKJE

Nu het weer zo vroeg donker wordt is dus het buitenspelen voor een poosje afgelopen en zoeken we de gezelligheid van de warme huiskamer weer op. Het is nu echt de tijd voor gezelschapsspelen, het lezen van een mooi boek en ook voor knutselen. Dit laatste is vooral erg leuk als je het samen met een paar vriendinnetjes kunt doen.

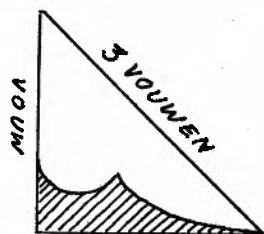
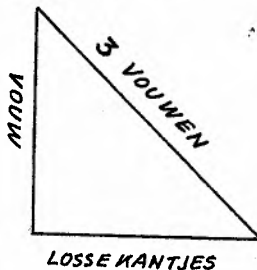
Eén van de knutselwerkjes die hier heel geschikt voor zijn, is het knippen. Deze kunst is al heel oud. Vroeger werden er prachtige wandversieringen mee gemaakt en ook werd het gebruikt voor gelukwensen bij een bruiloft b.v.

Laten wij nu eens proberen of we het ook zo ver kunnen brengen. We hebben hierbij nodig een scherp puntig schartje en een pakje vouwblaadjes, die je bij de boekhandel kunt krijgen, of anders effen vierkante blaadjes.

Het eerste beproeven we onze krachten op een kleedje. „Oh”, hoor ik jullie zeggen, „dat hebben we al zo vaak gedaan.” Dat geloof ik best, maar nu doen we het anders.

Vouw één van de blaadjes dubbel zodat er een driehoek ontstaat. Vouw deze nog twee keer dubbel tot je dit overhoudt. De losse kantjes zijn de buitenrand van je vouwblad.

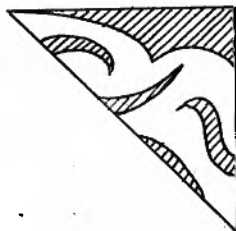
Nu knippen we eerst de omtrek van het kleedje door aan de zijde bij de losse kantjes een stuk af te knippen b.v.

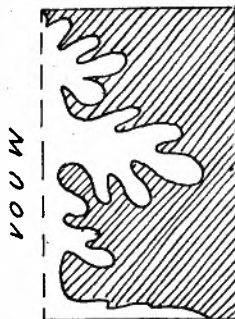
knipt. Wees niet bang, knip forse lijnen.

Daarna gaan we het vouwsel uitknippen, niet zoals jullie deden, door hapjes uit de vouw te knippen, maar door lijnen te knippen. Denk erom dat je echt lijntjes uit knipt, niet in

Leuk is nu om kleedjes te knippen in verschillende maten en vormen en deze op een stuk behang te plakken in de vorm van een bouquet bloemen. Plak ze alleen in het midden vast.

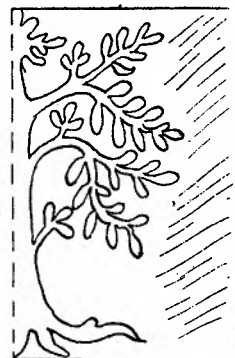
Nu wordt het moeilijker, we gaan silhouetjes knippen, een silhouet is een schaduwbeeld, dus daar zie je alleen de omtrek van.

Vouw hiervoor een blaadje dubbel en teken tegen de vouw een halve bloem of plant. Knip de omtrek uit. Vouw het bloempje open en je hebt een eenvoudige silhouet.

Hetzelfde kun je doen met bomen, denk er om deze hebben takken en bladeren.

Van een aantal verschillende bomen kun je „Het Bos” maken als wandversiering.

Raak je bedreven in de knipkunst, dan teken je niet meer eerst op je blad maar knipt zo uit de hand, nog wat later kun je proberen ook het blad niet meer dubbel te vouwen maar een figuurtje te knippen dat niet aan alle twee de kanten gelijk is.

De silhouetjes plak je op een ondergrond, liefst in afstekende kleuren, een licht silhouetje op een donkere ondergrond of omgekeerd. Plak niet alles vast, alleen de puntjes b.v. dan ziet het er nog leuker uit.

Op deze manier kun je straks zelf je Kerst- en Nieuwjaarskaarten maken.

SCHIETGEBED VAN OUWE JOE

- 1 Als ik in Uw glorie kom, Heer Jezus, geeft 't niet
- 2 of U me een kruk geeft, of een gouden stoel,
- 3 of U me een broek geeft, of een lang gewaad.
- 4 Heer God, als U mijn ziel maar redden wilt.

- 5 Maar Heer Jehova, voor 't geval —
- 6 ja, voor 't geval, dat ze ook daar.....
- 7 Heer God Almachtig, om secuur te zijn,
- 8 Geef mij dan zacht sluik haar
- 9 en 'n mager wit gezicht.

- 10 Ik ben best tevreden met mijn zwarte snuit,
- 11 heel best tevreden met mijn krullerkop.
- 12 Maar als ik naar de hemel ga, Heer Jezus,
- 13 om heel secuur te zijn,
- 14 Geef mij dan zacht sluik haar
- 15 en 'n mager wit gezicht.

- 16 Twee keer de hel is wel een beetje veel,
- 17 dat zou je zelfs geen hond aan kunnen doen —
- 18 Dus als ik in Uw glorie kom, Heer Jezus,
- 19 enkel om secuur te zijn,
- 20 Geef mij dan zacht sluik haar
- 21 en 'n mager wit gezicht.

Zack Gilbert.

Schietgebed van ouwe Joe

Dit gedicht zullen jullie vast wel erg mooi vinden. Op een voordrachtmiddag voor de Jeugd in Den Haag, maakte dit vers de meeste indruk. Velen vroegen me het hun te sturen.

Ik heb het nu gekozen — het is 6 november en we zijn allen diep geschokt, om wat er in Hongarije gebeurt — om dat ook hier een mens lijdt.

Ouwe Joe (spreek uit dzjo) is een neger in de Verenigde Staten van Noord-Amerika. De slavernij is daar in 1865 afgeschaft. We zijn nu bijna een eeuw ver-

der, maar jullie weet zelf wel hóé het lot der negers in dit vrije Amerika nu nog is. Je hebt allemaal gelezen, van dat negermeisje, dat studeerde aan de Universiteit in Alabama. De blanke studenten wilden dat niet, ze bekogelden haar met tomaten en rotte eieren, belden haar op of ze wel wist wat een strop, wat een kogel was en of ze wel eens gehoord had van een diep kanaal.

En daar is het verhaal van de negerzangeres Bessie Smith, die in negro-spirituals zong van de hemel, „die hen was beloofd, maar het zal wel zijn, zoals in de trem en de bus te New-York, met een afdeling voor blanken en een voor negers of een bordje: not for negros”.

„Bessie Smith wordt overreden, een slagader wordt geraakt, waaruit het bloed van deze zwarte zangvogel wegvloeide zoals het kostbaar vocht uit een omgevallen fles — haast U, haast U en men reed er mee naar het dichtstbijzijnde hospitaal voor blanken — en de priester zei: Geen toegang! — kloek-kloek zei onder-tussen het wegstromende bloed, naar een volgend en weer een volgend hospitaal, eindelijk een klein en primitief ziekenhuisje voor negers, doch daar aangekomen was de fles leeggelopen”.

En daar is de Ouwe Joe, hij zal het niet zo lang meer maken, hij verlangt naar de Here Jezus, hij verlangt naar de hemel. Hij eist niet veel, 't is hem allemaal goed, als God zijn ziel maar redden wil.

Maar hij is toch zo bang, zó bang, dat het in de hemel een beetje lijken zal op de aarde, die aarde van duizenden Bessie Smiths. Als hij komt aan de hemelpoort, zullen ze hem, zwarte, dan binnenlaten?

Hij wil toch zo graag in de glorie komen, in de glorie bij zijn Redder Jezus, maar als, als....., o God geef hem dan in plaats van zijn dikke zwarte snuit en zijn kroeskop maar het witte gezicht en het sluike (glad liggende) haar van een **blanke**.

Hij is bang voor de hel, het leven hier is voor hem een hel geweest, van zijn geboorte af tot nu toe. „Ach God, laat me dat niet nóg een keer meemaken”.

Wat is dat een ontroerend gebed, wat zal hij het vaak gebeden hebben, soms

Wegens storing in het bedrijf is O. E. K. enkele dagen te laat verzonden.

zó maar onder zijn werk, zo maar als er weer een bus voorbij reed zonder hem, een echt schietgebed in nood is het geworden, net als bij Vitellus.

Als je dit gedicht goed wilt voordragen moet je je helemaal inleven, je moet die Ouwe Joe zijn! Dan word je vanzelf bewaard voor alle onechte mooidoenerij.

Bij „in Uw glorie” moet je de hemel zien, in al zijn heerlijkheid met de vele engelen en de bazuinen die schallen.

En dan simpel en eenvoudig en bescheiden: geeft 't niet enz., net alsof je tegen moeder zegt, met vooruitgestoken lippen: 't Is niet erg hoor moeder”. Regel 4 moet weer opkomen, sterker worden gezegd, want dáár komt het op aan.

In strofe 2 komt dan de angst, daarom ineens die naïeve wanhopige aanspraak: **Maar Heer Jehova**. Aarzelend zeg je regel 5 en 6, en terwijl je ze uitspreekt denk je heel innig aan wat Bessie Smith overkwam.

't Is zo fijn gevoeld, dat hij tegenover God niet eens durft uitspreken, wáár hij zo bang voor is. — In couplet 2, 3 en 4 komt dan, wat je zou kunnen noemen een refrein:

Geef mij dan zacht sluik haar
En een mager wit gezicht.

Dit telkens terugkerende is het hart van het gedicht, liever van het gebed. Dit moet je ook telkens op een andere toon zeggen, 't gebed wordt iedere keer dringender, dat betekent **niet** dat je het de laatste keer het sterkst zegt, met de meeste nadruk, nee, ik geloof dat het bijna eindigt in een snik, dus heel zacht met een beetje voorovergebogen hoofd en een krop in je keel. Dat kan alleen ècht zijn, als je absoluut met die Ouwe Joe meevoelt. Dan loop je ook niet direkt weg, maar blijft éven zo staan. In de stilte, die dan volgt doet het gedicht „zijn werk”.

Wil je er bij 't uit 't hoofd leren op

Billy Bill

onder de Golden
door G. van Heerde

De „Colombo” bevond zich nu in de Japanse Zee en zette koers in noordelijke richting. De dagen waren warm en in de avond, als de westenwind, wat verkoeling bracht, zaten de matrozen op het voordek, waar ze keken naar de rimpeling van het water, of lui over de verschansing hingen. Kapitein Johnson bracht een gedeelte van zijn tijd door met het bestuderen van de kaarten. Die lagen op een tafel in zijn hut uitgespreid en dikwijls volgde hij met de vinger de loop van de Amoer, die zich slingerde door een onherbergzame streek langs de voet van het hoge Jablonoigebirgje.

„Zestien honderd meter”, zei hij zacht, „dat is een hele hoogte.”

Dikwijls kwam Mr. Duck hem opzoeken. Die wist veel bijzonderheden van de bewoners van de rivier, van de Dauriërs, de Orotschonen en de Golden. Johnson vroeg zich verbaasd af, of de zendeling al eens eerder in deze streek had gereisd. Toen hij het vroeg, schudde Mr. Duck het hoofd. „Nee, nog nooit, maar ik lees alle boeken over vreemde landen, die ik maar in handen kan krijgen. Daarom weet ik er veel van, maar het mooiste is natuurlijk, als je dat alles met eigen ogen ziet. Daarom ben ik ook zo blij, dat het Groot Aardrijkskundig Genootschap mij uitgenodigd heeft, deze reis mee te maken.”

Dan, als hij aan het vertellen begon over de vele landen, die hij reeds had bezocht, vergat de kapitein alle tijd en het gebeurde vaak, dat, als te middernacht de wacht werd afgelost en de matroos zijn kooi opzocht, hij nog licht zag onder de deur van de hut van de kapitein.

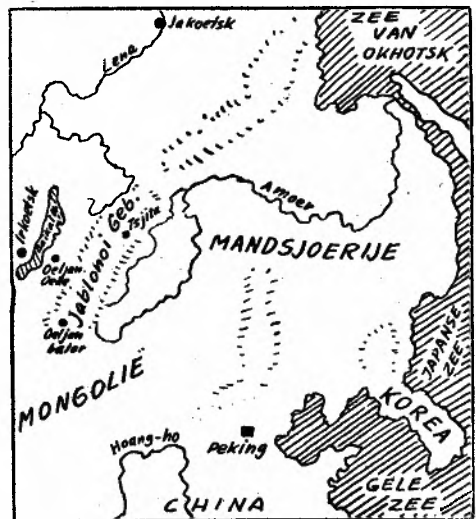
„Die weten ook van geen ophouden”, dacht hij dan. „Waar die het zo lang over

hebben, is mij een raadsel.”

Nadat Billy-Bill, nu drie dagen geleden, de kajuist van Mr. Buck was binnengevraagd, had de jongen zijn dokter niet meer gesproken. En hij had niet de moed, naar hem toe te gaan. Zijn hoofd deed hem al lang niet meer zeer.

De vierde dag na hun vertrek uit Sjanghai stond kapitein Johnson naast de roerganger op de brug. Hij keek lang naar de Westelijke horizon. Daar warrelden kleine, loodkleurige wolken door elkaar en klommen langzaam omhoog tegen de blauwe hemel.

„Storm”, zei de matroos, die nu ook in die richting keek.

letten, dat in couplet 2 staat, om **secur** te zijn, in 3, om **heel secur** te zijn en in 't laatste: **enkel** om secur te zijn. Dat is een **climax**. De laatste keer wordt deze regel met de meeste nadruk en smekend gezegd: **enkel** om secur te zijn. En dan zwakt de stem af.

Dit vers is waard er al je krachten aan te besteden. Al het leed van vele eeu-

wen, al het geloof van die zwarte verdrukten is gekristalliseerd in deze 4 coupletten, die je nooit meer vergeet, dat weet ik zeker, ik hoop ook, dat ze je zelf dichterbij de Here Jezus brengen, dichterbij **JE NAASTE** en..... dichterbij de hemel, die — wees maar niet bang — ook voor jou is **Ouwe Joel**

Frans C. van Dorp.

Kapitein Johnson knikte bijna onmerkbaar met het hoofd, maar antwoordde niet.

„Misschien drijft de bui nog af naar het zuiden”, meende de ander.

Johnson sjordde zijn broeksriem wat vaster, keek nog eens naar de donkere wolken en zei: „Ik hoop, dat je gelijk hebt. Anders ziet het er niet zo mooi uit. Moet je es zien, wat een wind daar achter zit.”

Werkelijk, de lucht werd steeds donkerder, de warrelende wolken namen steeds vreemder, dreigender vormen aan. Het water kreeg de donkergrijze kleur van lood en de windstilte was onnatuurlijk en beangstigend. Het leek, of de wolken de komende storm vasthielden, om ze straks op de „Colombo” los te laten.

De zon verdween plotseling achter de donkere lucht, een windvlaag schoot over het water, even steigerde de „Colombo” als een paard. De stilte, die er op volgde, leek er te dieper door.

„Dat wordt zwaar weer”, voorspelde de kapitein en streek zich bezorgd met zijn hand over het voorhoofd.

Even later weer een windstoot, gevolgd door een tweede. Met steeds korter tussenpozen volgden ze elkaar nu op. Slechts met inspanning van alle krachten gelukte het de roerganger het stuurwiel in handen te houden.

„Probeer koers te houden”, gebood de kapitein. „Noord-noordwest.”

Hij sprong snel de treden van de trap af, die van het dek naar de brug leidde en riep een paar matrozen.

In de enkele minuten, die waren verlopen, was de wind aangewakkerd tot een orkaan, schoot telkens uit en scheen van alle kanten aan het schip te rukken. Het donker trok een ring om de „Colombo”. De matrozen bij de boeg waren nauwelijks te onderscheiden. Het schip stampte en boorde zijn kop telkens diep in de golven. Dan richtte de voorstevens zich op, dook weer weg en een golf buiswater spoot omhoog.

„Alle hens aan dek”, gebood de kapitein. „Bindt die kisten vast, voor dat de zaak gaat verschuiven.”

Haastige handen grepen de touwen, bonden de lading zo goed mogelijk vast. Anderen grepen de trossen, die nog op het achterschip lagen en gooiden die in de ruimen, zodat ze niet over boord konden spoelen. Plots een rukwind, die de „Colombo” in zijn flank greep, het schip helde gevaarlijk over naar stuurboord.

„Grijp je vast”, schreeuwde de kapitein boven het gebulder van de storm uit. Hij pakte zelf de verschansing vast met beide handen. Een grote golf sloeg midscheeps over het dek. Hij voelde zich opgenomen, het water sloeg over hem heen, wilde hem meesleuren in de diepte. Met inspanning van alle krachten gelukte het

hem, zich vast te houden. Het was, of zijn armen uit het lid werden getrokken. Een felle pijn schoot door zijn lichaam.

Maar de „Colombo” richtte zich weer op. De kapitein schudde zich als een natte poedel, toen, zich telkens vasthoudend aan de verschansing, kroop hij langs de reling naar het achterdek, waar hij de brug wist te bereiken.

Hij zag, dat de matroos bijna niet bij machte was, de boot in de genoemde koers te houden. Het was, of bij elke rukwind het stuur uit zijn handen werd geslagen.

„Eén van jullie moet de roerganger helpen”, schreeuwde Johnson over het dek. Alleen Billy-Bill had hem verstaan. Hij kroop in de richting van de brug. De angst was de jongen zoëven naar de keel gekropen, toen hij dacht, dat de „Colombo” kapseisde.

Met beide handen had hij zich aan de reling moeten vasthouden, om niet over boord te slaan.

En even, in dat angste ogenblik, had hij de rug van een koningshaai boven het donkere water zien uitkomen, één seconde was daar de dreiging van de dood. Hij had het uitgeschreeuwd van angst, maar het geluid ging verloren in het loeien van de wind. Hij bereikte veilig de brug en hielp de matroos het stuurrad te hanteren. Zo met z'n beiden ging het in ieder geval veel gemakkelijker.

Vanaf zijn standplaats kon hij een groot gedeelte van het schip overzien. Overal hielden de matrozen zich vast, om niet over boord te slaan. Mr. Duck had een plaats gevonden bij de grote schoorsteenpijp. Toen kraakte plotseling de fokmast. Billy-Bill zag hem overhellen, even waggelen, als wist hij niet, welke kant hij op zou vallen; toen sloeg hij met een klap opzij.

Een angstig gegil klonk op. Hij zag een matroos wankelen, even de handen uitstrekken, als wilde hij het gevaar bezweren, toen sloeg de man, getroffen door de vallende mast, neer.

De matroos, naast Billy-Bill had blijkbaar niets gemerkt. Hij beet de tanden op elkaar, rukte aan het stuurwiel om koers te houden. Toen begon de jongen te schreeuwen: „Daar! Daar!! Er is er

„één door de fokmast getroffen. Kijk, dan!”

De roerganger en de kapitein keken op en zagen. Een ogenblik liet Johnson de brugleuning los, om zich naar het dek te begeven. Een felle rukwind smeed hem

tegen de verschansing aan. Toen begreep hij, dat de arme kerel verloren was. Als het hem niet gelukte zich vast te grijpen, zou hij bij de volgende stortzee overboord slaan. Seconden leken een eeuwigheid. Billy-Bill hield de adem in. Nog één zo'n rukwind en de man was verloren.

Toen zagen de drie op de brug, dat een donkere gedaante van achter de schoorsteen kwam aangekropen. Een man liet even zijn veilig houvast los, twee, drie meter stropelde hij voort, toen greep hij de gevallen mast en terwijl hij zich met één hand daaraan vasthield, schoof hij steeds verder in de richting van de ongelukkige matroos.

Mr. Duck", wist Bill; Bill opeens en even trilde de blijdschap door hem heen. Misschien..... misschien.....

Een grote golf sloeg over het schip, dat kreunde als onder een zware slag. Die stortte over Mr. Duck heen, greep de gewonde, tilde hem op.

Maar op hetzelfde ogenblik had de zendeling de matroos vast. Het was, of zijn lichaam uit elkaar getrokken werd, maar hij liet niet los en de golf moest zijn prooi afstaan.

„Hoera!” schreeuwde Billy-Bill, toen hij zag, dat de zendeling het gewonnen had. De wind nam het geluid van zijn stem mee.

De kapitein maakte van het ogenblik, dat de storm even minderde, gebruik, om

de brug te verlaten. Snel liep hij langs de verschansing, bereikte Mr. Duck en samen gelukte het hun, de gewonde op een rustiger plek, achter de schoorsteen te brengen.

„Is hij dood?”, vroeg Johnson.

„Ik geloof het niet”, was het antwoord.

Snel onderzocht Mr. Duck de matroos. „Hij is aan de schouder gewond”, stelde hij vast, „maar ik geloof, dat het nog wel mee valt”.

„Ik moet u toch zeggen, dat ik bewondering heb voor uw moedig optreden”, zei de kapitein, „en.....”

De zendeling zuchtte even.

„Ik geloof, dat de storm iets mindert”, zei hij.

„Zonder uw ingrijpen was de arme kerel zeker overboord geslagen en.....”

„Meestal duren zulke stormen in dit gedeelte van de wereld nooit zo lang”, zei Mr. Duck.

„Ik zal er melding van maken in mijn rapport aan het Genootschap. De moedige wijze, waarop u.....”

„Als u er een woord over kikt, kijk ik u nooit meer aan”, zei de zendeling. „Het is ook wat, even zo'n man vasthouden, tot de golf voorbij is”.

Hij pufte als een stoommachine, want het viel niet mee, zoveel woorden achter elkaar te moeten zeggen in een vliegende storm.

Maar van die dag af lachte Billy Bill niet meer om de dikke wereldreiziger. Als hij hem op het dek zag, keek hij vol bewondering naar hem op. Eenmaal waagde hij het, te vragen, hoe het nu met de gewonde ging.

„Oh, heel goed”, zei Mr. Duck. „Hij moet nog een paar dagen in bed blijven, maar de wond geneest prachtig”.

„Als u er niet geweest was”, aarzelden de jongen.

Toen lachte de ander. Hij gaf Billy-Bill een tikje op de schouder; maar de jongen zakte bij dat tikje door zijn knieën en had bijna „au” geroepen.

„Daar moet je niet zo'n ophef van maken, jongen. De kapitein doet ook al, of het zo iets geweldigs is. 't Is ook wat, even een kameraad een handje helpen, dat zou jij toch ook gedaan hebben”.

Billy-Bill antwoordde niet.

„Hij is jouw naaste en mijn naaste, of niet, soms? Een en naaste help je toch. Zo staat het toch in de Bijbel?”

Daar moest de kajuitsjongen lang over denken.

Natuurlijk, de zendeling had gelijk. Je naaste moest je liefhebben als jezelf. Zo wilde God het.

Maar zou hij zijn leven hebben gewaagd, om dat van een ander te redden?

Op die vraag kon hij toen nog geen antwoord geven.

(Wordt vervolgd)

ONZE EIGEN KRANT

128 jaarg.no4

En het geschiedde in die dagen dat er een bevel uitging vanwege keizer Augustus, dat het gehele rijk moest worden ingeschreven.

Ook Jozef trok op van Galilea naar de stad van David die Bethlehem heet, met Maria zijn ondertrouwde vrouw.

KERSTNUMMER

1956

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 4 - dec. '56

„En toch is het waar”, zegt Kees Bron tegen zijn vriendje Renger. Renger is het zoonje van de timmerman, wiens werkplaats vlak bij de oude dorpstoren staat.

„Hm”, zegt Renger Veerman. „Malle praat van Krijn. De man heeft zeker weer te diep in het glaasje gekeken. En dan verkoopt hij allerlei nonsens. Was jij er bij, toen malle Krijn dit verhaal aan Jan Haverkamp vertelde?” Kees zwijgt. Die malle Krijn is voor geen cent te vertrouwen en ook nu zal hij er wel van alles uitgekraamd hebben in een dronken bui.

„Laat Sam er buiten”, begint Renger opnieuw. „Sam is zo eerlijk als goud. Niet, dat hij mijn vriend is, maar ik kan niet uitstaan, dat hij gemeen behandeld wordt.”

„Och, dat woonwagenjong”, bitst Kees. „En lange Louw dan?”

Even staat Renger verslagen. Lange Louw is Sams vader. Allerlei vreemde verhalen gaan door het dorp omtrent Lange Louw. Zijn woonwagen staat aan de rand van de heide, vlak bij het grote bos. Men zegt, dat de man met stropen aan de kost komt en dat hij de boswachter steeds te glad af is. En malle Krijn... koopt de vellen.....

Malle Krijn..... en lange Louw.....

Twee figuren, waar het dorp gedurig over praat..... Twee mensen, die aan de rand van de maatschappij leven..... Malle Krijn, de doodgraver en klokluider en lange Louw, de woonwagenbewoner..... de stroper..... de wilddief. Twee vrienden? Neen, twee vijanden..... En toch twee vreemde mensen.....

„Nou, wat zeg je?” vraagt Kees ongeduldig.

„Dat Sam beter is dan zijn vader”, antwoordt Renger. „Veel beter.”

„Hm”, zegt Kees, „misschien. Maar hoe ter wereld komt Sam dan aan dat oude gouden horloge? Ik heb hetzelfde gezien! Hij heeft het ding gevonden, naar hij zegt. Vlak bij de oude woonwagen, onder een heidestruik. En..... en..... er staat een wapen in.”

Renger zet de kruiwagen even neer. Ze zijn nu vlak bij de ingang van het kerkhof. Ze moeten voor Veerman een zak cement en wat gereedschap halen van de begraafplaats. Veerman had een reparatie verricht aan het baarhuisje, dat midden op het kerkhof staat en nu moet Renger de spullen terughalen.

Sam..... en een gouden horloge..... Ach, er wordt zoveel verteld en wat is er nu eigenlijk van waar? Het kan best een koperen geval zijn, dat netjes door

Sam werd opgewreven. Maar dat wapen dan? Zou het..... zou het van jonker Floris zijn? De jonker, die beroofd werd, jaren geleden? Zo'n geheimzinnig geval, dat nooit tot klaarheid kwam..... Zou lange Louw.....?"

Kees opent het hek, dat piept en knarst en voort gaat het weer.

„Het is toch wel echt van goud“, zegt Kees met nadruk.

„Nou goed“, zegt Renger, „als je maar weet, dat opgepoetst koper ook blinkt.“

„En dat wapen dan?“

„Jij met dat wapen altijd. Sam heeft je wat wijsgemaakt.“

„En Rudger dan,“ vraagt Kees. „Weet je niet meer.....“

Ze waren samen bij Rudger, de molenbaas geweest en ze hadden de grote watermolen mogen bekijken. En later in het gezellige molenhuisje had de oude molenbaas hen heel wat verteld. Hoe ze gezamenlijk op jacht gingen, Rudger en de jonker en hoe dikwijls jonker Floris zich zat te warmen in het kleine molenhuisje, als hij in de herfst of in de winter een lange tocht gemaakt had. Vrienden waren ze geweest, jonker Floris en Rudger, dikke vrienden. Rudger kon mooi vertellen. Jonker Floris van Doeveven was reeds gestorven. Eens was de

jonker beroofd geworden, geslagen en erg mishandeld. Neen, Rudger had hen daar weinig over verteld, heel weinig.

„Vreemd hè“, zegt Kees, „dat Rudger ons later wel eens meer van die beroving zou vertellen. 't Begon juist zo spannend te worden.“

„Kijk“, zegt Renger, „kijk, die grafombe, daar. Kom mee.“

Samen gaan ze in de aangeduide richting en spoedig staan ze voor een prachtige marmeren grafombe en ze lezen: „Hier ligt begraven jonkheer Floris van Doeveven, oud zeven en veertig jaren...“

Plotseling komt van achter een zware zuil op de hoek van de grafkelder een man tevoorschijn. Wat schrikken die jongens!

„Houd je kalm, knapen. Er is niets kapot. Die jonker Floris, hè? Daar hadden jullie het immers over? Nou, die is netjes begraven, hoor. Hi, hi, hi!“

Nu pas merken de jongens, wie ze voor hebben. 't Is malle Krijn. Ze maken dadelijk aanstalten om de benen te nemen. Krijn is een rare snuiter, gevaarlijk soms.....

„Blijf maar, jongens, Krijn heeft hoegenaamd geen kwaad in de zin.“ Toch zijn de jongens blij, dat er tussen hen en de doodgraver een zwaar ijzeren hek staat.

„Ik heb je zien komen, baasjes en ik dacht: die heertjes zal ik eens ferm laten schrikken. Hi, hi, hi! En 't is me wat best gelukt.“

De jongens kijken elkaar eens aan. Ze begrijpen niet wat die rare snuiter wil. En eigenlijk zijn ze bang voor die wonderde kerel.

„Dat horloge hè“, zegt Krijn. „Je had het toch over een horloge, nietwaar? Een gouden kast met een verroest uurwerk. Ha, ha, ha, laat me niet lachen. Geen wonder, dat die knaap van lange Louw dat ding gevonden heeft. Dat moest de een of andere tijd wel gebeuren.“

„Maar Sam kan toch best een horloge vinden“, zegt Renger. „Mijn vader heeft ook al eens een horloge verloren. En als iemand zo'n verroest ding dan jaren later vindt, is hij dan persé een dief?“

„Jongen, jij begrijpt er niets van, geen sikkepit. Sam vindt dat ding vlak in de buurt van de oude woonwagen. Weet je

wel waarom? Omdat het daar jaren geleden verstopt werd. Mijn kop er af, als het niet van de jonker is. Uitgeschud werd de man, bestolen en..... eh..... kijk maar eens binnen in de kast. Er zal wel een wapen in staan, of iets dergelijks. Dat horloge is zeker van goud en Sam....."

„Is geen dief!” zegt Renger heftig.

„Maar zijn vader dan? Lange Louw... mijn kop er af, als die niet meer van dat horloge weet, hi, hi, hi! De jonker, hè? Nou geloof maar, dat je Sam niet lang met dat uurwerk ziet lopen. Daar zal zijn vader wel gauw een stokje voor steken. Let maar op, er verandert binnenkort wel een en ander in de buurt van de woonwagen. Nou, reken maar.”

„Ik geloof er niets van”, zegt Renger brutaal.

„Stil maar, het komt best terecht. Maar ik weet, wat ik weet, ho even. En het eind zal de last wel moeten dragen. Ja, dat doet het grif, wacht maar. Lange Louw..... ha, ha, ha.....”

Dan gaat Krijn weg. Hij strompelt langs de grafzerken en mompelt zacht: „Ziezo, dat is het begin. Ik heb het er netjes afgebracht. De steen begint te rollen en hij zal lange Louw vermorzelen.” De man grijnst vals.

„Lange Louw”, mompelt hij, „dat horloge doet je de das om. Een gelukkige gedachte van mij om in een donkere nacht dat oude ding bij je woonwagen neer te smijten. Wacht maar..... Hij stroopt niet meer, zegt hij. Hij heeft zich bekeerd..... Bah, maak dat Krijn wijs! Maar bloeden zul je.....”

Als de jongens bij Veerman in de werkplaats komen, praten ze nog even na over hetgeen ze hebben beleefd. Maar ze begrijpen er weinig van. Die Krijn was natuurlijk boven zijn bier en wat heb je aan dronkenmanspraak? Jilles, de knecht spitst zijn oren, als hij hoort, dat de jongens over Krijn praten. Ongemerkt weet hij hen te beluisteren. Even later staat hij weer aan de schaaftank en fluit een aardig wijsje. Hij heeft de knapen horen fluisteren over hun ontmoeting met malle Krijn. Nou ja, op zichzelf zegt dit niet veel. Malle Krijn is vaak bij de weg en de man wordt langzamerhand

door de ouderen gemeden. Geen wonder, dat hij zijn aandacht op de jeugd richt. Maar toch..... Wat betekende dat horloge? Wat dat, van lange Louw? Jilles kan er weinig verband in zien. Och, Krijn heeft de jongens natuurlijk weer een of ander dol en dwaas verhaal op de mouw gespeld. Maar..... maar..... tegelijk ging het over Floris van Doeveren, de jonker..... Jaren geleden werd de jonker brutaal beroofd en zwaar mishandeld. Niemand weet de dader..... niemand.....

Jilles kijkt het raam uit. Over die beroving heeft hij toentertijd wel horen praten, maar veel weet hij er niet meer van. Hij was destijds nog maar amper dertien jaar. En zo'n gebeurtenis houdt de grote mensen een hele tijd bezig, maar de jeugd zet daar gauw een punt achter. Als Rudger hem later niet het een en ander verteld had.....

Jonker Floris..... gestorven al..... jong.....

Malle Krijn..... dronkenmanspraak?

En dat horloge dan? Louw..... lange Louw?

„Vertel me eens Renger”, zegt Jilles, heeft Sam een horloge gevonden? Een gouden horloge?”

„Of het van goud is, dat durf ik niet te beweren”, zegt Renger. „Maar Krijn had er ook al weet van. Er zou wel een of ander wapen in staan, zei hij.”

„Hm”, zegt Jilles. „Krijn kletst. De drank maakt hem dol.”

„Vertel eens iets over het oude slot, Jilles. Over de jonker, je weet wel, jonker Floris”, vraagt Kees.

„Ik vrees, dat ik je moet teleurstellen, jongens. De jonker werd op zekere avond of nacht, weet ik veel, beroofd en zwaar mishandeld. Als Rudger de man niet gevonden had, nou..... dan..... hm... 'k weet het niet..... Maar van de dader ontbreekt tot op heden ieder spoor. Het is een geheimzinnige geschiedenis, dat is 't. In 't eerst schijnt men lange Louw verdacht te hebben. Vergis ik mij niet, dan heeft men hem zelfs in arrest gehad. Maar spoedig moest men hem wegens gebrek aan bewijs weer op vrije voeten stellen. Enfin, het rechte weet ik er ook niet van. Zo nu weer dat horloge. Krijn fantaseert er natuurlijk maar raak op los.

Dat kan hij als de beste. Tenminste, als hij drank geproefd heeft. Nou goed, laat hem. De mensen weten zo langzamerhand precies, wat ze aan die praatjes hebben."

Als Renger 's avonds bij zijn moeder op een bank achter het huis zit, vraagt hij plotseling: „Heeft u Sams moeder ook gekend, moe?"

Even is het stil.

Dan zegt Rengers moeder zacht: „Sam's moeder, vraag je Renger? Och, die is al jaren dood. Ik heb haar heel goed gekend. Zij is vroeger dienstbode bij mijn moeder geweest."

„Bij oma!"

„Ja, Renger. En toen zij trouwde, zijn je vader en ik nog op de bruiloft geweest. Neen, ze gingen niet in een woonwagen wonen. Louw Sissing was een nette man en hij verdiende als slager een goed stuk brood. Het was een gelukkig paar en dikwijls kwamen ze 's zondags na kerktijd bij ons om een babbeltje en een kopje koffie. En toen Sam geboren werd, een paar maanden voor jou, ben ik er nog geweest. Wat was Sams moeder blij en gelukkig. Dat heb je nimmer geweten, hè? Je hebt alleen maar de gedachte aan een oude wagen, verveloos en ruw. Maar het begin was veel mooier. Sams moeder..... Wacht eens, haal even de fotoalbum uit de kast. Neen, niet die grote. Die kleine. Hij ligt onder een stapel lakens, als ik mij niet vergis."

In een wip is Renger bij de kast en spoedig is hij met het album terug. Er staan veel foto's in, die hij nog niet eerder gezien heeft.

„Geef maar eens hier, Renger."

Na even zoeken, waarbij Renger belangstellend toekijkt, wijst zijn moeder op een foto. „Dit was Sams moeder", zegt ze zacht.

Het is heel stil buiten. De zon staat als een grote bal, bloedrood aan de avondhemel. Een merel fluit een laat liedje en honderden mugjes dansen rusteloos op en neer onder de brede vlierstruik. Eindelijk klappt Renger het album dicht.

„Moeder", zegt hij, „vertel iets van haar."

„Och jongen, dat..... neen, later maar."

„Toe moeder, is het dan zo..... zo..... treurig?"

„Treurig..... jongen, jij zit nog zo rustig op de schoolbanken. Jij krijgt op tijd je eten en je drinken, jij speelt vrolijk met je vriendjes, je leert je lessen en..... neen, zeg me eens, weet je wel wat verdriet is, echt verdriet? Nou ja, je krijgt wel eens een standje en misschien moppert meester Sanders ook wel eens op je, als je slecht geschreven hebt, of je les niet kent. Maar die narigheid ben je gewoonlijk gauw vergeten. Och, wat weef de jeugd van echt verdriet. Ze speelt en ravot, ze joelt en maakt plezier. Gelukkig maar, het echte verdriet komt meestal eerder, dan ze denkt."

„Ja, maar Sams moeder dan?" vraagt Renger.

„Ze heette Martina..... Martina Kuilman..... Maar we noemden haar Martijn. Op jeugdige leeftijd stierven haar ouders. Haar vader was schipper en in een stormachtige nacht is zijn schip op het IJselmeer gezonken. Ze voeren met een lading grint. De motor raakte onklaar. Het kan ook wel aan het roer gelegen hebben, dat weet ik niet zo goed meer. In elk geval liep het mis. Op een of andere manier sloeg het schip vol en het zonk."

„Waar?" vraagt Renger.

„In de buurt van Urk. Martijns vader

en moeder verdronken, maar de deknecht bracht er het leven af."

"Waar was Martijn dan?"

"Och jongen, je weet toch, dat vele schipperskinderen aan wal blijven. Zo was Martijn in de stad als kindermisje bij een dokter."

"Hoe kende u haar dan moeder?"

"Heel gewoon. Ze kwam hier feitelijk vandaan en ze ging vroeger met mij naar school. 't Was een aardig kind en ze kon uitstekend leren."

"Net als Sam, moeder."

"Zo..... Nou toen kwam het verdriet in haar leven. Geloof me, jij vindt het heel gewoon een vader en moeder te hebben. Het hoort immers zo, nietwaar? Maar het kan ook anders en dan pas weet je, wat je mist. Martijn kon het in de stad niet langer harden en na enige weken kwam ze terug in ons dorp. Bij een rijke boer vond ze een dienst, maar daar ging het niet goed. De mensen waren best, daar niet van, maar ze gingen veel uit en dan zat Martijn de lange avonden alleen in de grote keuken. Och, het arme kind miste haar ouders en waar vond ze liefde en waardering?"

Op een zondag was ze bij ons en toen we 's middags naar het kerkhof gingen, vertelde ze van haar heimwee en van haar grote verdriet..... Mijn moeder had erg met haar te doen en het duurde niet zo heel lang, of Martijn kwam bij ons... als kind in huis."

"Daar wist ik niets van, moeder."

"Och neen, Renger, er is ook zoveel gebeurd..... Ik zou je nog veel meer over Sams moeder kunnen vertellen, maar er zou veel bij zijn, dat je niet zult begrijpen, later misschien..... Enfin, later trouwde Martijn met Louw Sissing. Ze kwamen in de Kaakstraat te wonen in de slagerij, waar nu Brouwer woont. Daar is Martijn gelukkig geweest. Och, Louw Sissing was vroeger een rare snuiter, maar eerlijk. Martijn hield van hem en hij..... hij was dol op haar. De slagerij was vroeger van Krijn, je weet wel Malle Krijn. Op een of andere manier heeft Louw die bedoening gekocht. Och, de mensen praten zoveel, maar het schijnt dat Krijn in een dolle bui z'n slagerij op geld gezet heeft. Gemeen was Louw niet en hij wilde dan ook op dat aanbod

niet ingaan. Toen, altijd volgens de praat van anderen, hebben Krijn en Louw samen een borrel gedronken en de zaak was gauw beklonken."

"Moeder, Krijn..... eh, Sam heeft een horloge gevonden en..... er zit een wapen in, zegt Krijn."

"Jongen, wat zeg je daar!"

"Krijn zegt, dat lange Louw er wel meer van weet. Moeder..... jonker Floris..... 't Is vast gestolen....."

"Jongen, wat habbel je toch. Die Krijn ook met zijn gehaspel. Halve dagen zit hij in „Het gouden hert" en..... neen Renger, die man bazelt maar wat. Lange Louw, och wat zal ik zeggen, de man is na het sterven van Martijn finaal de kluts kwijt geraakt. Jammer voor Sam, ik..... och misschien verandert het nog wel eens. Maar Krijn..... Naderhand heeft hij geprobeerd de koop ongedaan te maken, maar toen was het te laat. Louw lachte de man in zijn gezicht uit. Jongen, de wereld zit raar in elkaar, maar weet, dat je altijd eerlijk moet blijven. Eerlijk en oprecht. Misschien word je later zakenman, zoals vader. Maar wat er ook mag gebeuren, de onrechtvaardige zal geen dageraad hebben en die leugens spreekt, zal voor Gods aangezicht niet bestaan. Al zul je door eerlijk te zijn, ook schade lijden, dat is altijd nog honderd maal beter, dan met een halve waarheid winst te boeken."

Krijn..... och een mens denkt wel eens wat, Krijn krijgt loon naar werken en Louw Sissing..... "k weet het niet..... Jongen, het kwaad straft zijn meester... altijd. Neen, neen, wacht even. Hier kan het kwaad, de zonde, venijnig zijn soms en het lijkt dikwijls, dat het de boze mensen nog voor de wind gaat bovendien..... maar het einde draagt de last. God zal alle dingen brengen in Zijn gericht. Het kwaad vindt de Rechter en hoel!"

"Maar moeder, wat was het dan met die beroving van jonker Floris?"

"Jonker Floris, neen Renger, dat was een gruwelstuk en..... och, wat geeft het ook wanneer die rover gegrepen wordt. God is rechter en Hij is rechtvaardig."

"Maar moeder..... Krijn, lange Louw....."

„Stil Renger, niet oordelen. Laten wij onszelf maar eens bekijken, dan valt er nog heel wat op te knappen. Laatst vertelde Jilles, dat jullie Sam achterna zaten met stokken en stenen..... jij ook, Renger. Liefde..... het leek nergens op. Ik hoop, dat je daar eens goed over na zult denken.”

Even is het stil achter het huis. Renger begrijpt zijn moeder heel goed en hij weet, dat ook zijn houding tegen Sam verkeerd was.

„En Sams moeder dan?” vraagt hij schuchter.

„Dat was gauw afgelopen. Sam was nauwelijks een jaar, toen er weer een kindje geboren werd..... één zusje..... 't Arme schaap heeft nauwelijks een uur geleefd en..... de volgende dag stierf Martijn. Ik ben nog op haar begrafenis geweest. 's Was slecht weer die dag en een vieze motregen maakte alles glibberig en vuil. In één kist zijn ze gelegd, Martijn en het meisje..... och..... och. En Louw Sissing, neen Renger, de man leek met stomheid geslagen..... geen traan heeft hij gelaten. De mensen noemden hem hard en gevoelloos, maar ik weet het niet. Nu

woont hij in de oude wagen. Neen, ik zal hem niet veroordelen, maar..... Meer dan eens heb ik hem voorgesteld Sam bij ons in huis te nemen, maar 't werd steeds botweg door hem geweigerd 't Is wat..... 't is wat..... Maar wie weet, misschien, misschien komt alles nog terecht..... misschien.....”

Jilles is niet erg gerust. Het verhaal van het gevonden uurwerk en de dolle praat van Krijn brengen hem tot nadenken. Een paar dagen geleden trof hij Steven, de boswachter. Na een praatje over het weer en de wildstand, kregen ze het vanzelf over lange Louw. Jilles begreep die man niet. Hij was reeds meerdere malen in de kerk geweest. Het wou er bij hem niet in, dat zo'n stroper, zo'n gladde vogel zich ineens bekeerde. Steven had geheimzinnig gelachen. Dat bracht Jilles natuurlijk niet veel verder.

Eindelijk zei Stevens, dat hij er ook niet veel van begreep, maar een ding was zeker: Louw stroopte niet meer. De man was op de goede weg en het scheen, dat het zo zou blijven ook. Neen, Steven trof de man helemaal niet meer in het veld en als er toch nog gestroopt werd, de bewijzen waren er, dat dit in geen geval het werk van Louw was. En toen Jilles het gesprek bracht op de beroving van jonker Floris, op het vinden van een horloge, waarvan naar alle waarschijnlijkheid de kast van goud was, had Steven de schouders opgetrokken. En toen Jilles hem de verhalen van de jongen over malle Krijn vertelde, zei Steven: „Ik heb mijn gedachte daar wel over, Jilles. Maar voorlopig is het beter, dat ik die voor mijzelf houd. Jongen, Jilles, een mens zegt soms zo gauw wat. Een kromme spijker trek je uit het hout, maar een verkeerd woord wordt door de wind meegenomen. Het goede zaad ontkiemt en draagt vrucht, maar het onkruid..... neen Jilles, even geduld.

Misschien zou ik je aan het schrikken brengen door je meer te vertellen, maar ik wil de geschiedenis niet vooruit lopen. De waarheid komt vanzelf aan het licht. Dat kan geen mens tegenhouden.”

Dit bracht Jilles niet veel verder. Meester Sanders..... Die had het horloge gezien, volgens Renger. Maar waarom maakt Jilles zich toch zo druk? Kan hij een steentje bijdragen om het raadsel op te lossen? Hij weet het niet, maar op een late zomeravond, bijna tegen middernacht, was hij langs de oude woonwagen gekomen. Hij was op bezoek geweest bij Rudger, de molenbaas. Rudger had hem de hele historie van de beroving van de jonker verteld. Zodoende was

het nogal laat geworden. 't Was een lang verhaal geweest. Een droevig verhaal. Lange Louw had er ook mee te maken gehad. Men meende, dat er een spoor leidde naar de wagen van de stroper. 't Was een loos spoor en na een tijd in voorarrest te hebben gezeten, kwam de stroper weer thuis. Bovendien wou Rudger niet geloven, dat Louw de dader was.

Het was een zoete zomernacht en Jilles had tijdens zijn wandeling genoten van een geurige sigaar en het gekweel der nachtegalen. Dich bij de oude woonwagen verraste hij een paar reeën, die zich met grote sprongen geruisloos uit de voeten maakten. Even bleef hij staan en toen hij de fraaie dieren in het duister van de nacht zag verdwijnen, meende hij plotseling een stem te horen. Nog maar nauwelijks had hij een stap gedaan, toen hij bij een oude beuk iets zag bewegen, iets zwarts..... Voorzichtig probeerde hij dat onbekende te benaderen, maar juist toen hij over een smal greppeltje sprong, sloegen er een paar fazanten aan het lawaaimaken. En die kunnen er wat mee, als ze in 't holst onrustig worden.

Enfin, Jilles bleef stokstijf staan en toen het vleugelgefladder van de vogels bedaard was, ging hij verder. Maar bij dé beuken was niets meer te zien. Jilles kwam dan ook tot de gedachte, dat hij zich iets verbeeld moest hebben. Hij kreeg zeker slaap.....

Plotseling.....

„Hi, hi,..... daar ga je..... hi, hi, hi,..... Geen vellen meer, hè..... Nee, nee, vroom geworden..... Je bent vies van mijn centen, hè..... een luchtje..... hi, hi,..... maar jij stinkt er lelijk in, als je dat maar weet..... Vroom..... poeh..... En die slagerij..... ik krijg je wel. Er aan ga je..... Er aan..... lange..... lange.....”

Jilles stond verbluft. Wat had dat te betekenen? Het was malle Krijn. De man was niet goed bij zijn zinnen. Natuurlijk dronken..... waanzin..... Op een of andere keer zou men de man vinden. Verdronken misschien, of overreden door een late auto.....

Maar het vreemdste was, dat Krijn onvindbaar bleef. Twee lanen en wel

drie donkere bospaadjes had Jilles doorzocht, maar van Krijn viel niets te bemerken. Doch halverwege het dorp gekomen, had Jilles nog iets menen te horen. En als van heel ver klonk het: „Daar ga je. Hi, hi, hi,.....!”

**

Meester Sanders zal net een boodschap doen, als Jilles op het schoolplein arriveert. Als Jilles het niet lang maakt, wil de meester hem wel even te woord staan. Samen gaan ze naar de studeerkamer van meester Sanders. Ze zijn spoedig in een druk gesprek over alles, wat zich de laatste dagen had afgespeeld. En het zogenaamde gouden horloge wordt daarbij niet vergeten.

„Meester”, zegt Jilles, „het is alles zo verward en vreemd. En Sam..... neen, ik weet niet, wat ik er van zeggen zal. Maar u heeft dat oud bonk van een uurwerk gezien, volgens Renger. En..... was het van goud, meester?”

„Och Jilles”, zegt meester Sanders, „ja, ik moet zoiets wel geopperd hebben. Maar veel aandacht heb ik er niet aan geschonken. Van goud, vraag je. Hm, jij bent de eerste niet, die me daar vandaag naar vraagt. Met zekerheid zou ik het niet durven beweren. Ofschoon..... nou ja, de kast leek van goud. Laat mij het dan zo zeggen.”

„Hebben er dan al meer naar gevist?” vraagt Jilles.

„Jilles”, zegt meester Sanders ernstig, „wat jou hierheen brengt, weet ik niet. Maar vanmorgen tegen een uur of twaalf kwamen er twee agenten, die ook het een en ander wilden weten. Och, ik heb mijn schouders opgehaald, toen ze mij vroegen, of de kast van het horloge, dat Sam gevonden had, van goud was. Ik rook nattigheid en per slot van rekening ben ik geen goudsmid, nietwaar? Enfin, dat wilden die heren wel geloven, maar ze schenen niet eerder tevreden, voor ik hen alles verteld had, wat er op de bewuste schooldag was voorgevallen. En nu vraag ik me af, wat dit alles te betekenen heeft. Ik ben hier nog maar kort, doch gisteren heb ik een en ander horen vertellen over een griezelige historie..... een brutale roof met mishandeling.....”

„Ik weet er alles van, meester”, zegt Jilles. „Als dat horloge van goud, is dan.....”

„Dan..... dan kan het nog wel een rare geschiedenis worden. Ik had eigenlijk het plan lange Louw eens op te zoeken, meester..... maar die agenten zullen me nu wel voor geweest zijn.”

„Die doen hun plicht, Jilles. Maar daarom mogen wij..... ik was..... als de band van mijn fiets niet leeg had gestaan, dan had jij me niet meer thuis getroffen. Ik wilde eens met Louw praten, zie je. Maar komaan, we zullen er geen gras over laten groeien. Weet je wat, Jilles, ga mee.”

„Nee meester, gaat u eerst maar alleen. U heeft Sam in de klas, ik niet.”

**

Meester Sanders is nog nimmer in de oude woonwagen geweest en als hij zijn fiets tegen een dikke beuk zet en naar de wagen gaat, weet hij, dat hij dit veel eerder had moeten doen..... vaker..... Een bezoek brengen aan mensen van onbesproken gedrag, mensen, die geregeld twee keer naar de kerk gaan, och, dat is heel gewoon, maar dit..... Och, lange Louw is een stroper, een wilddief..... En nog voordat de meester zijn voet zet op de trap, weet hij heel goed, wie wel een bezoek aan de woonwagen heeft gebracht.....

Jezus..... vriend van zondaren..... De Heiland is opgevaren, maar Zijn discipelen moesten heengaan en prediken het evangelie..... ook hij, meester Sanders..... naar zondaren, naar lange Louw..... het eerst.....

Hoor, er zingt iemand.....

Wij hebben 's Vaders Zoon aan boord, En veilig strand voor 't oog.....

Zou Louw..... neen, dat kan Louw niet zijn..... stil.....

Arme zondaars, ziet de kruisvlag wapperen op de oceaan
Komt tot Jezus.....

Dan duwt meester Sanders de deur open. In een klein portaal zit de bewoner bij een stapel borstels en bezems. Hij kijkt op naar de man in de deuropening.

„Meester”, zegt hij, „daar doe je goed aan. Eerlijk gezegd, had ik u al eens eer-

der verwacht. Enfin, beter laat, dan nooit. Kom binnen, meester.”

„Ik..... ik.....”, zegt meester Sanders, „ik hoorde u.....”

„Zingen, hè? Vind u dat zo ongewoon? Ah, nu begin ik er iets van te begrijpen. Lange Louw, hè? Die zingt geen psalm, omdat het niet nodig is, hè? Och meester, heeft u nimmer gehoord, dat een mens zich beteren kan..... bekeren? Dat is een groot wonder, meester, maar het wordt niet uitgebazuind. Het gebeurt in de stilte..... zonder lawaai.”

Meester Sanders weet niet wat hij zeggen zal.

„Of zou het soms een gevolg zijn van het vele bezoek, dat u en anderen van de kerk mij gebracht hebben?”

Meester Sanders schaamt zich. Het vele bezoek..... Hij, meester, is er nog nooit geweest.....

„Misschien heeft u dan steeds voor mij gebeden, meester?” vraagt Louw.

„Man, houd op!” zegt meester Sanders. „Ik schaam me.....”

„Och meester, de mens zet meestal een punt, waar God een komma plaatst, of..... stippeltjes, een hele rij soms. En nu dacht u met zoveel anderen, dat er achter het leven van lange Louw een punt stond..... en ik meende het zelf

ook. 't Waren stippeltjes, meester, heel klein misschien, maar ze waren er toch. De kous van mijn leven was nog niet af en God heeft in Zijn wonderlijke liefde de draad weer opgenomen. Voel je, meester?"

Meester Sanders kijkt door het smalle raampje naar buiten. Uit een zeker medelijden was hij hierheen gekomen, nou ja, misschien was hij ook een tikkeltje nieuwsgierig geweest. Nieuwsgierig betreffende het oude horloge, naar de beroving en mishandeling van jonker Floris, jaren geleden..... En dan de geschiedenis van malle Krijn..... de beide agenten. Wat, ja wat moet hij nu eigenlijk zeggen?

Dan vertelt meester Sanders, dat Sam een horloge gevonden heeft. Het uurwerk was verroest, maar de kast, tja, als u me dat vraagt....."

„Een horloge? Hm, nou u 't zegt, ja Sam heeft mij al zoiets verteld een tijdje geleden. Hij vroeg mij naar een horlogeketting. Ja, dat klopt. Een verroest uurwerk. Het ding zat danig onder de viezigheid. Half vergaan natuurlijk. Ik heb er weinig aandacht aan geschonken."

„Dus heeft u het horloge niet eerst bekeken?"

Zo'n stuk oud roest! Waar praat u over! Er zat geen wijzer meer op en 't ding had alle kleuren van de regenboog, kom nou".

„Ik weet het niet Sissing, maar er gaan allerlei geruchten door 't dorp over dat oude uurwerk. 't Schijnt van goud te zijn, naar men zegt".

„Wat! Laat me niet lachen, meester. Wordt het de laatste tijd wat te stil om de oude woonwagen? Hebben de mensen soms weer een verzetje nodig?"

Dan vertelt meester Sanders wat hij er van weet. Ook, dat er twee agenten zijn geweest om nadere inlichtingen!

Ineens staat Louw op. Hij kijkt de meester strak aan en vraagt: „Zegt u mij eens precies, wat die twee agenten wilden, meester. Vertel het maar gerust hoor. Ik begin de zaak nu al aardig in de kijker te krijgen. Neen, ongerust maak ik me in 't geheel niet, maar het kan best een hoop soeza geven. Hm, een goude horloge... eh... heeft u Sam ook gezien, meester...?"

Lange Louw is niet bang, maar hij denkt terug aan de tijd, dat jonker Floris mishandeld werd en bestolen en dat men hem verdacht en opsloot... eenzaam en lang... 't is jaren geleden en nu..... Nu dat horloge weer... Neen, hij is onschuldig, maar hoe eerder het ding verdwijnt, hoe beter!

„Waar heeft u Sam gezien, meester? Ver af?"

„Och neen, ginds achter... eh... dat bosje, links. Maar wat bent u van plan, Sissing?"

Zonder op deze vraag te antwoorden, duwt Louw de deur open, springt de trap af en.....

„Goedendag Sissing. Blij, dat we je thuis treffen".

„Dat geloof ik", zegt Louw. „Kom maar binnen heren".

De beide agenten volgen.....

Zij waren Louw voor geweest en hadden onderweg Sam het horloge reeds afgenomen.

Als een lopend vuurtje gaat het grote nieuws door het dorp. Lange Louw is gearresteerd. Renger komt er ook mee thuis. Hij heeft geen rust, nu hij Sam alleen weet in de oude woonwagen. Hij vertelt zijn moeder het geval. Hij vraagt: „Moe, mag Sam bij ons komen?"

Dan legt zijn moeder hem haar hand op het hoofd en zegt: „Jij bent mijn beste jongen, hoor. En ik ben blij, dat je het zo voor Sam opneemt. Het woonwagenjog... toch onze naaste, Renger. Iedere avond zeg je je avondgebed op, je vraagt God om vergeving voor je zonden, je vraagt om een goede nacht en je bidt, dat je de volgende morgen gezond mag opstaan. Dat is goed, Renger, dat is heel goed. Maar wat we voor onszelf vragen, moeten wij dat ook niet voor anderen doen? Wijzelf een mooi huis, een warm bed en onze naaste in een woonwagen op een strozak... alleen... Je hebt het goed begrepen, Renger. Ik ben daar blij om. God liefhebben boven alles... dat moet... maar de naaste als onszelf..."

„Moeder,.. zou vader...?"

„Ga je gang maar, jongen. Je kent vader toch?" En voordat Renger de deur uitgaat, geeft moeder hem een stevige zoen. „Renger, vent, wees dankbaar, dat

wij in de gelegenheid zijn onze naasten te helpen. Wees blij, dat wij Gods Woord hebben... en verstaan..."

**

Om de hoek bij de Hanebijtersgang staan een tiental mannen. Een van hen is Rudger, de molenbaas. Bij de kapper, waar hij net vandaan kwam, had men hem verteld, dat Louw door twee agenten naar het politiebureau was gebracht. Ook was hij te weten gekomen, dat het ging over een horloge, een gouden.....

Nu staat hij bij een groep mannen, dicht bij de oude kerk. Het oude horloge heeft zijn nieuwsgierigheid gaande gemaakt..... Er wordt druk gesproken over het voorgevallene, maar Rudger zwijgt.

Plotseling komt malle Krijn om de hoek. „Hi, hi, hi, die zit, hè? Ja, ja, mannen, eens komt er een eind aan, ha, ha. Lange Louw zit er lelijk in, dat is grif. Zo'n oud horloge, hoe is 't mogelijk. Maar hij hangt hoor, hij hangt!"

Nog houdt Rudger zich stil. Hij kijkt en hij luistert. Malle Krijn staat te wiebelen op zijn benen. Hij is verre van nuchter. Wie weet, dat die dronken doodgraver er nog zal uitkramen. Een van de omstanders zegt: „Praatjes, allemaal. Mijn jongen kwam ook met zo'n losgeslagen verhaal thuis, maar ik hecht er hoegenaaemd geen waarde aan."

„Ha, ha, ha", lacht malle Krijn. „Je moet je hersens gebruiken. Als je eens wist, wat ik weet....."

„Wat weet jij dan?" vraagt Rudger plotseling.

Malle Krijn doet wel twee stappen achteruit, verschrikt.....

„Jij, jij, jij!" zegt hij. „Jij..... Rudger....."

„Ja, ik!" zegt Rudger en kijkt Krijn recht in de ogen. „Ik, de molenbaas. Jaren geleden vond ik op een vroege morgen, 't was mistig miezerig weer, de zwaar mishandelde en beroofde jonker..."

Ineens geeft Krijn een gil. Hij slaat zijn armen als een drenkeling in de lucht. Dan stopt hij zijn vingers in de oren en loopt waggelend weg. Rudger schudt het hoofd. Neen, hij weet niets. Hij vermoedt alleen maar iets.....-Het is een sterk vermoeden, maar de bewijzen..... Lan-

ge Louw..... neen! Misschien is het bewijs tegen hem, maar neen, lange Louw..... onmogelijk!

Op de weg naar de molen, bedenkt Rudger, dat hij zich over Sam moet ontfemen. Die jongen moet een goed onderkomen hebben.....

Plotseling..... „Bent u dat, Rudger?" „Moet je mij hebben..... eh..... Renger?"

„Neen, Rudger, ik ga Sam halen", zegt Renger trots. „Sam mag bij ons komen. En hij blijft net zo lang tot zijn vader terug komt."

„Dat is fijn, jongen. Ja, dat is 't. Ik liep net te denken, hoe het met Sam moest. Zo, ga jij hem nu halen. Jongen, ik kan je niet zeggen hoeveel plezier me dat doet. 'k Heb dikwijls gemopperd op de jeugd, die zo rumoerig is en naar ik meende slecht..... Maar nu ik dit hoor... m'n compliment."

Renger krijgt een kleur en even moet hij denken aan zijn vroegere houding ten opzichte van Sam. Maar groot en geweldig rijst voor hem op het gebod van de Heiland..... Liefhebben de naaste als zichzelf.....

**

Een week later rammelen er twee agenten aan de deur van de oude potterij in de Hanebijtersgang. De deur zit vast en het oude vervallen huis lijkt wel uitge-

storven. Nog eens rammelt een der agenten aan de oude deur en weer gluurt een van hen door de groezelige glazen. Ze kijken elkaar eens aan, ze wachten nog even en rammelen dan voor de derde keer. Maar de deur blijft gesloten. Dit begint de agenten danig te vervelen. Er komen nieuwsgierigen..... Een brutale slagersjongen roept: „Moet je de baas hebben? Dan ben je verkeerd aangesloten. Je moet in het „Gouden hart” zijn.”

De agenten kijken elkaar eens aan en in een oogwenk zijn ze op mars naar het café. Inderdaad, Krijn is aanwezig. Hij zit bij een der tafeltjes tussen een drietal drinkebroers. Hij heeft het hoogste woord.

„H-hi, h-h-hi, wie verstopt er nu zo'n ding dicht bij huis. Ja, ja, wie weet, wat er nog meer aan 't licht komt. Lange Louw..... ha, ha, ha, als je 't mij vraagt..... neen, ik vertrouwde die stroper nooit. Die slagerij? Man praat niet. Nou, hij zit er in, hoor. Een knappe kerel, als hij weer los komt, hi, hi, hi...”

Plotseling legt een der twee agenten zijn hand op Krijns schouder.

„Moet je mij hebben?” vraagt Krijn. „Dan ben je er naast, hoor. Ik..... ik.....”

„Kom maar meel Dadelijk!”

„Ik..... ik..... eh..... een borrel heren? Ober..... ober, twee glazen bitter! Hi, hi, 't is dorstig vandaag..... Drie..... ober!”

„Jij gaat mee, Krijn! Opschieten!”

Stuntelig staat Krijn op. „Maar”, vraagt hij, „waarom zo'n haast. Wat moet er gebeuren? Ik..... ik.....”

„Och niets”, zegt een van de agenten. „De baas wil je graag een paar vragen stellen. Het is zeer belangrijk, vat je?”

„Kan dat hier niet, heren?”

„Onmogelijk. Je weet, dat Louw Sissing vastzit. Als jij nu eens.....”

„Hi, hi, hi,..... lange Louw. Ik..... ik, ja ik ga mee, heren.”

Met een zwaai zwiert Krijn naar de deur en zich nog even omkerend roept hij naar zijn kornuiten: „Tot straks..... het komt best terecht. Hi, hi, hi.....”Het raadsel wordt opgelost. Het is voor de politie niet eens een moeilijk geval. Malle Krijn, die zich alle grond onder de voeten ziet wegzinken, moet in

het laatst wel bekennen. De man is gebroken en als zijn door de drank beneveld brein eindelijk, dank zij de afzondering, min of meer bijkomt, slaakt hij tijdens een verhoor de verzuchting: „Lange Louw was een stroper, ja, maar eerlijk. Eens heb ik de man in een dronken bui eigenlijk gedwongen een zaak van mij te kopen..... Ja..... ja..... maar Louw bleef eerlijk..... Toen heb ik een nieuwe fles aangebroken..... en Louw kocht de zaak. Ik..... ik was gemeen, niet hij..... Ik raakte aan lager wal en..... de rest weet je wel. De jonker had geld bij zich..... veel..... Ik heb de hele middag op hem liggen loeren, maar de kans kwam niet. Totdat..... hij, de jonker, ging naar Rudger, de molenbaas. Ik heb bijna tot middernacht liggen wachten..... En toen Louw verdacht werd en achter slot en grendel werd gezet..... wat heb ik toen gelachen..... En Louw was eerlijk en onschuldig..... Ik was gemeen..... een dief.....”

**

Het loopt tegen Kerstmis. De dagen worden nat en koud. Maar de polder is wijd en daarboven hangt de blauwe lucht, groot en ver. Grauw staat de oude molen aan de brede tocht, als een trouwe wachter. Grauw?..... En al die vlaggen dan? Kijk, de hele molen is versierd. Hoe kan dat toch? Wel Rudger houdt er mee op. Hij wordt ouder en het werk wordt hem langzamerhand te zwaar. Rudger heeft het polderbestuur voorgesteld het eens met Louw Sissing te proberen. En na heel wat geredeneer kreeg hij de heren eindelijk zover. De oude molenbaas is erg in zijn schik. Sissing zal het werk overnemen en hij, Rudger, kan blijven wonen. Het huis is wel klein, maar de nieuw benoemde molenbaas zal met Sam er nog best bij kunnen.

Sam is opgetogen van blijdschap, als hij al die vlaggen ziet.

En er schiet Louw Sissing een brok in de keel en hij moet wel tweemaal slikken, voordat hij dat vreemde verduwen kan. Het is waar..... maar hij kan het niet begrijpen. Een nieuw begin..... een blij begin. Voor de laatste maal kijkt hij naar de verre sinder. Daar weet hij

de oude wagen, alleen en verlaten. Nog verder ligt het dorp..... Martijn.....

Wat een feest! En wat een mensen!
Veel handen worden uitgestoken om

hem te feliciteren. Daar is allereerst Ruderger, daar is Steven, de boswachter, daar zijn Veerman en Jilles Renger en Kees. Daar is de rentmeester van het oude slot en het polderbestuur, niet te vergeten. Het wordt Sissing bijna te veel. Zoveel warme toegenegenheid, zoveel..... Waaraan heeft hij dat verdiend?

Verdiend..... hij? Sissing voelt zich zo klein. Een stip onder de hoge hemel. Maar hij weet, dat de Here zorgt..... altijd.

Het wordt een groot feest bij de molen. Er wordt gesproken en er wordt koffie geschonken. Er is zelfs gebak..... Er wordt zelfs gezongen..... Feest is het..... echt vrolijk feest.

Wie komt daar aan wandelen? Wie tuurt er zo scherp naar de oude molen in de verte? Kijk eens, de man begint al vlugger te lopen. Hij heeft blijkbaar erge haast. Is het..... is het..... de meester.....?

Eindelijk is de man bij de molen. Vlak bij de brug ontmoet hij Renger, Sam en Kees.

„Dag, jongens.”

„Meester.”

„Je dacht zeker, dat ik jullie niet kon

vinden, hè? Dat valt mee, hoor. En wat is me dat hier een drukte. Het lijkt wel een feest. Kijk me die molen eens. Wat een vlaggen!”

„Meester”, zegt Renger, „Sam’s vader wordt molenbaas en ze gaan hier wonen. Is dat geen feest, meester?”

„En is Sam jullie vriend?”

„O ja, meester, o ja.”

„Jongens, dat doet me deugd, werkelijk. Sam, jongen, de weg was lang, maar nu is eindelijk de zon doorgebroken in je leven. De wolken zijn weggevaagd, de lucht is helder en klaar. Ja, jullie meester is echt blij met deze dag. Want nu is de klas van zeven een grote vriendenkring geworden.”

„Kom, jongens”, zegt Renger, „zullen we.....”

„Neen, wacht nog even”, zegt meester Sanders. „Nog een paar woorden. Ja, de meester is blij..... maar de Grote Meester, jongens..... Och jongens, hier op deze wereld is slechts halve blijdschap, maar daarboven is louter vreugde, onbegrensd. Er is veel veranderd in de laatste dagen. Maar dat kon alleen, omdat de Heiland, die in Bethlehems stal ter wereld kwam, die grote verandering heeft mogelijk gemaakt. Hij heeft getoond wat liefde is, omdat Hij uit louter liefde alles gaf..... zelfs Zijn leven..... Zo heb je het kunnen winnen van je boze hart..... zo alleen..... En daarom: wandel maar stillekens achter Hem aan.....”

Ja:

Wandel maar stillekens achter Hem aan,
Achter de Heiland, Hij wijst u de wegen.
Zijn die niet altijd zo lieflijk gelegen
als ge zoudt wensen, wilt ze toch gaan.

Hij gaat vooraan!

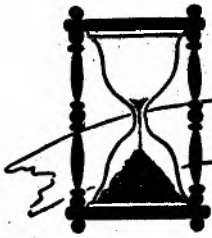
Wandel maar stillekens achter Hem aan,
Hij kent uw krachten, Hij richt uw
(schreden.

Wel moeilijk vaak voor wie ze betreden.
Toch nooit te moeilijk is er de baan,

Hij gaat vooraan!

Wandel maar stillekens achter Hem aan.
Volg Hem gewillig, volg onverdroten:
Weldra ziet gij u de hemel ontsloten,
Die gij al jubelend binnen zult gaan!

Achter Hem aan!

Oudejaarspraatje

„Kerel, Willem, zie ik jou ook nog eens weer? Dat is een hele tijd geleden. Ook thuis met de feestdagen?”

„Ja oom, hoe maakt U het?”

„Best, jongen, best. En hoe gaat het met jou? Heb je de laatste tijd niet in Engeland gezeten?”

„Ja, oom. Een half jaar geleden ben ik door mijn firma naar Londen gegaan om haar daar te vertegenwoordigen.”

„Nou, nou, jij hebt het ver gebracht in de wereld, Willem. Toch fijn, dat je met de Kerstdagen thuis kunt zijn.”

„Dat is het, oom. Een poosje geleden was ik nog bang, dat ik niet uit Engeland weg zou kunnen. Er was zo'n spanning in de wereld. 't Leek wel, alsof er elk ogenblik een nieuwe oorlog kon uitbreken.”

„Ja, jongen, we leven in een rumoerige, verwarde wereld. Hoe was dat eigenlijk in Engeland. Wat zeiden de mensen van die oorlog in Egypte?”

„Nou, nou, 'k hoor het al wel. U is nog precies dezelfde. U wilt mij weer wat aan de praat houden. Maar 'k moet eerst naar huis. „Is 't goed, dat ik morgenavond een poosje bij U kom?”

„Uitstekend, Willem. Tot morgenavond dan.”

**

„Ziezo, daar ben ik al. Goedenavond.”

„Goedenavond, Willem. Zo, een kopje koffie met een sigaartje?”

„Alstublieft, oom. Die Hollandse koffie is toch maar lekker. Wat zie ik. Hebt U een oliehaard gekregen?”

„Ja, kerel, maar 'k weet niet, of we er verstandig aan gedaan hebben. Nu er geen schip meer door het Suez-Kanaal gaat, kon het met de olie-voorziening wel eens spaak lopen.”

„Och, oom, maakt U zich maar niet te veel zorgen. In tijd van oorlog zouden de kolen toch ook op de bon komen. Wat dunkt U van de toestand, oom?”

„'k Weet het niet, 'k weet het niet. Als we eens nagaan, wat er in 't afgelopen jaar allemaal gebeurd is..... Eerst die opstand in Algiers tegen de Fransen, de onlusten op Cyprus, dan die spanningen tussen Israël en Egypte, wat uitliep op een korte oorlog. We mogen God wel danken, dat het daar vooreerst zo gauw afgelopen was.”

„Ja, ik voor mij geloof, dat het allemaal de schuld was van die Nasser.”

„Je bedoelt de nationalisatie van het Suez-kanaal en het stoken tegen Israël?”

„Ja en hij durfde, omdat Rusland hem hielp.”

„Zal ik je eens wat vertellen, Willem? Wij kijken, geloof ik, teveel naar de mensen. Wij zijn bang voor Nasser, voor de Russen, wij verwachten het van Engeland en Amerika, van de Uno, van

EDEN

Eisenhower of Eden. Maar dat is fout, Willem.”

„Hoe bedoelt U, dat?”

„Wel, we vergissen ons telkens in de mensen. 'k Zal je een paar voorbeelden geven. De Russen leken een poosje geleden veel vriendelijker te worden. Stalin was veel te streng geweest. Ze wilden niets meer van zijn manieren weten.

Veel gevangenen lieten ze vrij en hun leiders brachten zelfs een bezoek aan Engeland. Maar in Hongarije lieten ze toch weer plotseling hun ware aard zien. Met geweld werd de vrijheidsbeweging neergeslagen. Een ander voorbeeld. De wereld juichte, toen generaal Eisenhower werd herkozen als president van de U.S.A. Ze verwachten alles van hem. Maar hij, evenmin als de Uno hebben de oorlog in 't Nabije Oosten kunnen voorkomen. Ook heeft hij de Russen niet verhinderd 't Hongaarse volk opnieuw te knechten. Ook de Uno niet. En hoe gauw kan God niet iemand wegnemen? Denk maar aan Eisenhowers hartaanval. Nee, Willem, als de Here de stad niet bouwt, tevergeefs waakt de wachter".

"U hebt gelijk, oom. In Engeland deed men ook, of alles van premier Eden af-

hing. En juist in die spannende dagen werd hij door zijn dokters met vakantie naar Jamaica gestuurd. Hij was totaal overspannen."

"Zie je wel? Nu, wij moeten het niet van mensen verwachten. Wel voor de machtigen der aarde bidden, of God hun wijsheid wil geven en de vrede bewaren. Ook moeten we ons best doen, om onrecht tegen te gaan, en de verdrukten helpen. Maar ons vertrouwen moet niet op mensen, maar op God zijn. Dan kunnen we rustig zijn.

Zou God, die ons Zijn eigen Zoon gegeven heeft, (op 't Kerstfeest gedenken wij Zijn geboorte), ons ook met Hem niet alle dingen schenken? Als we dat geloven, kunnen we rustig 't nieuwe jaar weer ingaan, of het nu oorlog of vrede zal zijn."

Ons werkhoekje

Hallo, jongens en meisjes,

In deze puzzle komen alleen maar eigenamen voor uit de Bijbel. Wat gemakkelij, hè? Bijwoorden of voorzetsels komen er niet bij te pas.

Je oplossing moet voorzien zijn van:

1. volledige voor- en achternaam;
2. juist en volledig adres.

Stuur ze naar:

Tj. SCHAAFSMA,
Uit de Miststraat 10
KAMPEN.

Oplossingen, die na 9 januari 1957 binnkomen, worden niet meer meegerekend.

Zorg voor keurig werk.

Stokrijen.

Van binnen naar buiten allemaal 6 letters.

De letters van de binnenste ring vormen samen het woord, dat: GEZALFDE betekent.

1. één van de kentekens, die het schip droeg, waarmee Paulus naar Italië voer.
2. bergketen in het noorden van het land Kanaän.
3. schoonvader van Mozes.

4. kleinzoon van Eli.
5. richter en profeet in Israël.
6. één van de 12 discipelen.
7. kleinzoon van Levi (Ex. 7.)
8. koning over het gehele volk Israël.

Van buiten naar binnen, allemaal 4 letters.

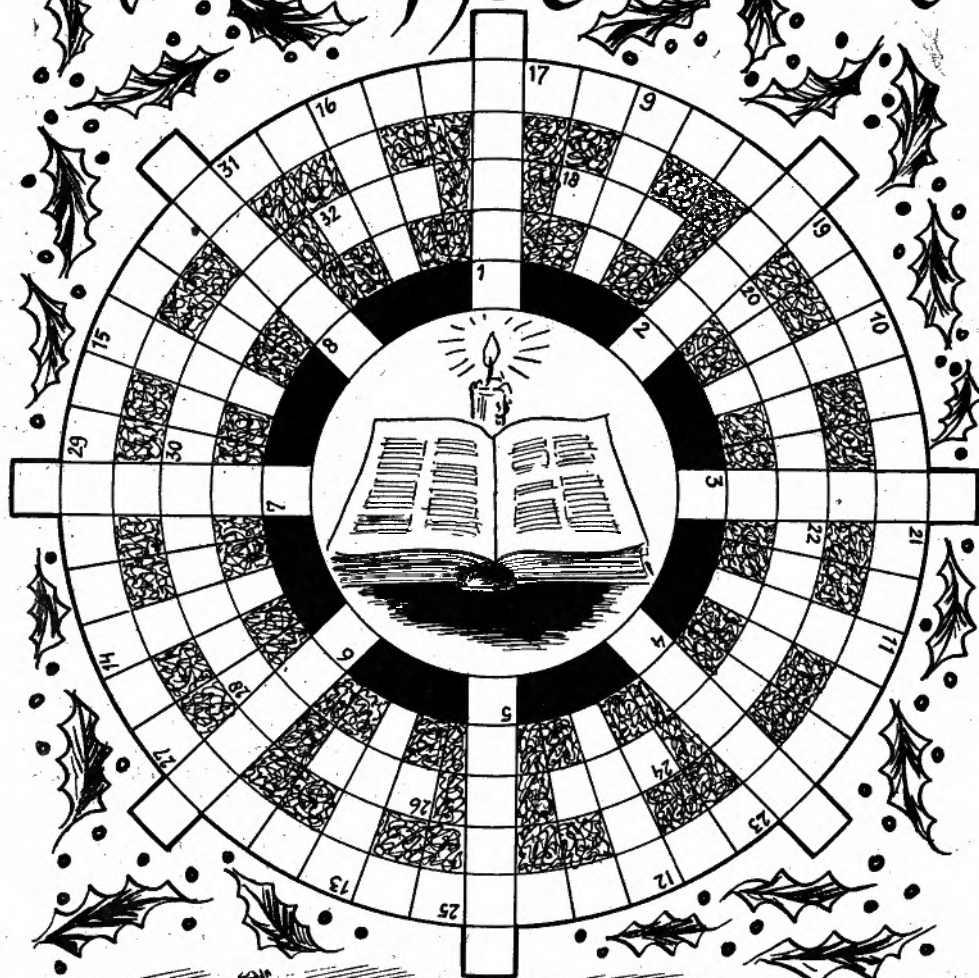
9. een zeer vermogend man uit O.T.
10. Moabietische vrouw, die in Bethlehem ging wonen.
11. Moabietische vrouw, die in haar land achter bleef.
12. zoon van Ruth.
13. vader van David.
14. eerste mens.
15. in dit dorpje werd Simson geboren.
16. zoon van Izaäk en Rebekka.

En nu de ringen.

17. de vader van allen, die harpen en orgelen hanteren.
18. zoon van Jakob.
19. zoon van Amram en Jochebeth.
20. bijbelboek N.T.
21. wetboek.
22. zie 2 Kon. 18 : 34.
23. vrouw, wier naam betekent: bitterheid.
24. vrouw van Jakob.
25. Davids oudste broer.
26. profeet.
27. één van de steden in het Siddimdal.
28. krijgsoverste in de plaats van Joab aangesteld.
29. de zoon van Nun.
30. koning van Tyrus; sloot met David een handelsverbond.
31. stad in Klein-Azië.
32. zoon van Jakob.

Over de opgaven uit het novembernummer schrijf ik in het volgend krantje wel.

Voor Kerstvacantie 1956

Billy-Bill

onder de Golden
door C. van Heerde

Even plotseling als de storm was gekomen, bedaarde hij weer. In minder dan een kwartier was de lucht schoongeveegd; het schip was nog wat onrustig in de deling van de zee, maar het gevaar was voorbij.

Enkele matrozen hielden zich bezig met de reparatie van de fokmast, anderen hingen al weer loom over de reling en keken naar het westen, waar aan de horizon een donkere streep vertelde, dat ze land naderden.

Billy-Bill had de kok geholpen in de kombuis en zat nu op de plecht uit te kijken naar het land, dat langzaam naderde. Een dorp, bestaande uit kleine, donkere huizen, schoof aan de horizon voorbij, een enkele boom stak zijn kruin omhoog tegen de hemel, daarna was het land vlak en het leek, of hier geen mensen woonden.

Een schaduw viel over de jongen heen en snel keek hij op. Het was Mr. Duck, die zich naast hem zette.

„Land, hè! zei die blij.

De jongen knikte. „Maar ik zie verderop nergens huizen. Zouden hier geen mensen wonen?”

„Beslist niet”, wist Mr. Duck. We komen nu in het stroomgebied van de Amoer. De grond is hier erg moerassig en onvruchtbaar. Vandaar, dat er geen mensen wonen. We zullen nog minstens twee dagen langs dit onherbergzaam gebied varen, vóór wij één der monden van de rivier bereiken”.

„En dan?”

„Dan varen wij de Amoer op, tot het schip ons niet verder kan brengen. Het is de bedoeling, dat wij wat meer te weten komen over de bewoners van deze streek. Hoe verder wij de rivier opvaren, hoe meer de oevers begroeid zijn. Dan komen wij in het gebied, waar de mensen wonen”.

„Oh”, zei de kajuitsjongen. Hij verlangde er plotseling naar, die mensen te zien, wat meer te weten van hun levenswijze en van hun werk. Hij voelde zich de ontdekkingsreiziger, die vreemde landen bezocht, en avonturen beleeft; die vandaag niet weet, wat hem morgen te wachten staat. En blij keek hij naar Mr. Duck op, alsof hij het aan hem te danken had, dat hij deze tocht mee mocht maken.

Met volle kracht stoomde de „Colombo” de rivier op, maar na enkele uren gaf de kapitein het bevel „halve kracht”, toen de eerste zandbanken hun rug boven het water uitlichtten. De oever was hier begroeid met een soort bomen, die Billy-Bill aan appelbomen deed denken. Daartussen ontdekte hij rode en gele bloemen. Zeeraven, die ver het land waren ingedrongen, scheerden over het watervlak, doken weg in het water, om even later met een vis in hun bek boven te komen.

De kapitein stond nu zelf aan het roer, hield zo veel mogelijk het midden van de stroom, om niet op een zandbank terecht te komen. Zodra het schemerdonker begon te worden, liet hij het anker uitwerpen, omdat varen bij nacht hier een onmogelijkheid was.

Snel daalde dan de nacht. Het groen en de hel-gekleurde bloemen verloren hun glans. Het bos stond als een donkere

muur om de „Colombo”. Rondom het schip was de flauwe glans van voorbijstromend water.

Langzaam stierven de geluiden van het bos. Nu sloop de panter door het woud. Zijn roep klonk vreemd en angstaan- gend op. Een late fazant rept zich naar het nest. En door de boomtoppen ritselde de wind.

„De „Colombo” rukte aan de ankerket- ting. Het ruisend geluid van water, dat langs de boorden stroomde, drong door tot in de verblijfplaats van de matrozen.

Billy-Bill, in zijn kooi, luisterde naar de geluiden van de nacht. Boven hem klonk de stap van de matroos, die de wacht hield. Hij dommelde weg, toen het ritse- lend geluid van ratten, onder in het schip hem deed opschrikken. Hij zat plotseling rechtop en luisterde. Het was, of van heel ver gezang tot hem doordrong, dat zacht wegstierf. Dat was natuurlijk verbeelding. Wie zou er midden in de nacht zingen in dit onmetelijke bos. Hij glimlachte om zijn dwaze gedachten en even later sliep hij in.

Hoe meer de „Colombo” de bovenloop van de Amoer bereikte, hoe sterker de stroom werd. De machines werkten op volle kracht, en het leek, of het schip voortkroop. Steeds nauwer werd de geul, waardoor het water een uitweg zocht naar de zee. Langs de oever lagen dikke keien en steeds meer zandbanken maake- ten het verder gaan haast tot een onmo- gelijkheid.

Wat iedereen verwacht had, gebeurde. Een lichte stoot... de „Colombo” zat met de kop op een zandbank.

„Volle kracht achteruit!” seinde John- son naar de machinekamer. De machines stampden, het schip trilde in al zijn voe- gen. Iedereen wachtte vol spanning, of de „Colombo” nog vlot zou komen.

Schuimend spatte het water tegen de boeg. Billy-Bill keek er naar, toen een sid- dering door het schip voer en het plotse- ling van de zandbank afschoot.

„Halve kracht!” schreeuwde de kapi- tein. „Gooi het anker uit!”

Haastige handen grepen de kettingen, die rinkelend door de kluisgaten liepen. Even later lag de „Colombo” voor anker.

Kapitein Johnson stond met Mr. Duck te praten. Hij veegde zich het zweet van het voorhoofd.

„Dat is nog net op 't nippertje”, zei hij. „Enfin, we zijn los, maar we kunnen nu niet verder, dan alleen met de kleine boot”.

„Natuurlijk”, zei de wereldreiziger.

Terwijl de matrozen bezig waren, de jol in orde te brengen, stond Billy-Bill bij de verschansing en keek toe. Hij zag, hoe een kleine mast in het mastgat werd ge- stoken en de zeilen er aan bevestigd wer- den. Een matroos bracht de riemen en een ander zorgde, dat er voldoende pro- vland meeinging.

Redaktie en Uitgever

van „Onze eigen krant”

wensen onderwijzers

en leerlingen

een gezegend 1957

De kajuitsjongen telde het aantal rie- men. Vier. Dus gingen er vier matrozen mee, de kapitein en meneer Duck. Hij be- dacht, dat de bemanning pas volledig was, als er ook een kajuitsjongen meevoer. Maar ja, hoe moest je dat kapitein John- son duidelijk maken?! Stel je voor, dat ze hem meenamen! Dat hij mee zou varen langs de onbekende oevers van de Amoer, langs het gebergte, dat ergens ver weg achter het bos moest liggen.

Toen zuchtte hij, want het waren niet anders dan mooie verzinsels, die hij be- dacht. In werkelijkheid zou hij aan boord van de „Colombo” moeten blijven, en de kok helpen met zijn potten en pannen; als je 't niet goed deed, kon je nog een klap met de soeplepel op de koop toe- krijgen.

Een matroos haalde het kleine anker uit het ruim en legde het in de jol. Op dat ogenblik kwam de zendeling voorbij. Hij bleef bij de reling staan, naast Billy- Bill en keek naar de werkende matrozen.

„Ze schieten mooi op”, zei hij. „Ik denk, dat we direct na het eten vertrekken”.

„Ja”, zei Billy-Bill, „ik zal me eens klaar maken voor de reis”.

De wereldreiziger zag de jongen aan, zijn mond viel open van verbazing. „Ik wist niet, dat jij mee zou gaan”, merkte hij op.

„Ik ook niet, meneer”, was het ant- woord. „Maar ik dacht, dat zonder een kajuitsjongen de bemanning niet comple- et was”.

Toen bulderde meneer Duck van het lachen. Het schaterde over het dek. De matrozen hielden op met werken en ke- ken hem aan. De reling kraakte en kreun- de van angst. Billy-Bill keek, niet begrij- pend naar de baard van de zendeling, die op en neer golfde als een zee. Op dat ogenblik liep de kapitein hem voorbij.

„U hebt nog al plezier in het leven, mr. Duck”, zei hij vriendelijk.

De wereldreiziger knikte nog wat na

van de lach, toen zei hij: „U hebt een kajuitsjongen, die weet, wat hij waard is, kapitein. Die denkt, dat de bemanning van de jol niet compleet is, als er geen kajuitsjongen bij is. Heb je ooit zo'n eindje mens gezien!”

En weer lachte hij zijn vrolijke lach.

Billy-Bill stond er bij met een rood hoofd van schaamte. Wat moest de kapitein wel denken! Hij had het zo maar gezegd, voor de aardigheid. Maar natuurlijk meende hij dat niet.

Kapitein Johnson glimlachte en keek hem aan. Natuurlijk begreep hij, dat het maar een grap van de jongen was. Toch voelde hij in Billy-Bills woorden het grote verlangen, mee te trekken. Naderhand krabde hij zich achter het oor.

De zendeling deed een stap in zijn richting. Zijn gezicht stond nu ernstig, toen hij zei: „Maar er zit iets in, in wat die jongen zegt. Zonder kajuitsjongen kan het eigenlijk niet. Het kereltje kan koken als de beste, heeft de kok mij verteld. En och, u weet ook wel, er zijn op zo'n tocht honderd van die kleinigheden, die zo'n jongen prachtig even op kan knappen. Als ik er goed over nadenk, geef ik hem nog gelijk ook”.

Even wachtte hij.

„Ik heb er natuurlijk niets over te zeggen, want u is de kapitein. Maar het lijkt mij wel prettig, zo'n handig kereltje bij me te hebben”.

De kapitein antwoordde niet. Hij staarde nadenkend over het water, boog zich over de reling, als wilde hij de grootte van de jol meten. Toen hij zich oprichtte keek hij in Billy-Bills hunkerende ogen. Je hoefde niet te vragen, of die graag mee wilde. Al half besloten, kon de kapitein niet nalaten, de jongen nog even te plagen.

„We zullen al last genoeg hebben van de apen in het bos. Als je er nou ook nog één in de jol meeneemt...”

„Maar dit is een aap van een bijzonder soort, verdedigde Mr. Duck zijn vriend. Heus, kapitein, ik zou 'em z'n zin maar geven”.

Even trommelde Johnson nadenkend met zijn hand op de reling. Toen keek hij Billy-Bill aan.

„Ingerukt, mars, jij!” gebod hij. Zijn hand wees in de richting van de kombuis. „Ga de kok helpen. En vanmiddag na het eten aantreden in de jol!”

De jongen sprong een meter in de lucht. Hij had de zendeling wel om de hals willen vliegen.

„Dank, dank u wel”, hakkelde hij toen. Hij sprong het dek over, liep in z'n wildheid bijna een matroos van de benen.

„Schiets op, snotneus!” gromde die.

„Ahoy!” gilde Billy-Bill opeens. Hij zwaaide met z'n armen en dook de kajuitstrap af.

De kok stond in de kombuis in een wolk van stoom.

„Oh, ben je daar eindelijk”, bromde hij, toen Billy-Bill binnen kwam. „Ik dacht al, die zit z'n tijd weer te verlummelen. Geef me die pan eens aan”.

Gewillig reikte de jongen het gevraagde aan. Toen zei hij met een zucht:

„Ik zal vandaag nog maar eens extra goed mijn best doen. Zo'n laatste keer, dat je de kok helpen mag...”

De ander liet van verbazing de soeplepel uit zijn handen glijden, in de pan.

De soep spatte op naar alle kanten.

„As-ie-me-nou!” zei hij met een verwonderde blik op de kajuitsjongen. „Je wilt me toch niet vertellen, dat...”

„Ja, ik ga mee met de jol. De kapitein zei, dat als ik niet meeding, de ontdekkingstocht vast zou mislukken. Toen heb ik maar gezegd, dat de kapitein op mij rekenen kon”.

„As-ie-me-nou!” zei de kok weer.

Ondertussen viste hij de lepel uit de soep en brandde z'n vingers.

Op het dek zei Johnson tegen Mr. Duck: „Dat heeft Billy-Bill aan u te danken, dat hij mee mag. Ik was werkelijk niet van plan...”

„Ik ben blij, dat u het goedvindt, kapitein”, was het antwoord. „Hij is een flinke jongen en ik geloof, dat we veel aan hem zullen hebben”.

(Wordt vervolgd)

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

1. Wereldgebeuren in 't kort
2. Het groene eiland
3. Na honderd jaar
4. Om voor te dragen:
„Snoepwinkeltje”
van M. A. de Wijs-Mouton
5. Meisjeshoekje
6. Jongenshoekje
7. Ons Werkhoekje
Oplossing Kerstprijsvraag
en bekendmaking van de
prijswinnaars
8. Hersengymnastiek
9. Vervolgverhaal:
„Billy-Bill onder de
Golden”

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 5 - jan. '57

Wereldgebeuren ^{in't} KORT

't Jaar 1956 is voorbij. Een nieuw jaar 1957 ligt voor ons. Hoe alles in de wereld zal gaan, weten wij niet. Maar wel, dat het is A.D. (Anno Domini) 1957, d.w.z. het jaar onzes Heren 1957. Ook in dit jaar is het de Here, die de wereldgeschiedenis bepaald. De mensen mogen nog zo machtig zijn, tegen Zijn wil kunnen zij zich roeren noch bewegen.

Als we dat steeds bedenken, geeft het ons rust, bij alle onrust, die er in de wereld is. En onrust is er genoeg.

In Algiers bijv. vechten de Fransen nog altijd tegen de opstandelingen. Door de spanningen om het Suez-kanaal en Hongarije is het nieuws over de Algerijnse opstand wel wat op de achtergrond geraakt, maar de Fransen hebben het er nog altijd moeilijk mee.

Verder is er nog altijd de tegenstelling tussen Rusland en het Westen, met name Amerika. Allebei doen ze hun best, zich zo sterk mogelijk te maken. En intussen proberen beide partijen overal in de wereld vrienden te maken.

Rusland bijv. probeert de Arabische wereld voor zich te winnen en steunde daartoe president Nasser in Egypte. Amerika wilde ook de landen van het Midden-Oosten te vriend houden en keurde het optreden van zijn bondgenoten Engeland en Frankrijk af, toen ze wapengeweld tegen Egypte gebruikten bij het Suez-kanaal.

Ja, dat Suez-kanaal!

Nasser's leger was door Israël, verslagen, maar door de houding van Rusland en ook van Amerika voelt hij zich als een overwinnaar. Het Suez-kanaal is van hem. Hij is baas gebleven en weigerde zelfs de tot zinken gebrachte schepen en opgeblazen bruggen te laten opruimen, zolang er nog Engelse en Franse soldaten in Egypte waren. Nu zijn die troepen weg en vervangen door een politie-leger van de Verenigde Naties.

Het opruimingswerk is begonnen, maar vraagt tijd. Het Suez-kanaal is voor de scheepvaart nog onbruikbaar.

Dit brengt voor Europa veel lasten mee. De olie uit het Midden-Oosten kan nu niet door het Suez-kanaal. Amerika stuurt nog lang niet genoeg benzine, zodat er in West-Europa gebrek is aan benzine. In sommige landen heeft men benzine-distributie ingevoerd, in andere, zoals Nederland, is er een zondagsrijverbod.

't Is waar, zolang het Suez-kanaal dicht is, krijgt Nasser geen doorvaart-geld, maar de schade is voor West-Europa veel groter. Denk maar eens aan de passagiers- en vrachtschepen, die anders door het kanaal gingen, maar nu de grote omweg om de Kaap moeten maken. Alles duurt veel langer en de onkosten zijn veel groter.

Egyptenaren hebben het standbeeld van Ferdinand de Lesseps opgeblazen. Het

stond aan de ingang van het kanaal. 't Zal vervangen worden door een beeld van de „Vrijheid.”

Zo gedraagt Nasser zich als een trotse overwinnaar. Men denkt in de maand maart het kanaal weer bevaarbaar te hebben, maar de Egyptische president heeft nu al gezegd, dat Israël eerst flink moet worden afgestraft, vóór het kanaal weer mag worden gebruikt. De moeilijkheden schijnen hier dus nog niet afgelopen.

**

Ook in Hongarije is de rust nog niet hersteld. In plaatsen, waar het wel rustig is, is het de rust van het kerkhof. Alle verzet is daar neergeslagen. Maar in tal van plaatsen smeult het vuur van opstand en verzet nog.

't Hongaarse volk heeft wel zwaar moeten lijden in de wanhopige strijd tegen een overmachtige vijand. Tienduizenden vrijheidsstrijders zijn gesneuveld en wie overbleef, probeerde over de Oostenrijkse grens te komen. Zo zijn er nu al meer dan 150.000 uit Hongarije gevlucht. Maar niet altijd gelukte het. Ook aan de grens zijn nog heel wat vluchtelingen neergeschoten of als gevangenen weggevoerd.

De nieuwe president Kadar heeft zijn best gedaan om door dreigementen, beloften en smekbeden alles weer in de oude, communistische banen te leiden, maar 't Hongaarse volk vertrouwt hem niet, die handlanger van de Russen.

Toen de rust voor 't oog weer was hersteld en de arbeiders weer naar de fabrieken en de mijnen moesten gaan, kwam er bijna niemand. De mannen, die niet gesneuveld waren, weigerden te

werken voor de communisten. Langzamerhand zijn er wel weer arbeiders op hun werk verschenen, maar nu nog is de kolenproduktie maar 1/3 deel van de opbrengst voor de opstand. Heel wat van de mijnwerkers zijn gesneuveld of gevlucht en de arbeiders, die overbleven, hebben niet veel trek om voor de communisten te werken. Veel mensen hebben zonder kolen gezeten. En dat in de winter!

En niet alleen in Hongarije, maar ook in Polen en Oost-Duitsland schijnt meer verzet te komen tegen de communistische heersers.

Nee, erg rustig begint 1957 niet. We zullen hopen en bidden, dat het niet weer tot een wereldoorlog komt.

VRAGEN:

1. A.D. betekent
2. De sterkste landen op de wereld zijn en
3. De president van Egypte heet
4. Men denkt, dat het Suez-kanaal weer bevaarbaar is in
5. Het Suez-kanaal is vooral belangrijk voor het vervoer van
6. Distributie betekent en produktie
7. is president van Hongarije.

Het groene EILAND

Als bij het vak Aardrijkskunde Engeland aan de beurt komt, staat er op de kaart, die voor de klas gehangen wordt, meestal: Groot Brittannië en Ierland. Jul-lie leren dan iets over Engeland, Schot-land, Wales en Ierland.

En over dat Ierland wil O.E.K. jullie deze keer wat vertellen. Want met „het groene eiland” wordt Ierland bedoeld.

Zie je, dat er nog een grens door het eiland loopt? Het stuk ten noorden van

die grens heet Ulster. Het andere deel noemen de Ieren Eire.

Nu moet je niet denken, dat Ulster en Eire twee provincies van Ierland zijn, zoals Overijsel en Gelderland twee provincies van Nederland zijn. Nee, Ulster heeft zelf zes provincies en Eire wel 26. Die grens door Ierland betekent heel wat anders. Ulster hoort bij Engeland en Eire is een zelfstandige staat, een eigen land. 't Behoort niet aan Engeland.

Dat is niet altijd zo geweest. Vroeger hoorde het hele eiland bij Engeland. Maar de inwoners van het tegenwoordige Eire pasten eigenlijk niet bij de Engelsen. De meeste Engelsen behoren bij de

Anglikaanse kerk en zijn dus protestant. Maar de bevolking van Eire is voor 95 % rooms-katholiek. In Ulster daarentegen is 2/3 deel van de bevolking protestants. Nu begrijp je al, dat de mensen in Ulster zich beter thuis voelen bij de Engelsen, dan de mensen, die in 't zuidelijk deel van 't eiland wonen.

Midden in de eerste wereldoorlog brak er al een Ierse opstand uit. Die opstand duurde niet lang, want toen Engeland beloofde, dat Ierland na de oorlog zelfbestuur zou krijgen, werd er een soort wapenstilstand gesloten. Maar toen de oorlog afgelopen was, maakte Engeland niet veel haast om zijn belofte in te lossen. Opnieuw begon de strijd.

In 1921 kregen de Ieren hun zin. Ze werden onafhankelijk. Maar de bewoners van Ulster namen dat niet. Zij wilden bij Engeland blijven. Zo komt het, dat die grens door Ierland loopt, tussen Ulster en Eire.

Nu zijn er wel meer verschillen tussen die beide delen dan alleen in de godsdienst.

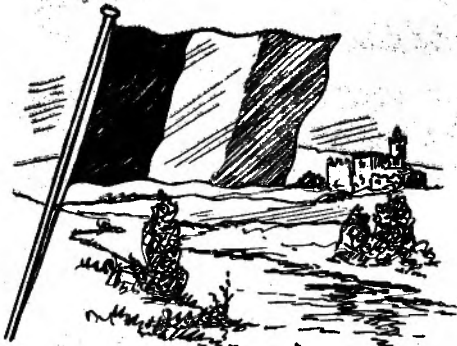
Ulster is dichter bevolkt, er wonen 1½ miljoen mensen, terwijl Eire, dat veel groter is 3 miljoen inwoners telt. Ulster is welvarender, omdat er meer industrie is dan in Eire.

En nu zou je denken: Ziezo, dat is in orde. Eire wilde onafhankelijk zijn en Ulster wilde bij Engeland blijven. Ze hebben dus allebei hun zin. Maar zo denken de mensen in Eire er niet over.

Regering en volk van de republiek Eire zijn niet tevreden. Er loopt een grens door Ierland en zij willen niet rusten, vóór die grens verdwenen is. Ulster hoort er bij en zij willen dat gebied bij Eire inlijven. De regering in Engeland neemt de zaak kalm op. Men zegt daar: Ulster moet het zelf maar uitmaken.

In Ulster zegt men: „Wij hebben al gekozen en willen bij Engeland blijven.”

Nu bestaat er in Ierland een organisa-

IERSE VLAG
(GROEN-WIT-ROOD)

tie, die met de letters I.R.A. wordt aangeduid. 't Zijn de beginletters van de Ierse Republikeinse Armee. Het doel van de I.R.A. is, om de vereniging tussen Eire en Ulster met geweld tot stand te brengen. Af en toe kun je in de kranten dan ook lezen van aanslagen in Ulster, die gepleegd worden door leden van de I.R.A. Plotseling komen ze de grens over, roven wapens, steken kazernes in brand of bestoken regeringsgebouwen met machinegeweervuur of handgranaten.

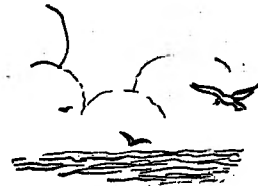
Als de autoriteiten in Ulster dan hun beklag gaan indienen bij de regering van Eire in Dublin, zegt men daar van niets te weten. De I.R.A. is een „ondergrondse” organisatie. De regering in Eire keurt die aanslagen af, maar straf krijgen de aanvallers niet.

't Spreekt vanzelf, dat op deze manier van een vereniging van Ulster en Eire nooit iets terecht komt. Vroeger hebben de Engelsen het er wel eens naar gemaakt, dat de Ieren hen gingen haten, maar voor die wrok is nu geen enkele reden meer. Engeland neemt tegen goede prijzen bijna alle landbouw- en veeteeltprodukten van het eiland af. Veel Ieren verdienen in Engeland hun brood en 't zou verstandiger zijn als de Ieren met Engeland en met Ulster maar goede vrienden werden.

VRAGEN EN OPDRACHTEN.

1. Neem het kaartje van Ierland over, kleur het en plak het in.
2. Ierland bestaat uit twee delen, n.l. en
3. Ulster behoort aan en

4. Eire is een zelfstandige
4. De bewoners van Ulster zijn in Eire
5. De hoofdstad van Eire heet En die van Ulster ?
6. Ulster is bevolkt en heeft meer dan Eire.
7. I.R.A. betekent
8. Het doel van de I.R.A. is

KASPISCHE ZEE IS AAN HET KRIMPEN.

De grootste binnenzee ter wereld, de Kaspische zee, krimpt in een zo onrustbarend tempo, dat de Sowjet-Unie voornemens is er iets aan te doen.

De Sowjet-geleerde, Boris Apollow, heeft meegedeeld, dat het peil van de Kaspische zee de laatste 25 jaar twee-een-halve meter is gedaald. Als gevolg hiervan is het wateroppervlak niet minder dan 35.000 vierkante kilometer kleiner geworden.

Door de daling van het water zijn ook visgronden waardeloos geworden. De gunstige omstandigheden voor zware ijsvormingen hebben geleid tot schade aan de nabije olievelden.

**

MIEREN BEDREIGEN VENETIË.

Miljarden mieren bedreigen de funderingen van Venetië. Legers witte mieren werden onlangs gesignaleerd in het nabijgelegen Oragio en hebben nu ook Venetië bereikt.

De optrekkende herden zijn bij hun stille invasie reeds gesignaleerd in eenwoude gebouwen, die de roem van de stad op het water uitmaken. Het kunstpaviljoen van de Biennale in de napoleontische tuinen is „bezet”, de oude abdij van St. Gregorius is volledig in „hun kaken”.

De stedelijke gezondheidsdienst heeft voor een aantal stadsgedeelten, waar de bittere strijd woedt, de „staat van beleg” afgekondigd.

In Oragio zijn vierhonderd huizen zo aangevreten, dat muren en balken onbetrouwbaar zijn geworden.

(Trouw).

Na honderd jaar

Honderd jaar geleden is men begonnen de aardolie te zoeken.

Ver voor die tijd wist men wel, dat ze bestond. Er werd echter geen, of zeer weinig gebruik van gemaakt. De Indianen in Amerika schepten de aardolie van het water en gebruikten ze als medicijn.

De Arabieren wreven hun schurfftige kamelen er mee in, om de beesten van hun kwaal te genezen.

Het bestaan van aardolie in Perzië was zelfs aan de wereldveroveraar Alexander de Grote al bekend.

De waarde van de olie nam toe, doordat de Amerikaan Ferris een bruikbare petroleumlamp uitvond. In die tijd vond men het licht van de petroleumlamp prachtig! Het gevolg was..... een groter vraag naar olie. In de eerste tijd bóorde men niet naar olie, doch men groef eenvoudig diepe putten, waarin water en olie opborrelde. Later kwam de boortoren in gebruik.

Rockefeller, al weer een Amerikaan, bekeek het wel goed. Hij gaf aan de Chinezen honderdduizenden lampen cadeau en verkocht toen enorm veel olie. De „cost ging voor de baet.”

Toen de benzinemotor en de auto verschenen werd de vraag naar benzine elk jaar groter. Door de geboorte van de luchtvaart werd echter alle vraag van vorige tijden overtroffen. De grote „slok-op” van benzine deed de maatschappijen koortsachtig zoeken naar steeds meer aardolie. Misschien hebben jullie in de buurt van je woonplaats wel eens zo'n proefboring van dichtbij gezien.

Het vervoer van de olie naar de raffinaderijen is in honderd jaar heel veel veranderd. Eerst werd de gewonnen olie in houten vaten vervoerd.

Een Nederlander Van Syckel, had in Pennsylvania een oliebron. In houten vaten vervoerde hij zijn productie naar

de markt. Aan zijn voerlui moest hij daarvoor per vat £ 2—4 betalen. Op de markt beurde hij £ 5—8. Van Syckel peinsde over een andere, betere oplossing.

Ja, hij vond er iets op..... een pijpleiding. Het kostte hem honderdduizend dollar, die zeven kilometer buisleiding. Maar de onverschillige voerlui had hij nu niet meer nodig. In enkele weken zou hij zijn kosten weer hebben verdiend, want dag en nacht kon hij zijn olie door de buizen pompen. De voerlieden waren woedend op die „gekke Hollander”. Zij zouden het de „Grazy Dutchman” wel eens betaald zetten.

Stilletjes braken ze buizen uit de grond, sloegen de boel kapot en staken de oliestroom in brand. Van Syckel wist echter wel raad. Hij liet uit New York een vijf en twintig stevige kerels komen.

Gewapend met een geweer hielden ze de wacht bij zijn pijpleiding. De voerlui moesten toen wel het loodje leggen.

De vinding van de „gekke Hollander” werd door anderen overgenomen. En nu? Als we de lengten van alle pijpleidingen in de wereld optellen krijgen we de enorme som van..... 1 miljoen kilometers. Dat is een leiding van vijf en twintig maal om de gehele aarde.

Ook het vervoer per schip is verbeterd. De houten vaten waren te zwaar en namen veel te veel ruimte in. Men bouwde schepen met grote bakken voor de olie. Het kon nog beter. Het gehele schip werd gebouwd tot een groot olievat. Zo ontstond de tegenwoordige tanker. Deze tankers worden ook weer steeds groter gebouwd.

Voor de doorvaart van het Suezkanaal kunnen ze niet groter zijn dan vijf en veertigduizend ton. Nasser meent nu wel door de naasting van het Suezkanaal West-Europa bij de neus genomen te hebben, maar er kunnen tankers gebouwd

worden van honderdduizend ton. Als men met zo'n voorraad om de Kaap vaart, wordt de benzine door de langere reis nog niet eens één hele cent duurder.

In een vorig nummer van ons blad hebben we al geschreven over artikelen die van aardolie worden gemaakt. Je kunt dat nog wel even naslaan in je schrift.

Hoe groot de aardolieproductie in honderd jaren tijd is geworden kun je zien in het volgende lijstje. Je hoeft deze getallen niet te onthouden, maar je kunt eens zien welke landen aardolie leveren.

Aardolieproductie in 1955

Ver. Staten	312.952.000 ton	49,2 %
Venezuela	101.187.000 ton	15,9 %
Sowjet-Unie	52.500.000 ton	8,3 %
Koewait	47.729.000 ton	7,5 %
Saedi Arabië	46.187.000 ton	7,3 %
Irak	30.084.000 ton	4,7 %
Mexico	11.960.000 ton	1,9 %
Canada	12.982.000 ton	2 %
Indonesië	10.750.000 ton	1,7 %
Colombia	5.531.000 ton	0,9 %
Quator	4.779.000 ton	0,75 %
Argentinië	4.202.000 ton	0,66 %
Nederland	939.000 ton	0,14 %

Wereldprod. 635.250.000 ton 100 %

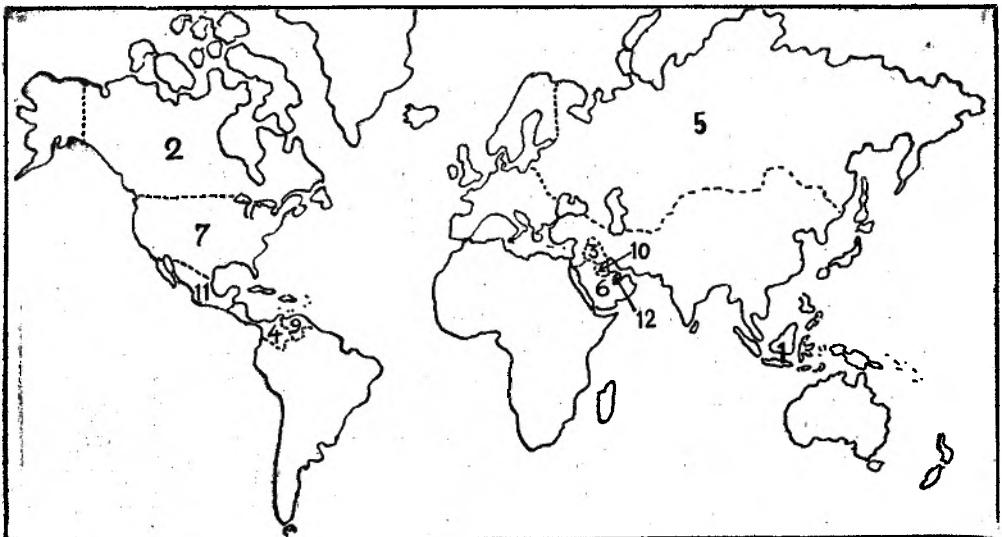
Opgaven:

Inhoud van de les.

1. In het jaar begon men naar aardolie te zoeken.
2. In oude tijden gebruikten de en de ze als medicijn voor mens en dier.
3. De petroleumlamp werd uitgevonden door
4. Eerst won men aardolie door en later door
5. Om veel olie te verkopen gaf de rijke lampen aan de
6. De, de en vooral de maakten dat er hoe langer hoe meer aardolie moest worden geboord.
7. De Nederlander heeft de pijpleiding uitgevonden.
8. Hij werd genoemd de, d.i. in het Engels:
9. Alle pijpleidingen aan elkaar gelegd is een lengte van
10. Schepen, die nu aardolie vervoeren zijn
11. De produceert bijna de van alle aardolie.

Taal.

1. In de les staan enkele spreekwoorden. Schrijf ze eens achter de betekenis.
 - a. Ze moesten het verliezen =
 - b. Eerst geld durven uitgeven, om daar-

- door meer te verdienen =
- c. Iemand er tussen nemen =
- d. Wraak nemen =
2. Moeilijk te schrijven woorden zijn:
.....

Allerlei

1. Plak het wereldkaartje in je schrift en ga, desnoods met behulp van je atlas, er onder schrijven: 1 = 2 = enz.
2. De optelling bij: Wereldproductie klopt niet! De getallen van de tonnen en procenten zijn afgerond. De juiste antwoorden van de optellingen zijn ton en %
3. Het lijstje van de aardolieproductie kunnen we ook in het schrift tekenen in lijnen of balken. We maken dan een grafiek. Het kost je twee bladzijden naast elkaar en..... tijd. Eerst trek je 6 cm. van de kant een verticale lijn. In deze strook schrijf

je de genoemde landen onder elkaar. Telkens één regel overslaan. Beginnen bij de verticale lijn, trek je achter elk land een lijn. Voor elk % neem je ½ cm. Rond de procenten maar af op een geheel getal. De lijn voor de Ver. Staten wordt dus 25 cm, Voor Venezuela 8 cm enz. Je maakt dan van de lijnen een balkje met een breedte van de ruimte tussen de schrijflijnen. Je geeft alle balken nog een zelfde kleur en je hebt een grafiek.

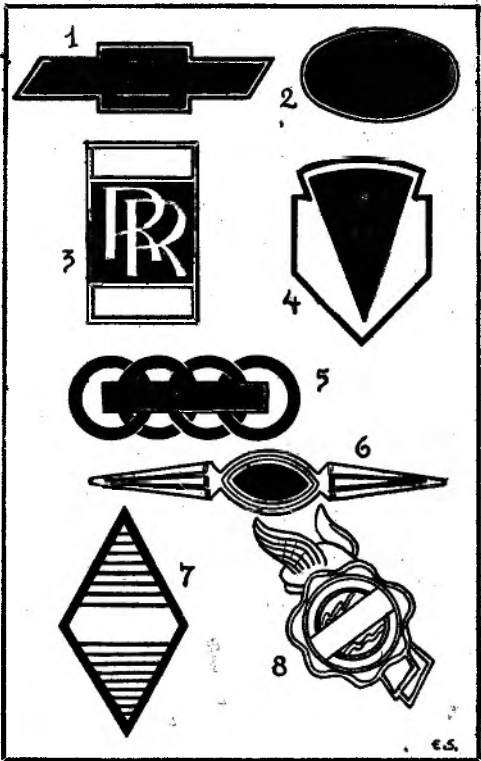

OP ZOEK NAAR AUTOMERKEN

Voor de jongens een extraatje.

Hier staan 8 automerken, waaruit zoals je ziet, de namen of letters zijn verwijderd. Nu moeten jullie 'es proberen de juiste namen weer te vinden.

De meeste jongens hebben interesse voor auto's en zullen de namen zo maar uit hun mouw schudden.

HET KAN VERKEREN.

Egon Rasmussen, 'n 29-jarige veehouder uit het Deense plaatsje Grenaa, is veroordeeld tot tien dagen gevangenisstraf, wegens mishandeling van 31 koeien. Vorig jaar kreeg Rasmussen een provinciale prijs voor de uitstekende behandeling van zijn vee.

DAT WAS TE VEEL.

Een koe, die in Cornwall (Engeland) van een meer dan 40 meter hoge rots viel, kwam zonder een schrammetje op het strand terecht. Achttien mannea wisten het dier, na eindeloos zwoegen, op te hijsen. Boven gekomen viel de koe in zwijm.

SNOEPWINKELTJE

I In de donkere straat
 Waar 't belletje gaat,
Kletst 't deurtje al rinkelend open,
 Komen in 't kamertje klein
 Bij 't lampengeschijn
De kleutertjes binnen geslopen.

II En 'n dappere vent,
 In zijn knuistje vijf cent,
Stapt naar voor en blijft grinnikend zwijgen,
 Tot de koopvrouw geleerd,
 Zijn fortuin inspecteert,
En vertelt wat hij daarvoor kan krijgen.

III 't Is 'n reep zwarte drop,
 Koek met suiker er op,
Een kleurbal, een zuurbal, een wafel,
 Een zoethouten stok,
 Of 'n kleurige brok,
't Ligt alles bijeen op de tafel.

IV Als de kapitalist
 Zich wat dikwijls vergist,
De koek en de suiker beduimelt,
 Scheldt de juffrouw verwoed,
 Dat ie 't kost'lijke goed
Met zijn smerige vingers verkruiemt.

V De kleuter, verbaasd
 Dat de juffrouw zo raast,
Smoest stiekum wat met z'n kornuiten,
 De keus wordt bepaald,
 De kleurbal betaald,
Dan schooien zij slent'rend naar buiten.

VI — In de donkere straat
 Waar 't troepje nu gaat,
Wordt hevig gewikt en gewogen;
 Dan zuigen z' om beurt,
 Tot de bal is verkleurd,
En hun rijkdom-illusie vervlogen.

M. A. DE WIJS-MOUTON

Snoepwinkeltje

M. A. de Wys Mouton

Dit is nu weer zo'n echt versje om het eens lekker luchtig en vrolijk voor te dragen. Jullie bent nu zo tussen 10 en 13 jaar en kunt je nog zo goed herinneren, hoe je dacht als kleuter van 4 of 5. En toch ben je er ver genoeg van verwijderd en voel je je al zo groot, dat je „vaderlijk” en „moederlijk” over dat kleine goedje en gedoetje kunt „vertellen.” Maar niet uit de hoogte hoor! **Hautain** noemt men dat, dwz. dat je je neus optrekt voor „die klaine druupkes” zoals ze in West-Friesland zeggen. Nee, je moet er schik in hebben.

Ik heb jullie al eens gezegd, geloof ik, dat je een tekst precies moet opzeggen, nooit iets veranderen of weglaten. Maar nu wijk ik voor één keer van dat **principe** (= beginsel) af. In het 2e couplet staat: In zijn knulstje een cent. Ik heb dat maar veranderd in: vijf cent.

Toen ik 10 jaar was, dat is nu meer dan een halve eeuw geleden, vroeg ik aan mijn vader: Mag ik knikkers kopen? Ik kreeg 1½ cent. Voor 1 cent kreeg ik 15 knikkers. Het halfje (ik denk dat jullie dat geldstukje niet eens meer kent) bewaarde ik als „reservekapitaal.” Voor 1 cent kon je weer heel wat snoepgoed kopen. Nou niet, in ieder geval heb je daarvoor niet de rijke keus uit couplet 3!

Ik geef nu couplet voor couplet enkele aanwijzingen. Het 1e moet wel luchtig maar toch ook geheimzinnig worden gezegd. Je moet dat gezellige dorpswinkeltje, waar de petroleumlamp een gezellig geel-oranje licht verspreid, en waar de kleine jongetjes en meisjes binnen **sluipen**, nog verschrikt van die rinkelende bel, voor je zien. Je vraagt maar aan je meester of je juf hoe zo'n bel er vroeger uitzag. Let weer op de woorden: **donker** (donker zeggen), **kletst** (heel duidelijke articulatie (= uitspraak), **rinkelen** dat je ook **klanknaboofs**end zegt.

II. r. 3 = even grinneken. r. 4 betekent: de koopvrouw heeft ervaring, ze weet, hoe ze met die kleuters om moet springen. Achter koopvrouw wacht je dus even. r. 5. Die deftige woorden **fortuin** en **inspecteert** zeg je ook kwasi-deftig en met een lichte spot in je stem en op je gezicht. **Mimiek** noemen we dat.

III. Die opsomming moet heel levendig zijn: Je moet al dat heerlijke zien en proeven, proeven alsof je nog 5 jaar was.

IV. Leuk is dat „kapitalist.” Nota

bene als je 5 centjes hebt en dan kapitalist genoemd wordt. Je moet voor dat woord even wachten, om het geestige ervan te laten uitkomen. Klemtoon op **vergist** en niet, zoals de meesten doen op **dikwijls!**

r. 4 scheldt de juffrouw verwòed. Nu laat je je even gaan en zegt dat werkelijk alsof je een ander uitscheldt. Kòstelijke ook met veel nadruk. Bij smerig zet je een vies gezicht en zegt de s en m en de e met een beetje **vertraging**.

V. voor verbaasd even wachten. In een gedicht worden de dingen altijd heel kort en kernachtig gezegd. In een opstel zou je schrijven: De kleuter, die erg verbaasd was. Vergelijk dat regeltje met: — de koopvrouw' geleerd —

VI. 2e r. Alle woorden op ongeveer dezelfde toon, dus niét klemtoon op nu of gaat. r. 3. Uit laten komen hoe zwaar er gedacht is over de verschillende voorstellen; dus iets verlangzamen en met klemtoon op hevig, gewikt en gewògen.

De 1e regel van het gedicht —: In de donkere straat. Nu heel anders zeggen, iets lager van toon. — De 1e regel van het laatste couplet is weer net als de 1e regel van het 1e couplet. Denk er om dat je die nu iets anders zegt. Iets geheimzinniger.

We hebben hier weer net als in Vitellus, die fijne poëtische herhaling. We keren weer terug tot het begin. **De cirkel sluit!** zei Willem de Mérode.

FRANS C. VAN DORP.

ONS MEISJES-HOEKJE

WE MAKEN EEN PUDDING VOOR ONS JARIGE BROERTJE

Misschien heb je wel eens pudding gekookt. Nee? Je kunt het vast wel.

Zullen we het eens proberen?

Je neemt per persoon: 2 dl. melk; 2 afgestroken lepels custard; 1 afgestroken lepel suiker.

Van de custard en de suiker maak je een papje met wat koude melk. De rest van de melk breng je aan de kook. Dan in de pan roeren en het papje er in gieten. Blijven roeren tot de puddingmassa gebonden is.

Van te voren moet je kleine kommetjes of ronde kopjes met water wegzetten. Deze maak je leeg en de warme pudding kan er in.

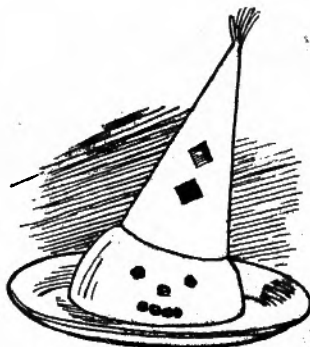
Koud laten worden en storten op een bordje.

En nu moet de pudding feestelijk gemaakt worden.

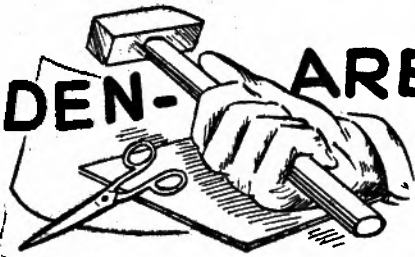
Kun je een feestmuts plakken?

Heb je die leuke parasolletjes nog, die vorig jaar bij de ijsjes gegeven werden?

Eén van deze dingen zet je op de pudding. Met krenten maak je er een gezicht onder en iedere kleuter is er blij mee.

HANDEN-ARBEID

VOOR SCHOOL EN THUIS

Velen van jullie zullen bij het inschrijven van verschillende lessen ongetwijfeld gebruik maken van diverse kleuren inkt. Dit bracht ons op de gedachte, een soort inktpottenhouder te maken. Er kunnen minstens twee potjes in, terwijl het middenvak ruimte biedt voor allerlei benodigdheden, zoals potloodslijper, korte kleurpotloden, stukje gum enz. In plaats daarvan kunnen er ook wel twee andere inktpotjes in. De penhouders vinden een plaats in het voorvak.

Dit voorvak kunnen jullie naar verkiezing gewoon vlak laten of gebogen en dan van leerbord maken. Voor het bevestigen moeten de kanten enigszins af-

gespitst worden, dat blijft beter zitten.

Het doosje wordt koud opgezet. De tussenschotjes komen op de buitenbodem. Daarom moeten er uit de binnenbodem twee reepjes van houthorddikte gesneden worden. Of je dit zult doen vóór de beide bodems op elkaar geplakt worden of er ná, moet je zelf maar uitmaken. 't Is in elk geval sekuur werk, dus **zuiver meten en snijden**.

Zoek leuke, frisse kleuren voor de binnenbeplakking en zorg voor een eenvoudige versiering op het smalle voorvlak.

De tekening geeft alle onderdelen. Let op een enkele „afwijkende” maat. Dat komt, doordat de zijvlakken de maat van

Er is deze keer heel wat te verhandelen. We hebben het Plaatsen- en het Kruiswoordraadsel uit het novemhernummer nog liggen en dan natuurlijk de oplossing van de puzzle voor de kerstvakantie nog.

Zullen we het laatste maar het eerst nemen?

Jullie zijn immers brandend nieuwsgierig naar de uitslag.

Er zijn bijna geen fouten gemaakt. Erg moeilijk was de puzzle, geloof ik ook niet. En tóch leuk met al die bijbelse namen.

Vooraf nog een enkele opmerking:

De naam Uzziël, no. 7) kleinzoon van Levi, stond niet in Ex. 7, maar 6. En bij no. 23 had moeten staan: vrouw, wier naam niet betekent bitterheid, maar de De no.'s 18, 26 en 32 kunnen natuurlijk verwisseld worden. De oplossing volgt nu hieronder:

1. Castor. 2. Hermon. 3. Rehuel. 4. Ika-

bod. 5. Samuël. 6. Thomas. 7. Uzziël. 8. Salomo.

De beginletters van deze acht woorden vormen het woord: Christus, wat immers Gezalfdde betekent.

9. Boaz. 10. Ruth. 11. Orpa. 12. Obed. 13. Isai. 14. Adam. 15. Zora. 16. Ezau. 17. Jubal. 18. Gad. 19. Aäron. 20. Titus. 21. Thora. 22. Arpad. 23. Naomi. 24. Lea. 25. Eliab. 26. Gad. 27. Adama. 28. Amasa. 29. Jozua. 30. Hiram. 31. Efeze. 32. Dan.

En wie de gelukkigen zijn? Zoals je ziet, een hele rij. Al deze blijde jongens en meisjes van harte gelukkigewenst. En de teleurgestelden houden maar moed voor een volgende keer.

Van enkele scholen ontving ik prachtig werk. De kinderen uit Burum hebben er wel bijzonder veel zorg aan besteed.

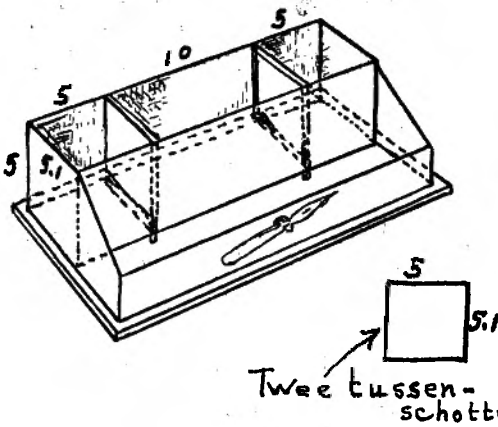
Toch zou ik alle inzenders nog één ding op het hart willen binden: kijk voortaan je oplossing, vóórdat deze de deur uitgaat nog eens goed na wat betreft de schrijf-

de binnenbodem + de dikte van voor- en achtervlak moeten hebben. Verder zal het wel duidelijk zijn.

Benodigd: houtbord 80 (of 60. maar dat

maakt het wat zwaar), eventueel leerbord, binnen- en buitenbeplakking, olifants en linnen.

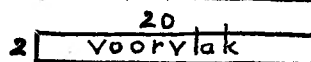
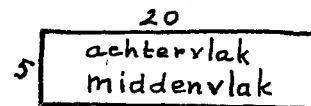
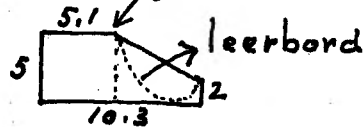
Sukses ermee!

Buitenbodem 22 x 12

Binnenbodem 20 x 10

Twee zijwanden:

Tuktpottenhouder voor 2 of 4 potjes. Houtbord 80

wijze. Juzua, Eliap en Hiran bijv. kan ik moeilijk goed rekenen.

Verschillende collega's hartelijk dank voor hun sympatiek begeleidend schrijven.

1. Rietje Herrewijn, Westbroek (U.).
2. Pietje Zijlstra, Twijzelerheide.
3. Hendrikje Boskers, Onstwedde.
4. Frans v. d. Berg, Marknesse (N.O.P.)
5. Johanna Klompenhouwer, Dinxperlo, De Heurne.
6. Anne de Groot, Triemen.
7. Ineke Meyer, Ten Post.
8. Gerda Assink, Aalten.
9. Thijs de Vries, Burum.
10. Jan Sloof, Kamerik (U.).
11. Douwe de Bruin, Zwagerbos.
12. Grietje Vos, Staphorst.
13. Jan Fekkes, Winsum (Fr.).
14. Roelof ten Have, Niezijl.
15. Gerrie Nijssen, Veenwouden.
16. Loekie Groenberg, Nieuweroord (Dr.).
17. Johan Koers, Kampereiland.
18. Gepke Spinder, Harkema-Opeinde.
19. Tjalling Waterbol, Zuidlaren.
20. Neeltje de Hoop, St. Nicolaasga.
21. Ko de Jonge, Vlissingen.
22. Henk van der Werf, Kampen.
23. Jannes Schuil, Papendrecht.
24. Lutzen de Vries, Zwaagwesteinde.
25. Berend Hofman, Doezum.
26. Nol Sturm, Koudekerke (Zld.)

*
**

En dan komt de oplossing van de opgave uit het novemhernummer: het

Plaatsenraadsel.

Op de verticale kruisjeslijn komt de naam EISENHOWER.

Op 1. Eindhoven. Op 2. Ierseke. Op 3. Schiedam. Op 4. Edam. Op 5. Nijmegen. Op 6. Haarlem. Op 7. Oosterbeek. Op 8. Wageningen. Op 9. Elst. Op 10. Rhenen.

Het Kruiswoordraadsel.

Horizontaal:

1. roe. 3. heg. 5. lel. 7. la. 8. o.a. 10. staf. 12. gard 14. r.k. 15. re. 16. na. 17. de. 18. al. 20. uitroep = he. 21. snor. 23. Pers. 25. te. 26. ar. 27. mes. 29. koe. 30. oom.

Verticaal:

1. reus. 2. ze. 4. glad. 5. laf. 6. log. 7. lak. 9. aar. 11. traan. 13. reder. 19. lot. 20. hier = her. 21. slak. 22. rem. 23. pas. 24. slim. 28. eg.

Er is natuurlijk ook wat nieuw werk voor jullie.

Uit de nevenstaande naamkaartjes probeer je maar eens de beroepen te vinden.

H. O. Kebada Laren.

R. Rotnak Echten.

K. Ekra Maas.

B. Rekket Banka.

En nog een kettingraadsel, d.w.z. de laatste letter van het eerste woord is de eerste letter van het tweede woord, enz. Behalve no. 5 en 9 bestaan alle woorden uit 5 letters. De eerste letters van de woorden van boven naar beneden gelezen vormen de naam van een bekend maandblad, No. 5 heeft 4 letters en no. 9 heeft 6 letters.

1. bomen
2. gebed, dat een Muzelman bidt, 5 x per dag.
3. rietgras.
4. vliegveld in 't noorden van ons land.
5. bergplaats voor pen, potlood enz.
6. hartelijk.
7. aardbol.
8. richter.
9. plaats in Noorwegen.
10. leider in Hongarije.
11. bijwif van Saul.
12. provinciehoofdstad.
13. tegengestelde van dag.
14. puntig bouwwerk.

Hiervan behoeft je niets op te zenden.

HERSEN GYMNASTIEK

Om te beginnen de antwoorden uit het novembernummer:

121. toestel, dat aardbevingen optekent. 122. tussen Eisenhower en Stevenson. 123. Spanje en Noord-Afrika. 124. naar Gesur. 125. Steenbokskeerkring. 126. bijv. herfst-storm. 127. zaaiuien. 128. Amsterdam. 129. Vondel in de 17e eeuw, Abraham Kuyper eind 19e, begin 20e eeuw, Floris V 13e eeuw, Thorbecke in de 19e eeuw. 130. In Melbourne (Austr.).

Dan komen de nieuwe:

131. Welke vrucht zit in je oog?
132. Welke stad is de hoofdstad van Noord Holland?

133. Noem eens de 3 hoofdkleuren.
134. Hier staat het woordje: belangstel-lende. Welke drie woorden zitten er in?
135. Waar broedt een vleermuis bij voor-keur?
136. Hoe heetten de twee vrouwen van Rembrandt?
137. Waar richtte Jerobeam gouden kal-veren op?
138. Welke straat scheidt de werelddelen Noord Amerika en Azië?
139. Hoe heet de premier van Israël?
140. Bestaan er vliegende zoogdieren?

KERKBOEK NA TWAALF JAAR TERUG.

De familie Van den Bos te Bruinisse heeft dezer dagen een kerkboek teruggerekregen, dat zij tijdens de evacuatie in de oorlog is kwijt-geraakt.

Aan de vermissing van het boek besteedde de familie in 1945 weinig aandacht. Hon-derdzig huizen waren geheel verwoest, al-le andere waren beschadigd en er was veel gestolen door soldaten van allerlei nationa-liteit, die in de ontruimde woningen had-den, gebivakkeerd.

De post bezorgde de vorige week een pakket, dat blijkens het poststempel en de postzegel uit Engeland kwam en dat het vermiste kerkboek bevatte. Op het pakket stond alleen het adres van de eigenaresse, elke aanduiding van de afzender ontbrak.

(Trouw).

ZIJN VISIE.

Een autoriteit op het gebied van de he-renmode in Engeland heeft verklaard, dat hij blij is dat Butler geen premier is ge-worden. Volgens hem draagt Butler zijn bol-

hoed meer met het air van een loodgieter dan van een eerste minister.

LUCHTIG.

De Franse onderwijzer Marcel Weber heeft rubber „luchtzolen” uitgevonden, die met een fietspomp kunnen worden opgepompt. Hij werkt nu aan een methode om de zolen lekvrij te maken.

ER GAAT EEN LICHTJE OP.

Inwoners van de westduitse stad Aken kunnen binnenkort aan een verlichte pilaar zien wat voor weer er op komst is.

Flikkerend rood licht geeft b.v. aan dat er regen komt, een groene ster voorspelt mooi weer.

HANDIG.

Een Franse ingenieur heeft een robot ver-vaardigd, die in enkele minuten zes kilo was kan verwerken en verder de vaat kan wassen, groenten kan schoonmaken en vele andere huishoudelijke karweitjes snel kan opknappen.

(Trouw).

Billy-Bill

onder de Golden

door: C. van Heerde

De zon stond hoog aan de hemel, toen de kapitein als laatste in de jol sprong. Nog een enkel bevel aan de stuurman, die tijdens hun afwezigheid de zorg voor de „Colombo” op zich zou nemen, toen stiet hij de boot af.

Direkt pakten de matrozen de riemen en begonnen tegen de stroom op te roeien.

Billy-Bill zat op de kop van de jol, prins-heerlijk, alsof hij een koning was, die zich door zijn slaven naar zijn paleis liet roeien. Hij zwaaide naar de achtergebleven bemanning en riep een keer „ahoy” tegen de kok, die met zijn onafscheidelijke potlepel in de hand, ook even kwam kijken.

Achter in de boot zat de zendeling. Hij had een bankje voor zich alleen. Maar dat moest ook wel. De kapitein stond bij het roer en keek gespannen naar voren. Hij

inspanning van alle krachten gelukte het de matrozen, de boot vooruit te krijgen.

Na enkele uren, besloot de kapitein hen wat rust te geven. Hij liet het anker uitgooien en vermoeid haalden de mannen de riemen binnen boord.

Een half uur later werd de tocht voortgezet. Het was een pracht tocht, vond Billy-Bill. Hij lag op zijn buik op de plecht en keek naar de bossen, terzijde van de rivier. Steeds dichter werden ze; het leek wel een oerwoud. Soms scheerden kleine vogels laag over het water, vlak voor de boeg van de jol. Billy-Bill keek hen na, zoals ze verdwenen in het bos. Wat een prachtige kleuren hadden ze, rood en groen en blauw.

Meneer Duck noemde hun namen, maar die kon hij niet onthouden.

Een enkele maal sprong een grote vis met een krachtige slag van zijn staart boven het water uit, om dan weer in het nat onder te duiken.

Het was warm tussen de bossen, drukkend warm, alsof er onweer op til was.

Billy-Bill zag, hoe het zweet de matrozen van het hoofd lekte. Mr. Duck pufte en blies en zwaaide zich koelte toe met een grote, strooien hoed. De kapitein scheen alleen aandacht te hebben voor het water, dat schuimend langs hen heen joeg.

„Zal ik een poos roeien”, bood Billy-Bill aan, toen hij zag, dat de jongste matroos haast niet meer kon.

Die keek even naar de kapitein.

„Goed”, zei die.

Even later had de kajuitsjongen zijn plaats verwisseld met die van de matroos. Nu zou hij eens laten zien, dat ze hem niet voor niks meegenomen hadden. Dat hij maar niet voor-spek-en-bonen er bij zat en dat hij nog wel wat anders kon dan soep koken en thee zetten.

Hij boog zijn lichaam naar voren, trok met alle kracht, waarover hij beschikte. Het was jammer, dat hij de riem niet diep genoeg in het water stak, want toen hij aantrok, spoot een regen van waterdruppels over de niets vermoedende zendeling heen.

„Ho!” riep Billy-Bill in zijn angst. Maar het was al gebeurd; de druppels zaten de zendeling zelfs in de baard.

De matrozen grinnikten. De kapitein vergat even aan zijn roer te denken en keek kwaad zijn kant uit.

had alle aandacht bij zijn werk en stuurde de jol prachtig langs de gevaarlijke zandbanken. Ze schoten maar langzaam op, want de stroom was hier sterk en slechts met

De zending zei: „Lekker fris” en haalde met zijn pink het water uit zijn oor.

Billy-Bill wilde wel onder de bank kruipen, zo schaamde hij zich. Daarop deed hij extra goed zijn best en spande zich in tot het uiterste, zodat weldra het zweet langs zijn kin liep.

De zending knikte hem eens toe en dat beurde hem weer een beetje op.

Toen het begon te schemeren stuurde de kapitein de jol tussen twee zandplaten door naar de oever, waar de boot werd vastgelegd. Nadat de matrozen een paar bommen hadden gekapt, begonnen ze de meegebrachte tent op te zetten, zodat ze een slaappleats hadden voor de nacht.

Ondertussen had Billy-Bill de primus-toestellen aangestoken en zette thee. Hij sneed het brood, dat de kok hen voor de eerste dagen had meegegeven en toen de tent klaar was aten ze.

Het smaakte de kajuitsjongen best, na zo'n dag op het water te hebben gezworven en ook de anderen lieten het zich goed smaken. De zending was de enige, die beweerde niet veel trek te hebben en daarom maar veertien boterhammen opat.

„Maar de thee is best”, beweerde hij. „Ik heb van m'n leven nog nooit zulke lekkere thee gehad”.

Billy-Bill glunderde.

Direkt na het eten verdween de zending in het bos. Hij wilde planten zoeken, die drogen en bewaren. Op aanraden van de kapitein bleef hij de rivieroever volgen, om niet te verdwalen. Het was al donker toen hij terugkwam. In zijn handen droeg hij vreemde planten, die Billy-Bill nog nooit gezien had. Zorgvuldig borg hij ze weg in een trommel, die hij in de jol onder een bank schoof. Morgen zou hij ze drogen. Ze besloten die avond vroeg naar bed te gaan, omdat ze allen moe waren van de tocht en de kapitein van plan was, 's morgens weer vroeg te vertrekken.

De volgende dag woei er wat wind uit het Noordoosten, zodat ze gebruik konden maken van het zeil. Wel geschoten ze niet hard op door de sterke stroom, maar het maakte het werk van de roeiers toch lichter.

Na vier dagen kwamen ze in het gebied van de stroomversnellingen. Ze vorderden nu wel uiterst langzaam. Meerdere malen moesten ze de jol verlaten en hem langs de oever langs de versnelling dragen. Dan hielpen zelfs de kapitein en de zending mee. De laatste was altijd buiten adem, als ze eindelijk de jol weer te water konden laten. Maar tegen de kapitein zei hij, zodat iedereen het horen kon: „'t Is, dat we Billy-Bill bij ons hebben, anders kwamen we er nooit. Konden we wel weer naar de „Colombo” terugkeren”.

Toen lachten ze allemaal, de kajuitsjongen het hardst.

Het verwonderde de zending, dat ze nog geen spoor ontdekt hadden van enig menselijk wezen. Ze hadden nu vijf dagreizen achter de rug en moesten, naar zijn berekening, ongeveer in het gebied van de Golden komen. Hij vertelde, dat deze mensen in de zomer hun hutten bouwden langs de rivier, waar ze leefden van jacht en visserij en 's winters terugtrokken naar het Jablonoigebergte, waar ze in grotten of houten huizen woonden.

Billy-Bill keek, wanneer hij niet behoefde te roeien, goed uit, of hij hun hutten ook kon ontdekken tussen het groen, maar tevergeefs.

Op de avond van de vijfde dag sloegen ze hun tent op op een klein strand aan de rivieroever. Billy-Bill maakte een paar blikjes voedsel open, die ze meegenomen hadden van de „Colombo”, stak de spiritustellen aan en zorgde er voor, dat ze na een half uur konden eten.

Daarna kropen ze in de tent, rolden zich in de dekens en sliepen spoedig in.

Billy-Bill werd wakker en zat met een schok overeind. Het was nog helemaal donker in de tent. Naast hem lag de jongste matroos. Aan zijn regelmatige ademhaling hoorde hij, dat die sliep. In de andere hoek van de tent snurkte iemand. Billy-Bill meende, dat daar de zending lag.

Buiten de tent was de stilte van het oerwoud. Alleen de rivier ruiste.

De kajuitsjongen meende, dat hij wakker geschrokken was van het één of ander vreemd geluid. Hij luisterde, maar toen hij niets hoorde, besloot hij maar weer te gaan slapen. Het was zeker verbeelding geweest.

Nauwelijks had hij zijn ogen dicht gedaan, of hij deed ze weer open. Hij hief het hoofd op en, steunend op zijn elleboog, luisterde hij opnieuw.

Hoor, wat was dat?

Het was, of er buiten de tent iemand liep. Een schurend geluid van een lichaam langs het tentdoek.

Het angstzweet brak de jongen plotseling uit. Het geluid kwam naderbij, zijn kant op. Toen was het weer weg. Maar even later was het er weer.

Billy-Bill stompte de matroos naast hem tegen de schouder.

„James”, fluisterde hij.

De man draaide zich in zijn slaap om.

„James”, siste Billy-Bill opnieuw en stompte nog wat harder.

De matroos stiet in zijn slaap wat onverstaaanbare klanken uit en gooide zich weer op zijn andere zij.

Op hetzelfde ogenblik was het schurend geluid daar weer, maar nu vlakbij. Net of een man langs het tentdoek liep. Straks zou hij misschien zijn hand onder de tent doorsteken en de jongen bij de benen grijpen.

„James dan toch!” riep hij uit, greep de matroos met beide handen vast, schudde hem heen en weer.

De ander was opeens klaar wakker.

„Wat — wat is er?”

„Sst, schreeuw niet zo hard. D'r loopt een kerel buiten, vast één van de Golden”.

Ze zwegen allebei en luisterden.

Maar er was geen ander geluid dan het zingen van de rivier.

„Als je nog es wat weet!” bromde de matroos slaperig. Hij tilde het tentdoek op, keek in het donker van de nacht en riep: „Als je soms de kapitein mot spreken, vriend, mot je bij de voordeur bellen”.

Hij liet het doek zakken, draaide Billy-Bill de rug toe en zei: „As je 't hart in je lijf hebt, me nog es een keer wakker te maken, voor niks as een rondsluipende kerel, gooi ik je vierkant de kajuit uit, kraaiwaker!”

Nog wel een uur lag Billy-Bill te luisteren of het geluid zich zou herhalen, maar het bleef stil en eindelijk, toen het buiten al licht begon te worden, sliep hij in.

De volgende morgen vertelde James het hele nachtelijk avontuur in geuren en kleuren en alle matrozen lachten er om. Billy-Bill kon zichzelf haast niet voorstellen, dat hij vannacht zo bang was geweest. Zou het dan toch allemaal verbeelding zijn geweest?

Alleen zag hij, dat de zendeling niet meelachte. Hij dronk rustig zijn glas thee leeg en zei: „Billy-Bill is geen baby meer. Als hij vannacht iets gehoord heeft, dan heeft hij wat gehoord, daar kun je zeker van zijn”.

Hij zocht zijn hoed, die hij gisteravond buiten had laten liggen, maar vond die niet meer.

En Billy-Bill miste een klein steelpannetje. Toch wist hij zeker, dat hij het ding gisteren achter de tent had neergelegd.

Opeens misten ze allemaal wat. De één een eind touw, de ander een zakdoek. James zocht naar zijn pruimtabak, die hij bij die dikke boom had laten liggen.

„Zie je wel”, zei Billy-Bill. „Mij uitlachen, hè, dat kunnen jullie. Maar nou merk je het zelf, dat er dieven zijn geweest. Je wou de kraaiwaker nog wel de tent uitgooien, hè James! Nou loopt er zo één van de Golden, of hoe die kerels heten mogen op jouw tabak te kauwen”.

James antwoordde niet. Ze moesten allemaal eerlijk bekennen, dat Billy-Bill gelijk had gehad.

Plotseling begon de zendeling te lachen. Hij wees op de grond. In het zand waren zeer duidelijk de sporen van voeten te ontdekken.

Dus toch.

Ze keken er allemaal naar.

„Dus toch die Golden”, zei James.

„Geen Golden”, antwoordde de zendeling. „Willen jullie weten, wie de dieven zijn, dan moet je maar eens naar boven kijken”.

Hij wees naar de dichtstbijzijnde boomtoppen.

Eerst ontdekten ze niets. Toen zagen ze iets bruins bewegen tussen de bladeren. Voorzichtig kwamen ze dichterbij en keken.

Op een dikke tak zaten twee apen. De éne had de hoed van de zendeling op, de ander kauwde een pruim uit James' tabakszak. Hij trok een vies gezicht en spuwde de tabak uit.

„Geef terug mijn tabak”, schreeuwde James woedend. De aap grinsde vriendelijk, maar was niet van plan zijn buit af te staan.

De matroos zocht naar een steen, gooide die tussen de bladeren.

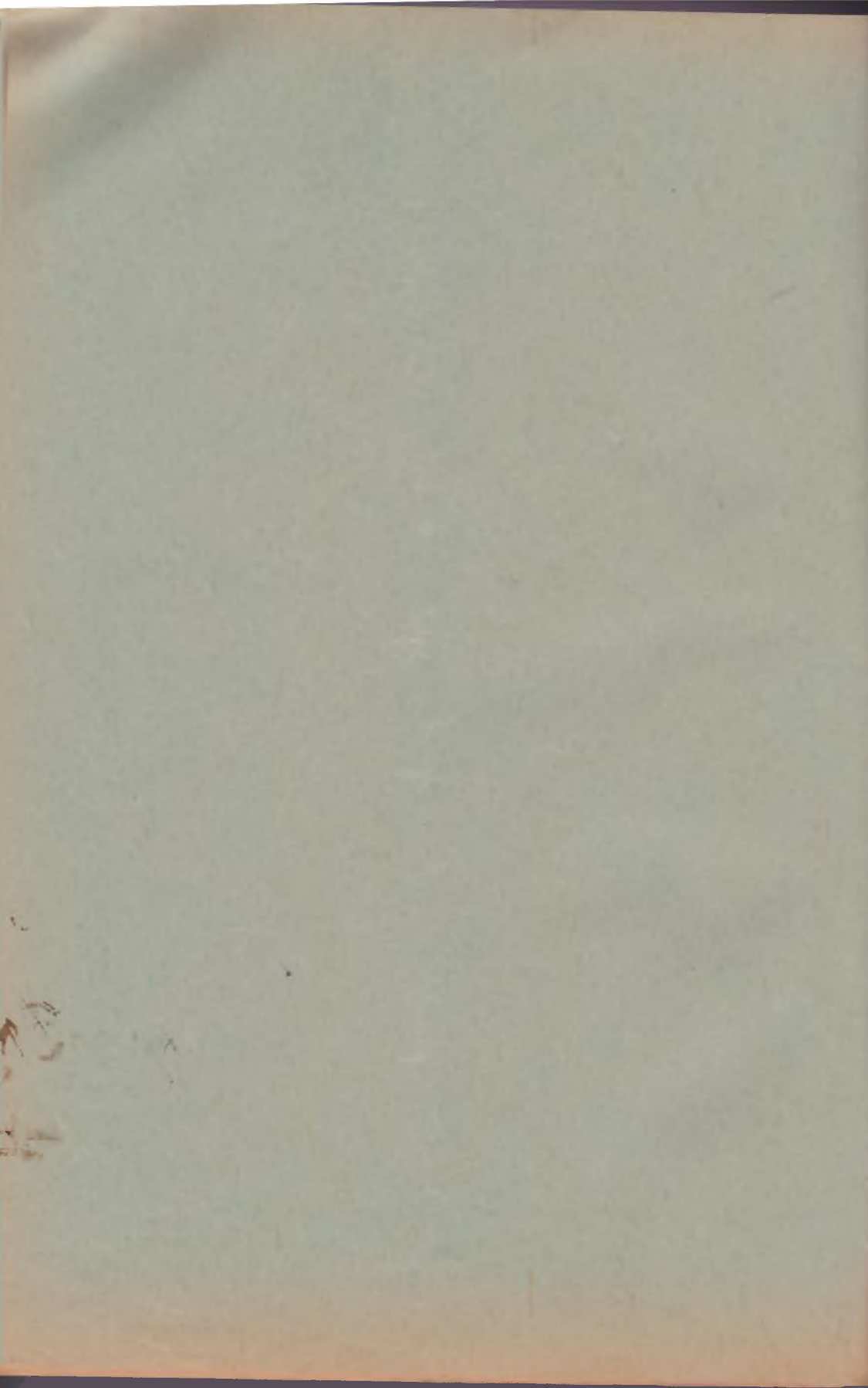
In een ogenblik waren de dieren verdwenen.

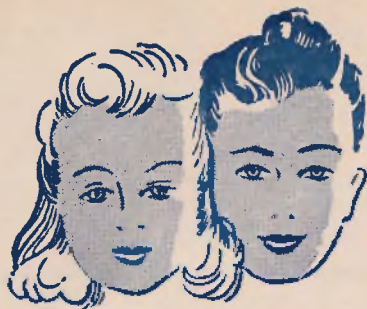
„Weg tabak”, zei James spijtig.

„Kraaiwaker!” spotte Billy-Bill.

Op zijn vraag, of er hier veel apen waren, vertelde de ontdekkingsreiziger aan Billy-Bill, dat het er waarschijnlijk niet veel zouden zijn. Ze waren hier ongeveer op dezelfde breedte als Spanje en Noord-Afrika. Apen leefden in nog warmer streken. Daarom waren dit vermoedelijk apen van een enkele groep, die wat ver naar het noorden waren doorgedrongen.

(Wordt vervolgd).

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

- 1 Delfzijl - Sodastad
- 2 Haalenvissers
- 3 Hoog bezoek
- 4 Wereldgebeuren in 't kort
- 5 Oudheidkundige vondsten
- 6 Voordr. : Sebastiaan
- 7 Ons werkhoekje
- 8 Hersengymnastiek
- 9 Vervolgverhaal: Billy-Bill onder de Golden

De „Statendam” van de
Holland-Amerika Lijn

Faint, illegible text covering the majority of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bultuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 6 - febr. '57

Delfzijl SODASTAD

Waar Eemskanaal en Damsterdiep uitmonden in de Eems, ontstond in de 15de eeuw Delfzijl. Het werd gebouwd om het overtollige water van een deel van de de provincie Groningen, Fivelingo, te lozen in de Eems.

Later werd Delfzijl een sterkte en in het begin van de 80-jarige oorlog een vesting. De vestingwerken: wallen, poorten en grachten zijn door Alva tot stand gekomen. Hij wilde de vesting gebruiken om het noorden stevig in Spaanse handen te houden.

In 1591 wist de stadhouder Prins Maurits het stadje op de Spanjaarden te overeren. Vanaf die tijd bewaakt Delfzijl trouw de „golden rand” van de provincie Groningen.

Toen in 1665 de Engelsen plotseling een tweede oorlog tegen ons land begonnen, was het Michiel de Ruyter, die met zijn vloot uit West-Indië terugkeerde en nog alleen in Delfzijl kon binnenvallen.

In de Franse tijd nestelden de Fransen zich stevig in de vesting. Napoleon verbood door het continentale stelsel wel de handel met Engeland, maar de „Delfzielsters” laptten Napoleons wet aan hun laars. Bij nacht en ontij voeren hun scheepjes uit naar Engeland. Handig wist men de smokkelwaar aan land te krijgen. De Fransen ontdekten wel, dat er op grote schaal smokkelhandel werd gedreven, maar ze stonden vrijwel machteloos.

Toen de Fransen in 1813 Nederland moesten verlaten door de opdringende Kozakken, bleef Delfzijl als laatste vesting in hun handen. Van november 1813 tot mei 1814 wisten de Fransen zich hier te handhaven. Na de val van Napoleon werd Delfzijl eerst overgegeven.

In het nieuwe koninkrijk heeft Delfzijl zich ontwikkeld tot de belangrijkste havenplaats van het noorden. De haven is voor zeeschepen bereikbaar. Ingevoerd worden: steenkolen, kunstmest, hout en veevoer. Uitgevoerd worden de producten van het achterland: strokarton, aardappelmeel en aardappelen.

In de vroege morgen de 10e mei 1940 vernielden onze militairen gedeeltelijk de haven, om daardoor de oprukkende Duitsers tegen te werken. De kranen werden opgeblazen om de haven te versperren.

De Duitsers hebben spoedig de havenwerken hersteld en tijdens de Duitse bezetting was Delfzijl een van de voornaamste havens van ons land.

Als in 1945 de Canadezen stad na stad en dorp na dorp bevrijden, is, evenals in 1814, Delfzijl de laatste. Hevig is in het stadje en de omgeving gevochten. Op 1 mei 1945 was de laatste tegenstand van de Duitsers in Nederland gebroken. Delfzijl was ook bevrijd! 'k Hoor nog de Canadees, die de radio bediende, ons toe roepen op die gedenkwaardige dag: „War

is over for you" (De oorlog is voor jullie voorbij).

Delfzijl heeft zich spoedig hersteld en leeft nu voor een groot deel van de modern ingerichte haven.

*
**

Vier jaar geleden lazen we van plannen, waardoor Delfzijl een belangrijke industrieplaats zou worden.

De maatschappij die in Nederland naar olie zocht, ontdekte bij de plaats Winschoten een ondergrondse zoutberg. Zout kan voor heel veel doeleinden dienen, o.a. is het één van de grondstoffen voor het bereiden van soda.

Soda wordt tegenwoordig heel veel gebruikt. We hebben het nodig in de huishouding, maar dat is een klein kwan-

tum. De textiel-industrie heeft grote hoeveelheden nodig bij het wassen en ontvetten van wol en katoen. Verder dient soda mee als grondstof voor: glas, kleurstof en papier.

Uit het buitenland wordt zo ongeveer 80 miljoen k.g. soda ingevoerd. Als we zelf eens soda konden maken? Het zou voor ons land veel voordeliger zijn!

Voor soda zijn voornamelijk nodig: zout, kalk en ammoniak. Hoe precies de bereiding is, kan ik niet vertellen. Dat gaat ons toch boven het petje.

De drie benodigde grondstoffen hebben we. Zoutlagen vinden we in onze bodem genoeg. Kalk wordt geleverd door de Waddenzee en Limburg. Ammoniak betrekken we van de hoogovens te

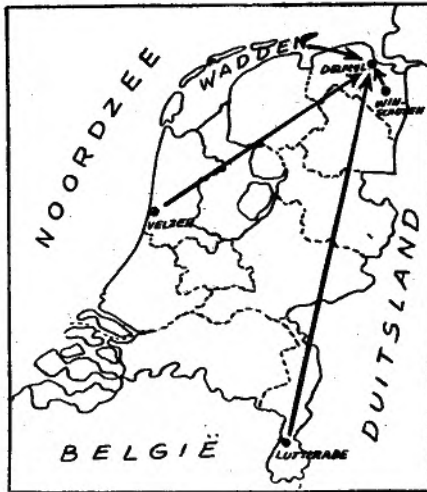
Stutspuit voor de nieuwe Eemskanaal-zeesluizen, die 125 meter lang worden en 16 meter breed. Naast de grote stut is ook een kleinere gemaakt, om het binnendringen van zout water naar het binnenland zoveel mogelijk te beperken. (Cliché: De Eemsbode, Delfzijl)

Velzen of de mijnen van Lutterade.

Na lang wikken en wegen is men tot de conclusie gekomen dat Delfzijl de

met z.g.n. nevenprodukten, z.a. zoutzuur, kunstmest en glas.

Hiervoor zijn immers nodig: zout en soda.

meest geschikte plaats is voor de nieuwe industrie.

Delfzijl heeft een flinke haven: zeeschepen kunnen aan- en afvaren. Het zout te Winschoten is dichtbij. Bij de sodabereiding moeten grote hoeveelheden water worden geloosd. Delfzijl leent zich hier bij uitstek voor. In de Waddenzee kan Delfzijl beschikken over grote hoeveelheden schelpen voor kalk. Er blijft over dat de ammoniak moet worden aangevoerd.

Thans is het een en al bedrijvigheid in het stadje. Uit de omtrek en uit de stad Groningen reizen dagelijks met trein of bus werklui naar Delfzijl voor het uitvoeren van graaf- en bouwwerken. Er moet heel wat gebeuren. Nieuwe woningen verrijzen, de haven moet worden uitgebreid, de mond van het Eemskanaal moet worden verlegd, de sluis vernieuwd en de wegen verbeterd. Dan nog..... de fabriek. Alleen de fabriek wordt geschat op 60 á 70 miljoen.

Met het soda-project te Delfzijl breidt de Nederlandse chemische industrie zich belangrijk uit. Voor Delfzijl en omstreken kan het meer welvaart betekenen, want het blijft door het soda-project niet bij het produceren van soda.

Er kunnen ook fabrieken verrijzen

OPGAVEN:

1. Delfzijl ligt aan de mond van
De vijf delen van de provincie Groningen zijn
Alva was landvoogd van tot Prins Maurits was stadhouder van tot
Michiel de Ruyter was naar West-Indië gezonden want de Engelsen hadden het fort N.....A..... bezet. De dappere P.....S..... had moeten capituleren.
De Franse tijd was van tot Voor Delfzijl tot
Het continentaalstelsel verbood
..... Het gevolg was de
Nederland werd een koninkrijk in het jaar (weet je 2 antwoorden?)
Het achterland van Delfzijl levert : en het heeft nodig
De Duitsers trokken op ons land binnen.
De Duitse tijd voor Delfzijl was van tot
Voor het bereiden van soda zijn nodig: (3).....
Delfzijl is geschikt voor sodastad want: 1e Zout uit
2e Kalk 3e. Waterlozing op de
Ammoniak moet worden aangevoerd uit :
Andere chemische produkten uit ons land zijn
Een industrie krijgt dikwijls fabrieken met:
2. Vreemde woorden zijn:
3. Enkele uitdrukkingen zijn:
4. (Een bekende krant wordt gedrukt in n.l.).

WAPEN VAN DELFZIJL

Haaienvissers

De meeste mensen denken, wanneer zij over haaienvisserij horen spreken, aan tropische zeeën en koraal eilanden.

We behoeven niet zo ver van huis te gaan. De Britse eilanden, beroemd om hun vele mogelijkheden tot vissen naar zalm en forel, bieden ook nog gelegenheid de opwindende sport van het haaienvissen te beoefenen.

De wateren rond de Britse kust zijn bevolkt met verschillende soorten haaien. Vooral langs de kust van Cornwall wemelt de zee van deze grote vissen. Hier, in het dorpje Looe, is dan ook de zetel van de haaienvisserij.

Een klub met ongeveer 250 leden heeft haar hoofdkwartier in dit schilderachtige plaatsje. Iedereen kan lid worden van de klub, als hij (of zij) kan aantonen een haai van ongeveer 70 pond te hebben gevangen.

Een beginner kan in Looe gelegenheid te over vinden zijn eerste haai te verschalken. Er zijn daar altijd geoefende schippers en bemanningen aanwezig voor boten, die ter haaienvangst gaan.

Het aas, dat wordt gebruikt om de haai te vangen, bestaat uit pelsers en makrelen. Men vangt dit aas op de boottocht naar de plaats waar de haaien worden gevonden. Deze boottocht duurt twee uren.

Om de haaien aan te trekken, wordt er een zak vol met aas overboord gehangen. De olie die hier uit komt, lokt de haaien zelfs van verre afstanden naar deze plek.

Vissers moeten geduld hebben, maar haaienvissers wel bijzonder veel. Ze rekenen dat de tijd die nodig is voor het vangen van een haai één minuut belooft per twee pond vis. Om een haai van 90 pond binnen te halen moet men dus rekenen op 45 minuten.

Er worden even buiten de kust bij Looe haaien gevangen van ongeveer 300 pond. Dat hiervoor niet alleen geduld, maar ook een enorme dosis kracht wordt vereist, is duidelijk.

Een van de meest vooraanstaande leden van de klub is een dame, Mrs. Hetty Eathorne. In 1955 haalde zij een haai

aan boord van 352 pond, een haringhaai, naar men dacht. Zo'n monstervangst moest wel een rekordvangst zijn. De grote vis werd in Looe gemeten en gewogen en door de klub werd een aanvraag ingediend bij de Internationale Organisatie voor Amateur Vissers te New York ter erkenning van een rekordvangst.

De Engelse klub moest honderd en één vragen beantwoorden en tevens een aantal tanden van de haai opzenden. Hierbij moesten enkele meters van de lijn, waarmee het monster was gevangen, worden gevoegd.

Toen kwam het antwoord: „Het is geen haringhaai, het is een makohaai.” Het

HOOG BEZOEK

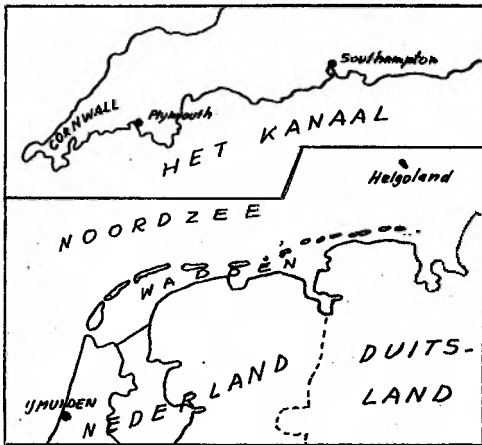

Koning Saoed van Saoedi-Arabië heeft een verre reis gemaakt. Per kameel ging het deze keer niet, daarvoor was de reis te ver. Bovendien was het doel van het uitstapje de Verenigde Staten van Amerika en een kameel is wel het schip der woestijn, maar geen zee- of luchtschip!

We zullen eerst eens wat meer van deze koning vertellen en dan eens kij-

ken, wat hij in de U.S.A. kwam doen.

Koning Saoed. Dat zeg je nog al gemakkelijk. Maar spreek nu zijn volle naam eens uit: Sáoed Hin 'abd Al-aziz Al Sáoed. Zijn land, Saoedi-Arabië, is een woestijnland, niet erg vruchtbaar dus en een groot deel van de bevolking is dan ook erg arm. Van elke drie personen woont er een in een tent. En dat is niet

men helemaal naar Helgoland. Van oudsher was het daar een puik viswatertje. De tocht gaat nu veertig mijl uit de kust van IJmuiden. Hier schijnt ook een klein soort haai aanwezig te zijn.

De opzet van de pas opgerichte klub is, gebruik te maken van een hengel van 1,50 m. tot 1,80 m. lengte met een los handvat. Verder is nodig een lijn van 300 á 400 m. lengte, gemaakt van een soort vlas of nylon.

Na de proefreis zal een speciaal toegerust kottertje met aan boord de nieuwe klub hengelaars straks uitvaren om de jacht op de grote roofvissen te beginnen.

wereldrekord van een haringhaai stond op 260 pond. De vangst van Mrs. Eathorne was nog ver onder het wereldrekord voor de makohaai. De Britse biologen bevestigden het oordeel van New York. Nu bleek, dat alle tevoren gevangen haringhaaien ten onrechte die naam droegen.

Het haaienvissen is een sport met avontuur. Ook in ons land is juist een klub opgericht van haaienvissers. Het initiatief hiervoor is genomen door een IJmuidenaar. De klub telt reeds achttien leden. Binnenkort zal men de eerste jacht op het grote zeewild gaan maken.

Voordat deze groep zee kiest, wil men een proefreis maken, waaraan bekende sportvissers en een aantal journalisten zullen deelnemen. Andere jaren ging

OPGAVEN:

- Haaien komen het meest voor in
..... Langs de kust van
en het eiland vinden we ze ook.
De Britse eilanden zijn beroemd door de visserij van
Als aas voor de haaienvangst gebruikt men
Twee soorten haaien zijn:
Een rekordvangst wil zeggen
Het vangen van de haai van 352 pond zal een tijd gevraagd hebben van
.....
Een bioloog is
Een journalist is
Een IJmuidenaar nam het initiatief, betekent
Een enorme dosis is een
Een vis vangen of

alleen het geval bij **nomaden**, de zwerfende woestijnmensen, maar ook Arabieren, die niet trekken, wonen vaak van armoede in een tent. Bovendien zijn de onderdanen van koning Saoed niet erg ontwikkeld. Onlangs kon je in de krant lezen, dat van de honderd Arabieren er maar vijf voldoende geleerd hebben om hun naam te kunnen schrijven!

Arm en onontwikkeld is het volk dus.

Maar dat kun je niet zeggen van de koning. Nee, want koning Saoed is schatrijk. Wat zeg je er bijvoorbeeld van, dat hij bij zijn bezoek aan Amerika zestig dure auto's bestelde, samen voor ongeveer een miljoen dollar! De nieuwste snufjes moeten er in worden aangebracht. Sommige hebben glas, waardoor je niet naar binnen kunt kijken. In andere zitten bijvoorbeeld met **robijnen** versierde sigarettenaanstekers.

Iemand, die zo'n bestelling doet, moet wel kolossaal rijk zijn.

En nu zul je wel vragen: „Hoe kan een koning, die over zo'n arm land regeert, zo rijk worden?“

Nu is het waar, dat de meeste van zijn onderdanen arm zijn, maar het land is niet arm. In de bodem zit namelijk een enorme voorraad olie. Men schat de hoeveelheid aardolie in Arabië op driemaal zo groot als die in de bodem van de Verenigde Staten.

De Arabische olie wordt gewonnen door de Aramco (Arabian American Oil Compagny).

Met koning Saoed, die als absoluut heerser aanspraak maakt op al de bodemschatten van zijn land, heeft de Aramco deze afspraak: „Wij zorgen voor het winnen en verkopen van de olie en U krijgt de helft van de winst.“ En hoe meer olie er gewonnen wordt, hoe meer geld koning Saoed krijgt. Vandaar zijn rijkdom.

Het jaarlijks inkomen van de koning is niet minder dan 300 miljoen dollar!

Jammer, dat alleen de koning en de hofhouding hiervan profiteren, en dat het gewone volk van die dollarstroom maar heel weinig merkt.

De koning heeft nu 24 paleizen, hij laat luxe zwembaden aanleggen en koopt auto's en vliegtuigen. Zorgt hij meer voor zichzelf dan voor zijn volk?

Toen de Amerikaanse burgers dit in de krant lazen, vonden ze dit niet zo mooi van de te verwachten gast.

Maar ze lazen nog meer. Er stond ook in, dat de Arabische vrouwen eigenlijk slavinnen van hun mannen waren. Hoe rijker een Arabier is, hoe meer vrouwen hij neemt.

Koning Saoed heeft dan ook tal van vrouwen.

En zo stond er ook in de krant, dat elk van de 65 mannen, die met de koning mee op bezoek kwamen, minstens 4 vrouwen had thuisgelaten.

Voor de Mohammedanen mag zoiets heel gewoon zijn, maar de Christenen weten, dat Gods Wet anders luidt. En al storen heel veel Amerikanen zich helaas niet aan Gods geboden, toch vinden ze die achteruitzetting van de vrouwen allesbehalve fraai.

En wat de maat wel helemaal vol maakte, was het volgende stukje in een Amerikaanse krant:

Niet zo lang geleden trachtten twaalf geroofde slaven, van wie drie het persoonlijk eigendom van koning Saoed, te ontsnappen. Zij werden op hun vlucht door de woestijn gegrepen. Negen werden terstond onthoofd, de drie overblijvende slaven werden op het plein voor het koninklijk paleis onthoofd om als voorbeeld voor eventuele ontsnappingen te dienen.

Elk jaar worden verscheidene honderden Afrikanen in Saoedi-Arabië verkocht. Soms gebeurt het, dat een Afrikaanse Moslem, die een pelgrimstocht naar Mekka onderneemt, daar een bediende — of een kind — verkooft, teneinde de reiskosten te bestrijden. Agenten van slavenhouders, die zich als missionarissen voordeden, verzamelden groepen Afrikaanse Moslems voor een pelgrimstocht naar Mekka, maar die pelgrims kwamen daar nooit aan. Eenmaal in Saoedi-Arabië aangekomen werden ze er gegrepen en als slaven verkocht.'

*
**

Zo'n krantenartikel maakte indruk. Geen wonder, dat de Amerikanen de Arabische vorst maar koeltjes ontvingen. De burgemeester van New-York maakt anders met een buitenlands staatshoofd altijd een autorit door de stad, zodat duizenden Amerikanen hun gast kunnen zien en toejuichen. Maar nu verklaarde de burgemeester: „Hij is een Arabier, een vriend van Nasser van Egypte, en dus een Jodenvijand. Hier in New York wonen honderdduizenden Joden, en we kunnen het deze burgers niet aandoen, dat we hun vijanden huldigen.”

Dat was geen hartelijk welkom voor

KONING SAOED

koning Saeed. En om te voorkomen, dat hij bitter gestemd zou raken tegenover Amerika, probeerde president Eisenho-

wer het weer goed te maken. Hij heeft de koning persoonlijk verwelkomd op het vliegveld van Washington, wat hij nog nooit een andere bezoeker heeft gedaan. Hij probeerde het zijn gast zo prettig mogelijk te maken.

Hoewel dat niet het voornaamste doel van zijn komst was, heeft koning Saeed in Amerika een paar knappe doktoren geraadpleegd. Zijn zoon Masjoer, van 3½ jaar, is gedeeltelijk verlamd. Voor onderzoek is hij een paar dagen in een Amerikaans hospitaal opgenomen. Datzelfde vertrekken, waar president Eisenhower na zijn buikoperatie vertoefd heeft, zijn voor het prinsje ingericht.

Voor zichzelf is de koning in een Amerikaans legerziekenhuis opgenomen om zijn ogen te laten onderzoeken. Je ziet hem bijna altijd afgebeeld met een donkere bril op. Met z'n ene oog is hij namelijk bijna blind en met het andere kan hij ook niet normaal zien. De doktoren hebben hem een bril gegeven.

Maar dat was toch niet de hoofdzaak waarvoor koning Saeed naar Amerika kwam. Nee, hij moest met de Amerikanen eens praten over de olie. Want na alles, wat er in Egypte met het Suez-kanaal gebeurd is, was dat praten wel nodig. Tot dusver was het vooral Engeland, dat een beetje toezicht hield daar in het Midden-Oosten. Maar na de mislukte poging om het Suez-kanaal van Nasser terug te nemen, heeft Engeland weinig meer in te brengen. Nu bestaat het gevaar, dat Rusland proberen zal, Englands plaats in te nemen.

O nee, niet met geweld, maar zo geleidelijk aan door handelsovereenkomsten, propaganda voor het communisme, enz. Het doet zich immers voor als een groot vriend van Egypte, en van alle Arabieren. Maar dat zou voor het Westen een ramp betekenen, want zij hebben de Arabische olie nodig. Amerika wil dan ook voorkomen, dat Rusland daar de baas gaat spelen. Daarom wil het de Arabische landen helpen met miljoenen dollars om hun landen tot verdere ontwikkeling te brengen. Dan zullen de Arabieren de Russen niet nodig hebben en vrienden van Amerika worden.

En als dat niet helpen zou en Rusland toch een Arabisch land zou bedreigen,

Oudheidkundige vondsten

Als je oudheidkundige vondsten boven het artikel ziet staan, denk je aan Egypte of aan de Euphraat-Tigrisvlakte, of aan weet ik, wát nog meer. Allerminst aan ons land. Dié zijn wij niet rijk, denk je.

Het lijkt wel wat vreemd, maar in ons állernieuwste land vindt men ook van alles.

Welk land ik bedoel? Natuurlijk de Wieringermeer- en de Urkerpolder. Als je onder deze vondsten nu maar niet alleen dingen verstaat van zo'n 3 of 4 duizend jaren geleden. Die zul je er zeker níet vinden. Maar wel voorwerpen van enkele eeuwen oud.

Honderden jaren geleden lag, zo ongeveer in het hartje van Nederland, het Flevomeer. Maar een méértje, door vlak, laag land omgeven. Rond dit meer lagen de dorpen, werkten de mensen, speelden de kinderen..... Maar stormen woedden, het grondwaterpeil steeg, de aloude vijand van Nederland, de waterwolf, greep naar het land en het állesvernielende water sleurde mens en dier mee en verwoestte de woonplaatsen. De beruchte St. Elizabethsvloed bracht wel heel veel ellende en dood.....

En waar eens de nijvere mensen ploeterden, kabellede voortaan het water van de Zuiderzee.

mag president Eisenhower er onmiddellijk Amerikaanse soldaten naar toe sturen.

Daarover wilden de Amerikanen met koning Saeod praten.

En de Arabische koning wou wel eens praten. Als Arabier, en dus Mohammedaan, is hij een vriend van Egypte. Maar de sluiting van het Suez-kanaal brengt koning Saeod geen voordeel. De olie-afzet is er sterk door afgenomen en dus ook..... Saeods inkomen. Hij wil graag goede vrienden blijven met Egypte en heeft toch het Westen nodig om de olie kwijt te raken.

Wat er nu allemaal tussen Eisenhower en koning Saeod besproken is, is niet bekend. Wel heeft koning Saeod wat vriendelijkheden gezegd over het Amerikaanse plan, maar 't is de vraag, of hij Nasser ook wat vriendelijker tegen het Westen kan stemmen.

Overeengekomen is, dat Amerika Saeod-Arabië **economisch** en **militair** zal

steunen. In ruil daarvoor mag Amerika in Arabië een luchtbasis hebben.

VRAGEN EN OPDRACHTEN:

1. Noteer de moeilijke woorden met hun betekenis.
2. Koning van Saoedi-Arabië is naar Amerika gereisd om te praten met president
3. De Amerikanen ontvingen hem
4. Dat kwam omdat hij een vijand is van de, omdat de vrouwen er als behandeld worden en omdat er nog mensen als worden verkocht.
4. Saoedi-Arabië is rijk aan
5. De maatschappij, die de olie wint en verkoopt heet de
6. Koning Saeod had voor de sluiting van het Suez-Kanaal een inkomen van
7. Amerika is bang, dat de de baas worden in het Midden-Oosten en wil daarom goede worden met de Arabieren, door middel van
8. Herhaal nog eens, wat je uit het vorig no. van O.E.K. over aardolie geleerd hebt.

Eeuwen aaneen heeft deze grote plas een geweldige bedrijvigheid gekend van koopvaardijsschepen en vissersschuiten, die af en aan voeren van de Hanzesteden aan de IJssel, van de grote stad aan het IJ en van de kleinere plaatsen langs de kust.

Maar zie, in de 20ste eeuw heroverden knappe waterbouwkundige ingenieurs het land op het water.

Als straks alle plannen van Ir. Lely

Lely

zullen zijn uitgevoerd, is de toestand van vóór zeven, acht eeuwen teruggekeerd. Nóg is dit vreedzaam veroveringswerk niet afgelopen. Maar dán.....

Welnu, in dit nieuwe land zijn prachtige vondsten gedaan. En wat er nog meer aan het licht zal komen? Men heeft er grote verwachtingen van.

Tot nu toe zijn er b.v. al meer dan 175 scheepswrakken gevonden. In de Wieringermeerpolder 18, in de Noord-Oostpolder 156. En als over zoveel jaren de Markerpolder zal zijn drooggelegd, zal ongetwijfeld dáár nog meer gevonden worden. Je begrijpt waarom? Omdat dáár de vaarroute liep van en naar Amsterdam.

Het spreekt vanzelf, dat niet alle scheepswrakken even waardevol zijn. En ook niet élk wrak wordt blootgelegd, omdat dit zulke hoge kosten met zich mee brengt.

Hoe men de wrakken vindt?

Bij het „graven” van de kanalen, dat reeds gebeurt als het water nog op het land staat, stuit men er wel op. Later, ná

het droogvallen der gronden komen de sterke **draglines** en trekken de **drainsleuven**. Of bij het dieper ploegen, stuit het ploegijzer op iets. Het is ook gebeurd, dat een landbouwer in z'n te-veldstaande gewassen een eigenaardige plek vond, die meestal verried, vooral door de vorm, dat er een scheepswrak in de bodem zat.

En dán begint het onderzoek.

Voor 25 jaar besteedde men aan scheepswrakken geen aandacht. Maar langzamerhand is men gaan inzien, dat deze „opgravingen” veel waarde hebben. Ze zijn **uniek** op de wereld. Wáár werd ook een zó belangrijke, drukbevaren binzenzee drooggelegd?

De onderzoekingen, plus alle andere werkzaamheden worden verricht door de **archeologische dienst van de Wieringermeer-directie**. Een buitenstaander komt hier niet aan te pas.

Volgens de z.g. **kwadrantenmethode** gaat men nu aan het graven. In 4 vierdepartjes (**kwadranten**), terwijl rond het wrak een diepe sleuf wordt gemaakt. Na geduldig, voorzichtig weggraven, onder deskundig toezicht, komt eindelijk het wrak bloot te liggen.

Welke tonelen hebben zich hier afgespeeld? Werden de schepelingen gered? Of zijn ze na bange strijd in het onstuimige water verzonken?

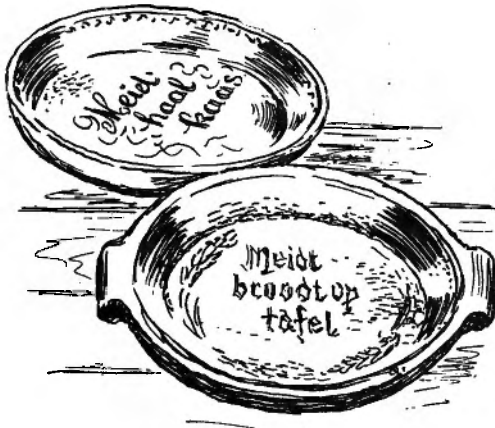
Het gróóteste, tot nu toe gevonden wrak, is 35 meter lang. Het is een „fluit”, dat

EEN „FLUITSCHIP”

is een koopvaardijschip uit de Gouden Eeuw. Dus minstens 300 jaar oud. Verder allerlei verschillende soorten scheepswrakken. Sommige met waardevol materiaal aan boord, zoals aardewerk. Eén schip was geladen geweest met schoon-gemaakte kabeljauw, een ander met boekweit, weer een ander met dakpannen.

En natuurlijk heeft men ook gebruiksvoorwerpen van de schipper en zijn volk gevonden: pijpen, tabaksdozen, geldstuk-

ken enz. In een aardige kaasschaal stond te lezen: Meid haal kees. (jaartal 1777). En wanneer het brood op was, las men op de bodem van een broodschaal: Meid brood op tafel.

Men heeft er zelfs hoop op nog oudere scheepswrakken bloot te leggen uit de middeleeuwse- en de vóórmiddeleeuwse tijd. Terwijl de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat er schepen uit de romeinse tijd zullen gevonden worden.

De Romeinen toch hebben het Flevo-meer bevangen en er zijn ook schepen vergaan.

Behalve allerlei soorten wrakken zijn bij het zandzuigen heel wat beenderen van vóórhistorische dieren aan het licht gekomen. Tand en tandgedeelten van b.v. een neushoorn, de mammoet, het edelhert, eland en rendier. Dichtbij Lelystad kwam een schedelfragment van een bison naar boven.

In het historisch-archeologisch museum op Schokland is heel wat verzameld. De

moeite van het bekijken waard.

Maar over tien jaar zul je, als je al deze vondsten wilt bewonderen, naar Lelystad moeten reizen, waar men van plan is een ruimer museum te bouwen.

OPGAVEN:

1. De nieuwste stukken land van Nederland zijn Het grote meer heette vroeger De vroegere Zuiderzee is ontstaan door de in het jaar..... De plannen voor het droogmaken van de Zuiderzee zijn van Ir. Dieren die in vroeger tijden hier leefden zijn
2. In de zeebodem heeft men gevonden. Deze wrakken zijn uit verschillende tijden n.l.: De onderzoeken worden verricht door de Het museum van wordt later verplaatst naar

Hersengymnastiek

We beginnen maar weer met de antwoorden van het vorige stel.

131. appel. 132. Haarlem. 133. rood, geel, blauw. 134. o.a. bel - angst - ellende. 135. die broedt niet, het is een zoogdier. 136. Saskia van Uilenburg en Hendrikje Stoffels. 137. in Dan en Bethel. 138. Beringstraat. 139. Ben Goerion. 140. vleermuisen.

Dan volgen de nieuwe vragen:

- 141 Wat versta je onder het Groene Eiland?
- 142 Hoe heet het rode slangetje aan een doktersauto?
- 143 En wat heeft een veearts aan z'n voorruit?
- 144 Hoe heette het Nederlandse schip, dat zo lange tijd in het Suezkanaal opgesloten zat?
- 145 Hoe heette de koning, over Juda, die melaats werd?
- 146 Het tegenwoordige eilandje Malta wordt in de Bijbel genoemd.
- 147 Elia kwam uit en Amos uit
- 148 Waar wordt de meeste diamant gevonden?
- 149 Wie was Pieter Stuyvesant?
- 150 Welke rivieren monden uit in de Zwarte Zee?

Sebastiaan

- 1 Dit is de spin Sebastiaan.
Het is niét goed met hem gegaan.

LUISTER!

- Hij zei tot alle and're spinnen:
Vreemd, ik weet niet wat ik heb,
5 maar ik krijg zo'n drang van binnen
tot het weven van een web.

- Zeiden alle and're spinnen:
O, Sebastiaan, nee, Sebastiaan,
10 kom, Sebastiaan, laat dat nou,
wou je aan een web beginnen
in die vreselijke kou?

- Zei Sebastiaan tot de spinnen:
't Web hoeft niet zo groot te zijn,
't hoeft niet buiten 't kan ook binnen
15 ergens achter een gordijn.

- Zeiden alle and're spinnen:
O, Sebastiaan, nee, Sebastiaan,
20 toe, Sebastiaan, toom je in!
Het is zó gevaarlijk binnen,
zó gevaarlijk voor een spin.

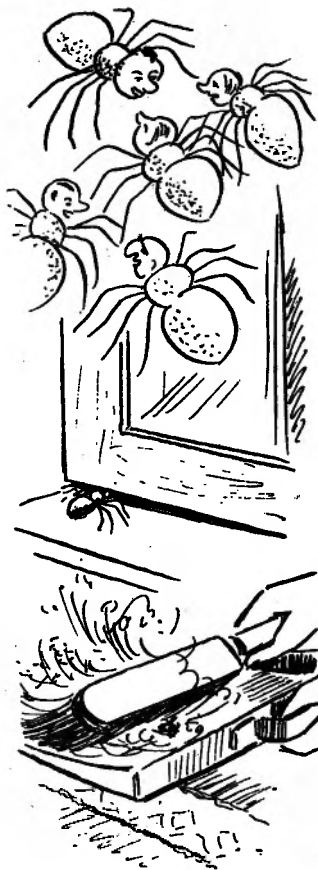
- Zei Sebastiaan eigzinnig:
Nee, de Drang is mij te groot.
Zeiden alle and'ren innig:
Sebastiaan, dit wordt je dood....
25 O, o, o, Sebastiaan!
Het is niet goed met hem gegaan.

- Door het raam klom hij naar binnen.
Eigzinnig! En niet bang.
Zeiden alle and're spinnen:
30 Kijk, daar gaat hij met zijn Drang!

PAUZE

Na een poosje werd toen éven
dit berichtje doorgegeven:
Binnen werd een moord gepleegd.
Sebastiaan is opgeveegd.

ANNIE M. G. SCHMIDT

SEBASTIAAN. (Beschrijving).

Beste Jongelui.

In, elke klas zijn wel eens een paar leerlingen, die niet zo goed voordragen. Het komt voor, dat deze jongens de declamatie „maar onzin“ vinden. Als ze dat van geschiedenis of rekenen zouden zeggen, zouden ze uitgelachen worden. Toch wil ik ook deze leerlingen er zo graag „bij“ hebben. Want het is ook voor hen belangrijk. Niet allereerst om het voordragen zelf, maar omdat het ook hen helpen zal bij het lezen en in de tweede plaats bij het „vrij spreken“. Het voordragen staat daar tussen in. Het is een „lezen zonder tekst“, want de tekst, de woorden heb je in je hoofd. Je kunt bij de voordracht zo fijn op allerlei dingen letten: uitspraak, de juiste klemtoon, de verschillende klanken van je stem bij vreugde of droefheid. Een leerling, die zich toelegt op goed voordragen, gaat wis en zeker vooruit in het lezen. En de voordracht is ook een voortrap van het vrije spreken, de verlegenheid werkt hier minder omdat je de zinnen niet zelf hoeft te maken. Sebastiaan is nu eens een gedicht, waarbij de hele klas mee kan doen. Hoe? Dat zal ik je zeggen.

Er zijn 2 „solisten“ n.l. de **Voordrager** (d.i. de Spin Sebastiaan) en de **Verteller**. Deze zegt (heel duidelijk en beslist) r. 1, 2 en Luister. r. 26, 27, 28 en het slot-couplet. Hij leidt ook alle sprekers in met de regels: „Hij zei tot alle andere spinnen of „Zeiden alle andere spinnen“ enz. Dat kun je zelf uitzoeken. De rest wordt door Sebastiaan of door de andere spinnen samen gezegd. En daaraan doet de hele klas mee. Op een feestavond, waar ongeveer 1000 mensen tegenwoordig waren had het een groot succes.

Sebastiaan staat in het midden. In een grote halve maan staat de klas er omheen in een dubbele of driedubbele rij.

Een beetje leuk opstellen. Niet als een troep bijeen gedreven schapen! De kleintjes vooraan en niet een lange torpedo naast een dik klein zuur bommetje. De verteller staat apart, liefst een beetje op zij, in ieder geval niet in het middelpunt, zoals Sebastiaan. Hij „speelt“ immers niet mee. Hij is **objectief**, hij leidt immers alleen maar in, zegt alles nuchter, zoals een verslaggever van het A.N.P.

Dus helemaal niet met **pathos** (d.w.z. niet aandoenlijk en hartroerend en hoogdravend), maar zó alsof je je schouderaars ophaalt en zegt: „Eigen schuld“. Zo zeg je: „Binnen werd een moord gepleegd“ En dan: Sebastiaan is opgeveegd. Er bij denken: „Had-ie maar niet zo stom en eigenwijs moeten zijn“. Het is eigenaardig, maar juist dit wat koele, nuchtere zeggen heeft het meeste effect.

Dat de hoorders om het gedicht moeten lachen (als het goed uitgebeeld wordt) bewijst mee, dat het een **tragicomedie** is (niet trage comédie, zoals abusievelijk bij de 7 Mollen stond).

Voor Sebastiaan is de zaak natuurlijk wél tragisch, heel tragisch zelfs, maar dat merken we niet aan zijn stem, omdat hij het in zijn hautaine waanwijsheid en aanstellerigheid immers niet gelooft, dat het verkeerd zal aflopen.

Alle medeleven, alle angst komt hier dus voor rekening van de klas, d.i. het spreekkoor. Jullie leeft mee met Sebastiaan. Je ziet dat hij zich in gróót gevaar begeeft, het is je vriend, je wilt hem waarschuwen en je doet dit ál hartstochtelijker bij het uitroepen van O, ó, ó Sebastiaan in werkelijke angst.

De klank o dus telkens sterker. Voor jullie, d.w.z. het spreekkoor alléén is het een werkelijke tragedie. En als je dat niet allemaal, stuk voor stuk voelt, als het niet op je gezicht en in je houding te lezen is, mislukt de voordracht volkomen. Niet aan een ander overlaten hoor, maar zelf echt meedoen!

Om precies gelijk te spreken zal je onderwijzer dirigeren. Hij zal wel zorgen, dat het niet houterig wordt; ook als je het tien keer over moet doen, moet het toch **leven**.

Op een ouderavond is het dan voldoende, dat jullie leider (zittend vóór de groep) maar éven het begin aangeeft.

Het spreekt vanzelf, dat je na enige keren geoefend te hebben niet alleen je eigen „rol“ kent, maar het hele gedicht, en je zult zien dat de jongens van „nou-ja“ en „onzin“ nu ook wel eens naar voren komen. Het is leuk samen iets te doen. De gemeenschap helpt de enkeling, als deze enkeling ook de gemeenschap helpt. En nu veel succes!

Frans C. van Dorp

Ons werkhoekje

De beroepen in de naamkaartjes verborgen zijn:

1. boekhandelaar	2. kantonrechter
3. kaasmaker	4. banketbakker

En nu nog het kettingraadsel:

1. olmen	8. Ebzan
2. namaz	9. Narvik
3. zegge	10. Kadar
4. Eelde	11. Rizpa
5. etui	12. Assen
6. innig	13. nacht
7. globe	14. toren

Zoals je ziet, vormen de eerste letters van de woorden, van boven naar beneden gelezen, de naam van een bekend maandblad, n.l. Onze eigen krant.

Op zoek naar **automerken**.

1. Chevrolet	5. Auto-Union
2. Ford	6. Opel
3. Rolls Royce	7. Renault
4. D.K.W.	8. Chrysler

*** VAUXHALL

En dan nu maar aan de slag met het tonnetje.

Je hoeft niets op te zenden.

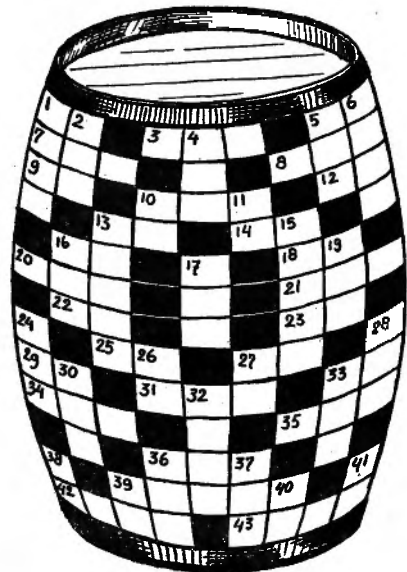
Horizontaal.

1. onder anderen
3. plant
5. en dergelijke
7. viervoetig dier
8. radio-omroepvereniging
9. afkorting titel
10. wasmiddel
12. afkorting gewicht
13. loofboom
14. familielid
16. afkorting van een tijd
18. afkorting titel
20. meetinstrument
21. deel van een schip
22. zangnoot
23. lengtemaat
25. zit aan een schip
27. voertuig
29. voorzetsel
31. zangnoot
33. opbergruimte

34. toiletartikel
35. snijwerktuig
36. pot, kruik
39. viervoetig dier
42. vrucht
43. verstand

Vertikaal.

1. vloeistof
2. bloeiwijze
4. familielid
5. vreselijk
6. woonplaats
10. viervoetig dier
11. voorzetsel
13. ontstekingsvocht
15. kruipend dier
16. viervoetig dier
17. vat
19. o ploopje
24. niet dun
26. waar een wiel om draait
27. bijwoord
28. kledingstuk
30. grappenmaker
32. vader van Achab
33. oefening
36. onderwijsinrichting
37. vader van Abner
38. persoonlijk voornaamwoord
39. de oudere
40. zangnoot
41. lidwoord

Billy-Bill

onder de Golden
door: C. van Heerde

Kotsjen van de Golden liep langs de rivieroever en keek over het glimmende water naar het bos aan de overkant. Hij meende daar een grote eekhoorn te zien, op het strand. Maar toen hij zijn hand boven de ogen legde, om beter te kunnen kijken, was het dier al verdwenen.

De jongen droeg een lang hemd, dat hem tot aan de knieën reikte. Het had prachtig wijde mouwen en zo'n hemd werd ook gedragen in de grote steden van Zuid-China, had de koopman verteld, van wie moeder het kledingstuk had gekocht. Kotsjen was dan ook erg trots op zijn kleren. Niemand in heel het Golden-dorp had zo'n prachtig hemd als hij.

Vanmorgen al heel vroeg had Kotsjen de jurte¹⁾ van berkenbast verlaten, om te gaan vissen in de grote Amver-rivier. Want hij wilde niet op de plaats gaan, waar al de mannen en jongens visten, maar verder stroomafwaarts. Met zijn kleine bootje had hij zich de rivier af laten drijven en het hier op de oever getrokken. Het leek prachtig viswater. Telkens sprong een grote vis boven het wateroppervlak uit. Voorzichtig legde de jongen het mandje met gierst-brood voor zich neer en begon te eten. Hij zag, dat moeder er ook een paar sappige docha's ingedaan had en at de vruchten met smaak op.

Daarna haalde hij zijn schepnet uit de boot te voorschijn. Het was een lange gaffelvormige tak, tussen de beide uiteinden was een net van paardenhaar gevlochten. Met zijn hand probeerde Kotsjen, hoe sterk het was en hij knikte tevreden. Met dit net zou hij heel grote vissen uit het water kunnen slaan.

Langzaam liep de jongen naar de

dichtstbijzijnde zandbank. lang bleef hij doodstil staan, het net hield hij in de stroom. Het mocht geen ogenblik bewegen, want de geringste trilling zou de vissen weggagen. Gespannen keek de jongen toe. Zag hij daar niet de zilveren schittering van schubben?!

Nog even wachtte hij. Nee, hij had zich niet vergist: door het water kwam een grote vis aanzwemmen. Duidelijk onderscheidde Kotsjen het beweeg van zijn kieuwen en zag hij de vinnen, die heen en weer gingen. Hij stond klaar, om toe te slaan, het linkerbeen iets naar voren gebogen.

Seconden gingen voorbij.

Zou hij?

Nu?

Nog even wachten, dacht hij

De vis was nu vlakbij. Zijn kop raakte

1) tent

bijna het schepnet.

Toen, met een vlugge zwaai, schoot Kotsjens hand uit, met een snelle ruk schoot het net omhoog. De vis werd uit het water geschept, het dier vloog met een grote boog naar de oever. Even een flikkering van zilver tegen de blauwe lucht. Toen viel hij neer tussen het groen van de varens.

Kotsjen gooide het net op de zandbank, sprong in het water en waadde snel naar de oever. Hij behoefde niet te zoeken naar de plaats, waar het dier neergekomen was, het beweeg van varens wees hem de weg.

Het was een grote vis die hij gevangen had. Het dier sloeg geweldig met zijn staart, maar Kotsjen liet zich bovenop hem vallen. Zijn beide handen omklemden het schubbige lichaam. Daarop legde hij het neer op de grond en sneed het met zijn mes op de kop af.

Terwijl hij terug liep naar het water, dacht hij er aan, hoe blij zijn moeder zou zijn met de grote vis. Ze zou er soep van kunnen koken of ze zouden hem eten met rijst of gierst. Hij likte al met zijn tong langs de lippen, toen hij er aan dacht. Maar de staart was voor de god Anduri, die in de burchane, de holte in de grote boom woonde. In die holte zou moeder de staart en de vinnen neerleggen. Zou je es zien, hoe goed Anduri dan voor hen zorgen ging.

Toen hij terug kwam op de zandbank legde Kotsjen opnieuw het net in de stroom. Hij wachtte lang, maar het leek of de vissen bang geworden waren voor deze gevaarlijke plaats. Meer dan een uur ging voorbij, zonder dat de jongen iets ving. Hij kreeg kramp in zijn benen van het almaar in dezelfde houding staan, zonder te bewegen.

Daarom haalde hij het net uit het water en rekte zich eens uit. Even keek hij naar de zon en berekende, of het al tijd was om naar huis terug te keren. Hij dacht, dat hij nog wel even kon blijven en zocht een ander plaatsje op. Hij sprong over op een paar stenen, die hun kop boven het water hieven, toen op een tweede zandbank. Hij was nu verder van de kant af en de stroom was hier veel sterker. Weer legde hij zijn net uit en weer tuurde hij onafgebroken naar het water.

Hij had nergens anders oog voor, want hij wou zo graag met twee of drie vissen thuis komen inplaats van met één. Zodoende merkte hij niet, dat om de bocht van de rivier, achter hem, een boot naderde. Er zaten zeven mensen in. Eén van hen, een jongen, lag op de plecht en zag hem het eerst.

„Kijk eens“, fluisterde Billy-Bill opgewonden, „een jongen.“

Ogenblikkelijk hielden de roeiers op met hun werk en keken achterom, maar de kapitein, die de Golden-jongen ook had opgemerkt, fluisterde: „Doorroeien.“ Toen sloegen de riemen opnieuw in het water en worstelde de jol langzaam tegen de stroom op.

Kotsjen hoorde het geplas van de riemen niet, omdat het water schuimend en bruisend langs zijn zandbank kolkte. Eerst toen hij toevallig omkeek, zag hij. Het net viel uit zijn handen, de golven namen het mee.

Eén ogenblik stond de jongen doodstil, alsof zijn voeten aan de zandbank waren vastgegroeid. Want wat hij zag, waren geen Chinezen, die een enkele maal met hun koopwaar de rivier opvoeren, om de Golden katoenen stoffen, potten en messen te verkopen, maar het waren vreemde, bleke mannen, die hij zag.

Mannen met wonderlijke kleren aan en zulke witte gezichten, dat je er bang voor zou worden. Kotsjen schrok nog erger, toen één der blanken opstond. Hij zag een grote, dikke man, die met zijn arm zwaaide, als wilde hij Kotsjen bij zich roepen.

De zending, die een beetje op de hoogte was van de taal, die langs de Amoer-rivier werd gesproken, riep hem iets toe. Maar Kotsjen verstond hem niet, want de wind nam het geluid mee.

Duidelijk zag hij, dat de kapitein in de richting van zijn zandbank stuurde. De angst greep hem naar de keel. Hij had willen schreeuwen en om hulp roepen. Maar hij kon van de schrik geen geluid voortbrengen. En wie zou hem ook horen in dit onmetelijke bos!

Eerst toen het gevaar zo dicht bij was, scheen hij de macht over zijn benen terug te krijgen. Zonder zich te bedenken sprong hij over op een andere zand-

bank, om zo snel mogelijk de oever en zijn eigen bootje te bereiken. Toen hij op een steen sprong gleed zijn voet uit en hij viel voorover in het water. Nog voor de stroom hem te pakken had, stond hij al weer overeind en stormde verder, alsof de dood hem op de hielen zat.

Kotsjen bereikte de plaats, waar hij zijn boot op de oever had getrokken; hij rukte het vaartuig in het water. Geen ogenblik dacht hij aan de vis, die dood tussen de varens lag; hij kon alleen maar denken aan het gevaar, dat steeds dichterbij kwam, het gevaar van een zwarte boot en bleke mannen.

Even, terwijl hij zijn boot voortduwde

naar dieper water, keek hij achterom. Billy-Bill zag de angst, die leefde in de ogen van de jongen. Toen sprong Kotsjen in zijn bootje. Met de vaarstok duwde hij tegen de stroom op en de angst voor het naderend gevaar gaf hem reuzenkracht. Met iedere duw schoot het ranke vaartuigje als een vis door de golven. Het éne ogenblik sprong de kop omhoog, om even later weg te duiken in de diepte.

Mr. Duck riep de jongen een paar geruststellende woorden na, het maakte hem alleen nog angstiger, gaf hem nog meer kracht. Toen hij het waagde, even om te zien, zag hij, dat de afstand tussen hem en de achtervolgende boot niet klei-

ner werd. En voor het eerst haalde hij wat geruster adem, nu hij wist, dat hij niet in hun handen zou vallen.

„We krijgen hem niet“, zei James tegen de kapitein. „Moet u eens zien, hoe dat kereltje vooruitkomt. Die kan het!“

Ja, die kan het, dacht ook Billy-Bill. Vol bewondering keek hij de jongen na. Z'n kleren wapperend in de wind, stond Kotsjen daar, fier en sterk als een man.

Met iedere ruk aan zijn vaarstok, elke keer als hij met de volle kracht van zijn sterke jongenslichaam de boot voortduwde, werd de afstand groter. Daar konden de matrozen niet tegen op.

„De „Colombo“ wordt met één-nul verslagen, mannen“, lachte de zendeling.

Ze lachten allemaal, maar de kapitein zei: „We zullen toch proberen, hem in het oog te houden. Want het is nu wel duidelijk, dat er een Golden-nederzetting in de buurt is. En dan is het doel van onze tocht bereikt.“

Waar de rivier een bocht sloeg, verloren ze de Golden-jongen uit het oog.

Toen ze zelf die bocht bereikten, was er van Kotsjen geen spoor meer te ontdekken.

De zendeling lachte.

„Het is me een handig kereltje. Hij is natuurlijk aan land gegaan, heeft zijn bootje op de wal getrokken en speelt nu ergens kiekeboe met ons van tussen de struiken.“

„Het doet er niet toe“, zei de kapitein. „We weten nu zeker, dat we in de bewoonde wereld komen. Vooruit, nog een half uur roeien, dan slaan we ons bivak op voor de nacht. Morgen gaan we op zoek naar het Golden-dorp. Dan zullen we onze vriend in zijn witte jasje wel terugzien.“

(Wordt vervolgd).

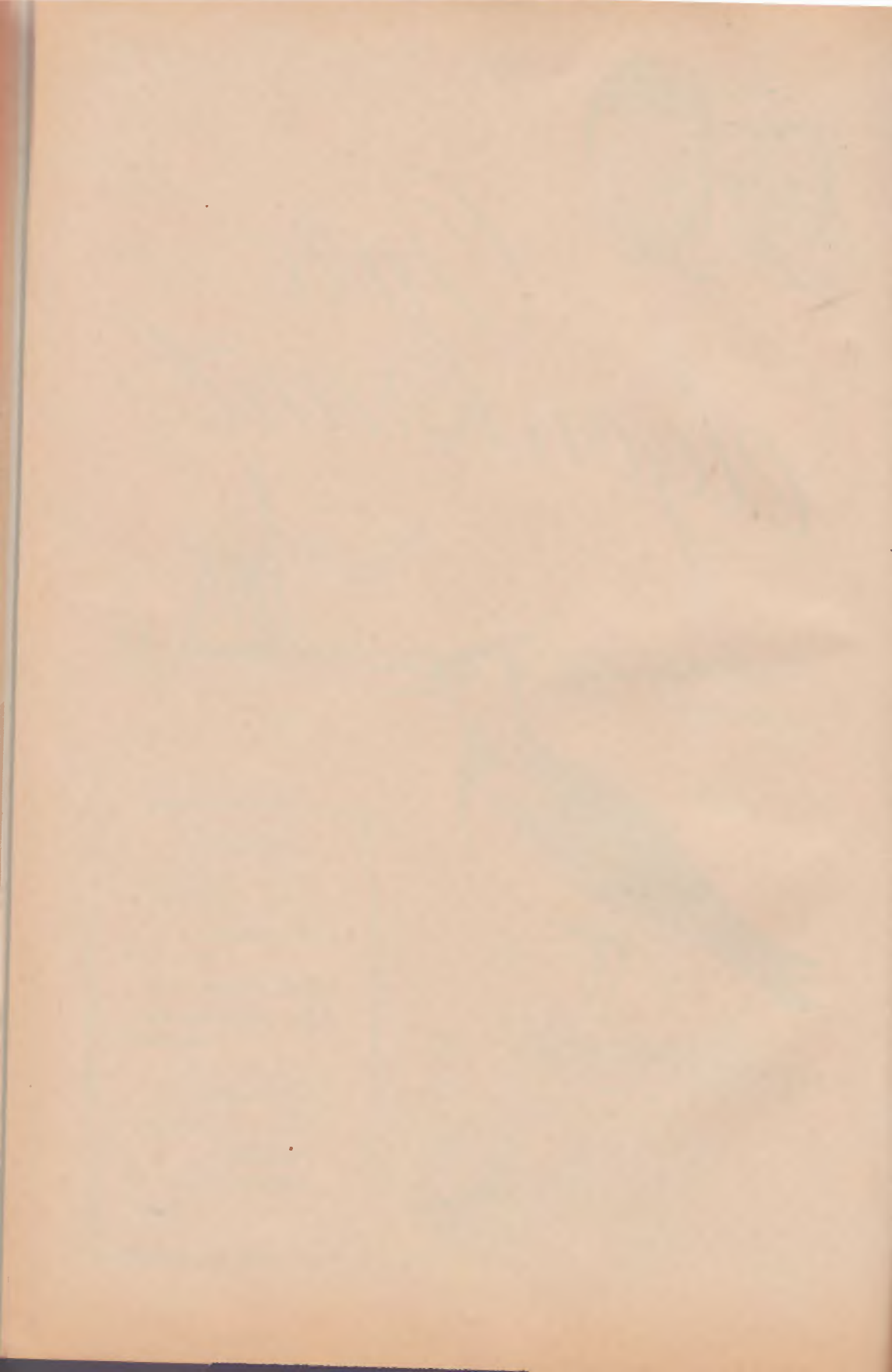

Onze eigen Krant

INHOUD:

- 1 Michiel Adriaansz.
de Ruyter
- 2 Wereldgebeuren
in 't kort
- 3 Een nieuwe staat
- 4 De bakermat der
Hebreeën
- 5 Voordracht:
«De Keuterboer»
- 6 Ons werkhoekje
- 7 Feuillleton:
«Billy-Bill onder de
Golden»

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 7 - mrt. '57

24 MAART Michiel Adriaansz. de Ruyter 1607 1957

Veel mensen uit de vaderlandse geschiedenis worden na de schooljaren vergeten. Maar de naam van onze grote zeeheld Michiel Adriaansz. de Ruyter weten allen zich nog wel te herinneren.

Op de schoolbank heeft elke jongen en elk meisje meegeleefd met de rakker uit Vlissingen, die één van onze grootste mannen is geworden.

Deze maand, 24 maart, is het juist 350 jaren geleden, dat Michiel te Vlissingen werd geboren. Ter herinnering hieraan worden er verschillende feestelijkheden gehouden: een herdenkingsdienst in de St. Jacobskerk, een **historische** landing zoals in 1666 en een openluchtspel.

Op een tentoonstelling zullen verschillende dingen zijn te bezichtigen, o.a. „het grote wiel” uit de lijnbaan van Lampsens.

Ook wordt er een nieuwe De Ruyter-postzegel uitgegeven. In de etalages van de boekenwinkels zie je nieuw verschenen boeken over het leven van Michiel. Jullie leesboeken in school geven zeker ook wel enkele verhalen?

In O.E.K. willen we nu het één en ander over De Ruyter vertellen.

Grootvader Michiel was soldaat geweest in het leger van Prins Willem en ging daarna wonen op een klein boerderijtje, even buiten Bergen op Zoom. Toen enkele rondzwervende ruiters eens zijn twee paarden hadden geroofd, wist hij ze toch op een slimme manier weer terug

te halen. De rovers, woedend toen ze de buit niet meer konden vinden, staken het boerderijtje in brand. Met grote moeite kon moeder de kleine, slapende Adriaan uit het laaiende vuur redden. Beroofd van alles ging het kleine gezin wonen binnen de muren van Bergen op Zoom.

Michiel Adriaansz. kwam naar Vlissingen en werd zeeman. Hij trouwde met Aaltje Jansdochter, ook wel genoemd Alida Jans. Ze kregen elf kinderen, waarvan Michiel het vijfde was. Op 24 maart 1607 werd hij geboren en nog dezelfde dag gedoopt in de Hervormde kerk. Vader

Adriaan had het zeemansleven vaarwel gezegd en werd hierdrager. Bij de geboorte van Michiel woonde de familie nog in de Jacobsstraat, later in de Lange Zelke. Adriaan Michielsz. was toen in beter doen gekomen en poorter van de stad geworden.

De kleine Michiel Adriaansz. was een vlug, levendig baasje. Op school, bij meester Schrokkius, té woelig. Onder zijn kornuiten de aanvoerder bij allerlei straatjongensrelletjes.

Als tienjarige knaap klom hij boven op de bal van de torenspits van de St. Jacobstoren.

Met open mond stond hij te luisteren naar de geweldige verhalen van de zeebonkon aan de strandmuur. Van de Engelse soldaten, die hier mochten zijn voor de hulp van Leicester, leerde Michieltje wel een mondjevol Engels. Hij hunkerde naar de wijde zee, naar verre landen.

Van de school werd hij weggejaagd! Toch heeft hij in die korte jaren nog behoorlijk lezen, schrijven en rekenen geleerd. Dat blijkt wel uit de oude scheepsjournalen. Michiel bleef steeds, als echte Zeeuw, overhoop liggen met de letter h.: „want het met onghewyllyge onden quaet asen te vangen is“.

Voor zes stuivers 's weeks draaide hij bij de kooplieden Lampsens in de lijnbaan het grote wiel. Michiel dacht nergens aan dan... de zee. Ook in de lijnbaan gedroeg hij zich slecht en werd spoedig weggestuurd. Moeder Alida had veel verdriet. En zijn moeder verdrietig te zien om hem, kon Michiel toch ook niet hebben.

Op 3 augustus 1618 voer Michiel voor het eerst het zeegat uit op een schip van de heren Lampsens. Een elfjarige bootsmansjongen! Het eindje teertouw behoefde voor onze jonge Michiel niet te worden gebruikt. IJverig en gewillig deed hij het dikwijls zware werk. Weldra was hij matroos.

*
**

Enmaal diende hij op een koopvaardij-schip, samen met de losgekochte en tot het christendom gebrachte negerslaaf Jan Kompany. Heel veel jaren later, toen Michiel een beroemd vlootvoogd was,

zag hij Jan Kompany als Negervorst aan de Afrikaanse kust terug. Heel vriendelijk heeft hij zijn vroegere zwarte makker ontvangen aan boord van zijn schip. Daar hebben die twee oude herinneringen uit Vlissingen opgehaald. Jan Kompany kende nog al de straatjes van de stad en... bad steeds het „Onze Vader“.

Op de tochten leerde Michiel in de praktijk allerlei wat tot de zeevaartkunde behoorde. Dit leren was voor hem een plezier.

Toen de oorlog met Spanje, na het twaalfjarig bestand, opnieuw begon, nam Michiel met veel andere matrozen dienst in het leger van Prins Maurits als „bus-schieter“ (kanonnier). Hij was toen nog maar 14 of 15 jaar oud!

Bij de belegering van Bergen op Zoom, door de Spanjaarden, onder Spinola, kocht Michiel zelf een paard. Hij wist, bij menige uitval uit de belegerde vesting buit op de Spanjaarden te behalen.

Na het ontzet van de stad in 1622 nam hij dienst op een oorlogsschip. Op een van de tochten naar de Golf van Biscaye enterde de vijand zijn schip. Michiel werd met een piek ernstig aan het hoofd gewond (de enigste wond, die hij ooit voor zijn dood, heeft ontvangen). Het ergste was... gevangen genomen en aan land gebracht in Biscaye. Met twee andere matrozen wist hij echter te ontvluchten. Bedelend en zwervend door Frankrijk kwamen ze in het vaderland terug.

Spoedig is Michiel weer op zee, als hoogbootsman, in rang vlak onder de stuurman. Hij was zuinig met zijn geld en had op 24 jarige leeftijd zoveel weten te sparen, dat hij kon trouwen. Zijn bruid was Maeyke Velders, een boerendochter uit Grijskerke op Walcheren.

Aan de wal ging hij nu studeren om stuurman te kunnen worden. Het was soms heel moeilijk, want nog geen jaar na zijn trouwdag stierf zijn jonge vrouw en drie weken later het kleine kindje. De Ruyter was op zee toen vrouw en kind stierven.....

In zijn leed sterkte hij zich in de Here zijn God.

*
**

Vijf jaren later trouwde hij met Neoltje Ingels. Michiel Adriaansz. was nu stuurman geworden op een Walvisvaarder.

Er waren in die tijd twee gebieden voor de walvisvaart: Spitsbergen en Jan Mayen-eiland. De walvisvangst ging toen veel eenvoudiger toe dan tegenwoordig. Misschien hebben jullie in school nog wel een plaat: Ter Walvisvaart ± 1600. Als je die plaat eens bekijkt, heb je wel een voorstelling er van hoe het toen reilde en zeilde.

In die tijd tekent Michiel Adriaansz. de journalen het eerst met zijn achternaam: Ruyter of De Ruyter. Deze naam heeft hij ontleend aan een lid van zijn moeders familie, die het land heeft gediend als „ruiter“. Er zijn nog oude journalen eigenhandig door Michiel geschreven en getekend: Machghyel Adriaensen Ruyter. Het schrift is iets beverig. Michiel weet dit aan het gif van in zijn jonge tijd gegeten bedorven vis.

Uit elk journaal spreekt zijn vrome eenvoud: het begint en eindigt met woorden van overgave aan Gods wil en leiding tegenover de gevaren van de zee.

Enige tijd heeft De Ruyter gevaren als kruiserkapitein, om de Duinkerker kapers afbreuk te doen. In 1640 was hij weer schipper ter koopvaardij. Bekend is de geschiedenis met de Sant van Marokko. De Sant bood De Ruyter een veel te lage prijs voor een stuk Engels laken. De Ruyter weigerde het hiervoor te verkopen. De Sant werd woedend en dreigde het laken zo te nemen en het schip te zullen vasthouden. Michiel verloor zijn geduld en riep heftig uit: „Was ik op mijn schip, gij zoudt mij niet meer dreigen“.

De Sant rende wild van woede het vertrek uit en merkte nog op, dat zulk een man ook nog een „Christen“ was. De aanwezigen vreesden voor het leven van De Ruyter.

Toen even later de Sant weer in het vertrek terug kwam bood hij weer de veel te lage prijs. De Ruyter zei nu, dat de Sant het laken wel cadeau kon krijgen, maar dat hij het niet verkocht beneden de prijs.

Deze standvastigheid maakte zo'n indruk op de Moorse machthebber, dat hij zich geheel met zijn gast verzoende en later alleen handel wilde drijven met deze Hollandse koopman!

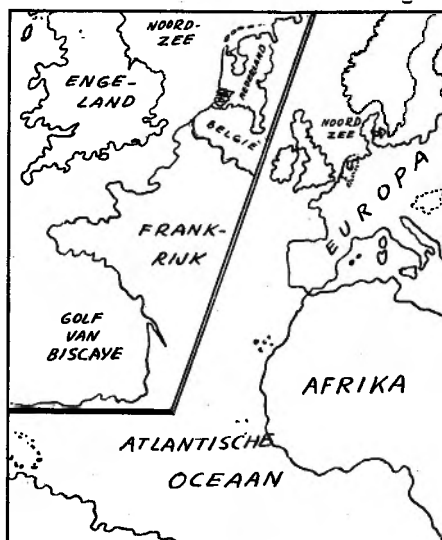
*
**

Tijdens een lange reis naar de Antillen stierf de tweede vrouw van De Ruyter. Toen hij thuis kwam moest hij zorgen voor vier kinderen, waarvan de oudste 13 en de jongste nog maar 16 maanden was.

Hij wilde nu het zeemansleven vaarwel zeggen en rustig te Vlissingen gaan wonen, met zijn derde vrouw Anna van Gelder.

De Ruyter kocht een ruim en aanzienlijk huis van zijn verdiende geld. Hij was nu 45 jaar en meende als rustig burger in zijn geboorteplaats te kunnen leven.....

De rust duurde maar heel kort, want... na een half jaar brak de eerste Engelse oorlog uit en het vaderland vroeg De Ruyter dienst te willen nemen als onderbevelhebber op de vloot. En wat voor vloot!! In alle haast waren door de provincies schepen bijeen gebracht. De Ruyter deed zijn plicht en kwam.

Jullie weten wel hoe het in de eerste Engelse oorlog is gegaan. Onze vloot was lang niet opgewassen tegen de Engelse.

Na de vrede heeft Jan de Witt met alle kracht gewerkt aan de verbetering ervan. Het resultaat bleek in de tweede Engelse oorlog.

Voor het uitbreken van deze oorlog

was De Ruyter uitgevaren naar de Antillen.

De engelsen waren van plan De Ruyter op zijn terugtocht te vangen. Dit mislukte hen, want op 6 augustus 1665 's middags om 3 uur landde hij op de rede van Delfzijl. Als een lopend vuurtje verspreidde het bericht van De Ruyters terugkomst door de gehele Republiek. De vreugde was groot! Het volk stroomde uit Groningerland naar Delfzijl, waar op de zeedijk een soort van kermis ontstond met kramen, voorzien van eetwaar, voor de gaande en komende man.

Duizenden boeren en stedelingen uit de omtrek bezichtigden de vloot en vooral het schip van de vlootvoogd. De Ruyter was onophoudelijk het middelpunt van huldebetuigingen. Vrouwen vielen hem om de hals en kusten hem. Mannen waren gelukkig door hem de hand te mogen drukken.

De tocht naar Texel, waar de vloot zeilree lag onder bevel van Cornelis Tromp, was als die van een vorst. Overal werd hij door de bevolking luid toegejuicht.

Het was voor Tromp een grote teleurstelling. Morrend heeft hij zich er in geschikt.

De jongen uit de lijnbaan was opgeklimmen tot admiraal van de vloot.

Het zijn sterke benen, die de weelde kunnen dragen, zegt het spreekwoord. De Ruyter bleef echter een eenvoudig, vroom man, die zich nooit schaamde voor zijn geloof uit te komen. Hij smeekte God om „een deemoedige geest, opdat ik mij op mijne verheffing niet verhoovaardige” en om „sterkte in 't bedienen van mijn hoogwichtig amt”.

We gaan niet alle gebeurtenissen uit de Engelse oorlogen hier behandelen. In jullie geschiedenisboekje kun je dit alles nog wel eens nalezen.

Alleen nog dit: Toen na een schitterende overwinning voor De Ruyter in zijn geboorteplaats een feest werd aangevraagd, verliet hij ongemerkt de zaal. Hij spoedde zich alleen door de stille straatjes van Vlissingen naar het kerkhof en knielde daar neer op het graf van zijn moeder, Alida Jans, die daar rustte bij de „smalle gemeente” (armen).

*
**

In het rampjaar gelukte het de jonge

prins Willem III, Tromp en De Ruyter te verzoenen. Het benarde vaderland had de hulp van beiden zo broodnodig.

Om de Franse vloot in de Middellandse zee afbreuk te doen werd De Ruyter uitgezonden. De bejaarde admiraal had niet veel lust in deze onderneming. Hij wist hoe veel sterker de Franse vloot was dan de onze. Maar hij ging: „en daar de Heren Staten hun vlag betrouwen, zal ik mijn leven wagen”. De admiraal voer naar de Middellandse zee.

Twee maanden voor zijn dood heeft De Ruyter hier een mooie daad verricht. Hij had gehoord, dat op de Spaanse vloot te Napels enkele Hongaarse predikanten als **geleislaven** moesten werken. Hij rustte niet voor de arme mensen vrij waren. Met drie sloepen werden 26 predikanten van de galeien naar zijn vloot gebracht.

In Hongarije, in de stad Debreczen, staat een monument als bewijs van dankbaarheid van de nakomelingen van de geredde predikanten.

In de slag bij Syracuse werd De Ruyter ernstig gewond aan zijn been. Geweld door erge pijn sprak hij: „Aan dit ellendige lichaam is weinig gelegen, als de kostelijke ziel behouden wordt. Mijn pijn is niet te achten bij de onuitsprekelijke smart en smaad, die onze Heiland onschuldig leed, om ons van de eeuwige pijn te verlossen”.

Nog gedurende de slag bad hij om bewaring van 's lands vloot, officieren, matrozen en soldaten.

Op de 29ste april 1676 lag hij, met gevouwen handen, te wachten op het einde. Stervende bad hij met de woorden van de 63ste psalm: „O, God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in de dageraad, mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U.....” Zo ging „Bestevaer” de eeuwige rust in.

Het lijk werd aanstonds gebalsemd om zo naar het vaderland te kunnen worden vervoerd. Toen het schip langs de Franse kust voer, bracht de vijand, op bevel van Lodewijk XIV, een **eresaluut** aan Michiel Adriaansz. de Ruyter.

In de Nieuwe kerk te Amsterdam is De Ruyter begraven. De beroemde beeldhouwer Rombout Verhulst vervaardigde een prachtige **graffombe**.

Op de **boulevard** van Vlissingen zien

we het standbeeld van de vlootvoogd. Zijn stroeve blik kijkt uit over de zee... Aan weerszijden van het standbeeld zijn twee kanonnen geplaatst, opgevist uit de zee bij Sicilië.

Zo eert ons volk de: „Schrik des groten Oceaans”.

OPGAVEN:

- I. Michiel Adriaansz. werd geboren 16 te Hij stierf in het jaar op de leeftijd van jaar. Hij leefde in de tijd van de stadhouders (4),, en in de tijd van (1600—1672). Zijn grootvader woonde bij Deze stad is mee door Michiel, als „.....”, verdedigd tegen het beleg van Zijn ouders heetten: en Michiel werkte in de lijnbaan van

..... Op zijn trok hij het zeegat uit. Eenmaal werd hij gewond en gevangen genomen n.l.

De Ruyter voer ter walvisvaart naar als (rang). Ook heeft hij als kapitein de kapers bestreden.

Zijn eerlijkheid als koopman bleek bij

Michiel Adriaansz. heeft in oorlogen de Engelsen bevochten.

Voor was de benoeming van De Ruyter tot admiraal een teurstelling.

Te in H staat een monument, ter herinnering aan de redding van

In staat een standbeeld, waarbij kanonnen uit de slag bij

- II. Noteer de vreemde woorden en uitdrukkingen of spreekwoorden.
- III. Zoek alle plaatsen en landen genoemd in dit artikel op in je atlas en teken ze op een wereldkaartje.

STANDBEELD VAN MICHIEL ADRIAANZOOON DE RUYTER, VLISSINGEN

Wereldgebeuren ^{in't} KORT

Israël en Egypte.

Uit zelfverdediging heeft Israël de vorige herfst zijn leger Egyptisch gebied doen binnentrekken. In verbazend korte tijd stond dat leger bij het Suez-kanaal. 't Hele Sinai-schiereiland en de kuststrook bij Gaza had het van Egyptenaren gezuiverd en daarbij grote buit behaald. Zo wilde het een eind maken aan de voortdurende Egyptische aanvallen op Israëliisch gebied en ook wilde het er voor zorgen, dat de schepen, die naar

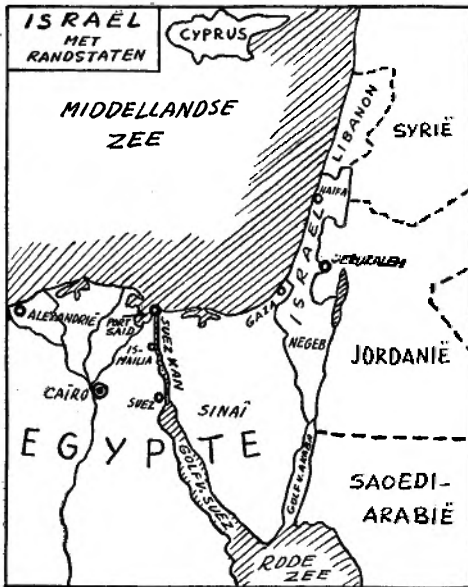
Kustgebied langs de Golf van Akaba. 't Sinai-schiereiland werd onder toezicht geplaatst van troepen van de Verenigde Naties. Maar de tegenstanders van Israël waren niet voldaan. Israël moest ook 't gebied van Gaza en de kuststrook bij de Golf van Akaba ontruimen. De besluiten van de Verenigde Naties moesten volledig uitgevoerd worden! 't Hardst eisten dit Rusland, India en Egypte. Rusland zelf laptte het verzoek van de Uno om zijn troepen uit Hongarije terug te trekken aan zijn laars. India heeft ook een Uno-besluit naast zich neergelegd en Egypte heeft tegen het besluit van de Uno in vanaf 1951 nog geen Israëliisch schip in het Suez-kanaal willen dulden. Maar Israël moest de Uno-beslissing stipt uitvoeren.

„Dat kan wel“, zei Israël, „maar dan moet ik eerst waarborgen hebben, dat de Egyptenaren niet weer met hun aanvallen beginnen en dat er vrije doorvaart in de Golf van Akaba komt.“

„Ontruim de gebieden maar, dan zullen wij je wel helpen om die vrije doorvaart voor elkaar te krijgen,“ zei Amerika.

Maar Israël bleef weigeren. Met wat vage beloften wilde het geen genoegen nemen. Intussen begon de Uno en ook Amerika te dreigen met **sankties**. Dat zou betekenen, dat geen enkel land met Israël mocht handeldrijven of het op andere manier steunen. Dan zou het er voor Israël niet al te best voor staan. Toch hield Israël aanvankelijk aan zijn eisen vast. Zelfs ondanks de persoonlijke boodschappen, die pres. Eisenhower stuurde.

Na veel heen en weer gepraat heeft Israël toegezegd zijn troepen ook uit de beide betrokken gebieden terug te trekken, maar dat die gebieden dan ook onder Uno-toezicht zullen komen. Het rekent op vrije vaart door de Golf van Akaba. Mocht dit niet het geval zijn, dan behoudt het zich het recht van handelen voor, met andere woorden, dan

de Israëliische haven Eilath wilden, ongehinderd door de Golf van Akaba konden varen.

Egypte en zijn Arabische vrienden schreeuwden toen moord en brand. En ook de kommunistische landen deden hun best om Israël als aanvaller te veroordelen. De zaak kwam voor de Verenigde Naties. Israël werd door de Uno aangezegd, zijn troepen van Egyptisch grondgebied terug te trekken. Inderdaad heeft Israël dat toen gedaan, met uitzondering van de strook bij Gaza en 't

EEN NIEUWE STAAT

In het begin van deze maand heeft de Algemene Vergadering van de Uno het 81ste lid ingeschreven. Het was de negerrepubliek **Ghana**.

Waar ligt dat nieuwe land? zul je vragen. In jullie atlas zul je die naam nog niet vinden. Wel de vroegere naam: Goudkust. Die naam kun je lezen op de

kaart van Afrika. Aan de kust van de Atlantische Oceaan liggen ten zuiden van de Sahara o.a. Liberia, Ivoorkust, Goudkust (nu dus Ghana) en Nigeria. Zo op de kaart lijkt Ghana niet zo groot. Je zou het zo niet zeggen, maar toch is het nog zesmaal zo groot als ons land! 't Is echter veel minder dicht bevolkt,

WACHTTOREN MET UITKIKPOST
VAN ISRAËL BIJ GAZA

stuurt het zijn leger er weer naar toe.

En zo lijkt het of de rust daar langzamerhand terugkeert. Intussen verklaren de Arabieren en Egypte, dat de Golf van Akaba een Arabisch binnenwater is, waar geen internationale vrije doorvaart bestaat.

We zullen maar afwachten, hoe zich dit alles nog zal ontwikkelen.

Ook wat het Suez-Kanaal betreft, is

nog niet alles duidelijk. Er zijn heel wat **obstakels** opgeruimd, maar president Nasser heeft niet erg veel haast gemaakt. Eerst weigerde hij een paar lastige schepen te laten lichten, zogenaamd, omdat ze geladen waren met gevaarlijke springstoffen, maar in werkelijkheid, omdat hij wilde, dat eerst alle Israëlische troepen zouden worden teruggetrokken.

En als het Suez-kanaal vrij is, wat dan?

Mogen dan alle schepen, ook Engelse en Franse en Israëlische schepen er gebruik van maken?

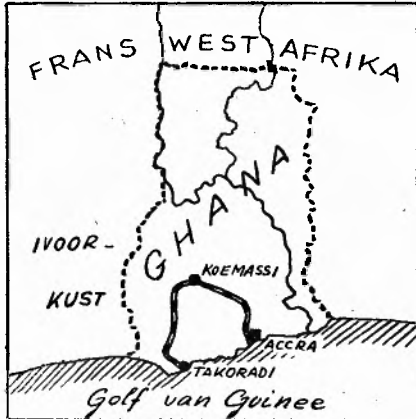
En aan wie moeten de doorvaartgelden worden betaald, aan de oude Suez-kanaal-maatschappij of aan de Egyptische?

Er blijven nog heel wat vragen over en we zullen er nog wel meer van horen.

VRAGEN:

1. Israël heeft zich eerst teruggetrokken van Egyptisch gebied, behalve uit en uit
2. Vooraf eiste het tegen Egyptische aanvallen en voor vrije doorvaart door de
3. De Israëlische haven aan die Golf is
4. Het ontruimde gebied wordt bezet door
5. Wat betekent: moord en brand schreeuwen, aan zijn laars lappen, naast zich neerleggen?
6. Wat zijn sankties?

want er wonen maar 4½ miljoen mensen. 't Zijn meest negers, er zijn maar ruim 6000 blanken.

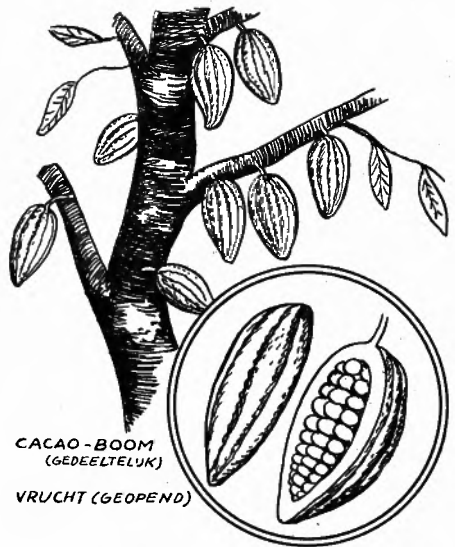
Als de Ghana-kinderen Vaderlandse Geschiedenis moeten leren, ('k weet heus niet, of ze dat vak hebben hoor!) komen ze ook minder mooie bladzijden tegen. In hun jaartallenboekje zullen zeker niet veel jaartallen staan vóór het jaar 1470. In dat jaar werd de Goudkust namelijk ontdekt door de Portugees Santander. In die tijd zochten de Portugees zeevaarders de weg naar Indië. Op hun onderzoekstochten kwamen ze ook bij de Goudkust. Al spoedig bouwden ze hier hun eerste versterkingen. Maar niet lang daarna kwamen ook de Nederlanders en Engelsen opdagen. Tot aan 1872 hebben die beide volken elkaar de Goudkust betwist. Maar toen verdween de Nederlandse vlag hier voorgoed en vanaf die tijd behoorde de Goudkust aan Engeland.

Minder mooie bladzijden kwamen er voor in de geschiedenis van deze nieuwe staat, las je.

Denk maar aan de slavenhandel uit de tijd van de Indische Compagnieën. Bij schepenvol werd „het zwarte kroesvee“ aan de kust ingeladen en op de Amerikaanse markten als slaven verkocht. Tot hun dood toe (en die kwam voor sommigen al heel gauw) moesten ze voortaan op de plantages van de blanken werken. Gelukkig is de slavernij nu in de meeste landen afgeschaft. Vooral door het aangrijpende boek van mevr. Beecher-Stowe: „De Negerhut van Om Tom“ zijn de ogen van velen opengegaan voor het

schandelijke en mensonterende bedrijf van de slavernij. Wist je wel, dat er in de tijd van de Westindische Compagnie zelfs dominees waren, die de slavernij verdedigden met een beroep op de tekst uit de Bijbel: „Vervloekt zij Kanaän, een knecht der knechten zij hij zijner broederen?“

Gelukkig wordt dit **exportartikel** aan de Goudkust nu niet meer verhandeld. Het voornaamste handelsproduct van Ghana is nu de cacao. 35 % van alle cacao, die er op de wereld gebruikt wordt, komt hier vandaan. Ze wordt vooral verbouwd door kleine boeren, die in de cacao-kultuur hun bestaan vinden. De laatste jaren wordt de cacao, jammer genoeg, bedreigd door een ziekte, die veroorzaakt wordt door een **parasiet**. Die heeft al heel wat schade aangericht. Men zoekt nu ijverig naar een afdoend bestrijdingsmiddel om de ondergang van de cacao-kultuur te voorkomen.

Behalve cacao voert Ghana vooral stoffen, **manganerts** en hout uit. De voornaamste uitvoerhaven is Accra, de hoofdstad van Ghana, waar ruim 150.000 mensen wonen. Ons land heeft een behoorlijk aandeel in de handel met dit land.

In Ghana wonen verschillende negerstammen, die vroeger voortdurend met elkaar in oorlog waren. Onder het bestuur van de blanken zijn de oorlogen opgehouden, maar toch zijn er tussen die

De bakermat der Hebreëën

't Is zomer 1933.

Ergens aan de bovenloop van de Euphraat, in een franse **kommandopost**, keert luitenant Cabane op z'n bureau terug.

Er schijnt onder de Arabieren, die op het kantoor zijn, nogal wat beroering te heersen. Geen wonder ook. Op een afgelegen heuvel, de Tell Hariri, moesten ze een familielid begraven en nu hebben ze bij het grafdelven een beeld gevonden.

Als het avond is geworden en de ondragelijke hitte van de dag niet meer

plaagt, rijdt luitenant Cabane naar de Tell en ziet in een kuil de stenen dode liggen. In één oogopslag ziet hij dat dit een belangrijke vondst is. In een uitvoerig verslag geeft hij zijn bevindingen door.

Er gaan maanden voorbij, voordat er enige reactie op komt, tot eind november een telegram uit Parijs hem meedeelt, dat prof. André Parrot, een bekend **archeoloog** met een staf medewerkers zich klaar maakt om de Tell Hariri te komen onderzoeken.

En..... na enkele weken begint het

stammen nog veel verschil- en twistpunten overgebleven. 't Is te hopen, dat ze onder hun eigen regering wat meer eensgezind worden.

't Is erg jammer, dat er in Ghana nog zoveel heidendom heerst. Het aantal christenen bedraagt slechts 7 % van de totale bevolking. 5 % is mohammedaan en de rest bestaat uit heidenen. De blanken hebben blijkbaar meer gedacht aan geld verdienen, dan aan Evangelieprediking.

Waarom Ghana nu plotseling onafhankelijk geworden is? Wel, vooral de Engelsen hebben de laatste tijd veel gedaan om de bevolking te ontwikkelen. Veel jonge negers hebben in het buitenland gestudeerd. Langzamerhand kwam vooral bij de aan de kust wonende negerstammen het verlangen naar onafhankelijk op. Vanaf 1900 zijn er voortdurend opstanden geweest tegen het Engelse gezag. De nieuwe **premier** Dr. Kwame Nkrumah, de zoon van een goudsmid, heeft er een hele poos voor in de gevangenis gezeten. Nu hebben ze dan hun zin gekregen. Ghana is onafhankelijk geworden. Wel blijft het deel uitmaken van het Britse Gemenebest, waartoe o.a. ook

landen als Canada en Zuid-Afrika behoren.

Ghana heeft feest gevierd. Overal wapperde de nieuwe vlag: rood, goud, groen. Maar na het feestrumoer moet blijken of de negers van Ghana in staat zijn hun eigen boontjes te doppen.

OPGAVEN:

1. Neemi het kaartje van Ghana over.
2. Teken en kleur de vlag van het land.
3. Vroeger heette het land: de Het werd ontdekt door in het jaar
4. Met zwart Kroesvee bedoelde men ... De slaven werden verkocht naar De ellende van de slaavernij is beschreven in het boek.....
5. De uitvoerprodukten van Ghana zijn (4). Het land is x zo groot als Nederland en heeft inwoners. De hoofdstad is
6. Reken eens uit, hoeveel % van de bevolking uit blanken bestaat.
7. Achtereenvolgens behoorde de Goudkust aan de, de en de
8. Noteer de vreemde woorden met hun betekenis.

graafwerk. Wat zal deze Tell opleveren? Het Tweestromenland heeft al zoveel van z'n oude cultuur blootgegeven.

De eerste vondst aan de rand van de Tell is direkt al zeer verrassend. Uit het puin wordt een sierlijk beeld opgegraven. De handen zijn over elkaar gelegd. Een glimlach ligt op het gezicht. De ene schouder is overhangen met een prachtig gebeeldhouwd overkleed. De andere schouder is bloot. Maar..... daar staan lettertekens op gebeiteld. Prof. Parrot bekijkt het spijkerschrift aandachtig. In grote spanning kijken de anderen toe. Dan leest hij, met tussenpozen, onder ademloze stilte: „Lamgi-Mari ... ben ik

Lamgi-Mari

... koning van ... Mari ... de grote ... Issakku ... die zijn beeld ... van ... Ishtar ... vereert." Het beeld van een heerser uit het rijk van Mari.

Zou onder deze Tell de koningsstad Mari verborgen liggen? De stad, die volgens een oud handschrift de tiende stad zou zijn, gesticht ná de zondvloed. Al zo lang was bij de archeologen de naam Mari bekend. Lag nu hier, vóór hun ogen, Mari verscholen?

Inderdaad.

Een ongekende rijkdom van gegevens komt na moeizame arbeid aan het licht. In de eerste graafperiode een prachtige tempel van de godin der vruchtbaarheid Ishtar. Daarna een paleis, dat alle verwachtingen overtreft. Een geweldig ge-

bouw met 260 zalen en binnenhoven en een bibliotheek, waaruit maar eventjes 23600 kleitabletten te voorschijn komen. Tot nu toe was de grootste bibliotheek,

DE TELL HARIRI

die van de Assyrische koning Assurbanipal, met ongeveer 22000 teksten.

Van 1933—1939 hebben de graafwerkzaamheden plaats gevonden en men rustte niet voor de stad tot op z'n fundamenten was blootgelegd.

Mari lag eens aan een knooppunt van twee drukke handelswegen. Zwaar beladen kameelruggen voerden goederen uit Egypte en Klein Azië. Uit oostelijker gelegen landen kwamen de bontgeklede kooplui met hun waren ook naar Mari en een levendige ruilhandel bracht veel vertier.

De „nieuwsprijs Mari" werkte uitmuntend. Door middel van vuurtekens werden belangrijke berichten in enkele uren, over een afstand van 4 á 500 km. in het rijk van Mari overgeseind.

En dan het paleisleven. Overweldigend.

Eén poort gaf toegang tot het paleis. Door enkele voorhoven en gangen kwamen men op een grote, lichte binnenhof. In een grote audiëntiezaal ontving de koning gezanten, koeriers en ambtenaren. Héél de hofhouding en de „departementen" leefden met de koning onder één dak. Er zijn zalen blootgelegd met prachtige muurschilderingen, waarvan de kleuren even echt zijn, als toen ze er zo'n 4000 jaar geleden op werden aangebracht.

De laatste koning, die in het rijke Mari

regeerde, heette Zimri-Lim.

Toen kwam vanuit het zuiden, als een wervelwind, Hammoerabi, de babylonische geweldenaar. 't Was ongeveer 1700 jaar voor Christus. De stad viel..... en werd verwoest.....

Maar de aanval van de vijand kwam zo vlug, dat het gewone leven van iedere dag plotseling is blijven stilstaan. Ontzettend voor de bewoners van het vredelievende Mari. De stad werd tot een puinhoop gemaakt. Maar aan deze snelle verwoesting is het te danken, dat wij zoveel van Mari kregen te weten.

Op de spijkerschriftafels komen naast allerlei akten, regerings-verordeningen, ook waarschuwingsberichten voor van de steppenpolitie, die spreken van een zwervende stam der Benjaminiten. Verder duiken allerlei namen op, die voor ons een heel bekende klank hebben, als: Peleg en Serug, Nahor, Terah en Haran. Sla Gen. 11 maar eens op en begin bij vers 10. Deze persoonsnamen komen als namen van plaatsen op de kleitafels voor.

Haran moet volgens deze berichten een bloeiende stad geweest zijn in de 19de- en 18de eeuw voor Chr. Andere teksten spreken over Nahor, de geboortestad van Rebekka, die met Izaäk trouwde. Lees nu maar Gen. 24 : 4 en 10. Abrahams knecht trok dus naar het rijk van Mari, om dáár een vrouw te zoeken voor de zoon van zijn heer. Hiér ligt de geboortegrond van Abraham, de bakermat van de Hebreeën.

Later sprak Jozua tot het volk Israël: „Aan de overzijde van de Rivier hebben eertijds Uw vaders gewoond, Terah, de vader van Abraham en de vader van Nahor.” De bedoelde rivier is de Euphraat.

Abraham heeft 645 jaar vóór de uittocht van de Israëlieten uit Egypte, zijn geboortestad Haran verlaten. Ongeveer 1900 dus, want Israël verliet in de 13de eeuw het land Egypte.

Wij geloven, dat de Bijbel niet het woord óver God alleen is, maar dat het is het levende, waarachtige woord ván God. Daar hebben wij geen bewijzen voor en bij nodig. Toch is het prachtig,

dat door allerlei **archeologische** vondsten telkens opnieuw de waarheid van de Bijbel wordt bewezen. Zoals ook nu de spijkerschriftafels uit Mari dat hebben gedaan.

De Duitser Werner Keller schreef een boek, getiteld: „Und die Bibel hat doch recht.” Een pracht boek. En uit dat boek heb ik jullie iets verteld.

Voor je schrift met aantekeningen:

1. De Arabieren kennen een groot verschil tussen een heuvel en een heuvel. Een natuurlijke heuvel noemen ze: djebel. Een puinheuvel: tell.
2. Op de puinhopen van een verwoeste stad, bouwden de Oosterlingen vroeger een tweede nederzetting. Zo zijn er tells afgegraven, waarbij men wel 6 z.g. beschavingsslagen aantreft.....
3. In de verschillende lagen vindt men allerlei gebruiksvoorwerpen: vazen, kruiken, beeldjes enz. Aan de hand van deze vondsten stelt men de ouderdom vast.
4. Landen uit het Midden Oosten, rijk aan archeologische vondsten, zijn: E....., P....., en Meso..... of Twee.....
5. De 2 stromen zijn: E..... en T.....
6. Aan de lag Babel, aan delag Nineve.
7. Ten noorden van Babel lag Mari.
8. In 1934 vond de franse prof..... hier een beeld van koning
9. Later nog een tempel van en een groot met kamers.
10. Uit de bibliotheek haalde hij spijkerschriftafeltjes.
11. In het rijk van lagen de steden: en
12. Het is de bakermat (=) van de patriarch en dus van de

De Keuterboer

I
Op de hei stond vader pappe,
En hij spitte met zijn spade
In de bruine ruïge plaggen,
In de borstelige plaggen,
Van de grote, grote heide,
En daar plantte hij de knollen
Bij het kleine korenlandje,
En bij 't kleine witte huisje,
En de groene knollen glommen --
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

III
Op het paardje zat het kindje,
Zat het hele kleine kindje,
Op het mooie houten paardje,
En het schommelde op het
paardje,
En het aaide het zoete paardje,
En het sloeg het stoute paardje,
En het reed naar moeder mamme,
En het reed naar vader pappe,
En naar hele verre dingen - -
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

II
Binnenin was moeder mamme,
En zij roerde door de pappot
Met de grote houten lepel,
En zij voerde 't vette varken,
En het stille zwarte poesje,
En het bijdehande hondje,
En de kakelende kippen,
En zij zong een heel mooi liedje,
Doch het vette varken bromde -
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

IV
Docht in 't veldje stond de boeman,
Stond de vogelverschrikker,
Met de broek van vader pappe,
En de muts van moeder mamme,
En het hemdje van het kindje,
Met de ene arm naar boven,
Voor de vooglen van de hemel,
En de andre naar beneden,
Voor de beesten van de wereld - -
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

V
En dichtbij daar zat het beestje,
Zat het eigenwijs konijntje,
En dat keek naar vader pappe,
En naar 't hobbelende kindje,
En de vreselijke boeman,
En ook naar het knollenlandje -
En dat hoorde moeder mamme,
En dat wipte met zijn staartje,
En dat holde door de heide - -
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

Uit: Zwerversverzen

C. S. Adama van Scheltema
1877-1924

Bij het gedicht «DE KEUTERBOER».

Dit gedicht is ongeveer 50 jaar geleden geschreven. Maar het is nóg fris en zó springlevend of het verleden voorjaar gemaakt was. Wel zullen velen van jullie niet meer weten, wat een **keuterboer** is. Het is een boer met een klein bedrijfje. Deze keuterboer heeft niet eens een paard om te ploegen, nee, hij spit zelf. Erg vruchtbaar is zijn grond ook niet, het is zand en hei en hij verbouwt wat knolletjes en wat schrale rogge („het **dunne** koren”). Hij heeft een varken en wat kippen. Je merkt wel: het is armoe troef.

Maar..... hij is gelukkig met zijn vrouw en zijn kind en..... hij is vrij, hij is **eigen baas** in dit mooie stukje **natuur**.

Zijn vrouw zingt en het hobbeland kindje is vol fantasie. Die heeft het zeker van vader en moeder. Kijk maar eens hoe fantastisch zij de vogelverschrikker hebben uitgedost.

Het hele gedicht is een prachtig schilderijtje vol tintelende vrolijkheid en humor.

Veertig jaar geleden heb ik er met mijn jongens en meisjes van 13 en 14 jaar al van genoten. En toen er eens een feestavondje was, hebben ze zelf dit gedicht uitgekozen om „uit te voeren”. En leuke ideeetjes dat ze hadden! Dit kwam er „uit de bus”. De 5 coupletten worden door verschillende leerlingen gezegd. Meneer, Piet is vader Pappé. Het was een grote knul met een zware stem. Voor moeder Mamme hadden we verschillende dikkerds onder de meisjes. Meneer, meneer, Keesie is het kindje! Het was een kleine dreumes met een licht stemmetje, zoals er in elke klas wel één is. En de onze kon prachtig **imiteren**. Voor couplet IV, de boeman, waren zeer veel liefhebbers. En toen keken ze naar de oren voor „het konijntje” en uit die kandidaten zochten ze de „eigenwijze” uit.

Het was een rumoerig „lesuurtje”, waarin ze dat uitzochten, dat begrijp je, maar we hebben schik gehad!

En weet je, wat nou zo leuk in die klas was. Er was niemand, die zei: „Hè, neeee... ik... wil... geen konijntje zijn”.

En, zullen jullie vragen: „Hoe deed de klas dat nou met het refrein, met die laatste 4 regels van elk couplet. En werd dat niet saai, zo vijf maal hetzelfde? Nee, De hele klas stond op het podium opgesteld in een halve maan. Vóór hen de 5 solisten op een rij. Als ze aan de beurt waren, gingen ze één stap naar voren. En dan droeg de hele klas het refrein voor in spreekkoór. Maar telkens anders. We lieten ons daarbij leiden door de verschillende figuren: Na het eerste couplet dachten we aan vader pappe en spraken wat plechtig en zwaar. Bij 2 (moeder mamme) wat lichter. Bij 3 (het kindje) spraken alleen de meisjes en de jongens, die de baard nog niet in de keel hadden. Bij 4

(de boeman) haalden „de baardmannen” hun scha weer in. Maar... we pasten altijd op, dat het niet ruw werd en niet schreeuwerig. Daarvoor zijn die vier regels ook veel te mooi. Het bleef dus langzaam en „gedragen”; het werd niet afge-raffeld. De laatste keer deden we het iets langzamer, net zo als bij de laatste maten van een groot muziekstuk: **ritardando**, om aan te geven: „Nu komt het slot”.

Ik heb al veel gedichten met jullie besproken en je weet nu zelf wel zo'n beetje, hoe je de woorden hun eigen klank moet geven. De knollen **glommen**, de kippen moeten **kakelen**, het varken **grommen**; **saide** klinkt heel anders dan **sloeg!** En alles weer fijn ritmisch. „En dat wipte met zijn staartje” moet heel dun en licht. Maar die hele verre dingen (couplet 3) moeten ook werkelijk **heel ver** zijn; dus een beetje **rekken**. We noemen dat het „duuraccent”. Eveneens in: „En nog verder was de wereld. Ook in: en dat **holde** door de heide.

Dat alles moet je eerst zelf uitzoeken en uitproberen thuis. Dan wordt het in de klas met de meester en de leerlingen besproken.

En... leef weer met alles mee. Met dat konijntje bijv. dat overal naar kijkt, „óók naar het knollenlandje”. Dáár is het hem natuurlijk om te doen. Dat moet je met je gezicht uitbeelden. Ook zijn schrik en zijn overhaaste vlucht.

Op de feestavond hadden de jongens van wat latten en grote banen papier een achtergrond gemaakt en daarop hadden ze samen met plakkaatverf geschilderd: De blauwe hemel, het huisje, het koren, het knollenlandje, en de verre, verre heide. Het was een schitterend décor geworden.

En nou gaan jullie eens aan het werk. Ik hoop, dat er bij jullie ook jongens en meisjes zijn, die het hele gedicht alleen voordragen. Dat is pas de echte kunst, dat je èn voor boeman, èn voor het eigenwijskonijntje kunt spelen en óók vader pappe en het kindje. Al het bijkomende, de **soli**, het spel, de gebaren, het decor is maar om het gedicht beter te beleven.

Hoofdzaak blijft: de goede, fijndoorvoelde voordracht, die dat kleine leventje van de keuterboer in deze heerlijke natuur voor oren en ogen tovert, zó, dat je het **ziet**.

„En daarboven was de hemel!”.

Rotterdam

Frans C. v. Dorp

Ons werkhoekje

Het „tonnetje” heeft je zeker weinig moeite bezorgd. Ga maar 'es kijken of je de oplossing goed hebt.

Horizontaal:

1. o.a.; 3. mos; 5. e.d.; 7. lam; 8. K.R.O.; 9. Ir.; 10. OMO; 12. gr.; 13. es; 14. ma; 16. v.t.; 18. Dr.; 20. lat; 21. dek; 22. re; 23. el; 25. ra; 27. ar; 29. in; 31. sol; 33.

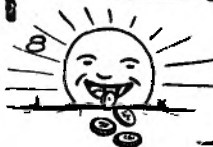
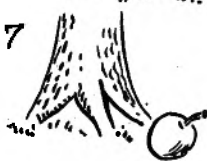
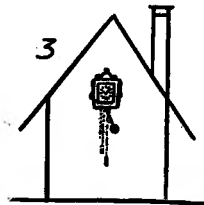
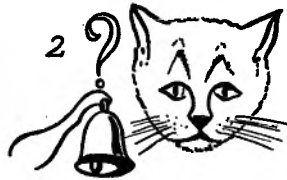
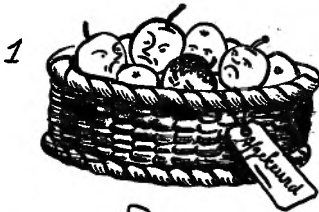
la; 34. kam; 35. mes; 36. urn; 39. stier; 42. kers; 43. rede.

Vertikaal:

1. olie; 2. aar; 4. oom; 5. erg; 6. dorp; 10. os; 11. om; 13. etter; 15. adder; 16. var; 17. ton; 19. rel.; 24. dik; 26. as; 27. al; 28. das; 30. nar; 32. Omri; 33. les; 36. U.T.S.; 37. Ner; 38. ik; 39. Sr.; 40. re; 41. de.

En nu deze keer iets anders dan gewoonlijk.

Jullie kennen natuurlijk een massa spreekwoorden. In de 10 tekeningetjes hieronder zijn 10 bekende spreekwoorden uitgedrukt. Probeer ze maar eens te vinden. Je hoeft niets op te zenden.

Billy-Bill

onder de Golden

door: G. van Heerde

Aan de avond van die warme dag kwam het onweer opzetten. Een donkere wolkenband klom langzaam omhoog langs de Oostelijke hemel. Kapitein Johnson keek er naar en stuurde, na een korte aarzeling de jol naar de oever.

„We zullen hier vannacht bivakkeren”,

zei hij, terwijl hij de jol vastlegde. „We konden wel eens zwaar weer krijgen.”

Terwijl in allerijl de tent werd opgeslagen, keek de zendeling naar de steeds donker wordende lucht. Wild warrelden de wolken dooreen. De duisternis werd steeds groter, de overkant van de rivier

was niet meer te onderscheiden. Een rukwind deed de toppen van de bomen schudden. Het edelhert zocht snel zijn leger op, het wilde zwijn drong knorrend dieper het bos in.

Toen de matrozen de tent hadden opgezet, brak het onweer in alle hevigheid los. Het vuur was niet van de hemel. Bliksemstralen schoten van de ene kant van de horizon naar de andere, gevolgd door de korte, knetterende slagen, die Billy-Bill telkens weer deden opschrikken. Dan lag er één korte seconde een blauw licht

over bos en rivier. De wind wakkerde aan. Dichtbij viel een boom om. De kruin van bladeren verdween in de rivier.

Vanuit hun tent keken de mannen naar het snel voortstromend water aan hun voeten. Golven met schuimkoppen kwamen aanrollen, braken op de oever of liepen dood op het strand. Het was een machtig gezicht en de kajui sjongen huilverde, als hij naar het kolkende water keek.

Op dat ogenblik greep een rukwind de hoek van de tent. Het doek bolderde op en even leek het, of ze hun tent zouden verliezen, de wind hem mee zou nemen naar de rivier. Maar James was al opgesprongen, greep het doek, trok het naar beneden. Geholpen door zijn kameraden, gelukte het hem, de pin opnieuw stevig in de grond te slaan.

Even snel als het onweer was opgekomen dreef het af. Het rommelde nog wat na in de verte; de echo stierf weg tussen de bomen. Het late licht van de zon viel nog over de boomtoppen.

Nadat ze gegeten hadden zaten ze nog lang bij de ingang van de tent. Het was

gaan regenen; water droop van de bomen. Billy-Bill was blij, dat hij een dak boven zijn hoofd had. De kapitein vertelde, dat ze die nacht om de beurt moesten waken. Het was niet onmogelijk, dat ze vlak bij een nederzetting van de Golden zaten en dan was het goed, op iedere gebeurtenis voorbereid te zijn.

Ze hadden de jongen niet weer gezien, maar het was heel goed mogelijk, dat hij aan de overkant van de stroom aan land was gegaan, zijn boot in de steek had gelaten en te voet naar het dorp was teruggekeerd.

„In ieder geval, we kunnen beter te voorzichtig zijn, dan niet voorzichtig genoeg,” besloot kapitein Johnson.

De zending knikte en James wilde weten, of de Golden gevaarlijk waren.

„Och, gevaarlijk?” meende de ander, „nee, dat geloof ik niet. In de grond van hun hart zijn de Golden bang, alleen wanneer zij sterke drank hebben gedronken, zijn zij onbetrouwbaar en wild. Dan deinzen ze voor een moord op een vreemdeling niet terug. Het is ook wel gebeurd, dat ze hun handen op een vijand loslieten, tot de opgehitste dieren hen verscheurd hadden.”

Hij wachtte even en keek de kring rond.

„Weet u nog meer van de Golden te vertellen”, waagde Billy-Bill te vragen.

De zending lachte.

„Oh ja, ik heb veel over deze mensen gelezen, maar nog nooit een Golde ontmoet, behalve dan dat kereltje van vanmiddag.”

Billy-Bill schoof wat dichters naar Mr. Duck toe en keek hem vol verwachting aan.

„Is het al kinderbedtijd, kapitein?” vroeg die met een knipoogje naar Johnson. „Dan zegt u het maar, anders wil ik wel vertellen, wat ik van de Golden weet.”

De kapitein knikte. „Toe maar. Ik ben zelf ook veel te nieuwsgierig.”

Daarop schoven ze allen om de zending heen.

„Jullie moeten dan weten, dat de Golden eigenlijk geen vaste woonplaats hebben. In de winter verblijven ze in het Jablonogebirge, dat enkele dagreizen hier vandaan ligt. Ze hebben daar grote, houten huizen gebouwd, waar een hele familie, soms wel veertig mensen, in wonen kan. De vloer bestaat uit leem en de wanden zijn van hout; de naden zijn dichtgestopt met mos en leem. Het dak bestaat uit planken of de bast van berken, waarop zware stenen, die het wegwaaien verhinderen. Voor de deuropening hangt men dierenvelen. Langs de wanden van de hut en ook in het midden om de paal, die het dak steunt, bouwt men houten banken, waarop de leden van de familie slapen. Onder de banken is de bergruim-

te. Zo'n hut ziet er vuil en verwaarloosd uit en de lucht is er niet bepaald gezond. Men eet en slaapt in hetzelfde vertrek. Aan de zolder hangt de vis te drogen. De ratten en muizen, de vlooiën en de luizen behoren ook tot de bewoners van het Goldenhuis. Ja, die ratten, die vormen soms een ware plaag. Vandaar, dat de ambara's, de schuren, op palen zijn gebouwd. Hierin bewaren de Golden hun voorraden en die willen ze graag beschermen tegen de ratten."

Even zweeg de zendeling. Toen ging hij verder: „als wij zo'n winterdorp van de Golden zullen zien, dan zal het jullie opvallen, dat de ambara's niet gesloten worden. Want de Golden stelen niet. Ze hebben eerbied voor het eigendom van een ander. Ook een vreemdeling zullen ze nooit beroven. Mocht er ooit een Golde zijn handen niet thuis kunnen houden, dan wordt hij zwaar gestraft, soms met de dood.

Het is jammer, dat de Golden echte drinkers zijn. Als de visvangst goed is geweest, worden er feesten aangericht en dan kan het er wel eens wild toegaan.

In de zomer verlaten de Golden hun huizen en trekken langs de rivier stroomafwaarts. Er zit hier dan veel vis in het water en ze maken jacht op de bosdieren. Geweren kennen ze nog niet; daarom gebruiken ze pijl en boog en ik kan u verzekeren, dat het goede schutters zijn.

De hutjes langs de rivier worden van boomstammen gebouwd. Erg sterk zijn ze niet, en meestal storten ze weer in, als de Golden in de herfst naar het gebergte terugkeren. Elk dorp heeft een „dorps-oudste“, die is zo'n beetje de burgemeester. Maar in het gezin is de vader de baas. Wat hij zegt, moet gebeuren.

Als er in het dorp iemand sterft, bouwen de Golden in het bos een grafhuis

voor de dode, waarin hij begraven wordt. Ze kopen van de Chinezen dure Chinese stoffen, waarin de dode wordt gekleed.

Maar hun eigen kleding bestaat meestal uit wit katoen, die de vrouwen zelf weven."

„Weet u ook iets van hun godsdienst?“ vroeg de kapitein.

De zendeling knikte.

Hun voornaamste god is Anduri. Aan hem worden de offers gebracht, die de Golden in een boomholte neerleggen. Elk dorp heeft zijn eigen burchane, waarin rijst of gierst als een offer wordt neergelegd, ook wel een takje of een lapje. Dat alles doen ze, om Anduri maar te vriend te houden.

Maar hij is niet de enige God. Ook de zon wordt aanbeden en aan de zon wordt geofferd. Als een Golde graag een zoon wil hebben, offert hij een varken aan de zon.

Daarbij komt, dat de Golden erg bijgelovig zijn. Als iemand een ongeval overkomt, gaan al de mensen, die dezelfde naam dragen als de ongelukkige, direkt hun naam veranderen. Anders zullen ze zeker ziek worden en sterven. Een kind wordt drie of vier keer in een andere wieg gelegd, dan kunnen de boze geesten hem niet vinden. En het is heel gevaarlijk om een ledige wieg te schommelen."

Billy-Bill lachte om het wonderlijke verhaal van de zendeling.

„Is het echt zo?“ vroeg hij.

„Vast en zeker“, bevestigde die. „Maar je moet niet denken, dat de Golden een gelukkig en vrij leven leiden? Ze worden altijd achtervolgd door de angst van Anduri of een andere God. Als Lun-wan de regen-god kwaad wil, spoelt hij hun hutten weg. Als Mao-wan, de god van het vuur, hen treffen wil, branden de huizen af. Ieder ogenblik kan de wraak van de boze geesten hen treffen. Het zijn stakers, omdat ze nooit gehoord hebben van de enige, ware God. Ik wou, dat ik hen van Hem kon vertellen.“

Toen de zendeling zweeg, was het even stil. Ieder dacht aan de Golden. Billy-Bill zag weer de jongen in zijn boot, het wapperende kleed om de schouder, net een kleine priester van Anduri.

Zou de jongen nu ook bang zijn? dacht hij. 's Nachts en overdag? En altijd?

Het was intussen volslagen donker geworden en ieder zocht zijn slaappleats op. Alleen James zette zich neer bij de hut-ingang; hij zou de eerste uren waken.

Hij zat, met opgetrokken knieën en luisterde naar het ruisen van de rivier en het geluid van een muskusdier in het bos.

(Wordt vervolgd).

30 APRIL 1957
VERJAARDAG VAN H.M. KONINGIN JULIANA

Onze eigen krant

APRIL 1957 - 12e JAARGANG No. 8

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFTZIJL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 8 - april '57

NEDERLAND-DUITSLAND

Het is fijn als buren in vrede en vriendschap leven.

Een goede buur is zelfs beter dan een verre vriend!

De Duitsers zijn onze buren, waarmee we in veel opzichten moeten samenwerken. Denk maar aan onze handel. West-Duitsland is onze grootste klant en onze grootste leverancier. Rotterdam als transitohaven moet het grotendeels hebben van het duitse achterland. Onze groentexport is vooral op het buurland aangewezen.

De huishouding van ons land kan het moeilijk stellen buiten de huishouding van Duitsland. Iets geleerder gezegd: beide landen kunnen in het economisch verkeer elkaar niet missen.

Vóór 10 mei 1940 ging het tussen de buren vrij rustig toe. Na 5 mei 1945 is het voor Nederland erg moeilijk goed met de buurman te zijn. Het onnoemelijk leed en de zeer grote schade, die de grote buurman zijn kleine buurtje heeft berokkend, zijn we nog niet vergeten. Elke vijfde mei is een dag van herdenken. Het herdenken van het feit, dat we de vrijheid herkregen. We mogen ook nooit vergeten, die wondere uitredding. De velen die voor onze vrijheid hun leven gaven.

In de bange jaren van de bezetting hebben we ondervonden wat het betekent de vrijheid kwijt te zijn. Hoe vre-

selijk het is te worden overheerst door een volk, dat geest en lichaam wilde bezitten om ze te gebruiken in dienst van hun „ras, bloed en bodem.”

We mogen niet vergéten en toch mogen we het duitse volk niet haten. Dat is moeilijk en toch moet het. Waarom? Luister eens.

Tijdens de wereldoorlog vergaderde in een kerk, die door de vijand in puin was geschoten, een groepje mensen. Een oude man, beroofd van alles, leidde de dienst. Om hem heen knielden de verschrikte, hongerige, van hun woonplaatsen verdreven mensen.

Aan het eind van de dienst, sprak hij voor de geknielde gelovigen, het aller- volmaaktste gebed uit. Allen baden zachtjes mee:

„Onze Vader, Die in de hemelen zijt, — Uw Naam worde geheiligd, — Uw Koninkrijk kome, — Uw wil geschiede gelijk in de hemel, alzo ook op aarde. — Geef ons heden ons dagelijks brood. — En vergeef ons onze schulden, gelijk.....
.....”

Hier hield de oude man plotseling op. Het viel hem te moeilijk verder te gaan. Zijn hart was vervuld met haat. Hij gevoelde, dat hij een leugen op de lippen zou nemen.

Het was benauwend stil in de puin- hoop, men kon de geknielden horen

zuchten. De minuten schenen uren van bange worsteling.

Toen, opeens, was er een krachtige stem van een jonge man, die de taak van de oude overnam: „.....„Gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.”

Luid klonk het tussen de bouwvallen en een echo van bijna jubelende stemmen nam de woorden over.

Slechts dán kan een mens alles vergeven, als hij weet en bedenkt, dat alles ook hém **vergeven** is.

De vijandschap van de oorlogsjaren heeft de laatste tijd plaats gemaakt voor meer samenwerking. Nu West-Duitsland opnieuw is bewapend, heeft Nederland de voormalige vijand zelfs als bondgenoot aanvaard.

Betekent vergéven dat er geen récht meer moet worden gedaan? Als je iets verkeerd hebt gedaan, dan zullen vader, moeder, je onderwijzer je graag vergeven als je berouw hebt. Maar de straf, die volgde, moet je dragen.

Tussen Nederland en Duitsland zijn nog enkele geschillen, die beslecht moeten worden.

Minister Luns en minister Von Bretano hebben in Bonn een bespreking gehouden. Men wil proberen alle kwesties vreedzaam op te lossen. Eén van de punten is de zaak van de **grenscorrecties**. Jullie weten allen wat correcties zijn. 'k Vermoed dat in jullie schriften hier en daar kleine rode streepjes zijn te vinden. Jullie onderwijzers brachten verbeteringen aan.

In 1945 heeft ons land de rekening opgemaakt van de oorlogsschade. De totaal-som bedroeg: elf miljard vierhonderdvijfentwintig miljoen gulden, zegge f 11.425.000.000. De rekening is gemaakt naar vóóroorlogse prijzen. Vermenigvuldig ze nu gerust maar met drie!

Dit is alleen de stoffelijke schade. Niet in cijfers uit te drukken is het persoonlijke leed en het verlies aan mensenlevens.

Bij het sluiten van het vredesverdrag zou Duitsland deze schuld moeten betalen. Maar..... er is nooit een vredesverdrag gesloten.

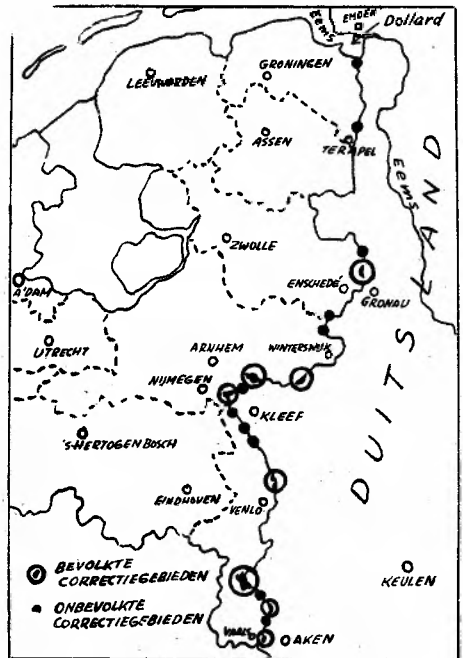
Duitsland had ook niets om te betalen. Ons land had in ruil voor de geldsom stukken duits grondgebied kunnen vra-

gen. Land kunnen **annexeren** noemen we dat met een vreemd woord. Onze regering wenste dit niet.

Wel zijn er op 23 april 1949 twintig grenscorrecties aangebracht.

Deze grensverbeteringen sneden gril-lige bochten af en vergemakkelijkten het werk van de **douane** tegen de smokke-laars. Ook kwamen de correcties het verkeer op land- en waterwegen in die gebieden ten goede.

Op het kaartje zie je de grenscorrec-

ties aangegeven. Het zijn meest heel kleine stroken grond met weinig of geen bewoners. Alleen de grensinhammen bij Elten en Sittard zijn groter. Bij Sittard was het nederlandse grondgebied tussen Duitsland en België maar 5 km. breed. Door de toevoeging van Tuddern is de breedte 12 km. geworden. In totaal werd Nederland 70 km². groter. Tienduizend Duitsers werden nederlandse onderdanen. De meeste grensbewoners hebben zich het geval niet erg aangetrokken. Als Duitsers gingen ze de avond van 22 april 1949 slapen en op de morgen van 23 april om zes uur, werden ze als Nederlanders wakker!

De kinderen keken belangstellend toe, toen de nieuwe grenspalen, wit met

oranje-koppen werden geplaatst.

Enkele duitse regeringspersonen gingen toen wel heftig te keer tegen ons landje. Ze spraken over „landroof” en „nieuwe grenzen betekent nieuwe oorlog.” Enkele heren zeiden: „Er is nooit iets geweest tussen ons land en Nederland, maar als de grenzen worden gewijzigd dan.....”

Och, och, nooit iets geweest! Toen al vergeten de zee van ellende en rouw, die ze brachten van 1940—'45?

De buurman moest niet zo hoog van de toren blazen over: „landroof.”

Wie boter op het hoofd heeft, moet niet in de zon gaan staan!

Deze grenscorrecties waren bovendien ook nog voorlopig. In afwachting van een vredesverdrag werden de tienduizend Duitsers voorlopig bij Nederland ingelijfd. Van het vredesverdrag komt niets terecht.

De Duitsers willen nu een volksstemming houden in de gebieden Elten en Tuddern. Kiezen de bewoners vóór Duitsland, dan zouden deze gebieden aan Duitsland terug moeten worden gegeven. Daar valt over te praten, want Nederland is heus niet uit op landroof en begeert geen Duitsers, gedwongen, als Nederlandse onderdanen. Maar nu wil Nederland ook wel eens spreken over de oorlogsschade.

Een tweede punt waarover gesproken zal worden is de grens in Eems en Dollard. Volgens de Duitsers loopt „de natte” grens in de Eems ongeveer langs de laagwaterlijn bij Delfzijl. Dat is dus ver over de helft van de Eems.

De Duitsers hebben deze grens op eigen houtje vastgesteld.

Nederland heeft deze manier van regelen steeds bestreden, maar onze buurman stoorde er zich niet aan en beschouwde de Eems als duits water. Na 1945 hebben ze zelfs enkele malen nederlandse garnalenvissers opgebracht naar Emden, omdat deze mensen in duitse territoriale wateren zouden hebben gevist.

Nu Delfzijl zo snel groeit ontstaat hier een onhoudbare toestand. Nederland denkt aan een inpolderen van de Dollard. Hier ligt op sommige plaatsen een kleilaag van drie meters dik! De Eems voert

maar aan, want ze is na de Donau, de meest slijkhoudende rivier van Europa.

Van grote inpolderingswerken in de Dollard willen de Duitsers niets weten. Ze vrezen, dat bij verdwijning van de grote Eemsmond hun haven Emden zal verzanden. Dat mag ons land natuurlijk niet vragen. Ook Delfzijl zou dan hetzelfde lot ondergaan. De delftse ingenieurs weten echter een mogelijkheid het verzandingsprobleem op te lossen. In de vaarweg naar Delfzijl wordt nu al voortdurend gebaggerd. Voor zeer grote schepen is de rechte weg naar Delfzijl door de z.g.n. Bocht van Watum al onbevaarbaar. Om de zandbanken Hond en Paap varen ze naar de haven.

Er zijn nog wel meer punten, maar we laten het hierbij. We hopen dat bij de besprekingen de struikelblokken uit de weg worden geruimd en beide landen als goede burens kunnen leven.

OPGAVEN:

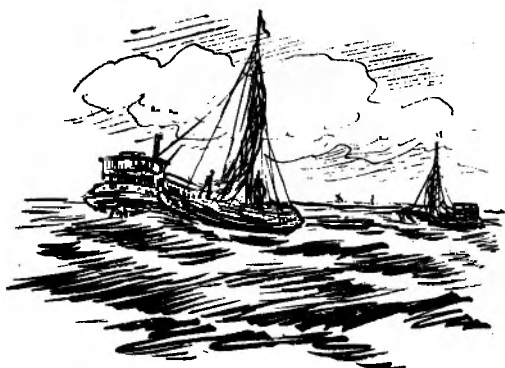
1. Na goed lezen invullen:

West-Duitsland is van belang voor onze..... De stad..... heeft als achterland..... en is een..... haven.

Op herdenken we de bevrijding. We mogen niet vergeten..... We moeten en kunnen alleen vergeven als.....

De hoofdstad van West-Duitsland is..... en die van Oost-Duitsland..... In het jaar zijn er grens..... aangebracht. Nederland werd toen km² groter. Er kwamen..... Duitsers onder ons bestuur.

Deze correcties hadden als doel..... Schuld kan betaald worden met geld,

GARNALENVISSERS OP DE EEMS

BAARLE HERTOG ^{en} BAARLE NASSAU

Hé, wat vreemd! Als een eilandje ligt daar een stukje belgisch land in ons Noord-Brabant.

Het is de gemeente Baarle, ten zuidwesten van de stad Tilburg.

In de zestiende eeuw is door deze gemeente een grenslijn getrokken. Het ene deel kwam aan de Nassau's, de baronnen van Breda. Het andere deel bleef aan de Hertog.

Zo ontstonden Baarle-Hertog en Baarle-Nassau. Het eerste bleef aan België behoren en het tweede werd door de geschiedenis van de Nassau's nederlands gebied.

Baarle-Hertog is dus geheel omsloten door nederlandse grond. We noemen zo'n stuk land een **enclave**.

Wie door Baarle wandelt, bevindt zich het ene ogenblik in Nederland en even later in België. De grenslijn is wel bijzonder grillig getrokken. Dit tot grote vreugde van de smokkelaars!

De enclave biedt hen de schoonste kansen. Je stapt op nederlands grondgebied de voordeur van een huis binnen en je loopt de achterdeur uit op belgisch gebied. Voor de **douane** is het onbegonnen werk.

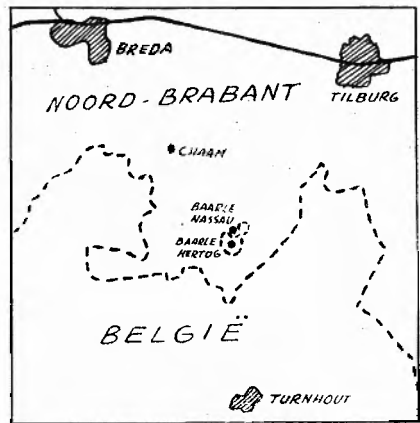
De smokkelaars behoeven maar even met hun waar een straat over te steken en ze zijn al weer veilig. Hulp, in de vorm van een „uitkijk“, is gemakkelijk

genoeg te krijgen. Hier maakt de gelegenheid wel dikwijls de smokkelaar.

Over deze enclave hebben Nederland en België nooit drukte gehad. Zelfs in 1839, toen de scheiding tussen de beide landen tot stand kwam, bleef Nederland de rechten van België op de enclave erkennen. Een „grensgeschiedenis“ is er niet geweest tot..... 1953.

Aan een stukje straatweg in Baarle-Nassau waren negen huizen gebouwd. De bewoners en de eigenaar, de N.S., wisten niet beter dan dat ze op nederlands gebied leefden.....

Een belgisch koopman kreeg er lucht van dat het stukje straatweg toch tot België moest worden gerekend. De slim-

maar ook met.....

Onze regering wilde geen a.....
De belangrijkste inhammen, die recht getrokken zijn, liggen bij..... en

Over de is ook nog wel wat te zeggen. De grens is hier een z.....
..... vastgesteld. De duitse haven aan de Eems is en de nederlandse is..... De europese rivier die het meeste slib aanvoert is

2. De vetgedrukte woorden met de betekenis opschrijven in je schrift.

3. Vul aan:

- Iemand schade
Ik kan het niet buiten hem
Geschillen moeten worden
Hij ging heftig
Daar valt nog over
Je moet niet zo'n groot woord hebben
= (spreekwoord)
Wie zelf schuldig is, moet maar niet
veel er van zeggen =
(spreekwoord).
Iets op eigen doen.
De toestand is
Struikelblokken

me baas wilde hier munt uit slaan. Hij wist de huizen voor een schappelijke prijs te kopen. De huizen en de huishuren zijn in België veel duurder dan in ons land.

Toen kwam de aap uit de mouw! De koopman deelde de huurders mee, dat ze voortaan niet 216, maar 800 francs per maand mochten betalen.

Ze woonden niet in Nederland, doch in..... België, en mochten nu, belgische prijzen betalen.

Allen weigerden prompt deze **drastische** verhoging.

De zaak kwam voor de rechter. Beide partijen kwamen met **documenten** aan-dragen om hun gelijk te bewijzen. De papieren waren niet eensluidend en de rechter zat met de handen in het haar.

De belgische koopman wilde zijn hoge

huur wel eens beuren. Het wachten begon hem te vervelen en balsturig zaagde hij enkele van zijn bomen om, zodat geen auto de straatweg kon passeren. Op zijn eentje ging hij oorlog voeren tegen ons land! De grenswachten van beide landen mochten samen de boel weer opruimen.

Nu zijn minister Luns en de belgische **ambassadeur** overeengekomen dit „grensgeschil“ voor te leggen aan de aanzienlijkste rechtbank van de wereld, n.l. het **Internationale Gerechtshof** in Den Haag.

Wel meent de gemeente-secretaris van Baarle-Hertog pas een nieuw document

te hebben ontdekt, dat het bewijs zou leveren voor de belgische rechten. Van nederlandse zijde worden de nieuwe bewijzen niet overtuigend geacht.

In het Vredespaleis in Den Haag zullen over enige tijd dus de pleidooien worden gehouden over de straatweg van Baarle-Hertog of Baarle-Nassau.

OPGAVE:

1. Kleur op het kaartje de enclave + het gedeelte van België gelijk. Het nederlands gebied mag ook een kleurtje.
2. Schrijf de vreemde woorden in je schrift.
3. In de les vind ik de volgende spreekwoorden of uitdrukkingen:
4. Probeer in te vullen:

In de eeuw ontstonden B...
..... en B.....

De Nassau's waren ook in het bezit van de stad (en omgeving).....

Noord- en Zuid Nederland waren in 1568 één in de strijd tegen

In 1579 sloten de Zuidelijke Nederlanden de en de Noord-Nederlanden de

In 1815 werden ze één onder koning Ze scheiden weer in

Nu vormen ze met L..... de B..... en zijn goede bureu.

Geschillen tussen landen kunnen worden beslecht in het door het in de stad

RECTIFICATIE.

Naar aanleiding van het artikeltje: Delfzijl — Sodastad, schreef de heer H. Flendrie, hoofd van de „Groen van Prinsterer“ school te Geleen:

„De plaats, waar de grootste van de limburgse mijnen, met z'n vele nevenbedrijven, „Maurits“, is te vinden, is niet Lutterade, maar GELEEN.

Lutterade is slechts een „wijk“ van Geleen. Het is een hardnekkige fout, die in veel atlassen en leerboeken wordt gevonden.“

Laat van O.E.K. nu ditmaal dan eens de victorie beginnen door het aanduiden van deze fout!

Hartelijk dank.

Admiraal Richard Byrd

De vorige maand is in de Amerikaanse staat Boston een beroemd man overleden. 't Was admiraal Richard Evelyn Byrd, hij is het meest bekend als poolreiziger.

Al in zijn jongensjaren bleek het, dat hij durf en ondernemingsgeest bezat. Zouden jullie, jongens van 12 jaar, het net als Byrd aandurven om heel alleen in een zeilbootje een tocht om de wereld te maken? Byrd ondernam zo'n reis toen hij nog maar twaalf jaar was!

De jonge Richard wilde zeeofficier worden. En wat hij wilde, zette hij door.

BYRD

Door ijverige studie en hard werken bereikte hij zijn doel. Maar..... 't gaat moedige mannen ook niet altijd voor de wind! Ook Byrd niet. Vroeger had hij bij het voetballen zijn enkel gebroken. En een poos later was hij in de gymnastiekzaal bezig aan de ringen. Een moeilijke zwaai mislukte, — en..... hij brak dezelfde enkel opnieuw.

Een paar jaar later had hij nog steeds hinder van die enkel. Soms kon hij van pijn niet op die voet staan en moest hij hinken. Maar nog was alle leed niet geleden. Een stampend en slingerend schip heeft met pijnlijke enkels nu eenmaal geen medelijden. 't Was dan ook helemaal geen wonder, dat Byrd op zekere dag van de loopplank viel en.....

voor de derde maal brak hij zijn enkel. Hij werd geopereerd om dat lichaamsdeel te versterken, maar 't hielp niet voldoende.

In 1916 werd hij afgekeurd als zee-officier wegens lichamelijke ongeschiktheid.

Wat nu? De meeste mensen zouden er in berust hebben en ander werk zijn gaan zoeken. Maar Byrd niet. Moeilijkheden zijn er om te overwinnen, dacht hij. Toen Amerika in 1917 aan de eerste wereldoorlog ging meedoen, greep Byrd zijn kans. Er waren veel officieren nodig en al was hij kreupel, men wilde Byrd graag terug. Maar zijn werk als hoofd van een **mobilisatiebureau** zinde hem niet. Hij wilde graag bij de marineluchtvaart. De vliegerij was in opkomst en nog vrij gevaarlijk, maar Byrd zocht het avontuur.

Weer kreeg hij zijn zin, al kostte het hem heel wat moeite. Al gauw haalde hij zijn **brevet**.

Na de oorlog beseften nog maar weinig mensen de bijna onbepaalde mogelijkheden van de luchtvaart. Byrd en andere oorlogsvliegers begrepen dat echter wel. En al werden ze uitgemaakt voor waaghalzen en avonturiers, ze zetten door.

Daarna begonnen voor Byrd de **pool-expedities**, waarbij gebruik werd gemaakt van vliegtuigen.

Het eerste werk van Byrd was het vanuit een vliegtuig in kaart brengen van het gebied ten noordwesten van Groenland.

Vroegere poolreizigers deden dit werk met hondensleden en leden vreselijke ontberingen. Na maandenlang zwoegen hadden ze dan nog maar een betrekkelijk klein gebied in kaart gebracht. Byrd en zijn mannen deden hetzelfde werk in een behoorlijk warm vliegtuig binnen enkele uren!

Direct maakte Byrd het plan om nu eens te proberen over de pool te vliegen. De Noordpool was in 1909 al bereikt door de Amerikaan Peary. Die kwam er met hondensleden.

Wie zou de eerste zijn, die er per vliegtuig kwam? Byrd bereidde zijn tocht goed voor. Hij rustte een driemotorig vliegtuig uit met een onderstel van grote ski's, en zorgde voor voldoende benzine en levensmiddelen. De vliegtocht zou beginnen op Spitsbergen. Daar werden ook de voorbereidselen gemaakt door de Noor Amundsen om met het grote Italiaanse luchtschip „Norge“, onder bevel van generaal Nobile over de pool te vliegen.

Maar Byrd won de race. Boven de pool liet hij de Amerikaanse vlag neer en zonder tussenlanding bereikte hij veilig weer Spitsbergen. Drie dagen later vloog de „Norge“ als tweede boven de pool.

„Nu kunnen we ook over de Atlantische Oceaan vliegen“, zei Byrd tegen zijn makers.

De eerste werd Byrd deze keer niet.

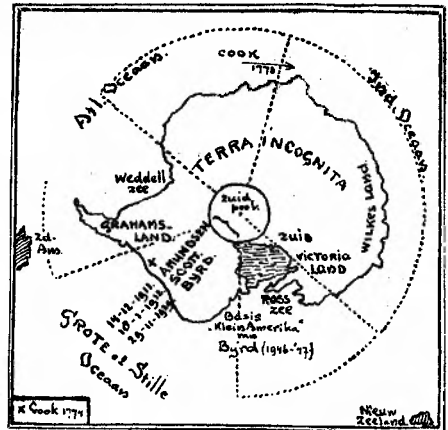
Bij de proefvlucht van het vliegtuig, verliep alles gunstig. Maar bij de landing sloeg het over de kop en werd het zo ernstig beschadigd, dat de sprong over de oceaan uitgesteld moest worden. Byrd zelf had bij het ongeluk een arm gebroken en ook zijn makers hadden verwondingen opgelopen.

In die tijd van wachten gelukte het de Amerikaan Lindbergh als eerste de Atlantische Oceaan over te vliegen. Hij deed er drie-en-dertig en een half uur over. 't Gaat nu heel wat vlugger!

Ruim een maand later (juni 1927) startte de „America“, het vliegtuig, waarmee Byrd de tocht ondernam. 't Werd een zware tocht. Mist en onweer werkten tegen. Boven Parijs hing zo'n dikke mist, dat landen daar onmogelijk was. Aan de Franse kust werd een noodlanding gemaakt op zee. In een rubberbootje kwam

de bemanning aan land. De tocht had 42 uur geduurd.

't Meest is Byrd bekend geworden door de **Zuidpoolexpedities**. Wel vier reizen heeft hij naar dit gebied gemaakt en de vijfde heeft hij nog kunnen voorbereiden.

Het Zuidpoolgebied, de **Antarctis** of **Antartica**, is bijna zestien miljoen vierkante kilometer groot en 't grootste gedeelte hiervan was nog nooit door een mens bezocht en totaal onbekend.

Met schepen ging Byrd zo ver mogelijk naar het zuiden, waar bij de Walvisbaai op de grote ijsbarrière een expeditiedorp „Little America“ werd gebouwd. Van hieruit werden telkens vluchten gemaakt en steeds meer gebied werd in kaart gebracht. Op 28 en 29 november 1929 maakte Byrd zijn beroemde tocht naar de Zuidpool. 't Duurde 18 uur en 19 minuten! Amundsen had er vroeger zeven maanden voor nodig gehad, maar die moest het zonder vliegtuig doen!

Dat Byrd een moedig man was, bleek wel op de tweede expeditie. Byrd wilde zo dicht mogelijk bij de pool een wetenschappelijke **observatiepost** inrichten, die ook in de barre poolwinter bemand moest blijven. Een daarvoor bestemde hut was al in Amerika klaargemaakt. Met enkele rupsauto's zou die naar het ge-

uit Sponsenvissen

De jongens uit de klas zullen wel zeggen: „Een spons is een spons.“

Maar dan hebben ze het deze keer mis. Er zijn n.l. natuursponsen en **synthetische** sponsen. De laatste worden gemaakt, de eerste gevangen. Evenals je spreekt van natuurzijde en kunstzijde, van échte rubber en synthetische rubber.

't Is een vreemd geval met die spons. In de Oudheid wist men écht niet, wat een spons eigenlijk was. Sommigen zeiden, dat de spons een zeeplant was, anderen beweerden dat het een dierlijk wezen was. Maar men is het er nu al heel lang over eens, dat de spons een dier is. Wel een dier, waar je geen kop

wenste punt worden gebracht en daar opgebouwd. Vóór het invallen van de winter konden die auto's alleen de hut en voedselvoorraden voor één man op de bestemde plaats krijgen. „Dan blijf ik hier alleen“, besliste Byrd. En van 28 maart tot 10 augustus 1934 bleef hij alleen in de wijde, ijzig-koude poolwereld! Daar verrichtte hij allerlei waarnemingen. Zo nam hij elke dag de buitentemperatuur op. En dat was geen pretje! Maar weer of geen weer, Byrd deed het.

Op zekere dag, toen hij weer naar buiten was gegaan, woedde er een onzettende sneeuwstorm, bij een temperatuur van tientallen graden onder nul. Tot zijn grote schrik sloeg door de wind de deur van zijn hut dicht en binnen enkele seconden was die door een dikke laag sneeuw en ijs als dichtgemetseld. Maar Byrd wist, dat er ergens buiten de hut nog een sneeuwschop moest staan. Hij was zo gelukkig die te vinden en daarmee de sneeuw- en ijslaag weg te werken en de deur open te krijgen. Op het nippertje was hij aan de bevroeringsdood ontsnapt. Op een andere keer was hij bijna het slachtoffer geworden van de kolendamp uit zijn kachel.

't Was bijna niet uit te houden. Zijn krachten verminderden, zo erg zelfs, dat hij de kracht miste om zijn eigen voedsel te bereiden. Maar elke dag zond hij trouw zijn radio-berichten uit naar Little America. Nooit vertelde hij over zijn vreselijke toestand. Toen men op 10 aug. hem weer kwam halen, begroette hij zijn

kameraden heel nuchter met: „Dag, jongens“, alsof hij ze een paar uur tevoren nog had gezien.

Door de onderzoekingen van Byrd weet men heel wat meer van Antarctica dan vroeger. Zo weet men nu, dat er zeer rijke voorraden kostbare metaal-ertsen in de bodem zitten.

Byrd was een moedig en bekwaam man.

In de boeken, die hij schreef, vertelde hij van de Zuidpool en zijn avonturen.

Een hartkwaal belette hem met de laatste expeditie mee te gaan en nu is voor hem het einde gekomen. De Amerikanen zijn trots op hem en dat is geen wonder!

Vragen en opdrachten:

1. Noteer eerst maar weer de vreemde woorden en hun betekenis.
2. Drie beroemde poolreizigers zijn P... .., A..... en B.....
3. Byrd werd eerst, maar hij werd afgekeurd om zijn, die hij keer had gebroken.
4. In de oorlog werd hij hoofd van een, maar hij wilde liever bij de
5. Byrd heeft als eerste boven de gevlogen, en ook een vliegtocht gemaakt over de
6. Hij maakte expedities mee naar de Zuidpool.
7. Het zuidpoolgebied heet ook wel
8. Het is rijk aan
9. Neem het kaartje van Antarctica over.
10. De Noordpool werd het eerst bereikt door en de Zuidpool door

en pöten en ogen aan kunt onderscheiden..... maar tóch een dier.

Als we op de sponsenjacht gaan, kunnen we helaas niet in alle zeeën terecht. Je moet **persé** in **tropische** wateren zijn, waar weinig roofvissen voorkomen, de bodem hard, liefst rotsachtig is, het water niet te snel stroomt en een gelijkmatige **temperatuur** heerst.

De **béste** plekjes vindt men in de griekse wateren, langs de noord-afrikaanse kust en in Amerika, bij Florida en de Bahamaeilanden.

Bovendien moet het rustig, zonnig weer zijn als je uit sponsenvissen gaat, met graag een spiegelgladde zee.

De Grieken, die nog altijd de beste sponsenvissers ter wereld heten te zijn, waren hiermee in de grijze Oudheid reeds op de hoogte. Ze namen altijd een vaatje met traan mee, goten hiervan op het water, waardoor de golfbeweging verminderde, zodat ze nu beter in het water konden kijken.

Tegenwoordig hebben ze een heel eenvoudig, maar aardig instrument aan boord: de sponsenkijker. Dat is een emmer met een glazen bodem. De visser duwt deze „kijker“ in het water en kijkt nu ongehinderd uit naar sponsen.

De minst goede sponsen haalt men uit ondiep water, waar je zo met je handen bij kunt en de spons loswrikt. Bij wat dieper water voelen de „vaklui“ ze zitten met hun tenen, duiken even onder en komen met de sponsen in de hand weer boven. Ook zijn ze met een drietand los te steken, doch de kans is groot, dat ze beschadigd worden en daarom hebben harpoensponsen een minder goede naam. De **béste** sponsen vindt men in diep water, waarvoor je dus zult moeten duiken.

De sponsenvissers zou je daarom beter sponsenduikers kunnen noemen.

Dát zijn nog 'es duikers, zeg! Van oudsher is het in Griekenland een geëerd beroep geweest, dat door soms hele dorpen werd beoefend. Op de boten die uitvaren, zijn in de regel enkele duikers aanwezig. Zo'n duiker springt ongekleed te water, met een zwaar stuk marmer boven z'n hoofd geheven. 't Is natuurlijk zaak, zo vlug mogelijk naar de zeebo-

dem te komen. De steen is met een heel lang touw aan het schip, terwijl de duiker weer aan het touw verbonden is. Komt hij nu bij een sponsenkolonie terecht, dan heeft hij geluk. Zo vlug hij kan, trekt hij ze los van de steenachtige bodem en stopt ze in een net, dat om z'n middel hangt. Eén ruk aan het touw en vlug hijst men de duiker weer aan boord. Je begrijpt dat drie minuten onder water zijn, al heel lang is.

De laatste tijd maken de sponsenvissers het zich wat veiliger, door een ademhalingsapparaat met masker aan te

gespen. De duiker houdt dus zijn volledige bewegingsvrijheid.

Doch hoe dieper je gaat, des te groter wordt de druk van het water. En daar is het menselijk lichaam niet op gemaakt.

Wil men dus tóch dieper, zoals in de Golf van Mexico b.v. dan moet men in volle wapenrusting d.w.z. in een duikerpak ter sponsenvangst. Dat gebeurt in Amerika inderdaad. Het opmerkelijke is, dat het enkel Grieken zijn, die hier een **kolonie** hebben gesticht en hun geliefd beroep onder de Amerikaanse kust uitoefenen.

De opgeviste sponsen moeten nu bewerkt worden. Het vlies, dat het dier omsluit wordt met een scherp mes verwijderd. Nu wordt de spons in zout water gewassen. Het geleachtige goedje, waarmee het dier opgevuld is, lost op en wat overblijft is het zachte, soepele geraamte. Drogen in de zon, naspoelen in het zeewater en tenslotte is de spons klaar voor 't gebruik.

In huis, bij het schoonmaken van auto's,

Joris de Heus van Westmaas.

1

Hij was een Nederlander
en hielp een Engels piloot;
De Gestapo nam hem gevangen
en veroordeelde hem ter dood.

2

Hij had een vrome moeder
en heette Joris de Heus,
Het bloed sloeg door zijn lichaam
als het bloed van een watergeus.

3

Hij zat vijf weken gevangen
in een cel aan het Haagse Veer.
Bij het luchten iedere morgen,
liep hij met mij op en neer.

4

Wij zagen naar de wolken,
die kwamen over Westmaas.
Het heeft ons niet geholpen;
Wolken zijn week helaas.

5

Hij had zijn geloof verloren
en deed er niet meer aan,
maar in die laatste weken
is veel door hem heengegaan.

6

Hij hield veel van zijn moeder,
maar zei bitter—neen—tegen God.
Hij kon de dood niet aanvaarden
en lag overhoop met zijn lot.

7

Maar op een van de laatste dagen
Bleef Joris voor mij staan,
zag mij, die zijn vriend was gewor-
zo vreemd en wonderlijk aan. [den,

8

Ik heb mijn kop gebogen
Al heeft het veel gekost.
Nu ben ik — zei hij bewogen —
Door Jezus Christus verlost.

9

Maar als ik tegen de muur sta,
houd ik mijn kop recht in de zon.
Ik ben niet bang voor de dood meer,
nu ik het leven won.

10

Vertrouwend zal ik de lopen
mijn hart en mijn leven biën.
Nooit zullen de lammelingen
Een traan in mijn ogen zien.

11

Dat zei hij, die laatste morgen.
Ik zag mijn vriend nooit meer.
Dit waren zijn laatste woorden
die allerlaatste keer.

12

Hij was een Nederlander
En hielp een Engels piloot.
De Gestapo nam hem gevangen
en veroordeelde hem ter dood.

Ds. J. Buskes.

in de leerindustrie, voor allerlei versie-
ringen, heeft de natuurspons nog altijd
een plaats.

Maar de synthetische spons is wel een
zware concurrent van haar.

Voor je schrift.

De spons is geen, maar een ...

Zij is nogal kieskeurig, leeft in
zeeën, heeft een bodem nodig
en het water moet stromend zijn.
Vooral in de wateren komt ze
veel voor. Verder ook langs en
in Amerika bij

De beste sponzen komen uit
water, maar daarvoor moet de sponsen-
visser dus Een duiker kan ech-

ter niet langer dan ongeveer
minuten onder water zijn. Heel vlug moet
hij dan de sponzen en ze
in een netje doen.

Om langer onder water te kunnen blij-
ven gebruikt men tegenwoordig een
..... met In Amerika
gaat men volledig uitgerust in een
..... naar de zeebodem.

De zijn de beste
van de wereld. Ook in oefe-
nen ze hun beroep uit. Daar is zelfs een
..... gesticht van ongeveer 3000
sponsenvissers.

Het van de spons wordt
....., deachtige in-
houd opgelost in water. Men
houdt daarna het zachte over.

Er zijn sponzen en
..... sponzen.

Beschrijving:

Joris de Heus van Westmaas

Beste jongelui.

Eerst had ik het plan nu een Paasgedicht te bespreken. Maar als jullie eigen krant verschijnt heb je al vakantie. Bovendien zijn er zoveel goede verzen over het lijden en sterven en over de opstanding van onze Here Jezus, dat je gemakkelijk een gedicht kunt kiezen.

— Op 4 mei a.s. worden in het hele land en ook op school de doden herdacht, die tussen 10 mei 1940 en 5 mei 1945 hun leven gaven voor het Vaderland. De meester zal je daar zeker van vertellen en lees jullie eens het boek over **Arie Post** van Anne de Vries. Mijn jongens en meisjes waren daar altijd diep van onder de indruk.

In die tijd zijn ook vele „verzetsgedichten” geschreven. Ze werden gedrukt en verspreid, maar er stond geen naam van dichter of uitgever op. Dat was te gevaarlijk. De Duitsers zouden hen direct gevangen hebben genomen. Zelfs op het in bezit hebben of verspreiden stonden de strengste straffen. Ze werden o.a. verzameld in het **Geuzenliedboek**, dat werd gedrukt in de bange oorlogswinter 1944-1945.

Eén van deze verzen heeft mijn leerlingen, elk jaar weer, zéér getroffen.

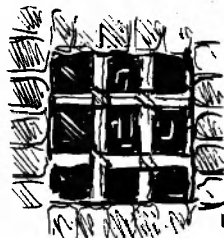
Het heet: „**In memoriam Joris de Heus van Westmaas.**”

Joris was een man uit Westmaas op het eiland de Hoekse Waard. Een Engels vliegtuig was afgeschoten. De piloot had

zich weten te redden met zijn parachute. Joris bracht de gewonde naar huis en verborg hem. Waarschijnlijk heeft een N.S.B.-er hem verraden. Hij werd gepakt

en naar Rotterdam gevoerd, waar men hem opsloot in het grote Politie-bureau aan het Haagse Veer. Een medegevangene (Ds. J. Buskes van Amsterdam) heeft vaak met hem gesproken (= gefluisterd), als ze 's morgens werden „gelucht”. Kort na de bevrijding heb ik dit gedicht eens voorgedragen in de kerk van Heineoord, dat dichtbij Westmaas ligt. Veel mensen en ook kinderen hadden Joris de Heus persoonlijk goed gekend. Maar jullie kent hem nu ook **uit deze verzen.**

Hij hiep een Engels piloot. Er waren Nederlanders (en ze zijn er nog!) die zeiden: „Had hij ook maar niet moeten doen! Het leger had gecapituleerd en toen was het vrede”. Maar dat is niet waar!

Al de bezettingsjaren door is ons land met Duitsland in oorlog **gebleven**. Onze wettige koningin en onze wettige regering leidden vanuit Londen met Engeland, Frankrijk en de V. S. en Canada de strijd, die hier „ondergronds” moest worden gevoerd. Wat de Duitsers dus „illegaal” (= onwettig) geliefden te noemen, was in werkelijkheid „legaal” (= wettig).

Begin nu met deze ontroerende verzen over te lezen tot je de inhoud volledig begrijpt, dan langzaam hardop, tot je hem voor je ziet, die dappere „Watergeus”. Zie je ze samen wandelen, op en neer? Ze kijken naar boven, hij en zijn vriend, naar de wolken. Die zijn ook over Westmaas gedreven, want de wind is Zuid. Over Westmaas, waar zijn lieve, vrome moedertje woont, die nu misschien voor hem bidt. Maar wie zal hem helpen? De wolken niet, God niet. Als kind heeft hij in Jezus geloofd, maar hij gelooft niet meer. Hij is opstandig. Waarom hem dat lot? Waarom o God? Als je deze gemoedstoestand goed aanvoelt en denkt aan de 2 laatste regels

van couplet 2, dan kun je ook harts- tochtelijk zeggen: Hij **kòn** de dood niet aanvaarden en lag overhoop met zijn lot! (duuraccent!) De wanhoop en de storm in zijn ziel moet daarin doorklinken.

— Maar dan ineens is daar het wonder. Het wonder van: „Heb ik mijn ziel niet **stil** gezet.“ Zoals Jezus de storm op het meer gestild heeft, zo maakt Hij plotseling deze woedende, woeste opstandige ongelovige — stil. Alles is anders geworden. Hij kan de dood wèl aanvaarden. Want hij weet, dat hij het **Leven** heeft.

Leeft Jezus, die alree ten grave was
(gedragen?)
Is Hij gerezen op na drie gehele dagen?
En heeft Hij álle macht in hemel en op
(aard?)
Zo ben ik wèl getroost, ik wil te
 gode-waart
En zien zijn heerlijkheid, blijmoedig wil
 ik sterven
Verzekerd mèt mijn Heer, de zaligheid
 te erven.

Zo dichte Jacobus Revius in de Tachtigjarige oorlog.

En dat heeft Joris de Heus **ervaren**. En daarom is het in dit illegale verzetsgedicht toch heel onverwacht **Pasen** geworden. Nu zei hij tegen God: Ja! En hij hield niet alleen meer van zijn moeder, maar hij was ook een kind van Jezus, die hem had verlost.

Waarvan? Van de dood? Neen, maar van zijn opstandigheid, van zijn ongelooft,

van zijn zonden. Hij heeft het leven, het eeuwige leven.

Als een kerel, als een held durft hij nu voor het vuurpeloton staan als alle geveerlopen zijn gericht op zijn hart.

Dat is een **mysterie**, een verborgenheid. Toch blijft deze man zo echt menselijk: Hij zegt: Lammelingen. —

Een oud-leerling van mij, een jongen van 19 jaar, schreef een uur voordat hij gefusileerd zou worden aan zijn moeder: „We hebben geknield en samen gebeden voor onze vijanden.“ Zie je, dat is nog groter wonder.

Het moeilijkst zijn couplet 8, 9 en 10. Ze worden door Joris zelf gezegd, door hem, die deze ongelooflijke verandering heeft doorgemaakt. Dus met een heel andere stem, wat lager en bewogener, bijna schor van ontroering. In de laatste 2 regels van couplet 10 komt nog even de Watergeus te voorschijn!

Voor couplet 11 even pauzeren en dan langzaam en zacht spreken.

Vergis je bij het zeggen niet met couplet 2 en 6: Eerst: Hij had een vrome moeder en later: Hij hield veel van zijn moeder.

Couplet 8 — zei hij bewogen — is weer een tussenzin dus: laag!

Couplet 12 is gelijk aan het 1e. Dat is mooi. Begin en eind raken elkaar, de cirkel sluit. Dit geeft een harmonische bevrediging. Net als bij Ortellus zeggen we die laatste strofe zeer zacht, vooral de laatste regel — als een echo van het 1e vers.

Je denkt nièt aan je zelf als je voordraagt, van begin tot eind leef je mee met Joris. Dan komt dikwijls de goede stem met de juiste stemming.

Alles moet **zeer eenvoudig, van binnen uit**. Wel gevoelig, maar niet sentimenteel. Alles zonder gebaar. Hoogstens kun je bij de laatste 2 regels in de houding gaan staan — „pink op de naad van de broek“ zoals de militaire term luidt, alsof je het saluut brengt. Maar je moet werkelijk van eerbiedige hulde vervuld zijn. Dan is het een eresaluut aan al onze mannen en vrouwen, die hun leven gegeven hebben, opdat jullie in een vrij land „Pasen“ moogt vieren, „aan **Hollands vrije kust**.“

Frans C. van Dorp

Beste jongens en meisjes,

Nu gaan we weer een echte wedstrijd houden.

Maar 't is deze keer geen kruiswoordpuzzle, zoals jullie gewend zijn. Je ziet 2 hokken naast elkaar. Eerst moet je het eerste hok (I) invullen met behulp van de gegevens achter de letters a t.e.m. o. Als je goed kijkt, komen er enkele malen gelijke getallen voor. Dat helpt je in de goede richting. Heb je figuur I klaar, dan zet je de letters op de passende getallen in figuur II. Hier moet dan een „rijmpje“ uit te voorschijn komen.

De gegevens voor fig. I zijn:

- a. smart (3)
- b. plaats in Drente (6)
- c. hok (3)
- d. stof (6)
- e. hoofddeksel (4)

a	42	44	32	b	3	27	31	18	4	11
c	8	66	6	d	68	47	62	26	41	54
e	33	63	67	23	f	52	57	32	40	
g	16	59	19	15	h	36	60	50	4	54
i	28	56	30	14	j	6	9	34	12	25
k	50	35	24	58	l	37	20	7	61	
	m	38	46	35	53	1	17	22		
	n	64	65	49	13	61	55	35	45	
o	5	21	51	10	46	48	39	29	2	43

- f. vogel (4)
- g. niet koud (4)
- h. deel van je bed (5)
- i. dapper (4)
- j. hoogmoed (5)
- k. gat (4)
- l. glazen voorwerp (4)
- m. vissersplaats in Nederland (7)
- n. Gezalfde (8)
- o. viervoetig waterdier (10)

Oplossingen inzenden vóór 10 mei a.s. aan: L. MEIJER, h.d.s., Wilhelminalaan 7, B e d u m.

Denk er aan:

1. dat je de oplossingen van beide hokken inzendt;
2. dat je je naam en voornaam voluit op de oplossing schrijft;
3. dat je plaatsnaam en huisadres duidelijk aangeeft.

1	2		3	4	5	6	7
8	9	10	11	12		13	14
	15		16	17	18	19	
20	21	22	23		24	25	
			26	27	28		
29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39			40	41	
42	43	44	45	46	47	48	49
		50	51	52	53	54	
55	56	57		58	59	60	61
62	63	64	65		66	67	68

De spreekwoorden uit het maartnummer waren:

1. Eén rotte appel in de mand, maakt al het gave fruit tot schand.
2. Wie zal de kat de bel aanbinden?
3. Zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens.
4. Als het kalf verdronken is, dempt men de put.
5. De pot verwijt de ketel dat hij zwart ziet.
6. Na regen komt zonschijn.
7. De appel valt niet ver van de stam. (boom).
8. De morgenstond heeft goud in de mond.
9. Beter één vogel in de hand, dan tien in de lucht.
10. Het paard achter de wagen spannen.

Hersengymnastiek

De antwoorden op de vragen uit het febr. no. zijn:

141: Ierland; 142: esculaapteken; 143: een groen „slangetje”; 144: Lemsterkerk; 145: Uzzia of Azaria; 146: Milete; 147: Thisbé, Thekoa; 148: Kongo gebied; 149: Gouverneur van Curaçao en Directeur-Generaal van Nieuw Nederland; 150: Donau, Dnjestr, Dnjepr en Don.

Nu het volgende tiental:

151 Waar staat de zon op 21 maart?
152 Noem 3 richters uit het Richteren-tijdperk.

- 153 Noem de namen van de twee jongste zonen van Jakob.
154 Wat is een ratel en wat een rate-laar?
155 Noem de vrouwelijke woorden van: baron, dief en directeur.
156 Geef het nederlands woord voor : parachute.
157 't Meervoud van tuinman is..... Van: Noorman, timmerman, Oran-jeman.
158 Wat is de Sint Bernard? En een Sint Bernard?
159 Noem 'es 3 koningen uit de Bijbel, die op heel jonge leeftijd aan de regering kwamen.
160 Wat is het verschil tussen een ader en een slagader.

Billy-Bill

onder de Golden
door: G. van Heerde

Het was nog vroeg in de morgen van de volgende dag, toen de matrozen de jol opnieuw in het water trokken en de tocht werd voortgezet. Billy-Bill vroeg zich af, wat deze dag hen brengen zou. Het was nu wel duidelijk, dat ergens in de buurt een nederzetting der Golden moest liggen. Hoe zouden ze daar ontvangen worden?

Terwijl de jongen op de kop van de boot lag, keek hij naar alle kanten en spitste hij de oren, om ieder verdacht geluid op te vangen. Maar er gebeurde niets bijzonders. Het ene uur na het andere verstreek. De stroom nam in kracht toe en steeds langzamer kwamen de roeiers vooruit.

Tot Billy-Bill ineens het hoofd ophief. Hij tuurde in de verte. Ze waren juist een rivierbocht omgezwenkt. Daar, nog ver weg, wemelde het van kleine bootjes. Hij zag duidelijk de mannen, die met de vaarbomen manoeuvreerden. De Golden, wist hij.

De bootjes werden groter. Hij maakte

er uit op, dat de mannen zich met de stroom lieten meedrijven en snel naderkwamen. En even kwam de angst weer in de jongen boven. Als deze mensen kwaad wilden, was het zo met hen gedaan. Zeker veertig, vijftig Golden kwamen recht op hen af. Hun speren glinsterden in het licht van de zon. Duidelijk onderscheidde de kajuitsjongen hun bogen, die ze over de schouder hadden geslagen en de pijlkoker aan de gordel.

Het zou Billy-Bill niet gespeten hebben, als op dit ogenblik de kapitein het bevel had gegeven, terug te keren. Met de stroom mee zou het hen misschien wel gelukken, de achtervolgers te ontkomen.

Hij keek eens naar het gezicht van de kapitein, maar het stond strak als altijd. Onafgebroken tuurde die naar de naderende Golden. Ook de zendeling had nergens oog voor dan voor de bootjes, die snel op hen afkwamen. Billy-Bill kon het rumoer van hun stemmen al horen, telkens als ze elkaar iets toeriepen.

Eén der matrozen hield even zijn

riem in en keek kapitein Johnson vragend aan. Maar die knikte alleen met

het hoofd en zei: „Doorroeien.”

Nauwelijks hadden de Golden hen bereikt, of met een handige beweging van hun vaarstok lieten zij de bootjes zwenken en tornden mee tegen de stroom op.

Het gaf Billy-Bill even een gevoel van rust, toen hij bemerkte, dat ze de speren, die met de punt in de boot waren gestoken, met rust lieten, de bogen bleven op hun plaats. Ook praatten de Golden niet meer met elkaar, zwiingend vormden ze een escorte vóór en achter en opzij van de blanken. Het deed de kajuitsjongen denken aan een gevangene, die door een sterke politiemacht werd opgebracht. Toen, toch weer onrustig, schoof hij op zijn zitplaats heen en weer en keek naar de zending.

Het was, of die zijn gedachten konden raden. Even glimlachte hij tegen de jongen, als wilde hij hem geruststellen.

Toen zei hij: „Ik heb toch wel gezegd, Billy-Bill, dat deze mannen vredelievend van aard zijn. Als ze maar geen rijstbrandewijn hebben gedronken, want dan is er geen huis met hen te houden.”

Hij wees naar één der boten, groter dan de andere. „De man in die boot is waarschijnlijk het dorpshoofd. Zijn jol is sterker en ook mooier. Kijk maar, er staat

een houten vogelkop op de boeg.”

Even keek Billy-Bill. Toen draaide hij zijn hoofd weer om. Vergiste hij zich nu, of zag hij daar dezelfde jongen, die ze gisteren hadden ontmoet en er toen zo snel vandoor ging? Hij wees de zending op zijn ontdekking. Die keek eens goed en knikte. „Je hebt gelijk. Het is onze vriend van gisteren.”

Toen de jongen wat dichterbij kwam met zijn bootje, riep de wereldreiziger hem iets toe, wat Billy-Bill niet verstond. Even verdonkerde het gezicht van de jonge Golde en maakte hij een beweging, alsof hij snel weg wilde bomen, maar hij bedacht zich en Billy-Bill hoorde hem plotseling iets terugroepen. Van het gesprek, dat nu volgde, kon hij geen woord verstaan, wel merkte hij, dat de zending moeilijk naar zijn woorden zocht en lang niet alles begreep van wat de Golde hem toeriep. Maar hij vond het al prachtig, dat Mr. Duck in ieder geval in staat was, een gesprek met deze mensen te voeren.

„Wat zegt hij?” waagde hij het, de zending te vragen.

„Als ik hem goed begrepen heb, moeten wij mee naar het dorp. Maar er zal ons niets kwaads overkomen. De Golden willen de vrede.”

„Hoe zou hij gisteren aan ons ontsnapt zijn?” vroeg Billy-Bill.

De zending bracht de vraag over. Er volgde een lang verhaal, waarvan Billy-Bill niets en Mr. Duck iets begreep. De jongen had 's nachts zijn bootje over land voorbij de plaats gesleept, waar de blanken bivakkeerden en was vroeg in de morgen, nog voor het licht was, de stroom verder opgeroeid. Zodoende had hij tijdig zijn stamgenoten kunnen waarschuwen.

„Weet je, hoe de jongen heet?” zei de zending. Ik heb het gevraagd. Kotsjen.”

„Kotsjen!” herhaalde Billy-Bill. Toen zag hij, dat de jongen op het horen van zijn naam, zich omkeerde en hem aankeek. Onwillekeurig stak de kajuitsjongen de hand tot een groet en hij zag, hoe Kotsjen tegen hem lachte. „Net of hij mijn vriend is”, dacht Billy-Bill.

Langs een smal hoespad bereikte de bemanning van de „Colombo” het dorp,

omstuwde door de Golden.

De zendeling pufte en blies. Met zijn hand wuifde hij zich koelte toe. Naast hem liep kapitein Johnson, zwijsend. De matrozen volgden en Billy-Bill liep achteraan. In het dorp zelf keek hij zijn ogen uit. De jurten waren, zoals de zending ze had beschreven, gemaakt van planken en leem. In het midden van de kleine nederzetting was een paal opgericht, waaraan een klein kastje, een „burchane“, was opgehangen.

„Dat is de offerplaats“, wees de zending.

Toen werd Billy-Bills aandacht getrokken door een man, die midden op de kleine, open plek tussen de jurten stond. Hij droeg een lang, geel en groen gekleurd kleed, dat tot op de grond hing. Op zijn hoofd had hij een vreemd gevormde hoed, gevlochten van een soort riet en versierd met vogelveren. In stomme verbazing staarde Billy-Bill naar de vreemde figuur, die dansend om de paal ging, telkens zijn handen omhoog hief, om ze daarna met een snelle beweging naar voren te brengen.

Vragend keek de kajuitsjongen naar de zendeling.

„Het is een sjamaan“, fluisterde die. Je mag hem beslist niet storen, want dan worden de Golden boos.“

„Een sjamaan? Wat is dat?“

Dat is hun priester. Hij brengt de offers aan Lun-wan en Mao-wan en aan de zon. Nu vraagt hij, of het goed is, dat de vreemdelingen in het dorp komen.“

Rondom de dansende sjamaan stonden de Golden zwijsend toe te zien. Ze durfden zich nauwelijks te verroeren uit angst, de priester te storen bij zijn heilig werk.

Eerst toen de man ophield met dansen en zich naar hen toekeerde, drongen ze naar voren. Even gleed de blik van de sjamaan over het groepje blanken, toen zei hij iets tot de Golden.

Mr. Duck spande zich in, hem te verstaan, maar de man sprak zo rad, dat de woorden onbegrepen aan hem voorbijgingen. Gelukkig ontdekte hij Kotsjen vlakbij en hem vroeg hij, wat de sjamaan had gezegd.

„We mogen blijven“, zei hij even later verheugd tot de matrozen. „Mao-wan schijnt het goed te vinden.“

In een leegstaande jurte vonden ze een onderdak voor de nacht. Ze hadden liever in hun eigen tent geslapen, maar durfden het vriendelijk aanbod van de dorpsoudste niet af te slaan.

Midden in de nacht werd Billy-Bill wakker door een vreemd geritsel. Hij dacht terug aan de keer, toen de apen op bezoek waren geweest en hij was al van plan, de anderen wakker te maken, toen hij een beest over zijn blote been voelde lopen. Hij greep er naar, maar het ontsnapte en kroop piepend weg in een hoek van de jurte. Ratten, wist Billy-Bill.

„Ik weet het niet“, zei James de volgende dag, „maar ik heb een gevoel of er een heel leger kleine springertjes over mijn rug marcheert.“ Hij krabde zich aan alle kanten. In eens voelden ze allemaal wat en gingen ze op jacht, om de vijanden te verdrijven. Maar daar was geen beginnen aan en tenslotte besloten ze zuchtend, de strijd maar op te geven.

„Als je er niet aan denkt“, zei Billy-Bill met een wijsgerig gezicht, „dan voel je ze niet.“

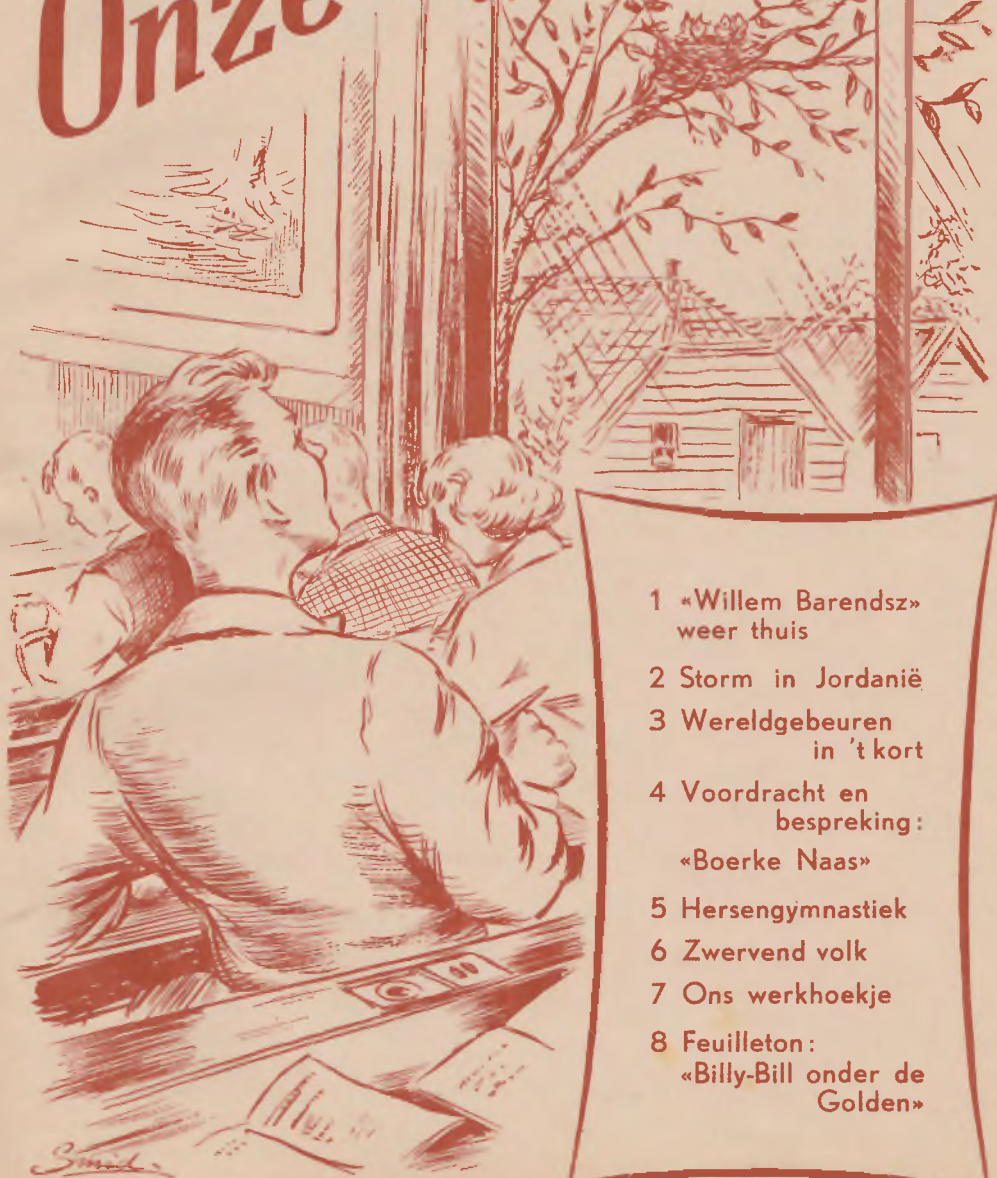
„Nou, maar ik voel ze wel“, antwoordde de zendeling. „En een schik dat ze hebben! Ik denk, dat ze feest vieren, ter ere van onze komst.“

(Wordt vervolgd).

Onze eigen krant

- 1 «Willem Barendsz»
weer thuis
- 2 Storm in Jordanië
- 3 Wereldgebeuren
in 't kort
- 4 Voordracht en
bespreking:
«Boerke Naas»
- 5 Hersengymnastiek
- 6 Zwervend volk
- 7 Ons werkhoekje
- 8 Feuilleton:
«Billy-Bill onder de
Golden»

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meljer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELZFJIL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 9 - mei '57

„WILLEM BARENDZ”

weer thuis

Er zijn gebeurtenissen, die elk jaar op ongeveer dezelfde tijd, een plaatsje vinden in onze kranten. Eén er van is de terugkeer van de walvisvaarder „Willem Barendsz” in het vaderland.

Na een **expeditie** van vijf en een halve maand is ook dit jaar onze tweede „Willem Barendsz” in de thuishaven Amsterdam teruggekeerd.

Toen het reusachtige schip meerde, stond het grootste deel van de 500 koppen sterke bemanning al gepakt en gezakt aan de reling. Na het lange verblijf bij de Zuidpool en een tocht van 64000 km. verlangde ieder sterk naar huis. Ze stonden klaar om zo spoedig mogelijk over te stappen op de bootjes, die af en aan voeren naar de kade. Daar stonden honderden familieleden ook reeds te trappelen van ongeduld.

Tijdens deze lange expeditie werden rond 1600 walvissen gevangen. De bemanning heeft het grootste belang bij een goede vangst. Het salaris wordt daardoor ook hoger berekend.

De vangst is dit jaar wat tegengevallen.

Op de heenreis nam „Willem Barendsz” olie in voor zichzelf en de jagers op het eiland Curaçau. Vandaar vertrok het moederschip naar Kaapstad, waar de jagers tijdens de rustperiode verblijven.

Toen zette het schip, vergezeld van zijn jagers, koers naar de plaats waar het vorig jaar goed was gevangen. Maar... daar troffen ze al acht **factories** bijeen. (Facto-

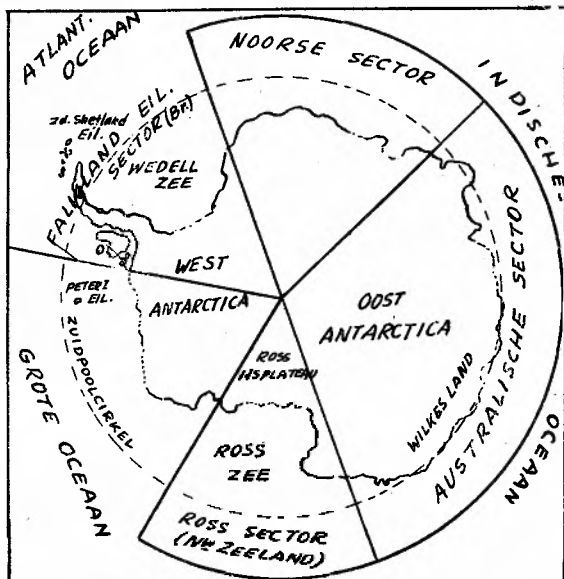
ries zijn de moederschepen met een groot aantal jagers).

Veel varkens maken de spoeling dun. Daarom vertrok onze factorie naar de buurt van het Pieterseiland. Later voer het naar de Shetlands en zakte daarna af in de richting van Kaapstad.

Van ruw weer heeft de walvisvaarder niet zoveel hinder, maar mist en sneeuw zijn erg lastig, want dan ziet men de walvissen niet.

Dit jaar hebben mist en sneeuw de vangst erg dwars gezeten. Soms voer men dagen midden in de vis en dan kwam er plotseling een sneeuwstorm, die de **actie** bedierf.

Het moederschip kwam toch nog thuis met in ruimen en tanks: 14.785 ton traan, 1104 kg. spermolie, 12.979 kg. leverolie;

2343 ton vleesmeel, 53000 kg. baleinen en 200 kg. potvismanden.

De gezagvoerder van het schip is kapitein Klijn. Hij is een enthousiast walvisvaarder. Deze reis was zijn achtste.

Er zit nog wel een goede toekomst in de walvisvaart, want dit seizoen heeft men veel jonge walvissen gezien, die het volgend jaar kunnen worden gevangen.

Voor één ding dient te worden gewaakt n.l.: overbeving, d.w.z. dat er per jaar te veel vissen worden gevangen, waardoor de walvisstand zou worden uitgeroed.

*
**

Omstreeks 1600 is ons land met de walvisvaart begonnen. Toen voeren zeilschepen naar Spitsbergen. Met roeiboten maakten de harpoeniers jacht op de reusachtige dieren. De gedode walvissen werden naar de wal gesleept om verder te worden bewerkt. In Smerenburg kookte men uit het walvisspek de traan. Na afloop van het seizoen vertrok de vloot met de tonnen gewonnen traan, naar het vaderland.

In de 19e eeuw behoefde de traan niet meer te worden gebruikt voor lampolie. De pas gevonden petroleum bleek veel geschikter. Daardoor kwam langzamerhand een einde aan de nederlandse walvisvaart.

Na de laatste wereldoorlog is Nederland weer begonnen, nu natuurlijk op geheel modernere manier.

De traan kan tegenwoordig worden gebruikt voor de bereiding van margarine en zeep. De beste traan is voor de margarine-industrie en minder soort voor de zeepziederijen. Dat dit mogelijk is, danken we aan een franse geleerde. Hij wist namelijk door zijn uitvinding de onaangename reuk van de traan te doen verdwijnen. Wij vinden de reuk van traan tenminste onaangenaam, maar de Eskimo snuift ze als heerlijk op.

Ook een klein gedeelte van het walvisvlees is geschikt voor **consumptie**.

*
**

De walvis is niet een echte vis. Het beest heeft longen en warm bloed. Het brengt levende jongen ter wereld en

zoogt ze met walvismelk. Een walvis is dus een zoogdier.

Zo'n walvisbaby is bij de geboorte 6 á 7 m. lang en groeit in het eerste tijdperk ongeveer een meter per maand.

Een half jaar past de moeder op het jong. De moederdieren mogen zolang ze op hun jong passen, niet worden geschoten.

Als de kleine 12 meter lang is laat de moeder haar in de steek. Het jonge dier moet nu zelf maar zien aan de kost te komen.

Er zijn twee soorten walvissen: de baardwalvissen en de tandwalvissen. De laatsten zijn de rovers van de Poolzee. Ze hebben een groot keelgat en kunnen grof voedsel gebruiken.

De baardwalvissen danken hun naam aan de baarden. Denk nu maar niet aan Sinterklaas. De baarden zijn hoornachtige platen, die in de bovenkaak loodrecht naar beneden hangen. Deze baarden leveren het bekende veerkrachtige balein, dat gebruikt wordt in corsetten en zwepen.

BALEINWALVIS

Een volwassen baleinwalvis weegt plm. 12200 kg. Dit is het gewicht van zo'n 200 koeien. Het dier heeft dan een lengte van 25 meter. De kop is heel groot, wel 1/3 deel van de lichaamslengte. De tong zit geheel vast in de bek en weegt bij de 3000 kg. Stel je voor dat het beest z'n tong naar je uit kon steken.

De baardwalvissen hebben een heel klein keelgat en voeden zich met kleine kreeften van 5 cm. lengte. Het water van de Poolzee is heel rijk aan voedsel. De walvis hapt met zijn grote bek in het water. Terwijl het water tussen de baleinen

wegvloeit, verdwijnen de kreeften door het keelgat naar binnen. Daar kan wat worden geplaatst. Voor zijn maaltijden kan hij per dag zo'n 1000 kg. van die kreeftjes aan. Wat moet het water toch ontzagelijke hoeveelheden van deze diertjes bevatten om duizenden zeemonsters te kunnen voeden. Gods schepping is overweldigend.

De walvis ademt lucht en kan niet lang

TARDONALVIS (POTUIS)

onder water blijven. Voor het duiken vult hij met één ademhaling zijn longen en blijft dan 5 á 10 minuten onder water. Hij kan duiken tot een diepte van 350 meter.

Bij het boven komen ziet men boven de kop een adempontein van enkele meters hoog. Door de koude **condenseert** ze tot waterdamp en is van ver te zien.

De jagers kijken uit naar de spuitende walvissen. Deze snelvarende motorboten, ook **catchers** genoemd, naderen voorzichtig hun prooi tot op een afstand van 40 tot 80 meters.

De catcher is uitgerust met een harpoen-kanon. Dit kanon schiet een harpoen af van 2 meter lengte en een gewicht van 90 kg. Onder de spits is een granaat aangebracht, die in het lichaam van de getroffen walvis tot ontploffing komt en daar grote verwoesting aanricht.

Het harpoenkanon is een vinding van de noorse zee kapitein Foyn. Deze uitvinding heeft hem geen windeieren gelegd. De man won er een vermogen van 14 miljoen kronen mee en werd dus **multi-millionnair**.

De harpoen wordt afgeschoten, maar zit met een lijn van een 1000 m. stevig

vast aan de loop van het kanon.

De getroffen walvis duikt of zwemt weg, als hij niet in de longen is getroffen. Hij bezit dan vaak nog kracht genoeg om de jager mee te slepen. Dan wordt het spannend en gevaarlijk ook. Het kan gebeuren, dat het dier wegduikt onder een ijsberg en het schip er tegen doet botsen. De bemanning moet in zo'n geval op haar hoede zijn om snel de lijn te kunnen kappen.

De harpoenier richt dan ook steeds op de longen van het slachtoffer. De gevangen walvis wordt achter de jager meege-sleept naar het moederschip. De „Willem Barendsz” is eigenlijk een drijvende fabriek. De gehele bewerking van de buit geschiedt op zee. Het schip bezit een aantal grote kookketels en heel grote tanks voor het bewaren van de bereide traan.

Op de heenreis zijn deze tanks gevuld met stookolie, die gebruikt wordt als brandstof. De lege tanks worden dan later gevuld met de verkregen traan. Ze worden eerst wel grondig schoongemaakt, hoor meisjes.

De jagers melden door middel van de radio de vangst aan het schip. Ook onderling houden ze elkaar op de hoogte.

Geweldige grijpers trekken het beest op het flensdek, waar het speksnijden plaats vindt. Dit geschiedt door de **flensers**. Deze mannen hebben spijkerlaarzen aan, om zich op de gladde huid te kunnen bewegen. Ze snijden grote stukken spek af, die door stoomlieren naar de gaten boven de ketels worden getrokken. Het is een karweitje, waarbij je heus geen net pak bij hoeft aan te trekken.

Vroeger werd de afgespekte walvis in zee geworpen. Tegenwoordig gaat er niets verloren. Ook uit de beenderen wordt nog traan getrokken. Het vlees, dat ongeschikt is voor de consumptie wordt verwerkt tot vleesmeel. De uitgekookte beenderen worden bereid tot beendermeel.

Het is hard werken op de „Willem Barendsz” als de vangst in volle gang is. Gelukkig is het nieuwe schip heel goed ingericht.

De bemanning heeft **comfort** en ont-

Jordanië is een nog jonge staat.

Eerst heette het **Trans-Jordanië**, dat is hetzelfde als „Overjordaanse” ons uit de Bijbel welbekend als het gebied, dat de Israëlieten veroverden op Sihon en Og. Alleen de grenzen lopen een klein beetje anders dan toen.

Na de eerste wereldoorlog werd de staat Trans-Jordanië gesticht. Het kwam onder beheer van Engeland. In 1946 kreeg het land volledige onafhankelijkheid. De eerste koning was koning Abdoellah, een vriend van Engeland.

In de oorlog van de Arabische landen tegen Israël wist eigenlijk alleen Abdoellah's leger enige landstreken te verove-

ren. Bij de vrede wist hij het Arabisch gedeelte van het West-Jordaanland bij zijn rijk te voegen. „Trans”-Jordanië was nu geen goede naam meer en het werd Jordanië.

De tegenwoordige koning heet Hoessein. Hij is een kleinzoon van koning Abdoellah. Koning Hoessein heeft een Engelse opvoeding gehad. Hij heeft bijv. een Engelse school bezocht in het Egyptische Alexandrië en daarna vertrok hij naar een beroemde onderwijsinrichting in Engeland. Daardoor komt het vermoedelijk, dat hij meer voor de westerse staten voelt dan voor Rusland.

Het regeren valt hem niet mee in de

spanning broodnodig daar op de Poolzee in de eenzaamheid van lucht en water.

OPGAVEN

- De bijbehorende tekeningen van het knipblad kun je mooi gebruiken om je schriftelijk werk te versieren en... het gelezen beter te onthouden.
- Vreemde woorden: expeditie, enz....
- In het artikel vind ik de volgende uitdrukkingen en spreekwoorden:
Gepakt en gezakt.
Trappelen van ongeduld.
Het schip meert in de haven.
enz.
- De hoofdzaken van de les:
Enkele eilanden in de Zuidpoolzee zijn:
Door kan de walvisstand worden uitgeroeid.
Omstreeks het jaar voer Nederland ter walvisvaart naar
Hier stichtte men de plaats
De walvisvaart hield op door
Na het jaar begon ons land opnieuw met de walvisvangst.
De traan wordt gebruikt voor de bereiding van en
De walvis is eendier.
Een walvis mag niet worden geschoten, wanneer het
Twee soorten walvissen zijn:
..... en

De baarden leveren
Het voedsel van de baleinvis bestaat uit.....
Het volwassen dier is m. lang en weegt even zwaar als
De witte „pluim” boven de walvis is de, die door de koude tot condenseert.
Het harpoenkanon is een vinding van
De vroegere roeiboten zijn vervangen door
Het moederschip heet
De speksnijders heten
De catchers gaan op de terugreis mede tot
De thuishaven van de „Willem Barendsz” is

- Om te zoeken:
Curaçau heeft als hoofdstad
De olie van V..... wordt hier ger.....
Kaapstad is de hoofdstad van, gesticht door in het jaar Het was de verversingsplaats voor de schepen van de
Het Zuidpoolgebied wordt ook genoemd A.....
De Zuidpool werd het eerst bereikt door A.....
De Noordpool door P.....
Barendsz en overwinterden op in het jaar
Hun doel was toen de

KONING HOESSEIN

roerige oosterse wereld. Jordanië is een Mohammedaans land. Met andere staten zoals Egypte, Irak, Syrië, Libanon en Saoedi Arabië is het verbonden door de **Arabische Liga**, wij zouden zeggen: „Het Arabisch verbond”.

Nu is er tussen die staten lang niet altijd een roerige eenstemmigheid. Syrië en Egypte bijv. zijn erg bevriend met Rusland. Maar Libanon en Irak daarentegen verwachten meer hulp van Amerika. En jullie weten nog wel, dat Koning Saoed van Arabië de Amerikaanse dollars voor zijn olie ook niet kan missen.

En Jordanië?

Koning Hoessein zelf moet niets van de communisten hebben en zou 't liefst ook maar hulp van Amerika hebben. Maar zo denken al zijn onderdanen er niet over. Vooral veel Arabieren in zijn rijk, die ten westen van de Jordaan wonen, willen liever aanpappen met Rusland. Zij zijn ook veel minder koningsgezind dan de **Bedouïenstammen**, die in het Oost-Jordaanland wonen. Zodoende is er innerlijke verdeeldheid.

In de afgelopen maand is het nu tot een uitbarsting gekomen. Het **kabinet** van Jordanië nam besluiten, die de koning te ver gingen. Ze waren hem te **pro-Russisch**. Daarom verzocht hij het kabinet af te treden. En toen begon de storm op te steken.

't Viel de koning niet mee een ministerie te krijgen, dat hem naar de zin was. 't Gaf heel wat geharrewar in het land. Dat werd nog erger, toen de staf-chef van

het leger, generaal-majoor Noewar zich tegen de koning keerde. Hij zette een samenzwering op touw, die ten doel zou hebben de koning te vermoorden. Door moedig en doortastend optreden wist de koning zelf het grootste deel van het leger op zijn hand te krijgen. Generaal Noewar vluchtte naar Syrië. De koning benoemde een nieuwe staf-chef. Maar 't bleek, dat hij niet de geschikteste man gevonden had. Een paar dagen later bleek het, dat de nieuwe staf-chef het met zijn voorganger eens was. Ook hij vluchtte naar Syrië.

Vanuit Syrië en Egypte werd op allerlei manieren, vooral door de radio, de ontevredenheid tegen koning Hoessein aangewakkerd. Er werd bedreigd met stakingen en een burgeroorlog was lang niet onwaarschijnlijk. Syrië en Egypte zouden dan in hun vuistje lachen. Ze zouden dan hun kans schoon zien, om Jordanië te verdelen. De toestand werd gevaarlijk. Zou Israël zich dan rustig houden, of, in geval van burgeroorlog, 't land ten westen van de Jordaan proberen te heroveren?

En zou Irak koning Hoessein niet komen helpen? Koning Feisal van Irak was immers een neef van de Jordaanse ko-

FEISAL II

ning? Wie weet, zouden ook de westerse landen en Rusland zich in zo'n strijd niet afzijdig houden.

Koning Hoessein hield zich flink. Verscheidene officieren werden ontslagen of gearresteerd. 't Waren vooral officieren uit het West-Jordaanland, vrienden van

de gevluchte staf-chef Noewar. Ze werden vervangen door meer vertrouwde militairen uit het Oost-Jordaanland.

Toch was daarmee de onrust niet bedwongen. Het bleef gisten bij de communistisch gezinde Arabieren.

De president van Syrië probeerde nog hen te helpen. Hij reisde eerst naar Nasser in Egypte en toen naar koning Saoed van Arabië. Hij sprak er met hen over om samen koning Hoessein „tot rede te brengen”, d.w.z. om zijn tegenstanders te helpen. Nasser zou dat nog wel gewild hebben, maar koning Saoed is anti-communistisch en had intussen koning Hoessein al gefeliciteerd met zijn krachtig optreden.

Nee, Syrië's president was bij koning Saoed niet aan het rechte kantoor. Hij kwam van een koude kermis thuis.

Intussen gebeurde er iets anders, waardoor de onrust in het Midden-Oosten voorlopig bedwongen werd.

De Amerikanen zien niet graag, dat de invloed van de communisten in het Midden-Oosten toeneemt. Nu ligt er in de Middellandse zee, in Franse havens, een sterke Amerikaanse vloot. Die wordt kortweg genoemd de Amerikaanse 6de vloot. Toen de spanning in en om Jordanië zo groot werd, kreeg die vloot plotseling bevel onmiddellijk op te stomen naar het oostelijk deel van de Middellandse Zee. Zo plotseling en onverwacht kwam dit bevel, dat 150 leden van de bemanning, die hun verlof in Parijs doorbrachten, niet op tijd aan boord konden zijn. Met vliegtuigen zijn ze later nagebracht.

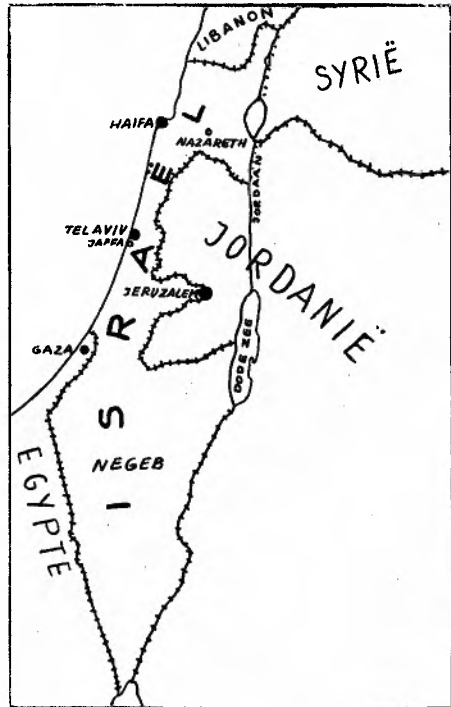
De wereld keek verbaasd op. Wat waren die Amerikanen van plan? Met die 6de vloot viel niet te spotten. Zij bestond uit 60 machtige oorlogsschepen, waaronder bijv. het geweldige vliegekampschip de Forrestal, dat alleen al 3500 koppen telt. In totaal waren er wel 25000 manschappen op de vloot.

Snel voeren de schepen naar het oosten. Vanaf het dek van het machtigste vliegekampschip ter wereld sprak de commandant een paar eenvoudige, duidelijke zinnen. 't Kwam hierop neer: „Ieder land, dat het waagt, Jordanië aan te vallen, of een aanslag te plegen tegen het daar regerende koningshuis, krijgt met ons te doen”.

Die krachtige taal hielp.

De onruststokers hielden verschrikt hun mond. En al is alles in Jordanië nog niet weer normaal, koning Hoessein heeft de teugels weer strak in handen.

De prachtige villa in de buurt van Genève, die hij onlangs heeft gekocht, en de beide snelle vliegtuigen in zijn hoofdstad, die hij zelf kan besturen, had hij deze keer nog niet nodig om te vluchten.

VRAGEN en OPDRACHTEN

1. Noem alle buurlanden van Jordanië.
2. De eerste koning heette; de tegenwoordige is
3. „Trans”, betekent Ken je nog een paar woorden met dit Trans?
4. Pro betekent en is het tegengestelde van
5. De hoofdstad van Jordanië heet Amman en de voornaamste rivier van het land is de
6. Noem eens een paar gebeurtenissen uit de Bijbel, die in het Overjordaanse voorvielen.
7. Zoek uit dit artikel de mooie uitdrukkingen en zegswijzen, zoals: „aan het verkeerde kantoor zijn” en schrijf de betekenis er achter.

Wereldgebeuren ^{in't} KORT

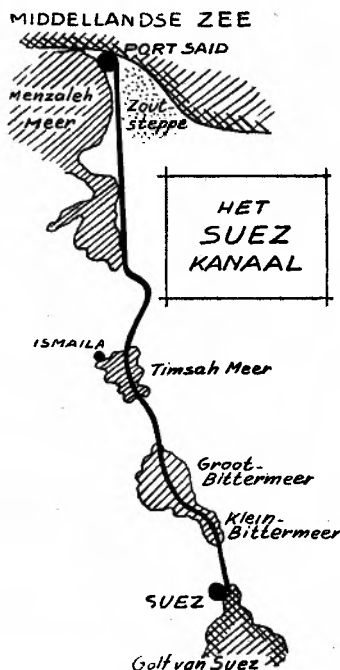
Hoe staat het nu eigenlijk met het Suez-kanaal? Is men het daar over eens kunnen worden?

Kortweg gezegd komt het hierop neer: Het kanaal is weer open voor alle schepen, behalve voor die van Israël. Alle versperringen zijn opgeruimd. Vooral in het begin, in de eerste tijd na de heropening, was de scheepvaart er niet erg druk. Verschillende regeringen hadden de reders in hun land aangeraden voorlopig geen gebruik te maken van het kanaal. Eerst wilde men een regeling, waarbij er internationaal toezicht op het kanaal zou komen. Maar president Nasser wil daar niet van weten. Volgens hem is het heel eenvoudig. Vroeger was er de oude Suez-kanaal maatschappij. Nu de nieuwe Egyptische maatschappij. Overigens blijft alles hetzelfde. De scheepvaart blijft vrij en Egypte zorgt voor het onderhoud. Maar het westen vindt deze toezeggingen onvoldoende. Ze vertrouwen Nasser niet en willen niet aan zijn willekeur overgeleverd worden. Wat kunnen ze er bijv. aan doen als Nasser de tolgeden toch eigenmachtig gaat verhogen of als hij het kanaal sluit voor schepen van landen, waarmee hij minder goed op kan schieten?

Zo langzamerhand maken telkens meer

schepen gebruik van het kanaal. De vaart rond de Kaap is te lang en daardoor te duur. Ook onze Stoomvaartmij. „Nederland” laat zijn schepen, zoals de „Oranje” weer langs de Suez-route varen.

Zo lijkt het er dus op, dat Nasser de strijd om het Kanaal volkomen gewonnen heeft.

VRAGEN:

1. Het westen wil voor het Suez-Kanaal toezicht, omdat ze niet overgeleverd wil zijn aan Nasser's....
2. Alle schepen mogen er door, behalve die van
3. De Nederlandse schepen van en naar Indonesië van de Stoomvaart-maatschappij gaan ook weer door het Kanaal.
4. Een bekend schip van deze mij. is de
5. Ga eens na, welke havens deze boten aandoen.
6. Welke mij. vaart ook op Indonesië?
7. Noteer de vreemde woorden met hun betekenis.

Boerke Naas

GUIDO GEZELLE

- 1 Wie heeft er ooit het lied gehoord,
het lied van Boerke Naas?
't En ha', 't is waar, geen leeuwenhart,
maar toch, 't en was niet dwaas.
- 2 Boer Naas die was twee runders gaan
verkopen naar de steê
en bracht, als hij naar huis toe kwam,
zes honderd franken mee.
- 3 Boer Naas, die maar een boer en was,
nochtans was scherp van zin,
hij ging en kocht een zevenschot,
en stak daar kogels in.
- 4 Alzo kwam Naas, met stapkes licht,
en met de beurze zwaar;
hij zei: „Och 'k wilde dat ik thuis
en in mijn bedde waar!”
- 5 Al met nen keer, wat hoort boer Naas,
juist bacht hem in de tronk?
Daar roert entwat, daar loert entwat:
't docht Naasken dat 't verzonk!
- 6 En, eer dat 't veintjen asem kreeg,
Zodanig was 't ontsteld,
daar grijpen Naas twee vuisten vast,
en 't ligt daar neêrgeveld.
- 7 't En hoorde noch 't en zag bijkans,
't en voelde bijkans niet,
't en zij dat 't een pistole zag,
en zeggen hoorde: „Ik schiet!”
- 8 „Ik schiet, zo 'gij, op staande voet,
niet al Uw geld en geeft;
en g' hebt, van zo gij roert, me man,
Uw laatste dag geleefd!”
- 9 Boer Naas, die alle dagen vijf,
zes kruisgebeden bad,
om lang te mogen leven, peist
hoe hij in nesten zat!

10 „Wat zal ze zeggen”, krees boer Naas,
„wanneer ik t’huiswaard keer?
Hij heeft het weêrom al verbuisd
die zatlap, nog nen keer!”

11 „Hoort hier, mijn vriend, believe ’t u,
toogt dat gij minzaam zijt,
och, schiet ne kogel deur mijn hoed
en spaar mij ’t vrouwverwijt!

12 „k Zag zeggen, als ik thuis geraak:
men heeft mijn geld geroofd,
en, letter schilde’t, of ik had
nen kogel deur mijn hoofd!”

13 De dief, die meer van kluiten hield
als van boer Naas zijn bloed,
schoot rap ne kogel deur en deur
de kobbe van z’nen hoed.

14 „Bedankt!” zei Naas en greep zijn slep:
„schiet nog een deur mijn kleed.“
De dief legt aan en Naasken houdt
zijn pitelerken g’reed.

15 „Schiet nog een deur mijn broek”, zei Naas,
„toen peist me wijf, voorwaar,
als dat ik, bij mirakel, ben
ontsnapt aan ’t lijfsgevaar.“

16 De rover zegt: „Nu zal ’t wel gaan,
Waar is Uw beurse, snel:
’k en heb noch tijd noch kogels meer“
„ik wel“, zegt Naas, „ik wel!”

17 Zijn zevenschot haalt Naas toen uit
en spreekt: „Is ’t dat ge u niet
in een-twee-drie, van hier en pakt,
gij galgendweil, ik schiet!

18 „Ik schiet, van als ’gij nader komt,
uw dommenkop in gruis,
en, zo gij Naas nog roven wilt,
laat uw verstand niet thuis!”

19 En lopen dat die rover dei,
de benen van zijn lijf,
zo snel, dat t’ onbeschrijflijk is,
hoe snel ook dat ik schrijf!

20 Hier stoppe ik. Dichte een ander nu
ne voors op boerke Naas;
’t Is waar, ’t en was geen leeuwenhert,
maar toch, ’t en was niet dwaas!

Boerke Naas

In februari besprak ik met jullie het gedicht: De Spin Sebastiaan dat we met de hele klas speelden. Van verschillende kanten hoorde ik, dat dit **ingeslagen** is. Je kunt het woord **inslaan** in tweeërlei zin opvatten. Je spreekt van „de bliksem is ingeslagen” en je zegt: „Nou, nou die heeft ook wat ingeslagen” d.w.z. een grote voorraad gekocht. Ik hoop dat beide betekenissen voor jullie zullen gelden, als het gedichten betreft, d.w.z. dat je ze mooi vindt, dat ze je „wat doen”, dat ze haken in je bewustzijn, je gedachten, je gevoel en ook dat je ze memoriseert, van buiten leert, zodat je, als je van school gaat, je een heel fonds van gedichten hebt „ingeslagen.” Want een goed gedicht, dat je precies kent, neem je mee door je hele leven. Wie van jullie heeft al een apart gedichtencahier?

Ik wil nu wéér een gedicht behandelen, waarbij iedereen mee kan doen.

Het heet **Boerke Naas** en het is van de beroemde dichter Guido Gezelle, van wien je het „Mezennestje” al hebt geleerd (Onze Eigen krant juni 1956). Het is humoristisch. Gezelle heeft niet veel van die vrolijke gedichten gemaakt. Meestal is zijn werk heel ernstig en somber. Want Gezelle leek op zijn moedertje, Monica de Vreeze, die zwaarmoedig en zwaartillend was. Een enkele maal slechts had hij iets van zijn vader, Pier Jansz.

„Mijn vader is een aardigerd” heeft Guido eens gezegd. Hij bedoelde een grapjas, een humorist. Guido is geboren op 1 mei 1830 's morgens om half twaalf. En vader Pier Jan zei toen: „Juist op tijd om te komen eten.”

Eerst zullen we een paar Zuidnederlandse (= Vlaamse) woorden verklaren: Al met een keer = plots, bacht = achter. De jongens op Walcheren kennen wel de straat in Middelburg: Bachten Steene d.i. achter het Steen, achter de Brug, entwat = iets, 't veintjen = mannetje, asem = adem, kruisgebeden = gebeden met uitgestrekte armen, peist = denkt, toogt =

bewijst, letter = luttel, weinig = bobbe is bol, slep = slip van de pandjesjas = pitelerken = slipjas, billentikkertje, lijfsgevaar = levensgevaar, galgendweil = galgenaas, van als = zodra, die = deed, voors = wijsje, 't en was geen dwaas en gen = een dubbele ontkenning net als 't Franse ne pas. Zie zo, dat is dat.

En nu begin je met **hardop lezen**, niet één, maar verscheiden keren, tot je het geheel begrijpt en het gedicht ritmisch te pakken hebt. — Dan ga je na, hoe je dit gedicht nu samen „speelt.” Ik liet dit mijn jongens en meisjes zelf uitzoeken en er kwamen allerlei maniertjes voor de dag. Doen jullie dat ook maar eens vóór je verder leest.

Je hebt wel in de gaten, dat het het beste gaat op een speelplaats of nog beter, als jullie school dichtbij een bos staat, in het bos. Of in het gymnastieklokaal.

We hebben dus een **verteller**, dan **Boerke Naas** en de **rover**.

Ook de hele klas kan verteller zijn. Of de klas **herhaalt** enkele regels, die de verteller net heeft gezegd, b.v. de laatste regel van strofe 1, 2, 3, 5, 6 en 9, 17, 18. Dat is niet zo gek als je denkt. Wij zijn in onze kerken niet gewend, dat iemand anders denkt dan de dominé spreekt. Maar in negerbijeenkomsten leven de hoorders zó mee, dat ze soms iets roepen en in het Leger des Heils onderbreken de hoorders de toespraak wel met een „hallelujah.”

Maar ook als alleen de drie solisten: verteller, Naas en de rover spreken, zitten de anderen er niet als houten klazen bij, maar leven mee met het drama, spelen mee in mimiek en gebaar, zo dat het toch tot een boeiend geheel wordt.

De verteller kan b.v. iets hoger staan op een bankje. Boer Naas en straks de rover komen van links en rechts binnen. Hier kun je je lust om je te verkleden eens echt botvieren — Een rover!!! Een boertje, dat van de markt komt! Boerke Naas wordt werkelijk op de grond geworpen enz. Alleen moet je niet werkelijk schieten!

Het spreekt vanzelf, dat telkens een ander als solist wordt gekozen.

Voor een eventuele ouderavond zoe-

ken jullie dan uit, wie het beste een rol vervulde.

Wat de verdere opstelling betreft denk je nog maar eens aan „Sebastiaan”. En je hebt telkens het advies van je onderwijzer!

— Als je voordraagt moet je er altijd aan denken, dat het niet klinkt alsof je iets oplepelt, maar alsof je het direct beleeft. Bij strofe 1 b.v. zeg je dat: **Wie heeft er ooit dat lied gehoord**, alsof je het hele gehoor oproept en je kijkt de kring rond of er soms iemand zal roepen: Ja, ik!

Voor mijn eigen grote jongens en meisjes droeg ik eens voor: Keesje, het dia-kenhuismannetje uit de **Camera Obscura**. Hildebrand, de jonge student vraagt aan Keesje: wat scheelt er aan Kees?

Toen ik dat voordroeg, zei een jongen: „Niks mijnheer!” Je begrijpt, hoe de klas toen gelachen heeft om deze „tweede Kees”. Maar het bewees, dat ik goed voorgedragen had.

Zo moet het zijn: Net echt!

Ook het slotcouplet moet weer zo zijn: „Dichte een ander nu ne voois op boerke Naas”, alsof je de jongens en meisjes toeroept, nou ook eens een liedje te maken over Boerke Naas. Wie weet of er niet een dichter onder jullie schuilt, die een heel ander verhaaltje verzint! —

Leuk is die herhaling in couplet 20 van couplet 1, de laatste regels. Maar de herhaling is een klein beetje gevarieerd. Denk daarom bij het leren.

Bij de laatste regels van couplet 4, gaapt Naaske terwijl hij spreekt. Dat kan. Luister maar eens hoe vader dat doet als hij 's avonds erg moe is en naar zijn bed verlangt.

Bij het zeggen van strofe 11 en 12 komt Naas langzaam overeind. Zijn toon wordt ook langzamerhand wat opgewekter, minder smekend en benauwd dan in het begin. Hij ziet immers een uitkomst.

En in couplet 17, 18 en 19 is hij de baas. Vooral met flink gebaar, dat pistool uit je zak halen en met gestrekte arm, dreigend op de dief richten.

Een leuk slot is het misschien als je de laatste regel door dat niet dappere, maar wel slimme boertje zelf laat zeggen. Hij schiet ineens een stapje naar voren

en spreekt, met zijn slimme oogjes twinkelend: „maar toch, 't en was niet dwaas”.

Ik weet, dat jullie veel schik zult hebben in het uitbeelden van dit gedicht. Het zal alle jongens helpen als ze aan het slot het gedicht **alleen** voordragen.

Want dat is het einddoel! Dit is nu een voordracht, waarbij je gebaren moogt maken. Maar niet overdrijven! Zelfs de Oude Grieken kenden al de wet van Apollo: Maat houden!

Frans C. van Dorp.

Hersengymnastiek

Nu nemen we deze keer eens eerst de nieuwe vragen.

- 161 Onder wiens leiding keerde de eerste groep Joden uit de ballingschap terug? En hoe groot was deze groep?
- 162 Welke 2 betekenissen heeft het woord piccolo?
- 163 Garnaal is geen vis. Wat dan wel?
- 164 Waarmee slijpt de boer zijn zeis?
- 165 Hoe wordt de linker- en rechterzijde van een rivier bepaald?
- 166 Waar komt in Italië het marmer vandaan?
- 167 Hoeveel dagen liggen er tussen Pasen en Pinksteren?
- 168 Hoeveel tijd heeft een bloedlichaampje nodig om van het hart naar de vingertop en terug te komen?
- 169 Wat is zwarte diamant?
- 170 Hoeveel van het aardoppervlak is water en hoeveel land?

Voorts de antwoorden op het voorgaande tiental:

- 151 Boven de evenaar.
- 152 b.v. Ehud, Debora, Barak.
- 153 Jozef en Benjamin.
- 154 nachtwacht, bloem.
- 155 baronesse, dievegge en directrice.
- 156 valscherf.
- 157 tuinlui, Noormannen, timmerlui, Oranjemannen.
- 158 Berg (pas) in Zwitserland, hond.
- 159 Manassa (12 j.), Josia (8 j.), Joas (7 j.)
- 160 In slagader bloed van het hart af, in ader naar het hart toe.

ZWERVEND VOLK

In de strenge winter van '39 op '40, stond een zigeunerjongen op kapotte schoenen, in dunne kleren voor de deur.

Hij bedelde, werd door mijn vrouw binnengeropen en kreeg in ieder geval een paar goeie schoenen. Na herhaalde bezoeken ontstond er enige vriendschap en als de sneeuwstormen rond de ramen gierden, zat ie voor de warme haard.

Hij wou graag iets. Dat wij hem het lezen leerden. Natuurlijk hebben we dit bij deze **analfabeet** geprobeerd en met veel moeite spelde hij tenslotte enkele woorden. Lang duurde het onderwijs echter niet, want hij verklaarde eens in volle ernst: „Als ik er mee doorga, slaat m'n broer me dood". 't Had kunnen gebeuren óók. De overige huis(wagen)genoten konden lezen noch schrijven, moest dat piepjong het dan wèl leren?

Wat toch een vreemd volk, dat Zigeunervolk.

En wat is van dit nomadenvolk maar weinig bekénd. Een buitenstaander, dus een niet-Zigeuner zal het bijna niet gelukken in het Zigeunerleven binnen te dringen. Slechts enkele personen zijn daar wèl in geslaagd en wat wij van het Zigeunervolk weten, hebben wij grotendeels aan hèn te danken.

Een zekere Wlislöcki, van poolse oorsprong, trouwde met een Zigeunerin, werd daardoor „ésn hunner" en heeft heel veel over het echte Zigeunerleven geschreven.

Een griekse dokter maakte een Zigeuner beter, kreeg hierdoor het vertrouwen en leerde de Zigeuners van nabij kennen. Maar het meeste wat hij van hen op schrift stelde ging helaas verloren. Dit gebeurde ook met de aantekeningen van een russische dokter, die vijf en dertig jaren lang met de Zigeuners rond trok door Europa, Azië en Noord-Afrika.

Op een heel aardige manier werkte

een zekere Martin Block, die de Zigeunertaal kende. Maar als hij een Zigeunerkamp bezocht liet hij dit niet merken. Ofschoon hij vriendelijk werd behandeld, wèrden zo onder het gesprek door allerlei waarschuwingen uitgesproken. Block liet ze rustig hun gang gaan, tot hij opeens een paar Zigeunerwoorden liet horen. Verbazing... „Wie ben je?" „Waar kom je vandaan?" „Kunnen wij je helpen?"

Vooraf voor een eenzame soortgenoot zijn ze bijzonder hartelijk.

Zèlf weet een Zigeuner niet, waar hij vandaan komt. Het **interesseert** hem ook niet. Geschiedenis is er niet geschreven en 't zal ook niet gebeuren.

In 1415 komen de Zigeuners uit oostelijke richting Hongarije binnen.

In 1422 worden ze voor het eerst in Italië opgemerkt en weldra komen de namen Gypten, Gyptenaars of Pharaonen in gebruik. Kwamen ze nu werkelijk uit Egypte? Och, de wonderlijkste verhalen over hun herkomst deden de ronde. Ze zouden pelgrims zijn, die zeven jaren

moesten ronddolen door vreemde landen. De eerste jaren werden deze verhalen geloofd, vooral wanneer de een of andere uitgeslagen Zigeuner een vergeeld stuk papier liet zien met een „klinkende” naam erop.

Doch al heel spoedig had men dóór, dat het zwervers waren, die stalen als raven en voordat er vijftig jaren verlopen waren, werden de Zigeuners geschuwd, verbannen of vogelvrij verklaard.

Op een rijksdag in Zuid-Duitsland werden ze officieel betiteld als „verraders van alle christelijke landen” en Frederik Willem I van Pruisen beval de onmiddellijke ophanging van alle Zigeuners boven de achttien jaar. Als alle dreigende bepalingen tegen dit volk zouden zijn uitgevoerd, zou er geen Zigeuner in het leven gebleven zijn.

Maria Theresia van Oostenrijk stelde iets heel anders voor. De naam Zigeuner zou afgeschaft en vervangen worden door Nieuw-Hongaren of Nieuw-Boeren. Ze mochten niet meer in tenten wonen, zouden in het gewone leven een plaats en een taak krijgen en moesten ook in militaire dienst. Zelfs werd een groot landgoed hen aangeboden, waar ze inderdaad jaren rustig verbleven. Maar tenslotte sprak de stem van het zwerversbloed zó sterk, dat ze de wijde wereld weer introkken.

Toen voor een twintig jaar Hitler de oppermachtige in Duitsland was, kregen de Zigeuners het hard te verduren, omdat hij ze, evenals de Joden, fel haatte. Duzenden Zigeuners zijn omgebracht.....

En hoeveel er nu nog zijn in Europa en andere werelddelen, is moeilijk te zeggen. Sommigen spreken van 2 miljoen, anderen van 5 miljoen. In ieder geval komen ze in landen als Hongarije en Roemenië méér voor dan in Nederland.

En toch zijn het geen Hongaren of Mongolen. Oorspronkelijk komen de Zigeuners uit India. Door allerlei volksverschuivingen moet reeds vóór 1400 de goede stand in Voor-Indië naar het zuiden zijn gegaan, terwijl het mindere volk, de paria's, in Oostelijke richting is uitgeweken, door Perzië en Klein-Azië is gegaan en over het Balkanschiereiland Europa is binnengetrokken.

Allerlei woorden uit de landen, waar door de Zigeuners trokken, werden in hun taal opgenomen, zodat het een mengelmoes werd. Maar het aantal indische woorden is overwegend groot.

Overvloed kent een Zigeuner zelden, gebrek heel vaak. Hebben ze veel eten, dan sparen ze niet voor slechtere tijden. Van zórgen voor de dag van morgen hebben ze géén verstand.

Vlees is een lekkernij, vooral als er al een luchtje aan zit... Het allerlekkerste is een geroosterde egel, toe bereid met uien en knoflook.

En waar bestaan de Zigeuners nu eigenlijk van? Eerlijk gezegd, van bedelen. Kunnen ze dan niets? Dat is te veel gezegd. Het zijn gewiekste paardenhandelaars, hebben het in het bewerken van koper heel ver gebracht en zijn over het

algemeen erg muzikaal. Vooral in het vioolspel zijn ze meesters.

Luister maar eens naar de radio, als er een plaat draait met Zigeunermuziek. Meeslepend, zuarmoedig, opzweepend, luchtig-licht, nu eens in een heel rustig tempo, dan weer jagend snel. Niet van papier, zo uit het hoofd.

Wat toch een vreemd volk, dat Zigeunervolk.

Ze leven aan de weg, worden er geboren... sterven er ook...

En tussen dit begin en einde ligt een hard bestaan, vól tragiek, vooral wanneer het niet in aanraking kwam met de enige naam, die onder de hemel gegeven werd, om een mens oprécht gelukkig te maken.

Beste meisjes en jongens,

Door de paasvakantie was de tijd voor inzending van de prijsvraag maar kort. Toch zijn uit heel het land stapels oplossingen bij mij bezorgd. Op een heel enkele na waren ze allen goed. En dan wordt het moeilijk om de prijsjes toe te kennen. Jullie begrijpen wel, dat dan het lot moet beslissen.

De oplossing was:

**De beste krant
in 't hele land
is O.E.K.
De inhoud fijn
de prijs maar klein
Toe, lees toch O.E.K.**

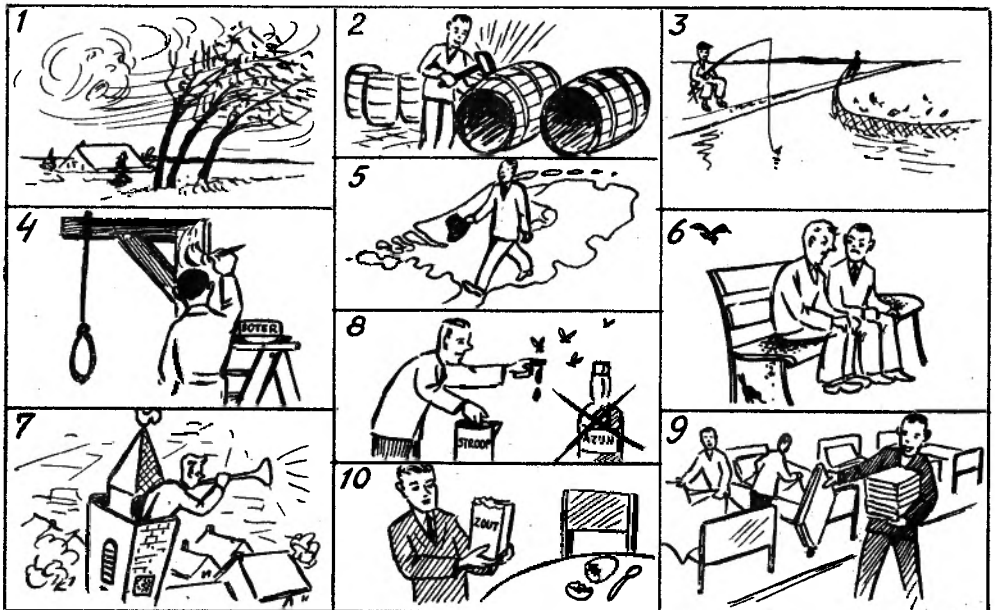
De prijzen zijn toegekend aan:

Anneke Vermeulen,	AALTEN
J. van Klinken	STADSKANAAL
Nanneke v. Antwerpen	POELDIJK
Klaziena Oostr	GERKESKLOOSTER

Pieterneëla Troost
Gaele v. d. West
Frouwkie Kiewiet
Corrie Broekman
Jopie Beute
C. Smit
Harmke Bonendaal
Gerda Siebelink
Piet Visser
Froukje v. d. Werf
Marinus Geschiere
Teun de Koning
Jantje Boltendal
Joepie Wildenbeest
Diedy Spanninga
Jaap Westeneng
Joke Dijkema
Koen de Waal
Lijntje Adriana
Mient Diemersen
Neeltje Zijlstra

ELLECOM
TWIJZELERHEIDE
ZUIDLAREN
MAASDIJK
DOEZUM
HOOGVEEEN
NES (W.D.)
BREDENBROEK
KAMPERLAND (Zld.)
WOUDSEND
KOUDEKERKE
PAPENDRECHT
VRIESCHELOO
AALTEN
ZUIDHORN
BARNEVELD
WITTEWIERUM
WESTBROEK
WAARDER (Z.H.)
HOUTIGEHAJE
BAARD

Nu probeer je maar eens weer spreekwoorden te lezen. Je hoeft niets in te zenden.

Billy-Bill

onder de Golden

door: C. van Heerde

Buiten, in de warme zon, zetten ze zich neer. De Golden brachten hen gedroogde vis en rijst en ze lieten het zich goed smaken. Ondertussen had Mr. Duck een gesprek aangeknoopt met Kotsjen. Ze zaten naast elkaar en de zendeling vroeg allerlei namen, die hij in zijn zakboekje opschreef.

„Wat is dat?” en hij wees naar de rijst. De jongen gaf het antwoord en de zendeling schreef het op. „En dat? En dat?”

Een enkele maal hield hij op, legde potlood en papier neer en zei: „Even krabben, ze beginnen weer.”

Met behulp van de opgeschreven woorden en het beetje, dat hij van de taal der Golden kende, gelukte het hem een gesprek met de mensen aan te knopen. Daardoor kwam hij veel te weten van hun levenswijze en gewoonten. Trouw schreef hij alles op in zijn boekje, om later verslag uit te kunnen brengen aan het Groot aardrijkskundig genootschap.

's Avonds, toen ze naar bed gingen, borg hij zijn papieren zorgvuldig op.

„Ik moet zorgen, dat de raffen er niet aankomen”, zei hij. „Als ze van mij wat afknabbelen, is dat niet zo erg. Ik ben dik genoeg. Maar van mijn zakboekje moeten ze afblijven.”

De volgende avond, toen de grootste hitte voorbij was, kwamen de Golden, die die dag op de jacht waren geweest, bij de jurte van de vreemdelingen. Wat aarzelend zetten zij zich in een kring om hen heen. Ook de vrouwen en de grotere kinderen kwamen te voorschijn en sloten zich bij hen aan. Recht tegenover de zendeling zaten het dorpshef en de sjamaan. Zij hadden recht op de beste plaatsen. Het was duidelijk, dat de Golden verlangden te weten, waar de vreem-

delingen vandaan kwamen en wat ze wilden.

Ze stelden hun vragen langzaam en duidelijk. Een enkele maal begreep de zendeling hen niet en moesten ze de vraag herhalen. Zoekend naar zijn woorden gaf Mr. Duck dan antwoord. Soms greep hij naar zijn boekje, om het juiste woord te vinden. Het leek Billy-Bill, of ze verdachten waren, die door hun rechters werden ondervraagd, maar een enkele blik op de zendeling, overtuigde hem, dat ze nergens bang voor behoefden te zijn. Die lachte soms en dan lachten de Golden terug. Ze schenen het wel prettig te vinden, dat de vreemdelingen een eind maakten aan de eentonigheid van hun bestaan.

Nadien ging er geen dag voorbij, of de Golden kwamen in de avond om te luisteren, naar wat de zendeling te vertellen had.

Die sprak van verre landen, waar de Golden nooit geweest waren en waar ze ook wel nooit zouden komen. Over het leven van andere mensen. Dan hoorde Billy-Bill hun kreten van verbazing. Hoe was het ook mogelijk, dat er mensen op de wereld woonden, die jurten bouwden, wel tien keer zo groot als de hunne. Och, och, je zou verdwalen in zo'n jurte. En wat vertelde de blanke nu? Waren er boten, die zonder roeien tegen de stroom op konden varen?! Met een puf-puf onder in het schip, die het voortduwde? Het was niet te geloven!

Met open mond gaapten de Golden de zendeling aan. Het was doodstil, toen hij eindelijk uitgesproken was. Langzaam en druk pratend trokken de mensen zich dan terug in hun jurten, vastbesloten, morgen weer te gaan luisteren naar de wonderlijke verhalen van de blanke.

De sjamaan vroeg, of de zendeling geen offer moest brengen aan Mao-wan of aan de god van de rivier.

Een ogenblik keek Mr. Duck de man aan, toen zei hij rustig: „Nee.”

De sjamaan sloeg de handen ten hemel en keek geschrokken de wereldreiziger aan. „Mao-wan zal u straffen, als u de offers niet brengt”, stamelde hij.

Enkele Golden verdrongen zich om de beide mannen en luisterden naar het gesprek. Kotsjen drong naar voren, om geen woord te missen. Maar toen de zendeling beslist met het hoofd schudde en weer „nee” zei, deed hij een stap achteruit, want hij verwachtte, dat Mao-wan hem nu wel straffen zou voor deze woorden. Er gebeurde niets en rustig keek Mr. Duck de kring rond. Toen zei hij: „Ik geloof niet in het bestaan van de god Mao-wan. Ik geloof in een God, die over heel de wereld regeert. Ook over de Golden. Die wil jullie niet doden of ziek maken! O nee, mijn God wil alle mensen, die in Hem geloven, gelukkig en blij maken.”

Toen, moeilijk zoekend naar zijn woorden, vertelde de zendeling van God, Die zijn Zoon in de wereld had gezonden als een klein Kindje in de stal.

Zwijgend luisterden de mensen toe. Het was een vreemd verhaal voor hen. Toch, even, dachten ze er aan, hoe gelukkig ze zouden zijn, als ze niet meer in angst leefden voor Mao-wan en Lun-wan en Anduri. Zou het waar zijn, wat de vreemdeling hen vertelde? vroegen ze zich af.

Alleen de sjamaan schudde het hoofd en keek bezorgd de kring rond. Zijn donkere ogen zochten Mr. Duck en even zag die de haat er in flikkeren.

Toch had hij niet de moed, de woorden van de zendeling in twijfel te trekken.

De enkele dagen, die hen nog restten, voor ze de terugtocht moesten aanvaarden, gebruikte Mr. Duck, om zoveel mogelijk van de Golden te weten te komen. Wel keken de mensen vol ontzag naar het boekje, waarin de wereldreiziger alles opschreef, en in hun hart waren ze wel bang voor het „toverboekje”, maar ze vertelden hem toch alles, wat hij weten wilde. Maar 's avonds, als de jagers

met hun buit terugkeerden uit de bossen of de gevangen vissen te drogen hingen in de jurten, kwam de zendeling aan het woord. In een wijde kring zaten mannen

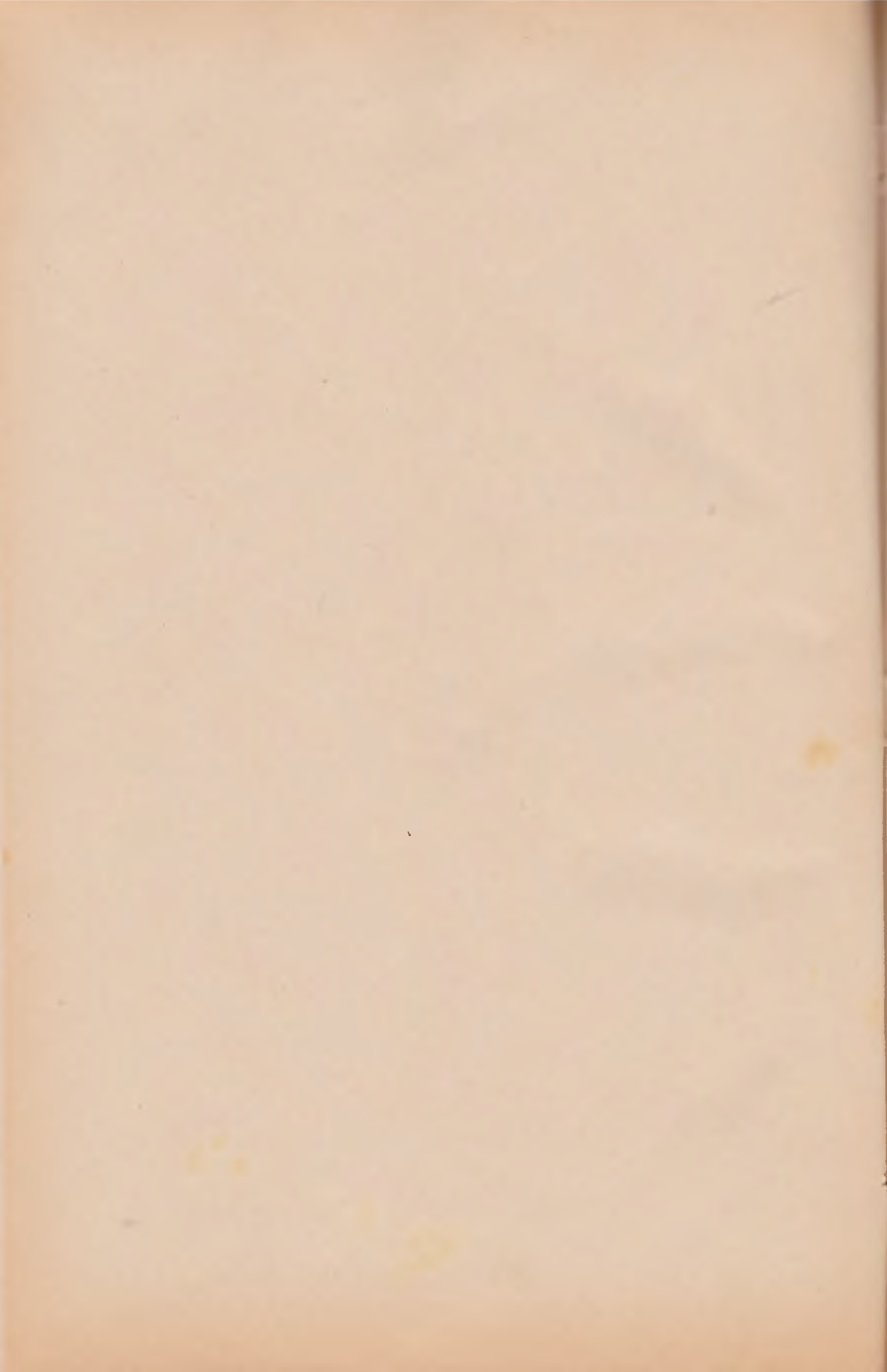
en vrouwen om hem heen en luisterden naar de verhalen uit de Bijbel, die de blanke man vertelde. Vooraan zat de dorpsoudste met zijn vrouw en twee kinderen. De sjamaan was naar achteren gekropen. Toch wilde hij geen woord missen van alles, wat de vreemdeling vertelde. Hij had wel op willen springen en de Golden toeroepen: „Luister niet naar hem. Het zijn allemaal leugens, die hij vertelt.” Maar hij durfde niet, want de dorpsoudste had hem gezegd, de blanken hun gang te laten gaan. Ze mochten tot de Golden zeggen, wat ze wilden.

Nu hoopte de sjamaan alleen nog maar, dat ze spoedig zouden vertrekken, dan zouden de mensen weer naar hem luisteren.

Op een avond, toen de schemer kwam aangekropen van tussen de bossen en de Golden hun jurten opzochten, om te gaan slapen, sloop de sjamaan naar de hut van de dorpsoudste.

(Wordt vervolgd).

Onze eigen Krant

INHOUD :

1. Het verre oosten.
2. 1903 Gebr. Wright
1927 Lindbergh.
3. Eengroot botanicus.
4. Hersengymnastiek.
5. Ons werkhoekje.
6. Rectificatie op een
rectificatie.
7. Voordracht:
Avondliedeke, met
bespreking.
8. Allerlei.
9. Meisjeshoekje.
10. Feuilleton, Billy-Bill
onder de Golden.

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFT - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

12e jaarg. no. 10 - juni '57

HET VERRE OOSTEN

Met het Verre Oosten bedoelen we vooral Japan en China. Deze keer willen we het eens hebben over China, of het „Hemelse Rijk” zoals de Chinezen hun vaderland graag noemen.

Vroeger hadden de Chinezen hun land van de buitenwereld bijna **hermetisch** afgesloten. Om de vijanden uit het westen tegen te houden, bouwden ze de honderden kilometers lange Chinese muur. In de havensteden liet men geen buitenlandse schepen toe. 't Kostte grote moeite om met de Chinezen handel te drijven. In de tijd van de V.O.C. (Verenigde Oostindische Compagnie) is het toch aan de Hollanders gelukt. Maar niet in China zelf, want er mocht geen handel gedreven worden, zolang de Hollanders zich op het Chinese vasteland bevonden. Maar voor de kust ligt het eiland Formosa, ongeveer zo groot als Nederland. Er wonen ± acht miljoen mensen. En nu mochten onze schepen niet in China zelf, maar wel op Formosa komen om de beroemde Chinese zijde en porselein te kopen.

De V.O.C. vestigde in 1624 het Nederlandse gezag op Formosa. Forten en **factorijen** werden gebouwd om de handel te beschermen. We hebben Formosa al gauw weer moeten afstaan. 't Was geen sterke vijand, die het eiland op de Nederlanders veroverde. Nee, 't was een Chinese zeerover, die ons die kool stoufde. En dat nog wel in de beroemde tijd van Jan de Witt en Michiel de Ruyter!

Ruim twee eeuwen later (in 1895) hebben de Chinezen het eiland af moeten

staan aan Japan. Vijftig jaar lang, dus tot aan 1945 hebben de Japanners het in hun macht gehad. Ze waren ook niet van plan het ooit weer aan China af te staan. Integendeel, Japan probeerde nog meer Chinees gebied te veroveren. Verbitterd werd er in China gevochten. Toen brak de tweede wereldoorlog uit...

In 't begin behaalde Japan, de bondgenoot van Duitsland en Italië, de ene overwinning na de andere. Ook ons Indië ging verloren...

Later werd het anders. De Amerikanen kwamen sterk opzetten. Met behulp van de beruchte atoombommen werd Japan tot overgave gedwongen.

Formosa kwam weer bij China. Met

TEJANG KAI SJER

Amerika, Engeland, Frankrijk en Rusland behoorde het tot de Grote Vijf, die in de **Uno** heel wat te zeggen hadden. In de Veiligheidsraad hebben die landen het recht van **veto**.

Jammer voor China begon er na de

oorlog onmiddellijk een nieuwe strijd. Deze keer een burgeroorlog.

De communisten uit Mandsjoerije en Noord-China gingen de regeringstroepen van Tsjang Kai Sjek, het hoofd van de Chinese regering, bestrijden. De communisten werden gesteund door Rusland en Tsjang Kai Sjek kon op zijn leger niet

VLAG VAN
COMM. CHINA
ROOD MET GELE STERREN

vertrouwen. Bij hele regimenten tegelijk liepen zijn soldaten over naar de vijand, die gouden bergen beloofde aan de arme Chinese bevolking. Elke boer zou zijn eigen stukje grond krijgen. Tot dusver was er veel **corruptie**, de ambtenaren werden rijk op een oneerlijke manier, ten koste vaak van de hard ploeterende landbouwbevolking, die in ontstellende armoe leefde, ja, zelfs vaak door de hongerdood bedreigd werd als de oogst mislukte. Waarom zouden ze het dan niet eens met de communisten proberen? Slechter konden ze het toch nooit krijgen, dachten ze.

Zo werd het leger en de regering van Tsjang Kai Sjek van het vasteland verdrongen en bleef Formosa als enig steunpunt voor de **nationalistische** regering over. Ook een paar andere eilandjes voor de kust bleven onder Tsjang's gezag.

Zo maken we van die tijd onderscheid tussen het nationalistisch China van Tsjang Kai Sjek en het communistische China van Mao Tsji Toeng.

Amerika blijft de regering van Tsjang Kai Sjek erkennen als de wettige regering, maar Engeland bijvoorbeeld heeft altijd een winstgevende handel met China gehad. Aan Tsjang viel niet veel meer te verdienen en daarom erkende Engeland

land de regering van Mao Tsji Toeng.

Sinds die tijd wacht Tsjang Kai Sjek op een gunstige gelegenheid om een inval op het vasteland van China te doen en Mao Tsji Toeng wilde ook Formosa graag in zijn bezit en zou wel graag tot de aanval overgaan. Maar... Amerika zei: „Handen af van Formosa”. En de communisten, die het veel kleinere leger van Tsjank Kai Sjek niet vreesden, hadden ontzag voor de sterke Amerikaanse vloot, die zich in de zeeën rondom Formosa bevond. En zo kwam het bij geen van beide partijen tot een **invasie**, maar bleef het bij wederzijdse beschietingen en bombardementen.

De vraag is dus nu: Wie zal het winnen, Tsjank Kai Sjek of de communistische regering in Peking? Als Amerika Formosa niet als een van zijn steunpunten in de Stille Oceaan wou behouden, zou het met Tsjang's regering gauw afgelopen zijn. Wat betekenen die paar miljoen Chinezen op Formosa vergeleken met de 600 miljoen op het vasteland?

Maar toch, al blijft de Amerikaanse hulp, langzamerhand verzwakt de invloed van nationalistisch China en neemt de macht van communistisch China toe.

De westerse landen hadden bijv. afgesproken, dat zij geen **strategische** goederen zouden uitvoeren naar communistische landen, dus ook niet naar China.

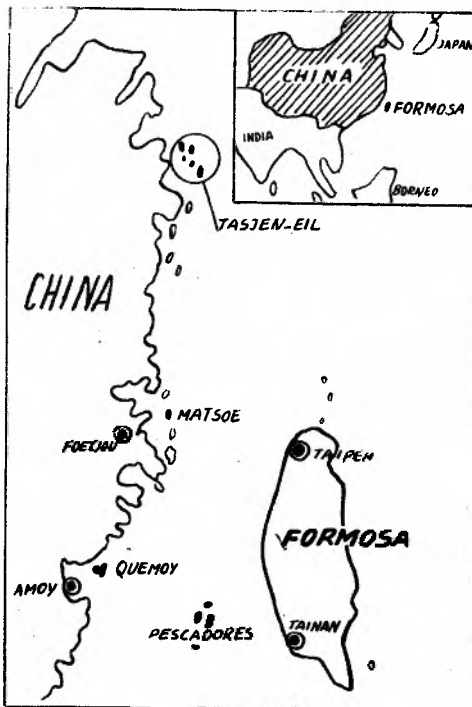
VLAG VAN
NATIONAALISTISCH CHINA
ROOD MET DE ZONNE IN HET MIDDEN

Aldus en zware machines bijvoorbeeld mochten niet naar de communisten verkocht worden. Men had een lijst opgemaakt van alle goederen die aan heb-

embargo onderworpen waren. Vooral de schepen van Tsjang Kai Sjek houden streng toezicht, dat er niets naar de communistische havens verscheept wordt. Zodoende moest Mao Tsji Toeng bijna alles, wat hij nodig had, wel van Rusland en andere communistische staten betrekken. 't Vorig jaar was dat wel 80 % van alle **import**.

Nu vindt vooral Engeland dat al te mal. Het redeneert zo: Mao Tsji Toeng krijgt toch, wat hij hebben wil. Waarom zouden wij het dan niet leveren? Dan verdienen we tenminste nog wat aan de communisten. 't Is op 't ogenblik zo, dat wij meer goederen aan Rusland mogen verkopen dan aan China. Zijn de Russen misschien minder gevaarlijk dan de Chinezen?

En als wij goederen aan Rusland leveren en Rusland verkoopt ze weer aan China, dan kunnen wij die goederen toch zeker veel beter rechtstreeks aan China verkopen? Dan verdienen onze scheepvaartmaatschappijen er tenminste nog wat aan.

Al was vooral Amerika er heel erg tegen, Engeland heeft toch besloten, de be-

perkingen op de handel met rood China heel wat te verzachten. Dat betekent dus, dat Engeland veel goederen, die tot nu toe niet naar China vervoerd mochten worden, voortaan wel aan de communisten zal leveren.

Verwacht wordt, dat veel landen dit Engelse voorbeeld zullen volgen. Dit alles betekent natuurlijk, dat men zachtjes aan Tsjang Kai Sjek minder hulp verleend tegen nationalistisch China.

Trouwens, op Formosa zelf is er ook wat aan de hand. Op het eiland zijn nog zo'n 10.000 Amerikanen, zowel soldaten als burgers. Die Amerikanen hebben het heel wat beter dan de meeste Chinezen op Formosa. Dat wekt afgunst op. En als de Amerikaanse soldaten dan eens iets doen wat niet door de beugel kan, zet dat bij de Chinezen kwaad bloed. De vriendschap tussen de nationalistische soldaten en de Amerikanen schijnt niet zo erg groot meer. Dat bleek wel enige tijd geleden. Toen was er ruzie tussen een Chinees soldaat en een Amerikaan. De Chinees schijnt zich misdragen te hebben, stoorde zich niet aan de waarschuwingen van de Amerikaanse militair en 't liep op vechten uit. Op 't laatst werd de Chinees door de Amerikaan doodgeschoten. Zoiets is natuurlijk heel erg en de Amerikaan moest voor een Amerikaanse rechtbank terechtstaan. Hij vertelde, wat er gebeurd was, en beriep zich op noodweer. De rechtbank dacht er blijkbaar ook zo over en sprak hem vrij.

Maar dat namen de Chinezen niet. De opgekropte volkswoede barstte los. In de hoofdstad Taipeh kwamen duizenden **demonstranten** op de been. Amerikaanse gebouwen werden angevallen en geplunderd. Amerikaanse onderdanen mishandeld. Eerst deed zelfs de politie weinig om dit tegen te gaan. Maar later trad zij krachtiger op om de orde te herstellen. Er viel 1 dode en veel gewonden. Aan Amerikaanse eigendommen en gebouwen werd grote schade aangericht. Tsjang Kai Sjek heeft zich gehaast zijn spijt te betuigen over het gebeurde en verklaarde, dat dit een op zich zelf staand geval was.

Maar velen vragen zich af, of er niet meer achter steekt. Moeten de Chinese soldaten van Tsjang de Amerikanen mis-

1930 GEBROEDERS WRIGHT

— 1927 LINDBERGH

Kijk, daar lopen Orville en Wilbur van de dominee al weer met een andere vlieger. De hoeveelste is dit wel?

Die jongens van dominee Wright? De mensen in Dayton schudden hun wijze hoofden. Wat komt er van die knapen terecht? Na schooltijd zijn ze steeds bezig met het maken van de vreemdste modellen vliegers of... ze liggen stil naar de vogels te turen, uren lang... Vreemd.

Na de schooljaren zijn ze begonnen met het drukken van een krantje. De lezers vinden het eerst een leuk blaadje. De belangstelling zakt heel gauw en na een poosje geven de broers het op.

Dan openen ze een fietsenzaak. Ze kunnen er hun kost mee verdienen en hou-

den zelfs nog wat geld over voor hun **hobby**: vliegers maken.

Aan trouwen schijnen ze niet te denken. Het worden stille, wat houderige vrijgezellen, die Orville en Wilbur.

Hun vliegers worden steeds groter en onbegrijpelijker. Ze kopen boeken en studeren. Over wat in hun harten leeft, praten ze niet. De oude droom van de mensheid — vliegen — verbergen ze achter hun norske, stijve gezichten.

Al hun geld gaat in de „gekke vliegers“.

In 1900 gaan ze voor de eerste maal naar een verlaten duinlandschap. De verbaasde vuurtorenwachter ziet hoofdschuddend naar twee volwassen mannen,

schien niet zo erg meer? Ten slotte zijn deze Chinezen meest afkomstig van het vasteland. Zij waren enkele jaren geleden met Tsjang Kai Sjek overgestoken naar Formosa, in het vertrouwen, dat ze op een geschikt ogenblik met Amerikaanse hulp hun vaderland van de communisten zouden bevrijden. Maar jaar na jaar verstrijkt, zij worden ouder en de vroegere geestdrift is bij velen geluwd. Van een **invasie** op het vasteland komt immers toch niets meer? Zij krijgen heimwee naar hun familie en geboortegrond. En als geheime communistische agenten hun dan allerlei moois voorspiegelen, vermindert de trouw aan Tsjank Kai Sjek en Amerika snel. Peking (de hoofdstad van communistisch China) beweert zelfs, dat er al **serieuze** onderhandelingen begonnen zijn met vooraanstaande personen uit nationalistisch China.

Zo lijkt het er veel op, dat Mao Tsji Toeng de nu stille strijd wint en dat Tsjang Kai Sjek, ondanks Amerikaanse steun, het onderspit moet delven.

En zo wint het communisme steeds meer veld.

VRAGEN en OPDRACHTEN.

1. Schrijf de vreemde woorden op met de betekenis er achter.
2. En nu de mooie uitdrukkingen of zegswijzen; zoals: een kool stoven, gouden bergen beloven.
3. Er zijn Chinese regeringen, de en de c..... De communisten staan onder leiding van en de nationalisten onder
4. De nationalisten zijn uitgeweken naar het eiland In de tijd van de V.O.C. behoorde het enige tijd aan Van 1895—1945 was het in de macht van
5. De Chinezen noemen China: het
6. Na de tweede wereldoorlog spraken men over de Grote Vijf. Dat waren,,, en
7. Tsjang Kai Sjek wordt vooral gesteund door, maar andere landen, zoals bijv. beginnen steeds meer handel te drijven met communistisch China.
8. De macht van nationalistisch China wordt langzamerhand en van communistisch China
9. Neem het kaartje van het knipblad en de andere afbeeldingen over.

die spelen met hun reuzenvliegers.

De gebroeders Wright zwijgen en experimenteren verder. Ze beproeven vleugelmodellen in een eigen gebouwde windtunnel. Ze ontwerpen een vliegtuigmotor. Eindelijk komen de **propellers**. Via fietskettingen doet de motor de propellers draaien. De gebroeders Wright zijn tot de **conclusie** gekomen, dat door een grote snelheid de mens alleen kan vliegen.

17 december 1903 is het vliegtuig klaar. Zal het lukken???

Weer trekken ze naar het eenzame duinlandschap. Vijf mensen gaan er slechts mee. 't Is een bitter koude dag.

Orville en Wilbur prutsen enkele uren aan het gammele geval van latten en draden, dat op een houten rail staat. Ah..., daar begint de motor te sputteren. Behoedzaam kruipt Orville tussen de latten en draden. Languit, op zijn buik, gaat hij daar liggen. Op zijn gezicht staat de grote spanning over het slagen van hun proefneming te lezen.

Wilbur houdt de vleugeltip vast. Op een teken van Orville trekt hij het touw los... Langzaam glijdt de machine over de houten rail... Al sneller schiet het toestelletje vooruit... Wilbur rent hijgend mee om de „machine” in evenwicht te houden... Sneller, al sneller... het toestelletje raakt los van de grond.

Orville Wright

Orville vliegt!!! Twaalf seconden vliegt hij! Veertig meters. Tussen de latten en

draden ligt Orville en... huilt. Zijn schouder schokken. Sprakeloos staat Wilbur er bij.

Ze hebben gevlogen! Al is het maar twaalf seconden, al zijn het er maar veertig meters. Het begin is er. De broers zijn verrukt.

De vijf toeschouwers mopperen. Wat hebben ze nu feitelijk gezien?

Nog eens proberen ze het, nu ligt Wilbur in het toestel. Weer gelukt het. Maar bij de vierde vlucht grijpt de wind het toestelletje en vernielt het.

Met het wrak komen de gebroeders Wright terug in Dayton. Hoogst voldaan zijn zij. Bedrogen voelen zich de vijf toeschouwers. „De liegende broeders” worden voortaan Orville en Wilbur Wright genoemd.

Niemand in Amerika, die de uitvinding van de „liegende broeders” gelooft. Hoongelach en verdachtmaking zijn hun deel. Tot... Europa hen uitnodigt! Hier ziet men Wilbur vliegen en Europa bejubelt de broers, als de vaders van de luchtvaart.

Op 12 mei 1909 keren ze in de U.S.A. terug. Dan tapt men uit een ander vaatje. De president ontvangt hen met eerbetoen. Er zijn bloemen, daverende toespraken, grootse huldgingen.

In het duinlandschap, waar voor het eerst werd gevlogen — 12 seconden, — staat nu een metershoog monument met de woorden: „Ter herinnering aan de verovering van het luchttruim door de gebroeders Wilbur en Orville Wright. Uitgedacht door hun **genie**, volbracht door hun onvervaarde vastberadenheid en hun onoverwinnelijk vertrouwen”.

**

Na 1903 worden de seconden uren. Steeds groter wordt de snelheid van nieuwgebouwde vliegtuigen.

In 1919 wordt in Nederland de K.L.M. opgericht en Albert Plesman wordt administrateur. In een klein kantoor in Den Haag begint het werk met achttien man personeel. Een gemakkelijke baas is Plesman niet. Van zichzelf en van zijn personeel vraagt hij geweldig veel. Onvermoeibaar, onverzettelijk en zichzelf in niets sparend werkt de „baas”.

In 1920, op 17 mei, begint de dienst van de K.L.M. Plesman heeft een toestel

geleend voor een anderdaagse dienst op Londen.

Dat is het begin.

De administrateur Plesman helpt zelf

mee een vliegtuig uit de modder te duwen. Hij bezorgt zelf op een keertje de luchtpost, want de chauffeur kan de adressen niet vinden.

Snel, zeer snel, groeit de K.L.M.

De tweede wereldoorlog! Het einde van de K.L.M. schijnt zeker. Plesman wordt door de Duitsers gevangen genomen. Na een jaar wordt hij vrijgelaten, maar moet op hoog bevel gaan wonen in het dorpje Driene bij Enschede. In stilte werkt hij daar dag en nacht aan plannen voor een nieuwe K.L.M., als eenmaal Nederland zal herrijzen.

Op 2 april 1945 wordt Enschede bevrijd. De volgende dag rijdt Plesman in een jeep Eindhoven binnen, waar Prins Bernhard hem vraagt: „Waar gaat U naar toe, meneer Plesman?” Geheimzinnig antwoordt Plesman: „Hoogheid, nou ga ik 'm toch een ruk geven”.

Via Londen vertrekt hij naar Amerika

om... vliegtuigen te kopen. Iedereen zegt: We hebben geen geld, de Amerikanen laten ze niet los.

Plesman komt terug met veertien verkeersvliegtuigen. De K.L.M. is er weer. Het levenswerk van Plesman groeit verder uit. Van alle werelddelen zoeken thans de zilveren vogels het veilige nest Schiphol.

Van alle werelddelen. Over oceanen!

**

Die eerste tocht over de oceaan! Het pionierswerk!

Charles Lindbergh, 25 jaren oud, wil met een éénmotorig toestel over de Atlantische oceaan vliegen. Van dit plan is hij niet af te brengen.

Hij vraagt een vertegenwoordiger van de Fokkerfabrieken zo'n vliegtuig te willen bouwen. Maar de Fokkerfabrieken willen hun reputatie niet wagen aan een onmogelijke tocht over de oceaan.

Na veel teleurstelling vindt Lindbergh eindelijk een fabriek in Californië die een kans wil wagen. Nu moeten er nog mensen worden gevonden, die de koop willen financieren. In St. Louis verklaren enkele heren zich hiertoe bereid.

In een wrakke schuur wordt aan Charles' bijzonder toestel gebouwd. Alle ruimte moet worden benut voor benzinetanks. De cockpit wordt al zeer primitief: een rieten stoel, nauw en ongemakkelijk. Eén van de spanten van het cockpitdak moet zelfs worden uitgehold, zodat de vliegakap van Lindbergh daar ruimte vindt. Er wordt gewoekerd met de ruimte voor de benzine.

„Spirit of St. Louis” zo doopt Lindbergh zijn toestel.

De nacht voor de start woelt Charles Lindbergh in zijn bed. De slaap, die hij zo bitter nodig heeft, wil niet komen.

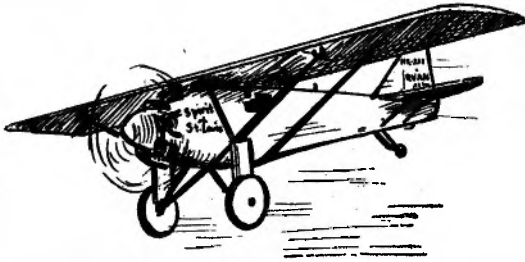
In de vroege morgen van de 20ste mei 1927 staat de vermoeide Lindbergh bij zijn toestel. De tanks zijn boordevol benzine gepompt. Geen kilo onnodige ballast kan worden meegenomen. Zijn voedsel voorraad is: één liter water en vijf boterhammen.

Hij kruipt in de kleine cockpit, wuift nog eenmaal en start de motor. Heel langzaam rolt het vliegtuigje weg. In de grootste spanning kijken de aanwezigen

toe. Zal het overbelaste toestel los kunnen komen? Zie, de modder zuigt zich vast aan de wielen.

De snelheid wordt groter, doch het eind van de startbaan is al in zicht en nog... Jal op het laatste moment is de

De „Spirit of St. Louis

„Spirit of St. Louis” los en scheert rakelings over de kruinen van de bomen. Nog een ogenblikje en de grote tocht is begonnen.

Een tocht, zo eenzaam, als geen piloot van nu het zich kan voorstellen.

Lindbergh ziet niet anders dan de golven en de lucht en hoort onafgebroken het gedreun van de motor.....

Tegen de middag komt zijn grote vijand op de tocht — de slaap. Zijn ogen worden hard en doen pijn. Vergeefs tracht hij ze open te houden. Slaap betekent de dood in de golven. Met zijn duim duwt hij de oogleden open. Af en toe dommelt hij toch een moment in. Steeds schrikt hij op tijd wakker en brengt het afgedwaalde vliegtuig in de goede koers.

Dan komt de nacht. Sterren, wolken en het eentonig gedreun van de motor. Eindelijk is de oceaan. In die verlatenheid vecht de jonge Charles Lindbergh tegen de slaap en de angstvisioenen. Met zijn zaklantaarn verlicht hij de vleugels. — IJskorsten! Een paniek bevangt hem. Hij

wil wel terug, maar er is geen terug meer mogelijk.....

Uur na uur verstrikt in een onmenselijke worsteling tegen de slaap en de angst. Eindelijk de nieuwe dag: water, lucht, gedreun.....

Dan plotseling ziet Lindbergh beneden zich kleine deinende visserscheepjes. Er moet beslist land in de buurt zijn!

Ierland?? Hij zet de motor af, duikt omhoog en schreeuwt naar een visser om inlichtingen. De man staart met open mond naar boven. Hij kan van ontsteltenis niet antwoorden.

Land!! Lindbergh geeft een schreeuw van blijdschap. Hij herkent op zijn kaart Ierland..

De vreselijke oceaan ligt achter hem. Europa is bereikt.

Nu de machine aan de grond gezet? Neen — Parijs heeft hij gezegd en..... onbewogen vliegt hij de tweede nacht tegemoet.

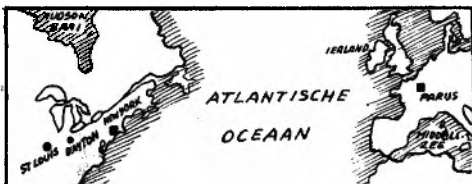
Het is bijna half elf. Hij ziet de lichtstad, met het donker silhouet van de Eiffeltoren. Nu landen..... Op Le Bourget raken de wielen van de „Spirit of St. Louis” de grond, drie en dertig uur, dertig minuten en dertig seconden nadat hij startte in New York.

Tienduizenden mensen stormen het veld op. Ze storen zich niet aan afzettingen. Lindbergh wordt uit het toestel gesleurd en op de schouders genomen. Het enthousiaste publiek drukt hem nog dood! Gelukkig weten twee franse vliegers hem te helpen. Ze rukken Lindbergh de valhelm van het hoofd en zetten die op de krullebol van een jonge man. Deze rent weg. Het publiek zet hem na—, dat is immers Lindbergh!

Zijn nieuwe vrienden brengen hem opvallend met een auto naar de Arc de Triomphe. Aan een ding denkt Lindbergh nu alleen: slapen.

*
**

Op Schiphol zien we richtingwijzers, die alle werelddelen vermelden. Vrolijk stappen passagiers in de prachtig ingerichte toestellen van „The Flying Dutchman”. Men maakt het zich gemakkelijk in heerlijke stoelen. Een vriendelijke stewardess geeft alle inlichtingen, die men wenst. Naar alle richtingen vertrekken de zilveren vogels, nadat alle voorzorgs-

Een groot BOTANICUS

Van harte hoop ik, dat jullie allemaal van planten en dieren houden. Natuurlijk kun je de namen van alle planten en dieren niet onthouden. Want het is een ontzaglijk groot aantal namen, dat je dan in je hoofd zou moeten hebben. Er zijn n.l. wel 250000 planten (en ruim 1.000.000 dieren). Daar is geen mens, die dát zou kunnen. Als je het maar móóí vindt om 'es een plant te bekijken en uit elkaar te halen en 'es verwónderd te staan, hoe prachtig God alles gemaakt heeft. En hoe wijs! Daar kun je stil bij worden... En leg dan 'es een loupe op een meeldraad of stamper. Of nog mooier, bekijk die bloemdelen 'es door een **microscop**. Dan zeg je alleen maar: „Here, hoe groot zijn de werken Uwer handen“.

En één ding is zeker, wat meer je er van weet, des te mooier je het gaat vinden.

Maar, jongens en meisjes, het is ons heel gemakkelijk gemaakt. Als ik de naam van een plant niet ken, dan pak ik maar een flora en na een minuut of vijf, tien, heb ik al zoekende en vergelijkende de naam te pakken.

Zo'n flora is een wonderboek. Daar staan alle plantennamen zo maar niet wilkeurig op een rijtje ingeschreven. Je zou duizenden namen moeten afzoeken om de goede plant, die je hebben wilt, te vinden.

Nee, er zit een prachtig **stelsel** in de flora. Eerst vind je de geslachtsnamen, daarna de familienamen en tenslotte de namen van alle aparte familieleden. Keurig gegroepeerd.

De man, die dit grootse werk heeft opgezet, is de Zweed Linnaeus. De 23ste mei 1707 werd hij in de pastorie van een zweeds stadje geboren. Dat is dus 250

maatregelen zijn genomen. Wie dit alles ziet, denkt toch wel even aan de man Lindbergh, die alleen de sprong over de oceaan waagde.

In 1903 twaalf seconden in de lucht. In 1927 in ruim drie en dertig uren over de oceaan. In 1957 een dagelijks verkeer op Amerika en Canada in 16 á 17 uren. En nog is het eind er niet.

De mens mag in de **techniek** steeds weer nieuwe vorderingen maken en krachten ontdekken, die God in Zijn schepping heeft gelegd.

*
**

Het devies van de K.L.M. blijft, Safety first" — Veiligheid voor alles.

SCHRIFTELIJK WERK:

1. Moeilijke woorden zijn:

2. In de les vind ik de volgende uitdrukkingen en spreekwoorden:

3. Hoofdzaken van de les:
Vóór 1903 bestond de „Luchtvaart“ in het opstijgen met
De vaders van de luchtvaart zijn: ...
Ze kwamen tot de conclusie dat
Hun eerste vlucht was in het jaar ...
Afstand Duur
Eerst werden ze genoemd:
(hoeveel) jaren later werden ze in de U.S.A. gehuldigd. over
De man, die het eerst over de Atlantische oceaan vloog was:
Dit gebeurde in het jaar
Zijn vliegtuigje heette

Hij deed de tocht in uren.
Hij landde op de vlieghaven:
De K.L.M. werd opgericht in het jaar

De eerste administrateur was:
Het devies van de K.L.M. is:

jaar geleden. Je kunt begrijpen, dat er in Zweden verschillende bijeenkomsten zijn gehouden, waarop dit feit feestelijk is

Linnaeus

herdacht. Zelfs onze Vorstin en de Prins zijn naar Zweden geweest om bij de officiële herdenkingsplechtigheid aanwezig te zijn.

Carl was op de lagere school en op het gymnasium helemaal geen uitblinker. De leraars waren zelfs van oordeel, dat hij niet geschikt was voor verdere studie. Carl moest maar schoenmaker worden. Gelukkig gebeurde dit niet, Door het toedoen van een dokter, wordt besloten hem in de medicijnen te Upsala te laten studeren. Onderwijl besteedt hij veel meer tijd aan de **botanie**, dan aan z'n eigenlijke studie. Om de doctorstitel te behalen, besluit hij naar Nederland te gaan, daar **promoveren** in Zweden toch onmogelijk was.

De Universiteit in Harderwijk had toentertijd een beste naam, vooral omdat je daar héél vlug kon promoveren. Zo komt hij op 28-jarige leeftijd per beurtschip in het Zuiderzeestadje aan. Dat was 16 juni. En de 24ste juni, dus 8 dagen daarna promoveerde hij al in de geneeskunde. (ra, ra.)

Toen leidde zijn weg naar Leiden en kwam hij in aanraking met grote geleerden, o.a. de wereldberoemde geneesheer Boerhave.

Maar Linnaeus kon niet met nietsdoen zijn kost verdienen. Hij moest werk heb-

ben. Nu, dat kwam na enkele maanden.

Eén van Boerhave's patienten was een zekere George Clifford, burgemeester van Amsterdam en bewindhebber der V.O.C., een schatrijk man, die dicht bij Haarlem een schitterend buitengoed bezat. Deze burgemeester moest vanwege zijn gezondheid, regelmatig onder toezicht staan van een dokter. En daarom was het goed dat hij een lijfarts kreeg. Na een kort gesprek tussen Boerhave en de millionnair werd Linnaeus tot lijfarts benoemd. Mooier betrekking had hij nimmer kunnen begeren. Want bij dit buitenverblijf de „Hartecamp” was een tuin, beter gezegd een lusthof, zó groot en weelderig ingericht, dat Linnaeus zich hier geheel kon uitleven. Honderden planten, waaronder zeer zeldzame, groeiden hier. Er waren zelfs kassen met tropische planten. In één kas werd voor het eerst in Europa, een bana-

BANANENBOOM

nenplant in bloei gebracht.

Enkele jaren heeft Linnaeus hier hard gewerkt... en veel geschreven. Maar het allergrootste werk, uit zijn verblijf in Leiden nog, is geweest, de *Systema Naturae*, waarin hij een volledig systeem van de planten- en dierenwereld gaf. Om een plant aan te duiden had men tot nu toe een hele beschrijving nodig. Linnaeus doet het met 2 namen, de eerste naam duidt aan het genus (geslacht, groep), de tweede naam de soort.

Dit systeem wordt nog heden ten dage gebruikt.

Men heeft wel eens gezegd: Deus creavit, Linnaeus disposuit. D.i. God schiep, Linnaeus ordende.

In 1738 vertrok hij weer naar Zweden, waar hij werd benoemd tot professor in de botanie aan de Universiteit te Upsala.

Uit erkentelijkheid voor zijn baanbrekend werk werd hij in de adelstand verheven en heette hij voortaan Ritter Carl von Linné.

J.l. 5 april werd door de zweedse ambassadeur in ons land, dicht bij Haarlem, de Linnaeushof officieel geopend.

In de rij van geleerden met wereldvermaardheid nemen de Zweden Celsius, Linnaeus en Nobel een ereplaats in.

VOOR JE AANTEKENSCHRIFT

Een botanicus is een
Er zijn wel planten op heel de wereld en ongeveer dieren.
Het vaststellen van de naam van een plant noemt men determineren.

Dit kun je doen met behulp van een Hierin staan de planten naar hun vorm, hun groeiplaats, hun bloeiwijze enz. heel overzichtelijk gegroepeerd.

De man, die dit prachtige systeem heeft opgebouwd is

Hij werd in Zweden geboren. Dat is nu dus jaar geleden.

Daarvoor zijn niet alleen in Zweden, maar ook in herdenkings-samenkomsten gehouden. Onze en hebben voor deze gelegenheid een bezoek aan Zweden gebracht.

In Nederland werd, voor enkele weken, dicht bij Haarlem de geopend. Linnaeus heeft nl. een jaar of drie in Nederland vertoefd.

Hij is in H..... gepromoveerd tot doctor in de

Daarna kwam hij in contact met de wereldberoemde geneesheer, die hem de betrekking van bezorgde bij de schatrijke heer, burgemeester van en bewindhebber van de

Deze millionaire had dicht bij Haarlem een prachtig buitenverblijf: „.....” Hier kon Linnaeus z'n hart ophalen aan de talrijke, zeldzame planten uit Europa en uit de tropen.

Linnaeus legde in het boek „.....” een volledig systeem van de planten- en dierenwereld vast.

Men heeft wel eens gezegd: „Deus creavit, Linnaeus disposuit”. d.w.z.

In Zweden werd hij professor in de botanie te Upsala, en verheven in de adelstand.

Uit Zweden zijn ook afkomstig de geleerden en

De antwoorden op de voorgaande vragen zijn:

- 161. Zerubabel en Jozua; 40000.
- 162. jongste bediende en kleine dwarsfluit.
- 163. een schaaldier.
- 164. met de strekel.
- 165. Met de rug gaan staan naar de oorsprong.
- 166. Carrara.
- 167. 50 dagen.
- 168. 60 seconden.
- 169. Steenkool.
- 170. $\pm \frac{1}{4}$ deel land; $\pm \frac{3}{4}$ deel water.
- De nieuwe vragen zijn nu:
- 171. Waar begon Jezus met Zijn wonderen?

- 172. Welke kleur haar hadden de oude Germanen?
- 173. Wat weegt zwaarder: de inhoud van een flesje room of de inhoud van een even groot flesje melk?
- 174. Noem 'es steltlopers.
- 175. Wie was de eerste president der V.S.?
- 176. Hoeveel maal is Jezus na Zijn opstanding verschenen?
- 177. Hoe heet het vroegere Constantinopel nu?
- 178. Welke ziekte komt in geen enkel land voor?
- 179. Uit welk land komt de goudvis?
- 180. Welke 3 plaatsen, met dezelfde beginletter, waren belangrijk in het leven van Maarten Luther?

De spreekwoorden en uitdrukkingen uit het vorige nummer waren:

1. Hoge bomen vangden veel wind.
2. Holle vaten klinken 't hardst.
3. Achter het net vissen (of: hij vist achter 't net).
4. Boter aan de galg smeren.
5. Met de hoed in de hand, komt men door 't ganse land.
6. Zij zitten op zwart zaad.
7. Hij blaast hoog van de toren.
8. Men vangt meer vliegen met stroop, dan met azijn.
9. Hij deelt de lakens uit.
10. Hij komt met het zout, als het ei op is.

Dan heb ik nu een kruiswoordraadsel.

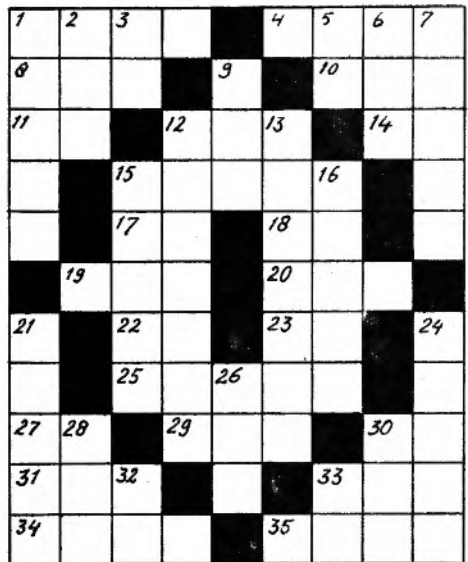
Horizontaal:

1. de eerste mens (4);
4. man, wiens naam betekent: damp, nietigheid (4);
8. bloeiwijze (3); 10. Een van Lamechs vrouwen (3);
11. afkorting van kerkelijke gezindte (2)
12. viervoetig dier (3); 14. tegengestelde van vloed (2);
15. tegengestelde van rijker (5);
17. rivier in Italië (2); 18. zangnoot (2);
19. plaats op de Veluwe (3); 20. huid (3)
22. landbouwwerktuig (2); 23. persoonlijk voornaamw. (2);
25. schrijfkosten (5);
27. gezinslid (2); 29. soort (3); 30. voorheen (2);
31. graveersel (3); 33. vroege groente (3).
34. een plaats dicht bij Caesarea-Filippi.
35. rijke boer uit Bethlehem (4).

Vertikaal:

1. stof (5); 2. bovenste deel van een huis (3).
3. slee (2); 5. uitroep (2); 6. plaats op de Veluwe (3);
7. adreskaartje (5); 9. niet verstandig (3).
12. eerder (7); 13. vaatwerk (7); 15. vrucht (5); 16. rij (5);
21. plaats der eeuwige heerlijkheid (5);
24. goddeloze koning over Juda (5);
26. opening (3); 28. schuurmiddel (3);
30. dessert (3); 32. zangnoot (2);
33. zangnoot (2).

Je hoeft niets in te zenden.

RECTIFICATIE

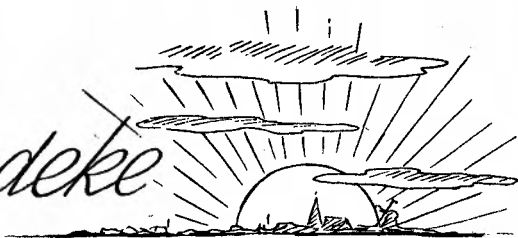
op een rectificatie.

Op blz. 119 van O.E.K. deelde de heer Flendrie mede, dat de mijn Maurits niet in Lutterade maar in Geleen staat.

De heer Fijn, hoofd der school te Mulderberg, is het hiermee niet eens.

Hij schrijft: „Eens lag er tussen Geleen en Lutterade veel bouw- en weiland. Door de mijnen zijn de plaatsen naar elkaar toegroeid. Geleen had haar spoorstation aan de spoorlijn Sittard—Heerlen. En Lutterade aan de spoorlijn: Sittard—Maastricht (zie oude spoorgidsen N.S.) Lutterade werd belangrijker dan, zoals men ook wel zegt, oud-Geleen. Dat het toevallig in de gemeente Geleen ligt, verandert m.i. niets aan het feit, dat de mijn Maurits in Lutterade staat.”

Avondliedeke

't Is goed, in 't eigen hert te kijken
Nog even voor het slapen gaan,
Of ik van dageraad tot avond
Geen enkel hert heb zeer gedaan;

Of ik geen ogen heb doen schreien
Geen weemoed op een wezen lei;
Of ik aan liefdeloze mensen
Een wordeke van liefde zei.

En vind ik, in het huis mijns herten,
Dat ik éen droefenis genas,
Dat ik mijn armen heb gewonden
Rondom een hoofd dat eenzaam was . . .

Dan voel ik, op mijn jonge lippen,
Die goedheid lijk een avondzoen

't Is goed, in 't eigen hert te kijken
En zó zijn ogen toe te doen.

Alice Nahon (1896-1933)

Uit: Op zachte Vooizekens

Bespreking bij Avondliedeke.

Dit fijne gedichtje is van de Vlaamse dichteres **Alice Nahon**.

Je merkt eigenlijk alleen aan het woord hert, dat het Zuidnederlands is en zelfs aan dit woord nog niet eens heel zeker, want in sommige provincies zegt men in Nederland ook hert voor hart.

Alice Nahon was een groot bewonderaarster van Guido Gezelle, van wien ik de gedichten het Mezenestje en Boerke Naas met jullie besproken heb. Ik heb

haar in 1926 eens uit haar eigen werk horen voordragen. Ze was toen 30 jaar, maar ze zag er uit als een heel smal jong meisje; ze had zo'n frêle-figuurtje, teer en broos en breekbaar zou je zeggen. Ze had een zachte welluidende stem. Haar gedichten en de wijze waarop ze ze voordroeg, waren net als ze zelf was; heel fijn porcelein, dat je heel voorzichtig in de hand neemt en waarvan je de blauwe figuurtjes stil bewondert.

Zo is ook dit gedicht uit haar bundel: Op zachte Vooizekens.

In Boerke Naas staat ook dat woord voois, weten jullie nog? „Dichte een ander nu 'ne voois op Boerke Naas,” d.w.z. een wijsje, een liedje.

Van dit gedichtje gaat een grote rust uit; als je het goed leest en begrijpt, maakt het je zelf rustig. Daarom heb ik het nu juist gekozen, nu we kort voor de vacantie staan en allen wat druk en zenuwachtig zijn. Sommigen doen examen voor H.B.S. of Gymnasium of Mulo en zijn gespannen of ze zullen slagen. Maar ook de anderen, ook de meesters en de juffrouwen zijn in deze tijd nerveus en druk. En nu zegt dit vers tot je: wacht nou eens even, sta nou eens even stil, hol nu niet door, denk eens na, hoe je nu vandaag bent geweest voor vader en moeder, voor je broertjes en zusters, voor je vriendjes. Als je vanavond in je bed ligt, overdenk dan nog eens even de dag. Misschien heeft een jongen een ander een pak rammel gegeven. Maar weet je dat een belediging, een scherp woord veel méér pijn kan doen?

Heb je een ander, die bedroefd was, getroost? Ben je ook voor schoolkameraadjes, die niet leuk zijn en erg egoïstisch, tòch aardig geweest — of heb je het fijn gevonden, eens echt ruzie te maken, en iemand eens flink de waarheid te hebben gezegd?”

In de Spreuken van Salomo staat (Spr. 15 : 1) Een zacht antwoord keert de grimmigheid af. Dat bedoelt Alice Nahon en je zou deze tekst als motto (als kernspreuk) boven haar gedicht kunnen zetten.

Als je zò, in deze stemming het gedicht een paar maal hardop gelezen hebt, begrijp je vanzelf, hoè je het moet voordragen, n.l.: zeer simpel en eenvoudig, echt gemeend; zonder enige dierbaarheid en valse vroomheid in je toon.

Alice Nahon gaat zo heel de dag na; ze spreekt van: het huis mijns herten (2—8). 't Is net of ze alle kamers nog eens doorloopt, en vraagt: wat heb ik hier gedaan; wat heb ik daar gezegd; wat ben ik geweest voor de ander, voor mijn naaste. Want Jezus heeft immers gezegd: Hebt Uw naaste lief als Uzelf!

En..... als haar dat gelukt is, dan is ze blij; haar dag was goed. 't Is net of moeder haar genacht zoent en zegt: 't Was goed mijn kind —. Dan kan ze gerust en blij haar ogen toedoen en gaan slapen.

De 14e regel is dezelfde als de eerste. Net als in een muziekstuk, waar een gedeelte wordt herhaald. Hier zeg je die regel weer heel zacht en langzaam. 't Is of je alle gedachten nog eens samenvat.

Er zullen veel jongens zijn, die dit nou echt een gedichtje voor de meisjes vinden. Maar toch..... — Vaak heb ik dit vers besproken met een klas van jongens en meisjes van 12 en 13 jaar. In één

klas zat een jongen, die tegen me zei: „nou meneer, dat is nou echt een versje voor de meiden.” Het was een brutale rakker, en een reuze driftkop, die Kees. Toch hield ik van hem, want het was zo'n rondborstige, eerlijke knul. — En we hebben, zoals dat soms gaat in een klas, een gezellig en gemoedelijk gesprek gehad en het hele gedicht nog eens doorgenomen. —

Na 14 dagen werd het opgezegd. En weet je, wie van de jongens zich meldde? Kees! En we hebben allemaal geboeid geluisterd. Het was best. Vooral die laatste regels. 't Was net of hij zich tot mij richtte en wilde zeggen: 't Is tòch goed meneer om eens in je eigen hart te kijken.

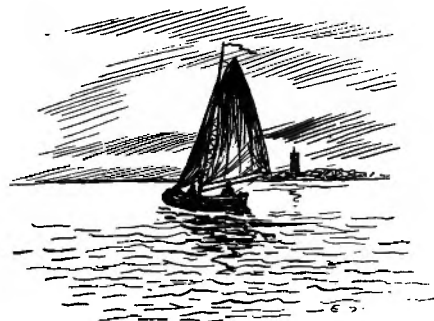
Kees had het begrepen; hij had zichzelf overwonnen. En..... „wie zichzelf overwint, is sterker dan die een stad inneemt.”

Frans C. van Dorp.

HET IJSSELMEER NAM, DE POLDER GAF TERUG

De visser Js. Schuurman uit Vollenhove heeft in de drooggevallen bodem van de polder Oostelijk Flevoland het polshorloge teruggevonden, dat hij twee maanden geleden, toen er nog water stond, had verloren. Het merkwaardige was dat het uurwerk, nadat het was opgewonden, weer liep als altijd.

S. was aan het vissen toen het horloge onverwacht van zijn arm gleed. Pogingen om het terug te vinden liepen op niets uit en men besloot toen maar op de plaats waar het horloge in de golven was verdwenen een stok in de zeebodem te steken. Thans, acht weken later, was het water in de polder zover gezakt dat de plaats waar de stok (nog steeds) stond, te voet bereikbaar was. Men zag aanvankelijk het horloge niet, maar toen men met een schop de grond even had omgewoeld, kwam het verloren uurwerkje te voorschijn.

Ons meisjeshoekje

Wij kopen een regenmantel.

Voor een ieder is de regenjas een onmisbaar bezit. Meestal moeten we door weer en wind naar school of straks naar ons werk. En, in Nederland regent het nu eenmaal vaak.

Ga je een dag uit? Neem een regenjas mee. Moet je ver fietsen naar school? Zorg dat je hem bij je hebt.

Vroeger waren de kleuren saai, de modellen stijf.

Een regenmantel was een nuttig kleedingstuk en daar zag het naar uit ook.

Als je nu in de winkels kijkt, zie je fleurige, gezellige jassen hangen.

Moeilijk hoor om een keus te maken als je er van je ouders één uit mag zoe-

Een **capuchon** wordt wel gevaarlijk gevonden omdat je op de weg moeilijk links en rechts kunt zien. Beter is een

regenhoedje. Tenminste, als je haar er droog in blijft. Let dus op het model.

Over het algemeen worden de mantels gemaakt van katoen, die waterdicht is.

Misschien heb je wel eens gezien, dat iemand zelf een regenjas waterdicht maakte na het wassen. Je kunt het middel krijgen bij de drogist. Er is een beschrijving bij hoe je het moet doen. Voor de winter is een loden stof ideaal.

Deze is vrij prijzig. Maar je kunt er jaren mee voort. Een bezwaar wordt wel gevonden dat ze na een regenbui zo zwaar zijn geworden. Loden houdt n.l. het water lang vast.

Het beste is de jas dan even uit te slaan.

Ook wordt er wel **gabardine** gedragen. Sterk, en regent niet gauw door. Je moet er, als het koud is, een vestje onder dragen. Dat zul je wel merken.

Al deze jassen laten, bij een langdurige bui of een stortbui water door.

Plastic jassen hebben dit bezwaar niet. Het is prettig zo'n klein pakje in je tas te hebben in geval van nood. Sterk zijn ze niet en warmte heb je er ook niet van.

Voor dagelijks gebruik hebben we liever een katoenen, gabardinen of loden jas.

Succes er mee!

ken. Kies een kleur, die je staat. Pas op voor te felle kleuren. Deze verschieten gauw. De jas lijkt dan oud en bovendien gaat het je vervelen. Het model is belangrijk.

Let goed op of de mantel een brede overslag heeft. Langer dan de jurk is en hoog gesloten kan worden. Inregenen is niet prettig. Ook niet bij de zakken. Daarom moeten deze een klep hebben of er schuin ingezet zijn. De jas moet ruim zijn. Je moet er een dik vest of een kort jasje onder kunnen dragen. Liefst een gevoerde jas, dan wordt de wind beter buiten gesloten.

Billy-Bill

onder de Golden
door: G. van Heerde

„De blanke mannen moeten weg”, zei hij, terwijl hij ging zitten op één der banken tegen de zijwand.

De dorpsoudste keek hem aan.

„Waarom?” vroeg hij.

„Omdat vele rampen over ons zullen komen. Het water van de rivier zal stijgen en de jurten overstromen. Misschien zet de bliksem het bos in brand en wij, de vrouwen en de kinderen, zullen sterven. Het kan ook zijn, dat de mannen zonder buit terugkeren van de jacht of de vis in de rivier sterft.”

De dorpsoudste dacht lang na. Toen antwoordde hij: „Waarom leven wij altijd in angst? Waarom zijn wij bang voor Anduri? En voor Lun-wan? Waarom kan ik niet slapen, als de wind door de bossen gaat? Omdat ik bang ben, dat Mao-wan mij zal doden. Als ik één maal vergeet, Anduri het offer te brengen, denk ik, dat ik ziek word en sterven moet. Als het, ~~waar is, wat de~~ blanke man zegt, dan

kan ik gelukkig worden. En alle Golden. Want die God ziet ons, als wij in onze boten de Amoea afvaren en hij helpt ons. Wat heeft de zendeling gezegd? Als wij ziek zijn, moeten wij tot die God bidden. Hij kan ons beter maken.”

De sjamaan ging heen. Buiten was het al donker. Vaag onderscheidde hij de jurte, waarin de blanke mensen waren ondergebracht.

Even stond hij stil en luisterde. Maar geen geluid verbrak de stilte.

Zacht sloop hij door de avond naar zijn eigen hut, zijn hoofd vol gedachten. Als het eens waar was, wat de zendeling verteld had? Zouden alle Golden dan gelukkige mensen kunnen worden?

*

Dikwijls liep Billy-Bill met Kotsjen langs de oever van de Amoer. Van de eerste dag af, dat ze in het Goldendorp waren aangekomen, waren ze dikwijls bij elkaar geweest. Ze konden elkaar niet verstaan, ze waren kinderen van verschillende stam; en toch zochten ze elkaar telkens weer op. Urén lang konden ze samen door het bos dwalen. Kotsjen wees dan naar de bomen en planten en de namen, die Billy-Bill langzaam nazei. Als hij zich vergiste en maar wat nababbelde, lachten ze allebei. Kotsjen nam zijn nieuwe vriend mee in de jurte en leerde hem de namen van alle voorwerpen, die daar in stonden.

Na een paar dagen wist de blanke jongen al een hele hoop en aarzeland probeerde hij zijn eerste zinnetje in de taal der Golden te stamelen.

Wat was hij blij, dat Kotsjen zijn vraag begreep en antwoord gaf, heel langzaam en heel duidelijk.

Nadien gebeurde het vaak, dat hij twee, drie keer zijn vraag moest herhalen, voor de ander hem begreep of Kotsjen nog eens en nog eens moest zeggen.

wat hij bedoelde, maar tenslotte begrepen ze elkaar toch.

De zendeling lachte om hem. „Goed zo, prees hij. Doe je best maar.”

Billy Bill bedacht, dat hij na een maand zeker goed Goldens zou kunnen praten. Jammer, dat ze zo lang niet bleven. „Nog een paar dagen”, had de kapitein gezegd, „en dan zoeken we de „Colombo” weer op.”

De dag vóór hun vertrek nam Kotsjen de kajuitsjongen mee naar zijn hut. Daar, in de hoek stonden twee speren, met de punt in de grond gestoken. Hij trok ze er uit, voelde met zijn vingers de scherpte van de wapens en gaf er één aan Billy-Bill. Niet begrijpend keek die hem aan. Kotsjen zou toch niet willen vechten?

De Golden zag Billy's angst en lachte. Hij schudde het hoofd, deed, of hij de kajuitsjongen met de speer wilde steken en schudde weer het hoofd. O, nu begreep Billy-Bill hem. Er zou dus niet gevochten worden. Zouden ze soms gaan jagen?

Nieuwsgierig liep hij achter zijn vriend de hut uit. Ze gingen langs de jurten tot waar het pad naar de rivier begon. Daar zat de zendeling op een omgevalen boom in zijn boekje te lezen.

„Waar ga je heen, Billy-Bill”, vroeg hij, toen de jongens voorbijliepen.

„Ik weet het niet”, antwoordde de kajuitsjongen. Misschien gaan we wel op jacht. Kotsjen heeft me zo maar een speer in de hand gedrukt.”

De zendeling vroeg de jonge Golden iets en zei tegen Billy-Bill: „Hij wil gaan vissen met de speer. Daar zijn die Golden erg handig in. Maar denk er om, niet te ver van huis, hoor.”

Billy-Bill vroeg zich af, of het hem zou gelukken, een vis aan zijn wapen te spietsen. Hij had wel eens gehoord, dat Bosnegers in Suriname zo visten, maar dat de Golden het ook konden, wist hij niet. Daarom liep hij snel naast Kotsjen voort, tot waar de rivier schuimend aan hun voeten stroomde.

Fazanten die op de oever hadden zitten dromen, vlogen bij hun komst op. In sierlijke bochten cirkelden ze om de jongens heen, toen zetten ze zich op een boomtak en keken nieuwsgierig toe, wat er nu zou gebeuren.

Kotsjen nam een aanloop en sprong van de oever op de dichtstbij zijnde zandbank. Even legde hij zijn speer neer, keek toe, hoe Billy-Bill eerst zijn speer gooide en toen zelf de sprong waagde.

Daarna knielden de beide jongens neer en keken gespannen naar het water.

Meer dan een half uur ging voorbij. Wat ze zagen, geen vis.

Het begon Billy-Bill al lang te vervelen en hij stond juist op het punt, op te staan en zich eens uit te rekken, toen Kotsjen zacht met zijn hand wenkte. Doodstil keek Billy-Bill toe. Hij zag, hoe de Golden ingespannen naar één punt in het water keek. Zou daar een vis zijn?

Zacht ruiste het water langs de zandbank, verder was er geen geluid.

Langzaam ging Kotsjens arm omhoog. De speer flikkerde in de zon. Nog één seconde. Toen, met een pijlsnelle beweging schoot zijn hand omlaag. De speer suisde naar beneden, bleef trillend in het water staan.

Meteen had Kotsjen zich al voorovergebogen. Zijn hand tastte in het water. Toen, tegelijk met de speer bracht hij de vis boven.

Het dier spartelde niet meer. Het was dood. De Golden jongen sprong blij over de zandbank in het rond, wees op een vis en begon snel een heel verhaal af te draaien, waar Billy-Bill geen woord van verstond.

Daarop beduidde hij de blanke jongen, op dezelfde plaats te gaan liggen, waar hij ook gelegen had. Weer tuurden ze, allebei.

Even later stiet hij de kajuitsjongen zachtjes aan. Een grote vis kwam langzaam aanzwemmen.

Ze zaten zo stil als muizen. Billy-Bill had kramp in zijn been, maar durfde zich niet verroeren. Net als zijn vriendje tilde hij langzaam de speer op. Nog even wachtte hij, nog even..... toen.....

Jammer, met een snelle slag van zijn staart schoot de vis weg, juist op het ogenblik, dat Billy-Bill toestiet.

Ze bleven vissen, tot hun lege maag vertelde, dat ze nu naar huis moesten. Het was bij die ene vis gebleven. Als een fiere overwinnaar droeg Kotsjen het beest aan zijn staart naar het dorp.

(Wordt vervolgd).

